

Erste&Steiermärkische Bank d.d.

**Godišnje izvješće
za godinu koja završava
31. prosinca 2018.**

SADRŽAJ

Uvod	2
Izješće predsjednika Uprave.....	3
Uprava.....	5
Poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. i ovisnih društava u 2018. godini.....	6
Nefinancijsko izvješćavanje	32
Izjava o primjeni kodeksa o korporativnog upravljanja	56
Financijski izvješćaji za godinu koja završava 31. prosinca 2018.....	60
Odgovornost za financijske izvješćaje	61
Izješćaj neovisnog revizora	62
I. Izješćaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. prosinca 2018.....	69
II. Izješćaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018.	71
III. Izješćaj o promjenama kapitala.....	72
IV. Izješćaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2018.	74
V. Bilješćke uz financijske izvješćaje	75
1. Neto kamatni prihod	122
2. Neto prihod od naknada i provizija	123
3. Prihod od dividende	123
4. Neto rezultat trgovanja i rezultat fer vrijednosti.....	123
5. Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto	124
6. Prihod od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najmova	124
7. Opći administrativni troškovi	124
8. Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji nisu vrednovani prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto.....	125
9. Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine koja nije vrednovana prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	125
10. Ostali dobiti/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	125
11. Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine.....	125
12. Ostali operativni rezultat	126
13. Porez na dobit	127
14. Novac i novčana sredstva	127
15. Derivativi koje se drže radi trgovanja	128
16. Ostala imovina namijenjena trgovanju	128
17. Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	128
18. Financijska imovina raspoloživa za prodaju	129
19. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	129
20. Financijska imovina koja se drži do dospijea	131
21. Vrijednosni papiri	132
22. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija	133
23. Krediti i potraživanja od klijenata	135
24. Financijska imovina po amortiziranom trošku	137
25. Potraživanja s osnovne financijskog najma	143
26. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	145
27. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a podložne su ugovornim izmjenama	147
28. Ulaganja u ovisna i pridružena društva	147
29. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine	149
30. Nematerijalna imovina	151
31. Porezna imovina i obveze	154
32. Ostala imovina	155
33. Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	155
34. Rezervacije	158
35. Ostale obveze	161
36. Ukupni kapital	161
37. Izješćavanje poslovnih segmenata	162
38. Najmovi	166
39. Transakcije s povezanim stranama	167
40. Imovina založena kao kolateral	169
41. Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira	170
42. Prijeboj	171
43. Upravljanje rizicima	174
44. Fer vrijednost imovine i obveza	234
45. Financijski instrumenti po kategorijama prema MRS-u 39	244
46. Naknade za reviziju i porezno savjetovanje.....	245
47. Potencijalne obveze	245
48. Analiza preostalih dospijea	246
49. Izješćavanje po državama	248
50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi	249
51. Zarada po dionici	270
Dodatak 1 – Propisani obrasci	272
Dodatak 2 – Razlika između financijskih izvješćaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćavanja i propisanih obrazaca	282

Uvod

Ovo Godišnje izvješće, izdano dioničarima Banke, obuhvaća izvješće predsjednika Uprave, poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. sa svojim ovisnim društvima, nefinancijsko izvještavanje, izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, revidirane financijske izvještaje zajedno s izvješćem neovisnog revizora i propisanim obrascima za Hrvatsku narodnu banku (HNB). Revidirana financijska izvješća prikazana su za Grupu i Banku.

Hrvatska i engleska verzija

Ovaj dokument obuhvaća Godišnje izvješće Erste&Steiermärkische Bank d.d. za godinu koja završava 31. prosinca 2018. i objavljeno je na hrvatskom jeziku. Ovo izvješće također se objavljuje na engleskom jeziku.

Pravni status

Godišnja financijska izvješća pripremljena su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB) i usvojila EU.

Kratice

U ovom Godišnjem izvješću, Erste&Steiermärkische Bank d.d. se spominje kao Banka, Erste Banka ili EBC i Erste&Steiermärkische Bank d.d. zajedno sa svojim podružnicama i pridruženim društvima zajednički se nazivaju Grupa i ESB Grupa .

U ovom Godišnjem izvješću, krajnje matično društvo Grupe, Erste Group Bank AG naziva se Erste Grupa.

Izvješće predsjednika Uprave

Nekoliko je bitnih značajki koje su karakterizirale tržišno okruženje u Hrvatskoj u 2018. godini. Pozitivnim ocjenjujemo zadržavanje pozitivnih trendova na strani fiskalne konsolidacije, kao i daljnje najave hrvatskog puta prema euro zoni, posebno u kontekstu jačeg uključivanja u prostor europskih integracija, dugoročne stabilnosti gospodarstva te smanjenja valutnog rizika za građane i tvrtke. Međutim, uvođenje eura nije i ne treba biti svrha samo sebi, već mora biti u funkciji jačanja prosperiteta hrvatskog društva u cjelini. U tom smislu još važnijim postaju provođenje istinskih strukturnih reformi, pronalaženje adekvatnog odgovora na problem iseljavanja, jačanje pravne i političke stabilnosti te veća razina investicijske sigurnosti.

Prvi konkretni odgovori na rastuće izazove digitalizacije

Na bankarskom tržištu nastavljen je već neko vrijeme prisutan trend konsolidacije. Unatoč zadržavanju najavljenog smjera prema euro zoni, proteklu je godinu karakterizirao nastavak rasta potražnje za kreditima u domaćoj valuti, što je predstavljalo značajan izazov za bankarski sustav. Također, bili smo svjedoci prvih konkretnih odgovora banaka i kartičnih kuća na rastuće izazove digitalizacije, a ubrzanje tzv. *time-to-market*, češće promjene i prilagodbe postojećih proizvoda, odnosno svojevrsna obuhvatna digitalna transformacija poslovanja svoj će proces nastaviti i u idućoj godini, i to ubrzanom dinamikom.

Stabilno operativno poslovanje i rast novih kreditnih plasmana

Zadovoljni smo ostvarenim rezultatima u 2018. Stabilno operativno poslovanje, rast novih kreditnih plasmana u oba segmenta, građanstvu i gospodarstvu, te odgovorno upravljanje politikama rizika potvrda su ispravnosti našeg poslovnog modela. Najznačajniji utjecaj na porast neto dobiti imali su niži troškovi rezervacija u odnosu na 2017., što jednim dijelom proizlazi iz općenito pozitivnih trendova kretanja portfelja te smanjenja udjela NPL plasmana, ali i činjenice da su prošle godine troškovi rezervacija bili povećani zbog situacije u kojoj se nalazio koncern Agrokor i s njime povezana društva. Uz rast novih kreditnih plasmana, fokus na segment malog i srednjeg poduzetništva rezultirao je zadržavanjem i daljnjim jačanjem naše pozicije jednog od tržišnih lidera. U segmentu poslovanja s građanima, gotovinski krediti imali su najznačajniji učinak na rast novih kreditnih plasmana, dok su stambeni krediti zadržali umjeren trend rasta.

Vodeća pozicija prema zadovoljstvu klijenata i stabilni parametri adekvatnosti kapitala

Zadržavanje vodećih pozicija prema kriteriju zadovoljstva klijenata u segmentima građanstva, mikro poduzeća i gospodarstva, stabilni parametri adekvatnosti kapitala, ostvareni jednoznačenasti udjeli tzv. NPL plasmana, balansirani omjer kredita i depozita. Naglasak na veću efikasnost procesa te napredak u upravljanju ljudskim potencijalima, obilježja su uspješnog poslovanja banke u protekloj godini. Daljnji fokus na razvoj digitalnih kanala, kao važnog dijela naše dugoročne strategije, rezultirao je uvođenjem prvog potpuno digitaliziranog načina apliciranja za izdavanje kreditnih kartica na hrvatskom tržištu i lansiranjem mobilne aplikacije za iPhone i Android uređaje, koja uključuje i posebnu funkcionalnost upravljanja transakcijama na rate. Nadalje, lansirana je i mobilna aplikacija za brzo i sigurno slanje i primanje novca, bez plaćanja naknade. Riječ je o prvom bankarskom rješenju na hrvatskom tržištu koje je namijenjeno svim korisnicima, neovisno u kojoj banci imaju otvoren račun.

Izvješće predsjednika Uprave (nastavak)

Prosperitet je zajednički cilj

Želimo održiv i dugoročni uspjeh, koji će biti posljedica kvalitetnog odabira te praćenja zdravih i isplativih projekata, razvoja inovativnih proizvoda i usluga, kao i održavanja partnerskog odnosa s klijentima te ostalim dionicima javnosti i društvene zajednice. Osim financijskog segmenta poslovanja i važne uloge koju imamo na hrvatskom i regionalnom financijskom tržištu, nastavit ćemo podržavati i poticati razvoj različitih segmenata društva kroz široki spektar svojih tzv. nefinancijskih aktivnosti, usmjerenih prema dobrobiti klijenata, ali i puno šire društvene zajednice. Naše financijske aktivnosti i nefinancijski segment poslovanja, kao njegova aktivna nadopuna, zajednički čine i određuju cjeloviti strateški pristup na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Zajednički nam je cilj uspjeh, zadovoljstvo i prosperitet – naših klijenata, zaposlenika, ali i hrvatskog društva u cjelini.

Christoph Schoefboeck
Predsjednik Uprave

Uprava

CHRISTOPH SCHOEFBOECK, predsjednik Uprave

Nadležan za: Sektor upravljanja rizicima, Sektor upravljanja kreditnim rizikom, Sektor naplate i upravljanja lošim plasmanima, Sektor korporativne sigurnosti, Sektor ljudskih potencijala, Sektor pravnih poslova, Sektor za upravljanje nefinancijskim rizicima (od 1. veljače 2018.), Ured korporativnih komunikacija, Ured za strateške inicijative

BORISLAV CENTNER, član Uprave

Nadležan za: Sektor malih i srednjih klijenata, Sektor velikih klijenata, Sektor razvoja i podrške poslovanju korporativnih klijenata i financijskih tržišta, Sektor financijskih tržišta

SLAĐANA JAGAR, članica Uprave

Nadležna za: Sektor računovodstva i kontrolinga, Sektor upravljanja aktivom i pasivom, Sektor unutarnje revizije, Ured za ekonomska istraživanja, Ured za poreze Grupe

MARTIN HORNIG, član Uprave

Nadležan za: Sektor procesinga, Sektor IT i organizacije, Ured za upravljanje portfeljem projekata, Ured za IT strategiju, arhitekturu i upravljanje, Sektor upravljanja imovinom i gotovinom

ZDENKO MATAK, član Uprave

Nadležan za: Sektor građanstva, Sektor razvoja poslovanja s građanstvom (od 1. siječnja 2018.), Sektor direktnih kanala, Sektor marketinga, Tim za digitalnu transformaciju

Poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. i ovisnih društava u 2018. godini

I. Makroekonomski pokazatelji

Oporavak gospodarske aktivnosti drži postojani trend zadnjih godina, pri čemu je rast BDP-a ostao stabilan i dosad u 2018., zadržavajući se uglavnom u 2,5-3% intervalu. Ipak, zadnji dostupni podatak za četvrti kvartal 2018. donio je određeno usporavanje stope rasta na 2,3% y/y, dok je prosječan rast u 2018. iznosio 2,6% (usporedno s 2,9% iz 2017). Detaljna struktura nije donijela veća iznenađenja, te je dodatno potvrdila važnost podrške domaće potražnje i na strani osobne potrošnje, kao i investicija, dok je uloga neto izvoza postupno slabjela. Izgledi za 2019. postaju zahtjevniji, ponajprije zbog nesigurnosti oko inozemne potražnje. Na strani domaće potražnje očekujemo zadržavanje stabilnih kretanja, gdje se očekuje postojana podrška osobne potrošnje, dok bi se investicijska aktivnost trebala donekle ubrzati u odnosu na 2018., uslijed pojačanih EU projekata. Izvoz će pak biti pod negativnim utjecajem usporavanja na glavnim izvoznim tržištima te visokim baznim efektom u turizmu. Stoga smo revidirali očekivani rast u 2019. na niže za 0,3 p.b. na 2,3%, uslijed pojačane neizvjesnosti oko izvozne dinamike.

Inozemna pozicija i dalje se poboljšava te se suficit tekućeg računa na razini zadnja četiri kvartala zadržava na razinama od oko 3% BDP-a. U kratkom roku i dalje očekujemo slična kretanja, sa zadržavanjem pozitivnog salda na tekućem računu i u srednjoročnom razdoblju, usprkos činjenici što će rast BDP-a biti više ovisan o domaćoj potražnji. Nadalje, dodatna podrška inozemnoj poziciji trebala bi doći i od strane smanjene razine inozemnog duga, ispod 80% BDP-a u 2018.

Uvjeti na tržištu rada nastavili su s poboljšanjem, pri čemu se stopa nezaposlenosti kretala prosječno oko 2,6% niže na godišnjoj razini tijekom 2018. (registrirana nezaposlenost), dok je razina zaposlenosti također zadržala trend oporavka. Nakon snažnog smanjenja prosječne stope nezaposlenosti u 2017. (prema metodologiji Međunarodne organizacije za rad), očekujemo još bolji rezultat u 2018., s padom prosječne stope na razine ispod 9%, u odnosu na 11,3% iz 2017. Ipak, takva kretanja u jednoj su mjeri i odraz izraženih migracijskih trendova, što je utjecalo na razinu nezaposlenosti. Na strani plaća također su vidljivi povoljniji trendovi, gdje je rast nominalnih i realnih plaća blago ubrzao, uz rast bruto plaća od gotovo 5% u 2018.

Izuzev snažnijih inflatornih pritisaka u prvom dijelu 2018., inflacija u ostatku godine donijela je u najvećoj mjeri stabilna kretanja. Indeks potrošačkih cijena zabilježio je u 2018. prosječnu stopu od 1,5%, odnosno stopa se intenzivirala u odnosu na prosječnih 1,1% iz 2017., što je ponajprije odraz snažnije dinamike rasta cijena energije. Što se pak 2019. tiče, i dalje vidimo tek umjereno ubrzavanje pritisaka na strani potražnje, dok će troškovna strana ostati osjetljiva na cijene energije. Uzimajući u obzir nižu stopu PDV-a za određene (uglavnom prehrambene) stavke i benigniji utjecaj cijene energije, očekujemo da će prosječna inflacija usporiti na razinu od otprilike 1% u 2019. Stabilna kretanja inflacije i tečaja i dalje idu u prilog nastavku ekspanzivne monetarne politike.

Kretanje deviznog tečaja u 2018. godini uvelike je bilo u skladu s očekivanjima, gdje je postupni aprecijacijski trend bio podržan poboljšanim makroekonomskim fundamentima, uz uobičajeni sezonski obrazac. Prosječan tečaj EUR/HRK tako se kretao bliže razini od 7,40, u prosjeku snažniji za 0,6% godišnje, te je tako zadržan obrazac koji je započeo u 2014. godini. Prevladavajući aprecijacijski pritisci utjecali su na ulogu HNB-a na tržištu, gdje je posebna aktivnost zabilježena tijekom prosinca kupnjom od skoro 1,1 milijardi EUR (a sveukupno 1,8 milijardi EUR tokom 2018.) Tijekom 2019. očekujemo kretanje deviznog tečaja u intervalu od 7,30-7,45, s nešto manje izraženom sezonalnosti. Uzimajući u obzir fundamentalne faktore, i dalje vidimo prevladavanje blagog aprecijacijskog trenda.

I. Makroekonomski pokazatelji (nastavak)

Nakon proračunskog suficita od 0,9% BDP-a u 2017. godini, kao i dodatnog smanjenja razine javnog duga, fiskalna pozicija trebala bi ostati na povoljnoj putanji, pri čemu se i u 2018. očekuje skroman suficit salda proračuna (unatoč jednokratnim efektima vezanim uz izdana jamstva za brodogradilišta) te dodatni pad javnog duga prema razini od 70% BDP-a. 2019. bi također trebala donijeti praktički uravnoteženi saldo proračuna, te tako i dalje zadovoljavati pravilo smanjivanja razine javnog duga, što bi ujedno služilo i kao dodatni poticaj prema članstvu u ERM II. Poboljšani izgledi i dalje se pozitivno reflektiraju na rejting profil, gdje su i Fitch, kao i S&P, revidirali izgleda na 'pozitivne' u drugoj polovici 2018. te tako znatno povećali mogućnost da se Hrvatska vrati u investicijski razred u 2019.

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. (f) ¹
BDP (tekuće cijene, u milijardama HRK)	330,8	331,8	331,6	339,6	351,3	365,6	381,8
BDP (tekuće cijene, u milijardama EUR)	44,0	43,8	43,5	44,6	46,7	49,0	51,5
BDP po stanovniku (u tisućama EUR)	10,2	10,2	10,1	10,4	10,8	11,4	12,0
BDP - realna stopa rasta (u %)	(2,3)	(0,5)	(0,1)	2,4	3,5	2,9	2,6
Godišnja stopa inflacije (u %)	3,4	2,2	(0,2)	(0,5)	(1,1)	1,1	1,5
Tekući račun platne bilance (u milijardama EUR)	(0,1)	0,4	0,9	2,0	1,2	2,0	1,3
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	(0,1)	0,9	2,0	4,5	2,6	4,0	2,7
Inozemni dug (u milijardama EUR)	45,3	45,8	46,4	45,4	41,7	40,1	38,7
Inozemni dug (u % BDP-a)	102,9	104,6	106,8	101,7	89,3	81,8	75,1
Tečaj HRK/EUR (kraj razdoblja)	7,5	7,6	7,6	7,6	7,5	7,5	7,4
Tečaj HRK/EUR (godišnji prosjek)	7,5	7,6	7,7	7,6	7,6	7,5	7,4
Stopa nezaposlenosti (ILO definicija)	15,9	17,3	17,3	16,3	13,1	11,3	8,8

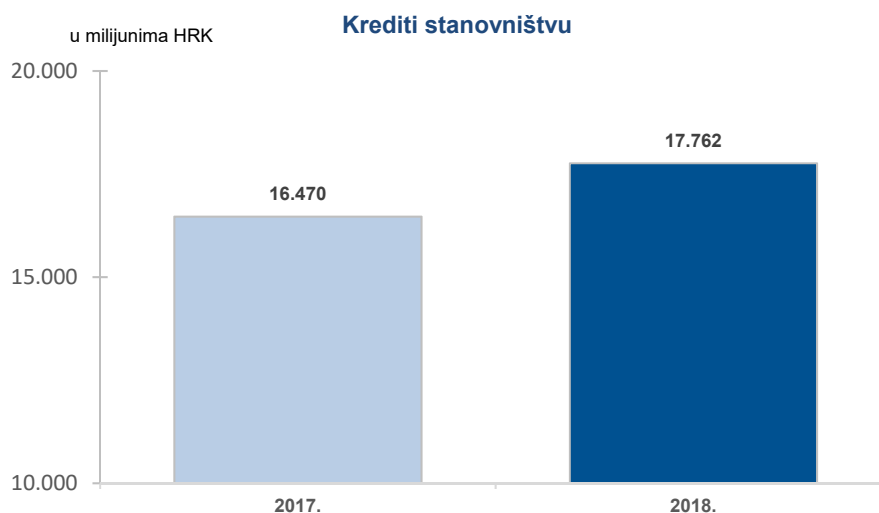
¹prognoza

Izvor: DZS, HNB, Erste&Steiermärkische Bank d.d.

II. Kreditno poslovanje Erste Banke u 2018. godini

Ukupni krediti Erste banke na dan 31.prosinca 2018.godine iznosili su HRK 42,5 milijardi, što je za 0,07% više u odnosu na kraj 2017. godine, kada su iznosili HRK 39,6 milijardi. Prema podacima Hrvatske narodne banke s kraja prosinca 2018. godine, tržišni udio Erste banke u ukupnim kreditima iznosio je 16,14%, što predstavlja rast od 0,35 p.b. u odnosu kraj 2017. godine.

Nakon oporavka tržišta kredita u 2017. godini, pozitivan trend je nastavljen i u protekloj godini te je na razini tržišta ostvaren rast kredita stanovništvu, koji je najizraženiji u skupini gotovinskih kredita. Ukupni portfelj bruto kredita banke danih stanovništvu na 31.prosinca 2018. godine iznosi 17,76 milijardi HRK što predstavlja povećanje od 1,29 milijarde HRK u odnosu na prethodnu godinu, a prvenstveno je rezultat velikog rasta novih plasmana u 2018. godini. Prema podacima od 30.studenog 2018. godine, tržišni udio banke u kreditima stanovništvu povećan je za 0,39 p.b. u odnosu na kraj 2017. godine te iznosi 14,02%.

Graf 1: Kreditni stanovništvu (Kreditni i potraživanja od klijenata)

I u 2018. godini Erste banka je bila intenzivno fokusirana na segment malog i srednjeg poduzetništva te praćenje kvalitetnih projekata koji potiču razvoj realnog sektora i rast zaposlenosti u tom segmentu. Pozitivni gospodarski trendovi i općenito makroekonomski pokazatelji iz 2017., nastavili su se u 2018. godini. Vodeće djelatnosti u generiranju prihoda su i dalje turizam i trgovina, sa snažnim utjecajem i na ostale domaće sektore.

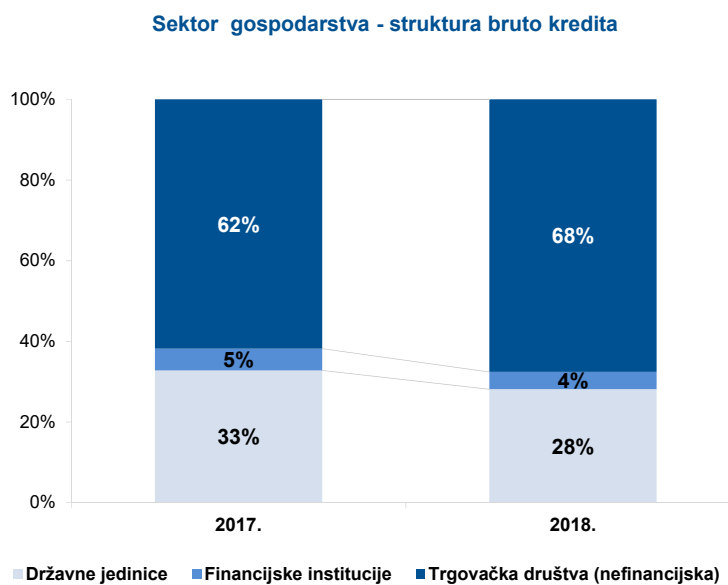
U dijelu kreditnog poslovanja s gospodarstvom Banka bilježi rast volumena u odnosu na prethodnu godinu te uspijeva povećati tržišni udio sa 17,68% (31. prosinca 2017.) na 18% (30. studenog 2018.). U segmentu trgovačkih društava, Banka bilježi još veći rast sa 16,68% (31. prosinca 2017.) na 18,44% (30. studenog 2018.). Time banka zadržava poziciju druge banke na tržištu u segmentu malih i srednjih poduzeća.

Ukupni bruto kreditni portfelj gospodarstva u 2018. godini bilježi rast od 1,63 milijardi HRK te na 31. prosinca 2018. iznosi 24,78 milijardi HRK.

II. Kreditno poslovanje Erste Banke u 2018. godini (nastavak)

Graf 2: Krediti - Sektor gospodarstva

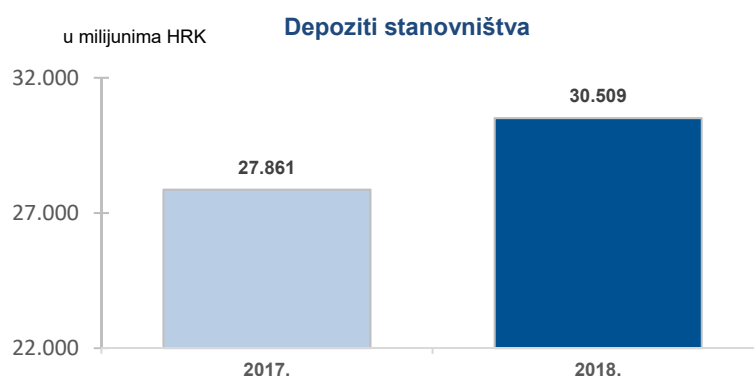
Graf 3: Sektor gospodarstva – Struktura bruto kredita

III. Depozitno poslovanje u 2018. godini

Ukupni depoziti krajem 2018. iznosili su 47 milijardi HRK, što je za 11% više u odnosu na kraj 2017., kada su iznosili 42,3 milijardi HRK.

Tržište ukupnih depozita stanovništva i u 2018. godini je bilo u porastu, unatoč padu oročenih depozita uz nastavak trenda smanjenja kamatnih stopa. Istovremeno je tržište depozita po viđenju ostvarilo dvoznamenkaste stope rasta.

Ukupni depoziti stanovništva na 31. prosinca 2018. godine iznosili su 30,51 milijardi HRK i ostvarili su rast od 2,65 milijardi HRK pri čemu je ostvaren snažan rast depozita po viđenju. Prema podacima za 30. studenog 2018. godine, tržišni udio depozita stanovništva povećan je za 0,80 p.b. u odnosu na kraj 2017. godine i iznosi 14,51%, a rezultat je ostvarenog većeg rasta od rasta tržišta.

Graf 4: Depoziti stanovništva

U dijelu depozitnog poslovanja s gospodarstvom i dalje je prisutan trend rasta ukupnog volumena depozita. U 2018. godini rast volumena depozita u Banci bio je značajno brži od tržišta što je dovelo do povećanja tržišnog udjela. Ukupni depoziti gospodarstva na 31. prosinca 2018. iznosili su 16,47 milijardi HRK, zabilježivši rast od 14,05% u odnosu na 31. prosinca 2017., kada su iznosili 14,44 milijarde HRK. Najveći doprinos ovom rastu dolazi iz segmenta depozita po viđenju koji bilježe značajan rast od 34,71%, u odnosu na stanje prethodne godine. Ukupni tržišni udio Banke u depozitima gospodarstva bilježi rast s 13,42% (31. prosinca 2017.) na 15,12% (30. studenog 2018.). Ukupno tržište depozita u tom segmentu je poraslo za 7,01% dok su depoziti Banke porasli za 20,58%.

Graf 5: Struktura depozita – gospodarstvo

IV. Proizvodi i usluge Erste Banke za građane i tvrtke u 2018. godini

Stanovništvo

Aktivnosti upravljanja proizvodima i uslugama tijekom prošle godine u velikoj su mjeri bile obilježene prilagodbom promjenama u okruženju, kao i očekivanjima klijenata. Promjene u ponašanju i navikama klijenata, tehnološke promjene i regulatorni okvir kontinuirano zahtijevaju promjenu postojećeg poslovnog modela i uloge poslovnica kao kanala distribucije proizvoda i usluga Banke i partnera. Tako je nakon pripremnih aktivnosti, u 2018. godini započeo projekt transformacije poslovnica. Riječ je o poslovnicama s novim vizualnim identitetom i novim načinom rada fokusiranim na savjetodavnu ulogu zaposlenika i jedinstveno korisničko iskustvo za klijente. Tijekom 2018. godine preuređene su prve četiri poslovnice, a u narednim godinama planira se nastavak uvođenja istog koncepta i na drugim lokacijama banke. Nadalje, s ciljem modernizacije i pojednostavljenja upravljanja poslovanjem, tijekom 2018. godine gotovo cijela poslovna mreža opremljena je digitalnim plakatima i digitalnim registratorima s općim uvjetima poslovanja.

U skladu sa strateškim odrednicama poslovanja, tijekom protekle godine nastavljene su i aktivnosti usmjerene na digitalizaciju poslovanja. Sredinom prosinca predstavljena je inovativna mobilna aplikacija Keks Pay koja omogućava slanje i primanje novca i to bez ikakvih naknada. Riječ je o prvom bankarskom rješenju na hrvatskom tržištu koje je namijenjeno svim zainteresiranim korisnicima, neovisno u kojoj banci imaju otvoren račun. Primarni cilj ove aplikacije je olakšavanje svakodnevnih situacija, kao što je slanje novca na račun prijatelja i obitelji ili grupno skupljanje novca za razne prigode. U prvih mjesec dana od lansiranja, Keks Pay je okupio oko 15.000 korisnika, od kojih oko 65% nisu klijenti Erste banke. Aplikacija je rezultat rada Tima za digitalnu transformaciju u Erste banci, osnovanog u svrhu razvoja inovativnih rješenja i poslovnih modela.

U segmentu kredita stanovništvu, uz već postojeću mogućnost ugovaranja kredita s promjenjivom kamatnom stopom u kunama vezanih uz Nacionalnu Referentnu Stopu (NRS), isto je omogućeno i za kredite uz valutnu klauzulu u eurima. Uz navedeno, banka je sudjelovala u APN programu financiranja kupovine nekretnina, odnosno gradnju kuća, za koje je Vlada Republike Hrvatske odobrila subvencioniranje polovine obroka ili anuiteta za prvih 5 godina otplate. Banka je kroz APN program subvencija plasirala oko 470 kredita, u iznosu nešto manjem od 250 milijuna HRK.

Aktivnosti u vezi s inicijativom društveno odgovornog bankarstva „Korak po korak“, koju je pokrenuo međunarodni Erste Group, a provodi se i u Hrvatskoj, intenzivirale su se tijekom 2018. godine. U sklopu programa Poduzetnički starter, koji je namijenjen osobama koje se samozapošljavaju i žele krenuti u poduzetničke vode, odnosno poduzetnicima-početnicima koji su unutar posljednje dvije godine pokrenuli vlastito poslovanje, do kraja 2018. godine zaprimljeno je ukupno 403 prijave, kroz edukativni program prošlo je više od 250 kandidata, od čega je financirano 42 poduzetnika te je na taj način stvoreno 73 nova radna mjesta. U program financiranja neprofitnih organizacija bilo je uključeno ukupno 5 organizacija. U sklopu nefinancijske podrške neprofitnim organizacijama, mentori i djelatnici banke su održali edukacije u koje je bilo uključeno 88 polaznika. Osim toga, na izmijenjenim internetskim stranicama banke svim zainteresiranim su dostupne edukacije i poslovni alati, a uveden je poseban program „Društveno sidro za neprofitne organizacije“. U suradnji s EIF Microfinance & Social Entrepreneurship uvedene su dvije portfeljne garancije, nastavljena je suradnja s Erste zakladom i EFSE (European Fund for Southeast Europe) i Finance in Motion, te je proveden niz aktivnosti za poduzetnike početnike u suradnji sa Zagrebačkim inovacijskim centrom (Zicer) i Plavim uredom u Zagrebu.

Poslovni subjekti

Uz konkurentne uvjete financiranja potpomognute stalnim unapređenjem kvalitete proizvoda i usluga, aktivnosti u segmentu gospodarstva i u 2018. godini bile su usmjerene na intenziviranje i povećanje kvalitete prodajnih aktivnosti kroz kreiranje individualnih i inovativnih rješenja za ciljne klijente i industrije. Među ostalim, klijentima je omogućena dostupnost povoljnijih uvjeta financiranja kroz dugogodišnju uspješnu suradnju s domaćim i međunarodnim financijskim institucijama.

IV. Proizvodi i usluge Erste Banke za građane i tvrtke u 2018. godini (nastavak)

Nastavljena je dugoročna uspješna suradnja s HBOR-om, te su i u 2018. godini HBOR-ovi programi bili jedni od najtraženijih oblika kreditiranja, a Banka je jedna od najaktivnijih banaka kada je riječ o korištenju redovnih kreditnih programa HBOR-a. Dio godine bio je posvećen pregovorima oko novog oblika financiranja – ESIF kredita za rast i razvoj. Usuglašeni su novi Opći uvjeti Police osiguranja kredita za pripremu izvoza te je izvoznicima kroz predmetnu suradnju pružena podrška kroz daljnje ugovaranje kredita za pripremu izvoza uz HBOR-ovu policu osiguranja.

Kreditna linija u suradnji s Europskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) u potpunosti je iskorištena u 2018. godini u komponenti namijenjenoj financiranju malih i srednjih poduzeća. U dijelu Trade facilitation programa (TFP) namijenjenog financiranju pripreme izvoza, uvoza i lokalne distribucije početkom 2018. iznos odobrenih transakcija premašio je ugovoreni limit od 10 milijuna EUR te je u drugoj polovici godine EBRD odobrio povećanje neobvezujućeg multivalutnog limita na ukupan iznos 20 milijuna EUR. Zbog intenzivnog korištenja RCA linije u protekloj godini, EBRD je na EBRD TFP godišnjem forumu održanom u svibnju 2018. godine dodijelio nagradu Erste banci kao „Najaktivnijoj trade finance partner banci u 2017. godini u Hrvatskoj“. Ujedno su tijekom 2018. godine vođeni pregovori za ugovaranje nove linije za turizam.

Nastavljena je i dugoročna uspješna poslovna suradnja s Europskom investicijskom bankom (EIB), a do kraja godine iskorišteno je pola iznosa linije koja omogućuje povoljne izvore financiranja za potrebe klijenata po atraktivnijoj cijeni.

Kroz 2018. godinu nastavljena je aktivna poslovna suradnja s HAMAG BICRO-om. Riječ je o sudjelovanju u jamstvenim programima HAMAG BICRO-a, koji obuhvaćaju različite potrebe obrtnika i poduzetnika – subjekata malog gospodarstva prilikom financiranja tekućeg poslovanja ili novih projekata i ulaganja, pružajući im kvalitetan instrument osiguranja.

Tijekom 2018. godine intenzivirana je i poslovna suradnja s Europskim investicijskim fondom (EIF-om) vezano uz instrument InnovFin garancije za mikro, mala i srednja poduzeća (SME) te mala srednje kapitalizirana poduzeća (Small Mid-Cap). Riječ je EIF-ovoj garanciji na portfelj kredita malom i srednjem poduzetništvu (InnovFin SME Guarantee Facility) koja predstavlja inicijativu koju je objavila Europska komisija i EIB grupa te je potpomognuta financijskom potporom Europske unije putem programa Horizon 2020 i Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) osnovanog u okviru Investicijskog plana za Europu. Namjena EFSU je pružati potporu kod financiranja i provedbe proizvodnih ulaganja u Europskoj uniji te osigurati povećanu dostupnost financijskih sredstava. Svrha i osnovna prednost EIF-ove InnovFin garancije je kreditiranje inovativnih poduzetnika uz bezuvjetno jamstvo EIF-a uz povoljnije uvjete kreditiranja za klijenta i osiguravanje konkurentnosti na bankarskom tržištu te smanjenje rizika loših plasmana i gubitaka zbog nemogućnosti naplate.

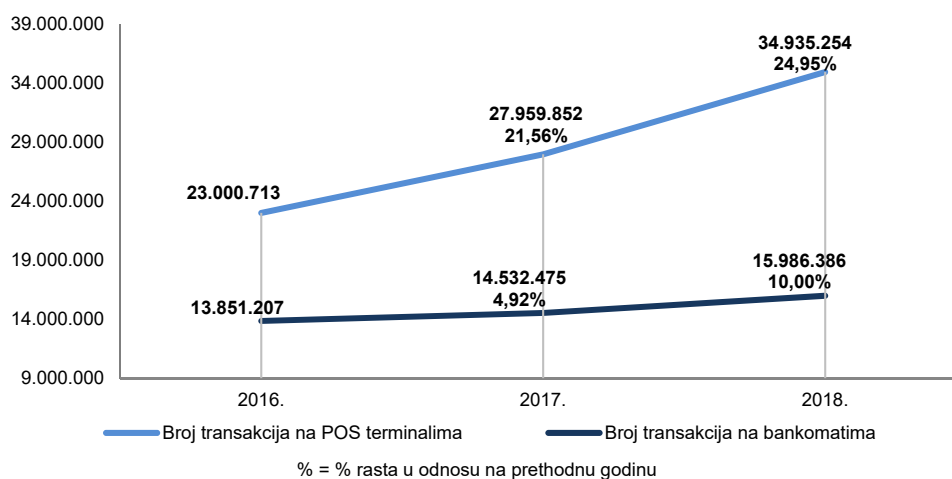
U skladu sa suvremenim bankarskim trendovima, novim regulativama te s ciljem povećanja kvalitete usluge klijentima i povećanju efikasnosti novčanog poslovanja, tijekom 2018. godine intenzivirane su aktivnosti u razvoju proizvoda i usluga upravljanja novčanim sredstvima. Na četiri lokacije Banke uvedena je usluga Erste Smart Cash - Pametni sef, koji omogućuje klijentima da u samo-uslužnim zonama poslovnica obavljaju samostalne uplate pologa domaćeg gotovog novca. Uređaj je na raspolaganju klijentima 24/7 te su sredstva odmah dostupna na njihovim računima.

V. Direktni kanali

Kartično poslovanje i mobilno plaćanje u 2018.

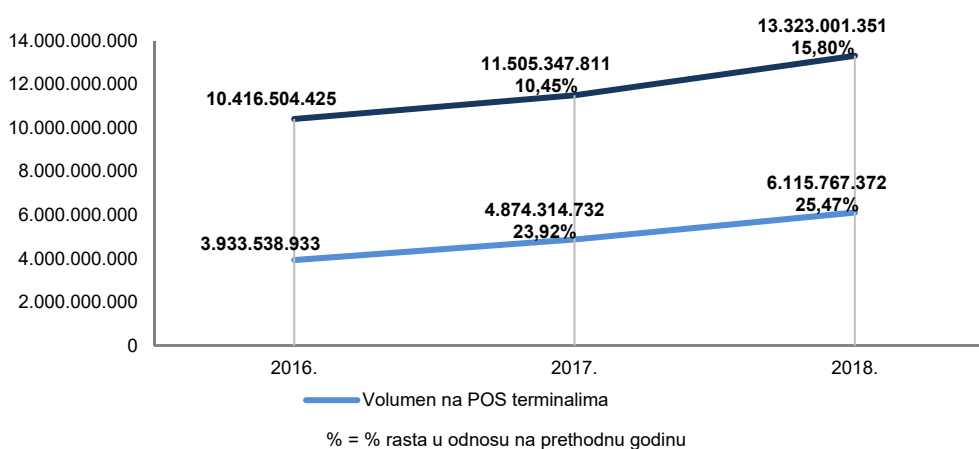
Erste banka je tijekom godine povećala ukupan broj debitnih kartica za 1,47%, te ih je do konca godine imala ukupno 841.158. U svrhu povećanja broja uručenih kartica, njihove aktiviranosti te povećanja broja i volumena POS transakcija, organizirano je 26 promotivnih aktivnosti. Ovo je utjecalo i na rast broja transakcija na POS uređajima za 24,95% te volumena za 25,47%. Broj uručenih kartica povećan je za 12%, dok je aktiviranost ovih kartica veća za 5,23 p.b. (postotna boda) u odnosu na 2017. Ukupan broj transakcija debitnim karticama raste za 19,84%, a ukupan volumen za 18,68% u odnosu na prethodnu godinu.

Broj transakcija debitnim karticama

Graf 6: Broj transakcija debitnim karticama

Volumen transakcija debitnim karticama

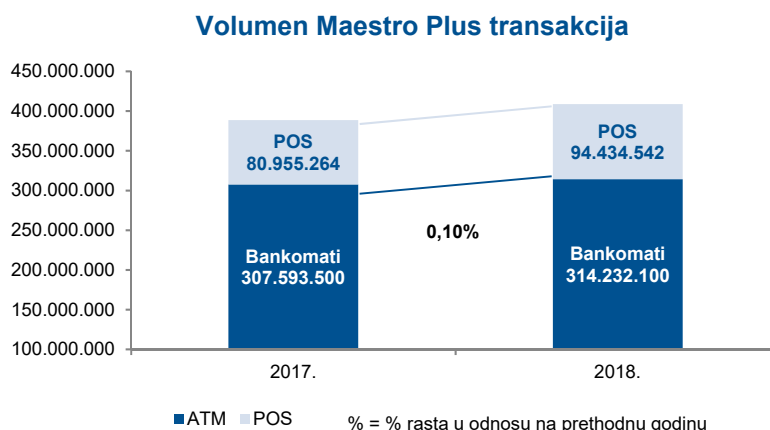

Graf 7: Volumen transakcija debitnim karticama

V. Direktni kanali (nastavak)

Usluga Maestro Plus

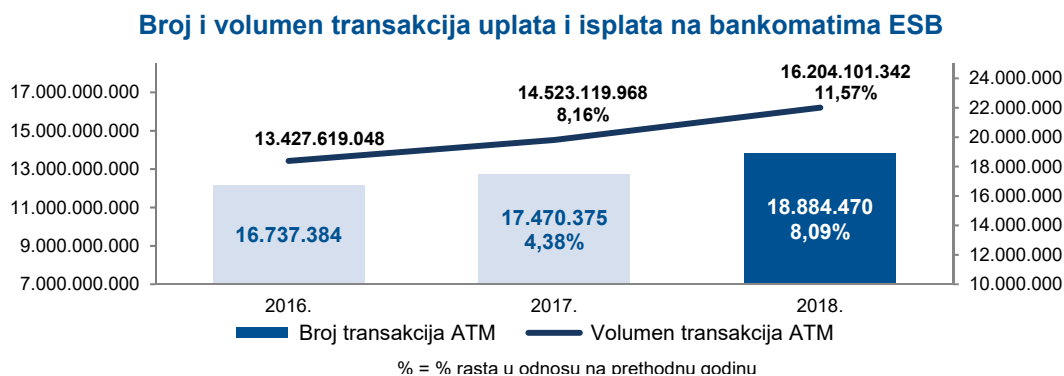
Erste Maestro Plus, usluga koja omogućuje podizanje gotovine na bankomatima uz otplatu na rate, kao i plaćanje na rate i/ili uz odgodu na POS terminalima ECC-a, i dalje bilježi rast broja i volumena transakcija. Kako bi se klijente potaknulo na povećano korištenja usluge, organizirano je šest promotivnih aktivnosti, koje su rezultirale povećanjem broja transakcija na prodajnim mjestima za 13,39% te volumena za 16,65%, u odnosu na 2017.

Graf 8: Volumen Maestro Plus transakcija

Nadzor i upravljanje mrežom za prihvrat kartičnog i mobilnog plaćanja

Erste banka je do 31. prosinca 2018. ukupno imala 749 instaliranih bankomata, što je za 6,24% više nego 2017., uz tržišni udio (na 30. rujna 2018.) od 12,72%¹. Na bankomatima je tijekom godine zabilježen istodoban rast ukupnog prometa i volumena u odnosu na 2017., pa je ukupan promet rastao za 11,57%, a broj transakcija za 8,09%. Gledano na prethodnu godinu, u 2018. je značajno povećan broj bankomata s uplatnom funkcionalnošću za čak 46%, na 145. Klijenti su prepoznali praktičnost ove funkcionalnosti, pa je, u odnosu na 2017., broj uplatnih transakcija rastao za 60,25%, dok je volumen uplata rastao za 56,85%.

Graf 9: Broj i volumen transakcija uplata i isplata na bankomatima ESB

¹ Izvor: Hrvatska gospodarska komora 3Q2018.

V. Direktni kanali (nastavak)

Dinamička konverzija valute (DCC)

Usluga Dinamička konverzija valute (eng. Dynamic Currency Conversion), korisnicima inozemnih platnih MasterCard/Maestro/Visa čiji su računi vezani uz valute EUR, CHF i USD, GBP, SEK, CZK, PLN, HUF i DKK, prilikom podizanja gotovog novca na bankomatu, pruža informaciju o tečaju po kojem je moguće izvršiti konverziju iznosa kuna u neku od spomenutih stranih valuta te točan iznos u domicilnoj valuti. U ožujku 2018. je usluga proširena i na šest novih valuta: Australski dolar, Kanadski dolar, Norveška krunu, Srpski dinar, BH konvertibilna marku, Ruska rublju. U odnosu na 2017., zabilježen je blagi rast broja transakcija za 1,01% te volumena za 0,95%.

Novosti i aktivnosti u 2018. godini

Uvedena izmjena procesa otvaranja transakcijskih računa, u sklopu kojeg se kartica naručuje samo ako se klijenti izjasna da ju žele, utjecala je na smanjenje broja nepreuzetih kartica u poslovnicama za 44,7%. Također, broj je smanjen i aktivnostima uručivanja kartica iz poslovnica te sistemskom blokadom onih kartica koje nisu preuzete u poslovnicama duže vrijeme.

Uveden je i novi, sigurniji način autentifikacije korisnika debitnih kartica kod plaćanja na internetskim prodajnim mjestima koja podržavaju 3D uslugu sigurnog plaćanja, Mastercard® SecureCode™ i Verified by Visa, na način da prilikom kupnje korisnik svoj identitet potvrđuje unosom i potvrdom jednokratne SMS zaporke dostavljene na broj mobilnog uređaja evidentiranog u banci.

U veljači je započeto izdavanje Visa Electron beskontaktnih kartica, kojih je do 31. prosinca 2018. bilo izdano 67.858, odnosno 25,73% ukupnog portfelja Visa Electron kartica banke. Ujedno je krajem godine završen projekt migracije Mastercard Business Debit (MCBD) na contactless tehnologiju, čime su stvoreni uvjeti za izdavanje ovih kartica početkom 2019.

Sustavno je modernizirana i proširena bankomatska mreža. Tako je zamijenjeno 126 bankomata, dok ih je na nove lokacije instalirano 59. Na 445 bankomata (59% mreže), omogućene su i beskontaktna transakcije, čiji je udio, u ukupnom broju transakcija na Erste bankomatima, iznosio 6%. Povećan je i broj bankomata sa zaslonom na dodir (touch monitor) na 138, te oni čine 18% mreže. Njihova je specifičnost što klijent sve usluge na bankomatu može zatražiti dodiranjem zaslona.

Digitalno bankarstvo

Poslovanje s građanima

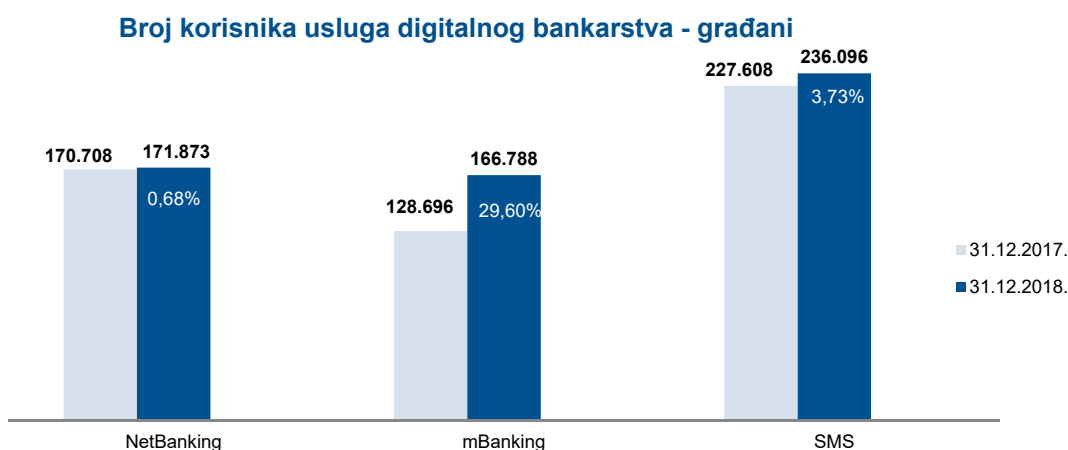
Erste banka u 2018. bilježi rast broja korisnika digitalnih kanala, kao i transakcija i prihoda putem ovih kanala. Tijekom godine fokus je bio na povećanju broja aktivnih korisnika digitalnih usluga te digitalnoj prodaji putem Erste mBanking i Erste NetBanking usluga.

Da su klijenti banke prepoznali prednosti korištenja digitalnih usluga vidi se iz povećane aktivacije novih korisnika ovih usluga (građanstvo i Direkcija malog poduzetništva) za čak 35%, te povećanja svih aktivnih korisnika digitalnih usluga (građanstvo i Direkcija malog poduzetništva) za 22,63%. Uz to, kontinuiranim provođenjem aktivacijskih, akvizicijskih i edukativnih kampanja putem Erste NetBankinga i Erste mBankinga, digitalna prodaja je povećana za 104,4% u odnosu na 2017.

V. Direktni kanali (nastavak)

Radi praktičnosti i funkcionalnosti koje usluga nudi, klijenti posebno prepoznaju Erste mBanking uslugu. Broj aktivnih korisnika usluge porastao je u odnosu na 2017. za 49,05%, odnosno na 122.866, dok je ukupan broj korisnika mBankinga porastao na 166.788, odnosno za 29,60%. Povećan je i broj korisnika Erste NetBanking usluge za 0,68% na 171.873, pri čemu je za 5,94% smanjen broj aktivnih korisnika usluge. Povećanje broja aktivnih korisnika Erste mBankinga utjecalo je i na rast ukupnog broja transakcija tijekom 2018., kada je provedeno 5.370.345 transakcija, tj. za 60,75% više nego 2017. Po prvi put zabilježen je blagi pad broja transakcija putem Erste NetBankinga za 4,01%.

Gledamo li u cijelosti na korištenje digitalnih usluga banke, one bilježe značajne stope rasta. Naime, u odnosu na 2017., putem svih usluga digitalnog bankarstva (Erste NetBanking, Erste mBanking, Erste SMS, Erste kiosk, Erste NetPay i izravnih terećenja) zabilježen je rast broja transakcija za 16,23% te volumena za 32,13%. Ukupno je preko ovih kanala obavljeno 11.504.459 transakcija, ukupnog volumena 12,8 milijardi HRK.

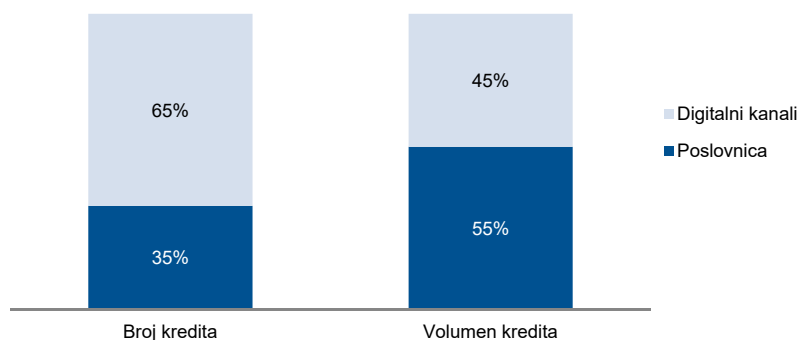
Graf 10: Broj korisnika usluga digitalnog bankarstva - građani

Digitalna prodaja putem Erste NetBanking i Erste mBanking usluga u 2018.

Putem Erste NetBanking i Erste mBanking usluga, korisnicima su se kroz razne aktivacijske i akvizicijske kampanje redovito nudili proizvodi koji se mogu ugovoriti kroz digitalne kanale. U odnosu na 2017., zabilježen je značajan rast prodaje ugovorenih štednji za 20,8% (8.021) te investicijskih fondova za 10,9% (1.100). Uz to, zabilježen je i snažan rast prodaje predodobrenih kredita (s RDB limitom) za 262,8%. Putem svih kanala banke (poslovnice, Erste NetBanking, Erste mBanking) ukupno je odobren 42.561 gotovinski kredit s RDB limitom, ukupnog iznosa 1.039 milijuna HRK, što je za 109% više nego 2017., dok je kroz digitalne kanale prodan 27.741 kredit, ukupnog iznosa 468 milijuna HRK. Ovime je upravo kroz digitalne kanale banke prodano 65% ovih kredita, s udjelom u ukupnom iznosu od 45%.

V. Direktni kanali (nastavak)

Udio prodaje predodobrenih gotovinskih kredita kroz digitalne kanale

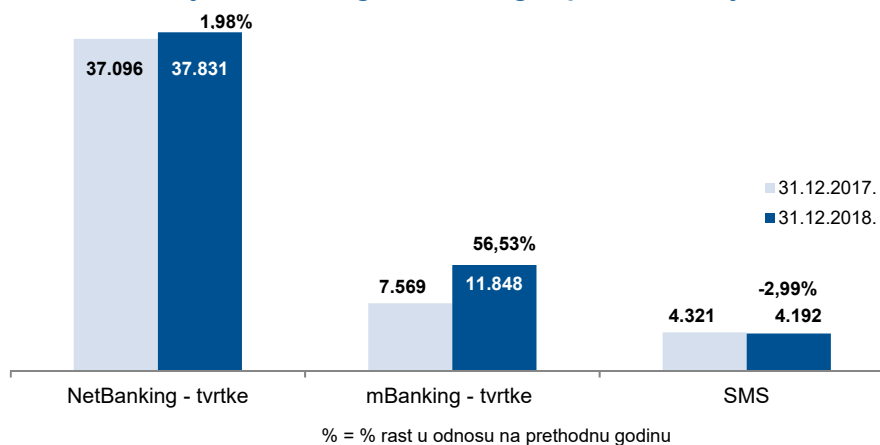
Graf 11: Udio prodaje predodobrenih gotovinskih kredita kroz digitalne kanale

Poslovanje s poslovnim subjektima

U suradnji s kolegama iz George Labsa razvijen je novi Erste NetBanking za poslovne subjekte koji, pored suvremenog korisničkog sučelja koje se prilagođava svim uređajima, donosi i nove funkcionalnosti. Primjerice, omogućena je personalizacija početne stranice, real-time kontrola poziva na broj (PNB), naziva primatelja po IBAN-u, pdf. potvrda plaćanja, ispis prometnih stavki, upravljanje predlošcima i dr. Erste NetBanking bilježi rast broja korisnika (u jednoj tvrtki može biti više korisnika) u odnosu na 2017., za 2,43% na 50.682 te broja poslovnih subjekata za 1,98%, na 37.831.

Uz to i usluga Erste mBanking bilježi značajan rast broja korisnika (u jednom poslovnom subjektu može biti više korisnika) za 58,69% na 12.895, te tvrtki za 56,53% na 11.848. Putem svih usluga digitalnih kanala namijenjenih poslovnim subjektima: Erste NetBanking, Erste mBanking i MultiCash provedeno je 24,2 milijuna transakcija (uključujući kunske i devizne), što je za 20,36% više nego u 2017., ukupnog volumena od 215,2 milijardi HRK - rast od 14,90%.

Broj korisnika digitalnih usluga - poslovni subjekti

Graf 12: Broj korisnika digitalnih usluga – poslovni subjekti

V. Direktni kanali (nastavak)

Novosti i aktivnosti u 2018.

Tijekom 2018. može se izdvojiti sljedeće:

- **Prikaz Diners Club kartice i plaćanje faktura za sve kreditne kartice na Erste mBankingu** - korisnicima svih kartica Erste Card Cluba omogućen je prikaz podataka o kartici, troškova te pregled i plaćanje faktura po svim karticama.
- **mToken management** – unaprijeđeno je upravljanje mTokenom što uključuje: mogućnost blokade/deblokade mTokena, izdavanje novog i seljenja postojećeg mTokena na novi uređaj, i to bez dolaska klijenta u poslovnicu banke.
- **Prikaz Maestro plus usluge na mBankingu** – omogućen je prikaz potrošnje, dinamika otplate rata te ukupan i raspoloživ limit.
- **Ostale novosti na Erste mBankingu** – „Slikaj i plati“ nadograđen je s mogućnošću učitavanja slike *barcodea* i parcijalnog skeniranja uplatnice; uvedena je i nova funkcionalnost „Zatraži uplatu“ koja korisnicima omogućuje da sami generiraju *barcode* svog IBAN-a, pošalju ga SMS-om, ili aplikacijom poput Vibera ili WhatsAppa, te na taj način zatraže uplatu na svoj račun.
- **GDPR** – sukladno GDPR regulativi implementirano je prikupljanje privola.
- **Projekt George** –završena je *Verzija 1.1* u sklopu kojeg je omogućen prikaz računa i prometa po računu te osnovni prikaz platnih naloga te su započete aktivnosti za *Verziju 1.2*. Uz to, uspostavljen je i *Federated Login* sustav koji omogućuje *Single Sign-on* između Georgea i NetBankinga, a potencijalno i između nekih drugih aplikacija koje bi se mogle pojaviti kao PSD2 TPP.
- **Redizajn NetBankinga za poslovne subjekte:** MIFID - u sklopu prilagodbe na regulativu omogućeno je sklapanje ugovora o prijenosu i zaprimanju naloga te je redizajnirano trgovanje investicijskim fondovima za poslovne korisnike. Ujedno je unaprijeđena i pretraga prometa po računu i prijenos u Excel datoteku, što korisnicima omogućava lako pronalaženje prometne stavke te daljnje analize prometa. Uvedeno je preuzimanje kamatnih listova i izvoda otvorenih stavki; u sklopu GDPR-a od obrtnika su prikupljene privole; redizajniran je kreditni zahtjev.
- **PSD2 program** – završen je i implementiran PSD2 Payments; odrađena je priprema i analiza za PSD2 API&Security; Digital Identity – stvorena priprema za uvođenje digitalnog popisa u oblaku.
- **SEPA Direct Debit** – pet postojećih primatelja plaćanja prešlo je na *SEPA Direct Debit* kroz dva ciklusa migracije.

Aktivacija klijenata

Tijekom godine fokus je bio na akviziciji i aktivaciji klijenata digitalnih usluga te edukacija zaposlenika. U cilju aktivacije klijenata, organizirano je 67 kampanja (nagradne igre, edukacije, aktivacijsko/akvizicijske kampanje), otvoreno sedam digitalnih kutaka, čime se njihov broj povećao na 49. Također, nastavljeno je educiranje i aktiviranje zaposlenika kroz edukativne sastanke „Digitalna kava“ te nagrađivanje poslovnica s najvećim udjelom aktivnih klijenata digitalnih kanala.

Krajem 2018. digitalne usluge Erste banke koristilo je 282.855 građana i klijenata Direkcije malog poduzetništva, što je, u odnosu na godinu ranije, više za 13%, od čega je tijekom godine usluge aktivno koristilo 196.211 klijent (prijavili su se na digitalne usluge barem jednom u posljednjih mjesec dana), odnosno njih 69%, što je za 5% više aktivnih klijenata nego u 2017. Ujedno je povećan broj novo aktiviranih građana i klijenata DMP-a za 35% na 36.204.

Direktni kanali (nastavak)

Aktivnosti sprječavanja prijevara na digitalnim kanalima

Tijekom 2018. nadograđeni su i dodatno optimizirani alati za sigurnost digitalnih kanala (DetACT i Websafe). Radi brže i efikasnije razmjene ključnih informacijama, implementirani i integrirani su sa sustavom Službe za sprječavanje prijevara (SplunkFM). Poboljšana je i metoda autorizacije transakcija čime je dodatno podignuta razina sigurnosti plaćanja digitalnim kanalima.

Kontakt centar

Kroz Kontakt centar klijenti su se banci obratili ukupno 856.596 puta, odnosno 2% više nego u 2017., od čega je preko agenata Kontakt centra riješen 567.231 zahtjev, tj. za 1% više nego godinu ranije. Od ovog broja 88% zahtjeva agenti su riješili telefonom, dok se ostalo odnosi na komunikaciju e-mailom, chatom i Facebookom. Klijenti su se banci povećano obraćali i putem govornog automata (IVR) preko kojeg je zabilježeno 289.365 ulazaka, odnosno za 5% više nego godinu prije.

Aktivnosti u 2018.

S ciljem povećanja zadovoljstva klijenata, Kontakt centar je tijekom godine počeo pružati podršku korisnicima kartica 0 - 24 za deblokadu debitnih kartica na 3D sustavu te je postavio glavni kanal za podršku korisnicima nove Keks Pay aplikacije. U prvoj polovici godine agenti su kontinuirano pozivali klijente banke s ciljem informiranja o potrebi ažuriranja matičnih podataka.

U tu svrhu je obrađeno je 103.400 klijenata, a kontakt je uspostavljen s 50% klijenata. Kako bi se dodatno unaprijedili kanali komunikacije, raspisan je natječaj i odabran dobavljač za uvođenje kanala kao što su: Viber, WhatsApp i Facebook Messenger, te je, kao preduvjet uvođenja navedenih kanala, pokrenut proces nadogradnje postojećeg Cisco IPCC rješenja.

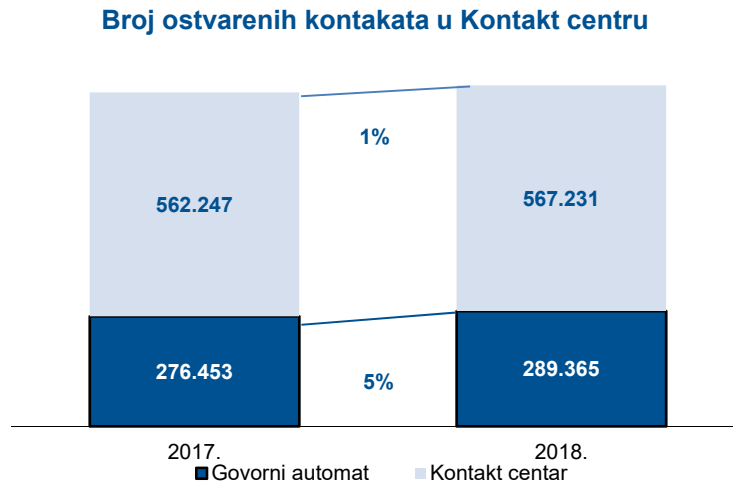
Prodaja u Kontakt centru

U skladu s novim smjernicama u poslovanju, uvedena su četiri nova područja prodaje: aktivacija klijenata, aktivni digitalni kanali, ponude klijentima od strane agenata banke te broj prihvaćenih ponuda. Ukupan broj novougovorenih proizvoda posredstvom Kontakt centra (tekući računi, digitalni kanali, predodobreni krediti, kreditne kartice, dobrovoljni mirovinski fondovi (DMF) bilježi rast od 15,11% u odnosu na 2017., na što je znatno utjecao rast predodobrenih kredita za 54,81%. Većina prodajnih aktivnosti odrađena je tijekom prodajnih kampanja, kojima je obuhvaćeno 94 tisuće klijenata. Kampanje su usmjerene na prodaju tekućih računa, digitalnih usluga, predodobrenih kredita i DMF-a te na aktivaciju neaktivnih tekućih računa.

Kvaliteta usluge Kontakt centra

U 2018. rezultati *Customer experience* istraživanja za Kontakt centar i dalje bilježe rezultate iznad očekivanja na svim kanalima, izuzev e-maila. Također, i indeks kvalitete usluge koji predstavlja ponderirani prosjek dvaju pokazatelja: rezultata istraživanja kvalitete rada Kontakt centra putem „tajnih pozivatelja“ (tzv. *Mystery Shopping*) i rezultata istraživanja zadovoljstva klijenata (tzv. *Customer Experience* istraživanje) bilježi vrijednosti iznad očekivanja, servis osobnih savjetnika (98,05%), chat (95,35%) i telefon (95,14%), dok e-mail pokazuje nešto nižu kvalitetu (85,93%) posebice u dijelu istraživanja zadovoljstva klijenata.

V. Direktni kanali (nastavak)

% = % rasta u odnosu na prethodnu godinu

Graf 13: Broj ostvarenih kontakata u Kontakt centru

VI. Financijska tržišta

Trgovanje općenito

Domaće tržište obilježeno je visokom razinom likvidnosti i niskom razinom volatilnosti po gotovo svim kategorijama proizvoda. HNB i dalje provodi ekspanzivnu monetarnu politiku što za posljedicu ima povijesno niske kamatne stope na međubankarskom tržištu. Tečaj, kao glavno sidro monetarne politike također je pod kontrolom centralne banke koja je nekoliko puta intervenirala sprečavajući daljnju aprecijaciju domicilne valute dok su prinosi na državne obveznice neznatno niži u odnosu na početak godine.

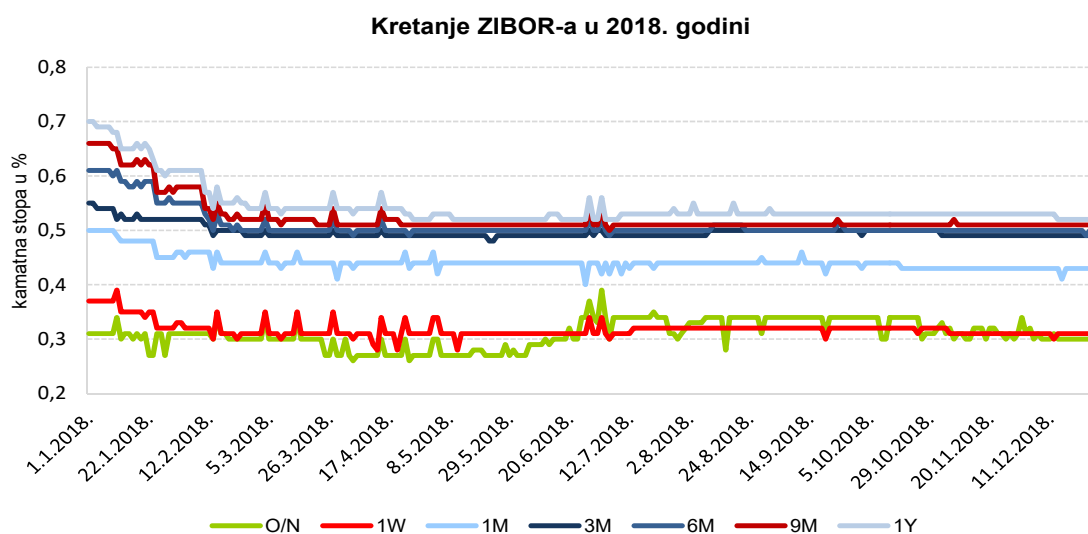
Tržište novca

2017. godinu nazvali smo najmirnijom godinom na novčanom tržištu od kad postoji trgovanja, no 2018. ju je svakako pretekla u tom pogledu. 2018. godinu obilježila je izrazito visoka kunska likvidnost sustava i posljedično nelikvidnih tržišta. Prosječni dnevni višak likvidnosti u sustavu iznosio je 24,9 milijarde HRK, odnosno gotovo 10 milijardi HRK više nego 2017. godine. Krajem prosinca dosegnući smo novi najviši dnevni višak likvidnosti ikad zabilježen u jednom danu, 34,7 milijardi HRK.

Dospijeće kojim se najviše trgovalo na međubankarskom tržištu bilo je ono od tjedan dana gdje je prosječna stopa iznosila 0,11%. ZIBOR O/N stopa kretala se u rasponu od svega 0,13%, kada je najviša bila početkom srpnja i iznosila 0,39% te najniža na početku travnja, 0,26%.

HNB je prošle godine održao samo jednu strukturnu repo aukciju i to na 5 godina po stopi od 1,2% gdje je plasirano 1,397 milijardi HRK. Ukupan iznos plasiranih kuna od strane HNB-a domaćim bankama kroz strukturne repo aukcije na kraju 2018. godine iznosio je 2,015 milijardi HRK. HNB je u 2018. godini nudio i redovite obratne repo aukcije no zbog velike likvidnosti u sustavu, banke niti jednom nisu iskazale interes za kunama na ročnost od jednog tjedna po 0,3%.

Od značajnijih događaja u 2018. godini valja izdvojiti da je FED prošle godine četiri puta podignula referentnu stopu, s 1,5% na 2,5%.

Graf 14: Kretanje ZIBOR-a (izvor: Interni podaci Banke)

VI. Financijska tržišta (nastavak)

Prinosi na trezorske zapise nastavili su i u 2018. godini trend pada. Tako je prinos na 364-dnevni kunski, smanjen je za 11 p.b. na godišnjoj razini te je posljednji put u 2018. godini izdan po 0,09%. Prinos na 181-dnevni kunski pao je za 19 p.b. na 0,06%, ali je izdan svega tri puta u 2018., posljednji put u listopadu. Prinos na 364-dnevni valutni trezorski zapis pao je za 4 p.b. te je zadnji put u 2018. godini izdan po 0,00%.

Agregirano gledajući dug države se putem aukcije trezorskih zapisa prošle godine povećao za oko 1,4 milijardi HRK.

FX tržište

Početkom 2018. godine HNB je intervenirala na deviznom tržištu i kupila 405 milijuna EUR po prosječnom tečaju 7,4535. Veljača i ožujak su donijeli stabilizaciju tečaja unutar raspona 7,4300 - 7,4500. HNB nije bila zadovoljna s tečajem EUR/HRK ispod razine od 7,4000 što se očitovalo i kroz intervenciju sredinom svibnja na kojoj je centralna banka kupila 320 milijuna EUR po prosječnom tečaju 7,3980.

Dolazak Uskrsa uobičajeno znači i početak turističke sezone, što se očituje priljevom stranih sredstava plaćanja i rezultira deprecijacijskim pritiskom na tečaj EUR/HRK. U spomenutom razdoblju tečaj EUR/HRK se spustio sa razine od 7,4300 na 7,3900 uz tek poneku blagu korekciju.

Tijekom vrhunca turističke sezone tečaj EUR/HRK se kretao unutar raspona od 7,3900 do 7,4200. Nakon ljetne sezone, kuna je neznatno oslabila do razine 7,4400.

Jesen i zima bili su obilježeni stalnim pritiskom na jačanje kune. Aprecijacijski pritisci na tečaj povezani su s povoljnim makroekonomskim kretanjima u bilanci plaćanja zbog rasta izvoza i jačanja priljeva sredstava od fondova EU-a. Zbog toga je HNB bila primorana u tri navrata kupovati eure od poslovnih banaka. Ukupno je tijekom prosinca HNB otkupila 1,08 milijardi EUR.

Tečaj USD/HRK kretao se na godišnjoj razini u rasponu od 5,95 ostvarenog početkom siječnja do 6,52 ostvarenog krajem godine.

Tržište dužničkih papira

Domaće tržište kapitala, kako dioničko tako i tržište duga, i dalje ne ostvaruje svoj potencijal u potpunosti. Aktivnosti izdavatelja duga putem financiranja na tržištu kapitala često su ograničene na refinanciranje duga u dospijeću, ali je ipak primjetan trend povećanja upita u pogledu novih izdanja odnosno financiranja na tržištu duga, a posebice vlasničkog kapitala.

Republika Hrvatska je na domaćem tržištu duga u 2018. godini izdala dvije obveznice ukupnog nominalnog iznosa 10,5 milijardi HRK. Banka je sudjelovala kao vodeći aranžer pri izdanju spomenutih državnih obveznica tokom 2018. godine.

Banka je izdala petogodišnje neosigurane obveznice denominirane u kuni nominalnog iznosa 300 milijuna HRK, u skladu sa svojom strategijom diversifikacije izvora financiranja te pri tome ponovno dala i svoj doprinos razvoju tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj. Obveznice su izdane u denominaciji od 1 milijun HRK, što je novost na domaćem tržištu koje je do sada poznavalo isključivo denominaciju od jedne kune.

Realiziranim transakcijama aranžiranja obveznica Banka se nalazi na prvom mjestu među vodećim aranžerima dužničkih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj s 27% tržišnog udjela u 2018. godini (izvor: Bloomberg), čime potvrđuje svoju stratešku orijentaciju podržavanja razvoja tržišta kapitala unatoč još uvijek izazovnim okolnostima.

Povrh gore navedenih transakcija na domaćem tržištu kapitala, banka je također kao samostalni aranžer sudjelovala u izdavanju komercijalnih zapisa ŠC Višnjik d.o.o.

VI. Financijska tržišta (nastavak)

Slično kao i u 2017., početak 2018. godine obilježio je pozitivno raspoloženje uz pojačani promet, ponajviše zbog jednokratne kupnje trezorskih dionica Adris Grupe, a rasla je i tržišna kapitalizacija te vrijednost indeksa. Nažalost, taj trend se nije nastavio ponajprije zbog ponovne suspenzije trgovanja svim dionicama u vlasništvu koncerna Agrokor (Ledo, Jamnica, Zvijezda itd.) tako da je ostatak godine bio obilježen promjenjivim raspoloženjem ulagatelja.

Dionički index Crobex završio je godinu u minusu -5,10% i vrijednosti od 1.749 bodova dok je ukupan dionički promet također zabilježio pad od 34,8% na ukupnom prometu nešto iznad 2,1 milijarde HRK. Najveći promet ponovno je ostvarila dionica Valamar Riviere sa 273,1 milijun HRK.

Uzevši u obzir činjenicu da je na gotovo svim svjetskim tržištima 2018. bila izuzetno izazovna, a većina ih je godinu zaključila minusom, pri čemu su neki značajni europski burzovni indeksi bilježili i dvoznamenkasti godišnji gubitak, domaće tržište kapitala ipak može biti relativno zadovoljno performansama u godini koja je iza nas.

Početak listopada Zagrebačka burza ugasila je CE Enter tržište, alternativno tržište koje je uspostavljeno u svibnju 2016. godine kao nastavak dotadašnje multilateralne platforme (MTP), kojom je Burza upravljala od 2009. godine.

Služba skrbništva

Tržišna vrijednost imovine pod skrbništvom u 2018. godini narasla je za 2,43% u odnosu na 2017., te je na dan 31. prosinca 2018. iznosila 10,11 milijardi HRK. Zabilježen je daljnji pad broja transakcija klijenata s financijskim instrumentima od 7% u odnosu na 2017. godinu.

VII. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima je skup postupaka i metoda ustanovljenih radi utvrđivanja, mjerenja, odnosno procjenjivanja, kontrole i praćenja rizika, uključujući i izvješćivanje o rizicima kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju. Banka je dužna redovito mjeriti odnosno procjenjivati rizike koje je utvrdila u svojem poslovanju. Postupci mjerenja odnosno procjenjivanja rizika moraju obuhvaćati prikladne kvantitativne i/ili kvalitativne metode mjerenja odnosno procjene rizika koje će omogućiti i uočavanje promjena u profilu rizičnosti Banke, uključujući i pojavljivanje novih rizika.

Najznačajniji rizici koji utječu na poslovanje Banke: kreditni, tržišni, operativni i rizik likvidnosti.

Kreditni rizik predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirenja dužnikove obveze prema Banci i nastaje iz mogućnosti da se potraživanja Banke po plasmanima i s njima povezanim naknadama i kamatama neće naplatiti u predviđenom iznosu i roku. Banka identificira, mjeri, prati, kontrolira, odnosno aktivno upravlja kreditnim rizikom kao jednim od najvažnijih rizika, te utvrđuje postojanje primjerene razine kapitala za pokriće tih rizika. Rizici povezani s kreditnim rizikom su: valutno indicirani kreditni rizik, rezidualni rizik, rizik države, razrjeđivački rizik i rizik koncentracije velikih izloženosti.

Tržišni rizici predstavljaju rizik gubitka po otvorenim pozicijama koji proizlaze iz promjene kretanja tržišnih cijena, uključujući promjene kamatnih stopa, tečaja valuta i cijena vrijednosnih papira. U tom smislu tržišni rizik podrazumijeva: (i) kamatni rizik, (ii) valutni rizik i (iii) rizik ulaganja u vrijednosne papire.

Operativni rizik je rizik od gubitka koji je posljedica neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudskih postupaka i sustava ili vanjskih događaja te uključuje pravni rizik.

Pravni rizik podrazumijeva rizik tužbe ili sudskog postupka zbog neusklađenosti s nacionalnim ili međunarodnim pravnim i zakonskim odredbama ili ugovornim odredbama ili internim pravilima i/ili etičkim ponašanjem proizašlim iz nacionalnih i međunarodnih normi ili zakonski propisanih odgovornosti. Također, uključuje izloženost prema tek donesenim zakonima kao i izmjene u tumačenjima postojećih zakona. Pravnim postupkom se smatraju sve pravne nagodbe, bilo sudske ili izvansudske, kao što su arbitraža ili pregovaranje. Definicija operativnog rizika isključuje strateški i reputacijski rizik.

Banka uključuje reputacijski rizik u operativni rizik za potrebe procjene rizika budući da su te dvije vrste rizika usko povezane (npr. većina događaja operativnog rizika imaju velik utjecaj s obzirom na reputaciju).

Rizik likvidnosti jest rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze po dospijeću. Rizik likvidnosti proizlazi iz ročne neusklađenosti izvora i plasmana.

Banka osim navedenih rizika upravlja i svim ostalim rizicima kojima je ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju kao što su: sistemski, regulatorni, rizik poslovnog okruženja itd.

VIII. Erste Bank AD Podgorica

Erste Bank AD Podgorica (EBM) je u 2018. godini nastavila trend dobrog poslovanja pridobivajući nove klijente i razvijajući odnose s postojećim, te je ostvarila dobit prije poreza u iznosu od 10,25 milijuna EUR što je 16% više u odnosu na prethodnu godinu. Dobit nakon poreza iznosi rekordnih 9,17 milijuna EUR s povratom na kapital (ROE) od čak 12,8%, i povratom na imovinu od 1,8%. Ukupni prihodi iz poslovanja ostvareni su u iznosu od 26,5 milijuna EUR, što je 11% više u odnosu na 2017. godinu.

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu 21,2 milijuna EUR i za 8% je veći u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Neto kamatna marža se smanjila s 5,3% na kraju 2017. godine na 5,1% na kraju 2018. godine.

Neto prihod od naknada i provizija je povećan za 22,76% i iznosio je 4,7 milijuna EUR. Rast neto prihoda od naknada i provizija je u skladu s orijentacijom EBM na povećanje nekamatnih prihoda kao i povećanje broja aktivnih klijenta i usluga koje pruža.

Troškovi rezerviranja iznosili su 339 tisuća EUR. Trošak kreditnog rizika iznosio je 0,06% i niži je nego na kraju 2017. godine kad je bio negativan i iznosio -0,03%. Pokrivenost NPL-a rezervama je visoka i iznosila je 105% na kraju 2018., što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2017. godine kada je iznosila 112%. Navedeno je rezultat uloženi napora na kontroli naplate, kao i konzervativnog rizičnog apetita EBM, koji je prilagođen zahtjevnim tržišnim uvjetima.

Troškovi poslovanja ostvareni su u iznosu od 16 milijuna EUR i u odnosu na prethodnu godinu povećali su se za 2,5% dok se omjer troškova i prihoda smanjio sa 65,2% na 60,4% što, zajedno s rastom operativnog rezultata, predstavlja najveće dostignuće u 2018. godini.

Na kraju godine ukupna imovina iznosila je 520,34 milijuna EUR i povećala se za 6% u odnosu na 2017. godinu. Neto krediti klijentima iznose 321,7 milijuna EUR i za 7% su veći u odnosu na 2017. godinu; od toga 195,4 milijuna EUR se odnosi na kredite stanovništvu, a 126,3 milijuna EUR na kredite pravnim osobama.

U sektoru stanovništva odobreno je 77,79 milijuna EUR kroz 12.918 kreditnih aranžmana. Najveći udio u ukupnom plasmanu odnosio se na gotovinske kredite (70,18%), stambene kredite (19,85%), hipotekarne i kredite za adaptaciju (3,30%). Zabilježen je rast plasmana okvirnih kredita od 45,96% u odnosu na 2017. godinu. U skladu sa strategijom EBM, nastavljena je orijentacija klijenata na standardne retail proizvode, tako da se u 2018. godini od ukupnog plasmana, 93,33% odnosilo na core retail proizvode. Tržišni udjel kreditnog portfelja stanovništva iznosilo je 16,30%, i smanjio se za što 0,18 p.b. u odnosu prošlu godinu.

U segmentu poslovanja s gospodarstvom zabilježen je bruto rast kreditnog portfelja od 3,12 milijuna EUR (2,4%) u odnosu na kraj 2017. Kod privatnih kompanija zabilježen je rast neto kredita za 11,98 milijuna EUR (12,86%), čime je tržišni udjel u ovom segmentu povećan s 9,86% na 10,47% te predstavlja 20% neto rasta tržišta.

Erste Bank AD Podgorica posluje kroz mrežu od 17 filijala širom Crne Gore i pruža usluge više od 97 tisuća klijenata na kraju 2018. godine.

IX. Erste Card Club d.o.o.

Općenito o aktivnostima u 2018.

Erste Card Club Grupa (dalje: ECC Grupa) koju čine: Erste Card Club d.o.o. (dalje: ECC), Erste Card d.o.o. (dalje: EC SLO) i FC Diners Club International Mak d.o.o.e.l Skopje (dalje: DC MAK), ostvarila je pozitivne poslovne rezultate. Pozitivne neto i operativne rezultate poslovanja ostvario je i Diners Club BH d.o.o. (dalje: DCBH), čiji rezultati trenutačno ne ulaze u konsolidaciju financijskih izvještaja.

S ciljem značajnog poboljšanja krajnjeg korisničkog iskustva, unapređenja sveukupnog poslovanja te bitnog iskoraka u povećanju tržišnog udjela, ECC je započeo cjelovitu digitalizaciju poslovnih procesa. Kao rezultat toga uveden je prvi u cijelosti digitaliziran proces odobravanja kartica na hrvatskom tržištu, kojim se značajno pojednostavnio proces izdavanja te smanjio broj dana potrebnih za odobrenje kartice. Uz to, uvedena je i ECC Mobile aplikacija, koja klijentima donosi funkcionalnosti, poput upravljanja mjesečnim ratama.

Proširena je i ponuda proizvoda uvođenjem Diners Club RateToGo kartice, koja automatski dijeli troškove učinjene na prodajnim mjestima te podignute gotovine na ugovoreni broj rata 6-36, te samostalnih revolving kartica: Mastercard, Visa i Visa Croatia Airlines. Također, ECC je nastavio provoditi vremenski ograničene akcije prodaje kartica, kao i, u suradnji s partnerskim prodajnim mjestima, akcije kupnji s popustom, svakog drugog utorka pod nazivom „D-Utorak“.

Radi uskladbe s regulatorom, ECC je implementirao zahtjeve propisane Zakonom o elektroničkom novcu i Zakonom o platnom prometu, a za što je od HNB-a dobio i potvrdno rješenje. Također, provedene su i aktivnosti regulirane Općom uredbom o zaštiti osobnih podataka (GDPR).

Operativni pregled poslovanja u 2018.

Kreditne kartice

Ukupan broj kreditnih kartica² ECC-a na 31. prosinca 2018. iznosi 382.667 (DC 313.959; VISA 34.190; MC 34.518), što je za 17.493 kartica ili 4,79% više u odnosu na 2017. U 2018. prisutan je trend snažnog rasta prodaje, koja je dosegla 47.943 novih kreditnih kartica (2017: 33.279). Kao posljedica pozitivnih trendova došlo je do porasta tržišnog udjela broja kreditnih kartica, koji je na 30. rujna 2018. iznosio 21,94%³, što je za 104 baznih poena (dalje: bps) više nego u 2017.

Ukupan broj kreditnih kartica EC SLO na 31. prosinca 2018. godine iznosi 70.862 s povećanjem od 6,7% u odnosu na prethodnu godinu, uz novu prodaju od 8.637 kartica (2017: 7.623) i intenzivnijih prodajnih aktivnosti kroz digitalne marketinške kampanje. Tržišni udio na 30. rujna 2018. iznosio je 8,75%⁴, što je porast za 29 bps u odnosu na 2017.

Ukupan broj kreditnih kartica DC MAK na 31. prosinca 2018. godine iznosi 15.637 s povećanjem od 1,84% u odnosu na 2017. Tržišni udio na 30. rujna 2018. iznosio je 4,15%⁵, što predstavlja porast za 5 bps u odnosu na 2017.

Ukupan broj kreditnih kartica DCBH na 31. prosinca 2018. iznosi 10.514 s povećanjem od 31,4% u odnosu na 2017. Tržišni udio na 31. prosinca 2017. iznosio je 2,17%⁶, što je rast za 65 bps u odnosu na 2016.

² Broj kreditnih kartica ne uključuje loyalty, e card i prepaid.

³ HGK, zadnji podaci dostupni od 30.09.2018.

⁴ Banka Slovenije, Visa Slovenije i interne procjene, zadnji podaci dostupni od 30.09.2018.

⁵ Narodna Banka Makedonije, zadnji podaci dostupni od 30.09.2018.

⁶ Centralna Banka Bosne i Hercegovine, zadnji podaci dostupni od 31.12.2017.

IX. Erste Card Club d.o.o. (nastavak)

Kartični promet u 2018.

Ukupan promet kartica izdanih od strane ECC-a u 2018. povećao se za 3,4% u odnosu na 2017. te iznosi 7.138 milijuna HRK, s tržišnim udjelom od 23,56%⁷, što je za 6 bps manje u odnosu na treći kvartal 2017. Ukupan ECC promet prihvata porastao je za 13,2% s tržišnim udjelom od 14,5%⁸, što je za 3 bps manje u odnosu na treći kvartal 2017. Na porast prometa utjecao je rast portfelja beskamratnih rata, revolvinga i prometa prihvata. Ukupan broj ECC transakcija u 2018. premašio je 47 milijuna s porastom od 11,1% u odnosu na 2017. U 2018. ostvaren je ukupan promet EC SLO u iznosu od 167 milijuna EUR, uz značajan rast od 10,1% u usporedbi s prethodnom godinom, dok ukupan broj transakcija u 2018. godini iznosi 2,3 milijuna, s porastom od 6,8% u odnosu na 2017. godinu.

Tržišni udio prometa izdanih kartica na 30. rujna 2018. iznosi 5,72%⁹, te je za 2 bps veći u odnosu na treći kvartal 2017.

U 2018. godini DC MAK je ostvarila ukupan promet u iznosu od 27 milijuna EUR, uz pad od 1,4% u usporedbi sa prethodnom godinom, dok ukupan broj transakcija u 2018. godini iznosi 0,5 milijuna s porastom od 2,5% u odnosu na 2017. U 2018. DCBH je ostvario ukupan promet u iznosu od 8,5 milijuna EUR, uz značajan rast od 11,4% u usporedbi s prethodnom godinom, dok ukupan broj transakcija u 2018. godini iznosi 0,2 milijuna s porastom od 10,3% u odnosu na 2017.

Financijski pregled poslovanja u 2018. godini

Neto dobit na konsolidiranoj razini iznosi 189 milijuna HRK, što je za 131,8% više nego u 2017. Iznadprosječna razina neto dobiti pod utjecajem je pozitivnih rezervacija za rizike u visini 64,7 milijuna HRK, i to najvećim dijelom uslijed prihoda od prodaje dijela NPL-a u visini 36,3 milijuna HRK, realokacije prihoda od zateznih kamata u visini 15,4 milijuna HRK, te jednokratnog efekta implementacije MSFI 9¹⁰ u visini 3,5 milijuna HRK.

Operativni rezultat iznosi 150,8 milijuna HRK te je, u odnosu na 2017., niži za 9%. Smanjenje je posljedica jednokratnog efekta primjene MSFI 15¹¹ iz prosinca 2018. te smanjenog prometa podizanja gotovine u visini 5%. Dodatan pritisak stvara i primjena lokalne regulative snižavanja kamatnih stopa. Ukupan efekt primjene MSFI 15 odnosi se na prihode od provizija na obročnu kupnju u iznosu od 20 milijuna HRK, od čega je 8,7 milijuna HRK priznato kao kamatni prihod, dok je 11,3 milijuna HRK evidentirano kao odgođeni prihod, uz priznavanje u narednim godinama. Pod utjecajem *Interchange Fee* regulative (IF) i dalje su pod pritiskom prosječne provizije trgovaca (odnosi se uglavnom na Visu i Mastercard), a što je kompenzirano rastom prometa prihvata.

U skladu s preporukom Erste Grupe, ECC je proveo prodaju loših potraživanja u ukupnom iznosu od 98 milijuna HRK. Ovo je doprinijelo smanjenju salda NPL-a, uz efikasnu naplatu i stabilan ulaz novog NPL-a, koji iznosi 9,6%, i niži je u odnosu na 2017., kada je iznosio 15,1%.

⁷ HGK, zadnji podaci dostupni od 30.09.2018.

⁸ Ibidem

⁹ Banka Slovenije, Visa Slovenije i interne procjene, zadnji podaci dostupni od 30.09.2018.

¹⁰ MSFI 9 Međunarodni standard financijskog izvještavanja 9- Financijski instrumenti ; u primjeni od 1.1.2018.

¹¹ MSFI 15 Međunarodni standard financijskog izvještavanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima

IX. Erste Card Club d.o.o. (nastavak)

Neto prihod od kamata na konsolidiranoj razini iznosi 170 milijuna HRK i veći je za 8,7 milijuna HRK, odnosno 2.2%, u odnosu na 2017., što je rezultat implementacije MSFI 15. Prihodovna strana i dalje je pod utjecajem snižavanja kamatnih stopa i trenda smanjenja podizanja gotovine. Na smanjenje rashoda od kamata i prihoda od upravljanja viškom likvidnosti utjecao je povrat EGB (Erste Group Bank) kredita u iznosu 5 milijuna EUR, te smanjenje broja repo ugovora (REPO).

Konsolidirani neto prihod od naknada iznosi 230 milijuna HRK i niži je za 3,9% u odnosu na 2017., kao posljedica implementacije MSFI 15 u iznosu od 20 milijuna HRK. Također, na niži iznos neto prihoda od naknada utjecali su i veći troškovi IF-a, kao posljedica rasta Visa i Mastercard prometa prihvata. Smanjenje prosječnih provizija od trgovaca kompenzirano je porastom prometa u ECC i EC SLO.

Rezervacije za rizike na konsolidiranoj razini iznose 64,7 milijuna HRK te su, u odnosu na 2017., smanjene za 61,8 milijuna HRK. Tijekom 2018. zabilježen je stabilan ulaz novog NPL-a, kao rezultat efikasne naplate i prodaje dijela NPL-a, te unapređenja starosne strukture loših plasmana. Uz to, nastavljen je trend smanjenja NPL-a iz 2015. Pokrivenost loših plasmana rezervacijama je stabilna i iznosi 106,7%.

Neto rezultat trgovanja (NTR) iznosi 6 milijuna HRK, dok je u 2017. iznosio 700 tisuća HRK. Rast NTR-a posljedica je pozitivnog FX rezultata (*Foreign Exchange Market*), operativnih aktivnosti i ostvarenog pozitivnog prinosa EAM (Erste Asset Management) fondova koji se od 2018. dio računa dobiti i gubitka (RDG), u skladu s MSFI 9.

Opći administrativni troškovi na konsolidiranoj razini iznose 254,8 milijuna HRK s rastom od 6% u odnosu na 2017.

Ostali administrativni troškovi niži su 2,1% zbog provedenih sljedećih optimizacija u poslovanju: smanjenja troškova poslovnog prostora i održavanja nakon preseljenja; troškova naplate nakon prodaje dijela NPL-a, te troškova održavanja EFT POS mreže. Rast bilježe troškovi: procesiranja, zbog dodatnog razvoja uslijed digitalne transformacije i regulatornih zahtjeva, te troškovi IT usluga, zbog skuplje infrastrukture. Trošak amortizacije povećan je za 30,6% uslijed jednokratnog efekta naknadno utvrđene IT imovine, preseljenja u novu poslovnu zgradu i investicija u digitalizaciju poslovanja.

Ostali rezultat poslovanja iznosi 12,8 milijuna HRK i veći je zbog ukidanja rezervacija za spor DC MAK.

Bilanca stanja

Ukupna imovina je na konsolidiranoj razini stabilna te na 31. prosinca 2018. iznosi 3.162 milijuna HRK, što je, u usporedbi sa 2017., manje za 0,3%. Krediti i potraživanja od klijenata i financijskih institucija iznose 2.817 milijuna HRK, što je za 3,3% manje nego 2017., uslijed prodaje loših potraživanja u visini 98 milijuna HRK te smanjenja portfelja kamatnih rata. Značajan rast bilježi beskamatna obročna otplata i to za 18,7% te revolvinga za 3,8%. Ispravak vrijednosti potraživanja niži je za 30% u odnosu na 2017., kao rezultat efikasne naplate, manjeg priljeva novih rezervacija i prodaje loših potraživanja te iznosi 258 milijuna HRK. Zbog povrata EGB kredita u visini 5 milijuna EUR te nižih REPO kredita, obveze prema kreditnim institucijama su za 12% manje nego u 2017., te iznose 1.360 milijuna HRK. U odnosu na 2017., ukupan kapital bilježi rast od 20,8% te iznosi 1.077 milijuna HRK, te je isplaćena dividenda u iznosu 10% dobiti iz 2017.

POKAZATELJI	Ostvareno 2017.	Ostvareno 2018.	Indeks
RoE	9,68%	19,14%	198
RoA	2,59%	5,99%	231
Cost Income Ratio	59,19%	62,83%	106
NPL coverage	103,38%	106,69%	103

X. Erste Factoring d.o.o.

Erste Factoring je na kraju 2018. iskazao negativan rezultat poslovanja, prvenstveno zbog dodatnih vrijednosnih usklađenja realiziranih u prvoj polovici godine, povezanih s koncernom Agrokor i povezanih društava, kao i dobavljačima koncerna koji imaju obveze s osnove regresa.

Usprkos navedenom, Erste Factoring je i u 2018. zadržao vodeću poziciju na tržištu faktoringa. Prema podacima Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) na dan 30. rujna 2018. Erste Factoring je zauzimao 57% aktive cjelokupnog tržišta, jednako kao i godinu dana ranije.

Gubitak nakon oporezivanja iznosio je 98,8 milijuna HRK, dok je krajem 2017. iskazan gubitak od 371,1 milijun HRK. Razlog iskazivanju gubitka najvećim su dijelom već spomenuta vrijednosna usklađenja. Operativni rezultat bilježi pad za 18,4 milijuna HRK (-56,8%) u odnosu na prethodnu godinu, zbog pada neto kamatnih prihoda (2017.: 46,3 milijuna HRK; 2018.: 30,8 milijuna HRK). Ostvaren pad neto kamatnih prihoda u iznosu od 15,5 milijuna HRK (-33,4%) rezultat je pada prihoda od kamata klijenata te primjene „Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku“. Dodatno, utjecaj na pad neto kamatnih prihoda imao je i pad prosječne kamatne margine (2017.: 5,08%; 2018.: 4,34%) uslijed tržišnih pritisaka. Na kraju 2018. godine iskazan je manji volumen kredita u odnosu na 2017. te je kreditna zaduženost na kraju godine iznosila 75 milijuna EUR i 190 milijuna HRK.

S obzirom na događaje u vezi s koncernom Agrokor, primjetno je smanjenje bruto izloženosti prema velikim klijentima i korporacijama, većinom kao posljedica naplate i otpisa Agrokorovih potraživanja. Istovremeno je primijećen rast potražnje SME klijenata za faktoringom, kao i prometa u tom segmentu. Pozicioniranje SME segmenta kao dominantnog bio je i osnovni strateški cilj Erste Factoringa u 2018. Tijekom 2018. godine posebna pozornost je posvećena prelasku na novi računovodstveni standard (IFRS 9), gdje su baze podataka i core sustav prilagođeni i usklađeni s novim načinom knjiženja i izvještavanja.

Situacija u kojoj se našao koncern Agrokor i s njime povezana društva, značajno je utjecala na cijelo tržište faktoringa u Hrvatskoj pa su posljednje dvije godine bile vrlo izazovne i za poslovanje Erste Factoringa. Najveći dio 2018. godine bio je obilježen aktivnostima u vezi sa zaključenjem Nagodbe vjerovnika Agrokor. Većina plasmana naplaćena je ili otpisana sukladno nagodbi, a ostatak se očekuje riješiti u nadolazećoj godini. Izuzev toga, potražnja za uslugom faktoringa na tržištu postoji i Erste Factoring će ustrajati osigurati, ali i poboljšati svoju trenutačnu poziciju tržišnog lidera.

XI. Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.

Operativni pregled poslovanja u 2018. godini

Novozaključeni ugovori o leasingu

Erste Leasing je tijekom 2018. godine sklopio 6.952 ugovora o leasingu što je povećanje za 22,4% u odnosu na 2017. godinu kada je sklopljeno 5.680 ugovora. Ukupna vrijednost novozaključenih ugovora operativnog leasinga iznosila je na dan 31. prosinca 2018. 87 milijuna HRK što je smanjenje od 23,8% u usporedbi s prethodnom godinom. Ukupna vrijednost novozaključenih ugovora financijskog leasinga iznosila je na dan 31. prosinca 2018. 1.292 milijuna HRK što je 25,1% više u odnosu na 2017. godinu.

Po vrijednosti novozaključenih ugovora Erste Leasing drži 3. mjesto, sa tržišnim udjelom od 16,44%¹².

Tržišni udio prema vrijednosti aktive

Vrijednost aktive Erste Leasinga na dan 31. prosinca 2018. iznosi 2.560 milijuna HRK što je porast od 11,2% u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio iznosi 13,5%¹³ što predstavlja blagi porast u odnosu na 2017. godinu (12,7%).

Financijski pregled poslovanja u 2018. godini

Neto dobit Društva u 2018. godini iznosila je 45 milijuna HRK pri čemu je ostvaren rast od 41,8% (13,3 milijuna HRK) u usporedbi sa 2017. godinom uglavnom zbog efekta tečajnih razlika u 2018.godini te rasta kamatnog prihoda po financijskom leasingu.

Operativni rezultat u 2018. godini iznosio je 64,2 milijuna HRK i veći je za 20,8 milijuna HRK (48%) u odnosu na 2017. godinu. Navedeno je posljedica pozitivnih tečajnih razlika (9,9 milijuna HRK) te povećanja financiranja putem financijskog leasinga, odnosno rasta neto prihoda od kamata za 9 milijuna HRK. Udio financijskog leasinga u ukupnom portfelju kontinuirano raste te se na godišnjoj razini povećao za 5 postotnih bodova na razinu od 87% u 2018. godini.

Neto prihod od kamata iznosio je 64,2 milijuna HRK pri čemu je ostvaren rast od 16,2% u usporedbi s 2017. godinom, kada je iznosio 55,2 milijuna HRK. Prihodi od kamata najvećim dijelom odnose se na kamate iz financijskog leasinga koje rastu u odnosu na 2017. godinu za 12,1% na 96,8 milijuna HRK kao rezultat porasta volumena financiranja. Kamatni rashodi također su porasli za 4,8% odnosno 1,5 milijuna HRK zbog povećanja izvora financiranja.

Neto rezultat trgovanja u 2018. godini bio je pozitivan i iznosio je 9,9 milijuna HRK što je za 255,8% veće u odnosu na 2017. godinu (2017.: -6,36 milijuna HRK.). Rast je uzrokovan prvenstveno pozitivnim neto tečajnim razlikama koje su u 2018. godini iznosile 9,3 milijuna HRK (2017.: -6,4 milijuna HRK). Društvo ima ugovorena dva kamatna SWAP-a te je s te osnove iskazana neto promjena na derivatima 0,6 milijuna HRK.

Ostali administrativni troškovi iznosili su 8,6 milijuna HRK u 2018. godini što je povećanje od 2,4% u odnosu na 2017. godinu. Trošak amortizacije iznosio je 97,2 milijuna HRK i manji je za 20,2% u odnosu na 2017. godinu uslijed smanjenja operativnog leasinga u portfelju.

U 2018. godini Društvo je imalo otpuštanje rezervacija za rizike u iznosu 1,04 milijuna HRK što predstavlja smanjenje od 117,8% u usporedbi s 2017. godinom uz NPL coverage od 62,8% (2017.: 62,9%). Zabilježen je pad NPL-a sa 70,1 milijuna u 2017. godini na 68 milijun u 2018. godini zbog dobre naplate NPL-a i otpisa.

¹² Zadnji dostupni podaci HANFA na dan 30.09.2018.

¹³ Ibid

XI. Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o. (nastavak)

Imovina i obveze

Ukupna imovina Erste Leasinga na dan 31. prosinca 2018. iznosila je 2.560 milijuna HRK, što predstavlja povećanje od 11,2% u usporedbi s 2017. godinom. Potraživanja od financijskog leasinga i ostala potraživanja iznosili su 2.086 milijuna HRK s udjelom od 81,5% u ukupnoj imovini, što je porast od 19% u usporedbi s 2017. godinom uzrokovan povećanjem volumena novog financiranja u financijskom leasingu. Ispravak vrijednosti potraživanja iznosio je 42,7 milijuna HRK te je u odnosu na 2017. godinu manji za 3,2% zbog otplate postojećih NPL-ova te otpisa. Materijalna imovina najvećim dijelom se odnosi na imovinu danu u operativni leasing te je iznosila 379,6 milijuna HRK s udjelom od 14,8% u ukupnoj aktivni, zabilježeno je smanjenje od 18,9% u odnosu na 2017. godinu uzrokovano nižim volumenom financiranja u operativnom leasingu.

Obveze i kapital

Ukupne obveze prema kreditnim institucijama i klijentima na dan 31. prosinca 2018. iznosile su 2.072 milijun HRK s udjelom od 81% ukupne pasive. Navedeno u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za 230,6 milijuna HRK prvenstveno na obvezama prema kreditnim institucijama (206,5 milijuna HRK) zbog povlačenja novih kreditnih linija za potrebe financiranja novih plasmana. Također, zabilježeno je i povećanje na obvezama prema klijentima u iznosu 24 milijuna HRK.

Ostale financijske obveze iznosile su 63,7 milijuna HRK (2,5% od ukupne pasive) te se odnose na primljene jamčevine po osnovi operativnog leasinga. Obveze su smanjene za 30,6% u usporedbi sa prethodnom godinom. Ostale obveze iznosile su 87 milijuna HRK s udjelom od 3,4% u ukupnoj pasivi te su se povećale (22,4%) u odnosu na 2017. godinu, a najvećim dijelom se odnose na primljene akontacije po osnovi operativnog leasinga koje su iznosile 33,1 milijun HRK.

Ukupan kapital iznosio je 337,5 milijuna HRK u 2018. godini s udjelom od 13,2% u ukupnoj pasivi te je viši za 13% u usporedbi s 2017. godinom zbog pripisivanja dobiti ostvarene prošle godine u zadržanu dobit.

Valutna struktura bilance

Udio aktive u HRK se smanjio u odnosu na 2017. godinu te čini 31,2% ukupne aktive na 31. prosinca 2018. godine, dok se udio aktive u EUR povećao i iznosi 68,8% na 31. prosinca 2018. U ukupnoj pasivi, udio pasive u HRK povećao se sa 20,9% na 22,1% na 31. prosinca 2018. godine. Udio pasive u EUR smanjio se sa 79,1% na 77,9% na 31. prosinca 2018.

Pokazatelji

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju rast u usporedbi s 2017. godinom:

- Realizirani povrat od vlastitog kapitala (ROE) u 2018. godini iznosio je 13,9%, što predstavlja povećanje od 2,8 postotnih bodova u usporedbi s 2017. godinom.
- Povrat na investicije (ROI) iznosio je 50,6% što je povećanje od 14,9 postotnih bodova u odnosu na 2017. godinu.
- Povrat na imovinu (ROA) iznosio je 1,8% što je povećanje od 0,4 postotna boda u odnosu na 2017. godinu.
- Cost income ratio (CIR) iznosio je 66,5% i manji je za 11,2 postotnih bodova u usporedbi sa 2017. godinom zbog većeg smanjenja operativnih rashoda od smanjenja prihoda.
- NPL Coverage iznosio je 62,8% i u razini je 2017. godine kad je iznosio 62,9%.

Nefinancijsko izvještavanje

Europska unija je Direktivom 2014/95/EU propisala obvezno nefinancijsko izvještavanje kompanija unutar EU, a ista je direktiva implementirana u hrvatsko zakonodavstvo u prosincu 2016. godine. Nefinancijsko izvještavanje put je ka većoj transparentnosti te odgovornosti svih poduzeća u Europskoj uniji. Bez obzira na tu zakonsku obvezu, Erste banka već od ranije ima tradiciju izvještavanja javnosti o svojim aktivnostima iz segmenta nefinancijskog i društveno odgovornog poslovanja putem svojih Godišnjih izvještaja.

Nefinancijskim izvještavanjem te društveno odgovornim poslovanjem banka podržava i potiče razvoj različitih segmenata društva i to kroz širok spektar aktivnosti, bilo usmjerenih prema dobrobiti vlastitih klijenata, ali i puno šire društvene zajednice u kojoj živi i radi, putem podrške brojnim humanitarnim i obrazovnim, ali i kulturnim i sportskim institucijama širom Republike Hrvatske. Banka pritom uvijek uzima u obzir specifične regionalne karakteristike i lokalne potrebe u društvu.

Biti najbolja banka u Hrvatskoj koja brine o sigurnosti svojih klijenata i pruža najkvalitetnije proizvode i usluge, vodeći računa o dobrobiti svojih zaposlenika, dioničara i društvene zajednice vizija je poslovanja Erste banke, a kroz nefinancijsko izvještavanje cilj nam je tu viziju i sve što ono što radimo da bismo je ostvarili približiti svim zainteresiranima. Kroz segmente poslovne, društvene i okolišne odgovornosti pokušavamo ispuniti našu misiju, odnosno, poticati i pomagati svoje klijente, zaposlenike, dioničare i društvenu zajednicu u zajedničkom stvaranju dobrobiti.

Naša su nastojanja u tom segmentu praćena i posvećenošću transparentnoj i otvorenoj komunikaciji prema medijima, kao posrednicima između nas i šire javnosti. Ujedno su tijekom proteklih godina reflektirana i kroz reklamnu kampanju „Vjeruj u sebe“, kojom želimo promovirati pozitivne društvene i ekonomske vrijednosti, integraciju, inkluzivnost i zajedništvo svih pojedinaca u društvu, neovisno o dobi, spolu, etničkoj, vjerskoj ili političkoj opredijeljenosti, spolnoj orijentaciji ili bračnom statusu.

I. Poslovna odgovornost

Antikorupcija

Vjerujemo da do ostvarenja naše vizije i misije te ciljeva poslovanja trebamo i moramo primjenjivati najviše etičke standarde korporativnog upravljanja te individualnog ponašanja zaposlenika. U tom okviru Banka primjenjuje politike i smjernice koje reguliraju upravljanje sukobom interesa, antikorupciju te *whistleblowing* proces, a koji su u nadležnosti Sektora za upravljanje nefinancijskim rizicima. Poslovanje Sektora za upravljanje nefinancijskim rizicima obuhvaća sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, sprječavanje prijevара, upravljanje operativnim rizikom te praćenje rizika usklađenosti.

Kodeksom ponašanja Banke uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika Banke u svrhu očuvanja i daljnjeg razvoja ugleda bankarstva i Banke u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja.

Temeljem Antikorupcijske politike Banka ulazi u poslovne odnose samo na temelju integriteta i visokih etičkih standarda. Zaposlenici Erste banke dužni su izbjegavati bilo kakve aktivnosti koje mogu voditi tome ili sugerirati da će se od strane Banke ponuditi ili prihvatiti mito. Banka ni u kojim okolnostima ne nudi bilo kakvu vrijednost državnom službeniku (ili članu obitelji službenika ili bilo kojoj dobrotvornoj organizaciji koju je državni službenik predložio) u svrhu utjecanja na primatelja da poduzme ili se suzdrži od poduzimanja određene službene radnje ili radi poticanja državnog službenika na sklapanje posla s Bankom.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Nadalje, Politikom upravljanja sukobom interesa uspostavljen je opći okvir za utvrđivanje i upravljanje potencijalnim sukobima interesa te podržava zaposlenike Banke u postavljanju standarda u svome radu u identificiranim područjima gdje bi potencijalni sukob interesa mogao nastati. Politikom su obuhvaćena opća načela za organizacijski sukob, obavljanje izvanposlovne aktivnosti, opća načela za primanje poslovnih poklona te načela u svezi sukoba interesa prilikom pružanja investicijskih usluga i aktivnosti. Banka podiže svijest i educira zaposlenike o prepoznavanju situacija u kojima može nastati sukob interesa te o mjerama, načelima i postupcima koje je potrebno provoditi u svakodnevnom poslovanju u cilju sprječavanja i upravljanja sukobom interesa.

Banka u svom poslovanju primjenjuje načelo „nulte tolerancije“ na prijevorna postupanja na štetu interesa i/ili imovine Banke, na korupciju, kršenje važećih pravila i propisa, akata banke te etičkih načela. Tzv. *Whistleblowing* (eng. zviždač) politikom uspostavljen je proces prijave nepravilnog ponašanja u vezi financijskih nezakonitosti, korupcije, prijevora i pranja novca, postojanja sukoba interesa, postupanje suprotno propisima i procedurama banke, kršenja važećih propisa bankarskog poslovanja te proces provjere i rješavanja navedenih prijava, kao i način postupanja i pružanje zaštite zviždačima. U te svrhe, Erste banka edukacijama podiže svijest zaposlenika o važnosti prijavljivanja sumnjivih slučajeva, kršenja propisanih procedura i akata banke putem kanala koji jamči anonimnost.

Za postojeće i nove zaposlenike, u svrhu upravljanja i sprječavanja sukoba interesa te etičkog postupanja provode se redovite neposredne edukacije.

Temeljem krovnog okvira upravljanja dokumentima banka postavlja ključne zahtjeve za implementaciju politika u svezi upravljanja sukobom interesa, etičkog postupanja, sprječavanja prijevora, pranja novca te antikorupcije u cijeloj Erste Grupi i povezanim društvima.

Porezna transparentnost

Erste banka oduvijek je vodila brigu o poreznoj usklađenosti te o poštivanju i dosljednoj primjeni poreznih propisa. Banci je kao društveno odgovornom poduzetniku stalo da se javne potrebe države u kojoj radi uredno podmiruju i da plaća pošten iznos poreza, odnosno iznos poreza koji smo dužni platiti prema poreznim propisima. U tu svrhu od ožujka 2017. u banci djeluje Ured za poreze ESB Grupe u Hrvatskoj.

Zadatak Ureda je briga o poreznoj usklađenosti Erste banke i njenih ovisnih društava u Hrvatskoj u cjelini, koordinacija porezne politike povezanih društava te suradnja s poreznim tijelima. Cilj Ureda je kvalitetno i efikasno upravljanje poreznim rizicima ESB grupe, a kao odgovor na sve opsežniju poreznu regulativu, bilo da se radi o EU Direktivama ili lokalnim propisima. Osim porezne usklađenosti druga bitna zadaća Ureda za poreze ESB Grupe je da kolegama iz banke i ovisnih društava pomogne optimizirati porezne obveze koje proizlaze iz njihovog svakodnevnog poslovanja. Svrha je Ureda za poreze ESB Grupe da bude podrška poslovnim linijama banke i da se postojeća porezna znanja i stručnost uključe u svaki segment poslovanja banke. Ured za poreze intenzivno surađuje s drugim organizacijskim dijelovima banke.

Početkom 2017. godine usvojen je te odobren od Uprave Porezni kodeks banke koji utvrđuje odnos banke prema poreznim pitanjima i poreznom riziku koji je nastavio vrijediti i u protekloj, 2018. godini. Dokument je javno objavljen na internetskim stranicama banke, a njegova je svrha uspostavljanje poreznih načela koja će poštivati svi zaposlenici kao i podizanje razine svijesti o važnosti poreza u banci i cijeloj ESB grupi. U tu svrhu Ured za poreze kontinuirano održava treninge i radionice za zaposlenike.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Klijenti

Odgovornost u poslovanju, a posebno u odnosu s klijentima, predstavlja temeljnu odrednicu poslovanja Erste banke koja se ogleda kroz ponudu posebnih proizvoda i usluga namijenjenih određenim skupinama klijenata, a kao odgovor na njihove potrebe i životne situacije. Na taj je način omogućena bolja dostupnost financijskih proizvoda većem broju klijenata kao što je primjerice posebna ponuda kreditnih proizvoda osobama zaposlenim na određeno vrijeme ili mogućnost korištenja počeka tijekom otplate kredita za klijente kojima su tijekom određenog vremena smanjena primanja.

Erste banka veliku pozornost posvećuje iskustvu klijenata te nastoji biti vodeća banka po pitanju zaštite potrošača i izvanrednog korisničkog iskustva. Kako bismo to postigli poslujemo iznad okvira onog što je zakonom propisano, primjerice, omogućavamo transparentno i jednostavno podnošenje i rješavanje prigovora, pri čemu gotovo 80% prigovora rješavamo u roku tri radna dana.

Naša Kontakt služba dostupna je 24 sata putem više kanala. Dodatno, težimo stvaranju korisničkog iskustva koje je temeljeno na povratnoj informaciji naših klijenata. Kontinuirano mjerimo korisničko iskustvo te na temelju rezultata unaprjeđujemo procese, proizvode i usluge. Među ključnim pokazateljima uspješnosti, ciljevi u vezi s kvalitetom usluge zauzimaju važno mjesto u našoj organizaciji.

Uz to, banka je za svoje klijente osmislila i ponudila nekoliko proizvoda s namjenom financiranja energetske učinkovitosti tzv. eko kredita, kako za građane tako i za kompanije, a koji potiču iskorištavanje ekoloških oblika energije, upotrebu obnovljivih izvora, energetske efikasnost i slično, a čime se dodatno potiče razvoj održivosti i energetske učinkovitosti u društvu. Primjerice, klijentima koji kupuju, grade ili adaptiraju nekretninu energetskog razreda A+, A, B ili C dajemo pogodnost niže kamatne stope u odnosu na redovne stambene kredite. Također, banka surađuje s domaćim i međunarodnim financijskim institucijama kako bi klijentima u privatnom i javnom sektoru ponudili povoljnije uvjete financiranja projekata pa tako i projekata na području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Povoljnijim uvjetima financiranja banka želi dodatno potaknuti investicije u segmentima koji doprinose povećanju ekološke osviještenosti, učinkovitosti i održivosti.

Kroz poslovanje nastojimo voditi brigu i o ugroženijim skupinama te i tim segmentima klijenata ponuditi prilagođene proizvode. Kreirali smo mini kredite za klijente s nižim prihodima – ponude za umirovljenike te za zaposlene klijente. Tako želimo i onima s nižim primanjima pružiti kvalitetna sredstva za postizanje njihovog cilja. Osim toga, u 2018. godini uvedena je kartica po zaštićenim računima klijenata čime im je omogućeno raspolaganje sredstvima i izvan poslovnica, odnosno, na bankomatima i u trgovinama. Za klijente na porodičnom i dalje omogućavamo korištenje prekoračenja u istom iznosu te kreditiranje prema primanjima koja imaju na raspolaganju čime dodatno želimo olakšati ovo turbulentno i često financijski iscrpno razdoblje. Također, umirovljenicima nudimo posebno prilagođene proizvode i usluge npr. isplata mirovine na račun klijenta do 5. u mjesecu, odnosno prije isplate od strane HZMO-a, te nižu naknadu za vođenje računa. Za djecu imamo posebni štedni proizvod pod brandom Medo Štedo kojem je cilj stvoriti prvi pozitivan kontakt djece s bankom, stimulirati navike štednje povoljnijim kamatnim stopama te posebnim nagradnim programom.

Promjene u ponašanju i navikama klijenata, tehnološka revolucija i regulatorni okviri neminovno zahtijevaju redizajn trenutnog poslovnog modela i uloge poslovnica kao kanala distribucije proizvoda i usluga banke i partnera. Tako su u 2017. godini započele pripremne aktivnosti kako bi u 2018. godini prve pilot poslovnice mogle početi raditi u preuređenom obliku s novim vizualnim identitetom i novim načinom rada fokusiranim na savjetodavnu ulogu zaposlenika i jedinstveno korisničko iskustvo za klijente. S ponosom možemo istaknuti da su prošle godine po novom Advisory konceptu preuređene i otvorene četiri poslovnice. Prva transformirana poslovnica otvorena je u Puli u travnju, zatim je u svibnju otvorena nova filijala u Makarskoj, dok su u srpnju i kolovozu 2018. godine po novom konceptu uređene i zagrebačke poslovnice na Velesajmu i u Masarykovoj. Advisory projekt je usmjeren na promjenu servisnog modela u poslovanju s fizičkim osobama, a kojeg karakterizira promjena fokusa s proizvoda na savjetodavni pristup prema klijentima. U skladu s takvim pristupom klijentima planira se nastaviti s preuređenjem poslovnica po novom konceptu.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Sredinom prosinca 2018. godine Erste banka lansirala je novu, inovativnu mobilnu aplikaciju pod nazivom Keks Pay koja je besplatna za download na iOS i Android uređaje te omogućava brzo i sigurno slanje novca bez naplate naknada. Riječ je o prvom bankarskom rješenju na hrvatskom tržištu koje je namijenjeno svim zainteresiranim korisnicima, neovisno u kojoj banci imaju otvoren račun. Aplikacija je rezultat rada internog *startup*a u Erste banci, osnovanog u svrhu razvoja inovativnih rješenja i poslovnih modela. Ova jednostavna aplikacija kreirana je u skladu s najvišim sigurnosnim standardima, a u nepuna dva mjeseca od lansiranja koristilo ju je preko 20 tisuća korisnika.

I u segmentu poslovanja s malim poduzetnicima, nastavljene su aktivnosti unapređenja poslovnog modela pružanja usluga kroz Službu poslovne podrške malim poduzetnicima koja je usmjerena na financijsko servisiranje i savjetovanje nisko profitabilnih klijenata, a podrška je financijskim zastupnicima i poslovnicama u radu s malim poduzetnicima. Cilj je kroz fokusiran i proaktivan pristup navedenom segmentu klijenata, brzinom, kvalitetom usluge i dostupnošću povećati zadovoljstvo klijenata.

Implementirana je i Kontakt forma za klijente putem koje mogu uputiti upite Poslovnoj podršci za male poduzetnike te se otvaranjem navedenog kontakt kanala povećala dostupnost stručnih službi za male poduzetnike u dijelu unapređenja informiranosti te savjetovanja klijenta.

Tijekom 2018. godine banka je nastavila suradnju na postojećim i ugovarala nove financijske instrumente s domaćim i međunarodnim financijskim institucijama (HAMAG BICRO, HBOR, EIF). Financijski instrumenti se sufinanciraju iz sredstava Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) i dolaze u obliku kreditnih linija, jamstava i garancijskih shema, te su namijenjeni mikro, malim i srednjim poduzetnicima s ciljem da im olakšaju pristup financiranju. Primjerice, početkom godine je započeo plasman HBOR ESIF kredita za rast i razvoj kod kojih klijent plaća kamatu samo na polovicu kredita, dok je druga polovica osigurana iz sredstva iz ESIF-a beskamatna. Osim toga s HAMAG-BICRO-om je potpisan sporazum o ESIF ograničenom portfeljnom jamstvu koje pokriva kredite do 300 tisuća eura i maksimalni portfelj od 64 milijuna eura. Uz to jamstvo banka je u mogućnosti klijentima ponuditi bolju kamatnu stopu i na taj im način izaći u susret.

Također, nastavljene su aktivnosti suradnje s institucijama na lokalnim tržištima te su tako tijekom godine sklopljene ili obnovljene poslovne suradnje sa županijama, lokalnom upravom i samoupravom kroz različite programe kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva.

Banka posluje u skladu s „Načelima odgovornog poslovanja“ kojima je cilj osigurati pravila vezana uz financiranje, odnosno, pružanje usluga na području industrija energetike, obrambene industrije, industrije oružjem te drugih osjetljivih industrija. Iako banka nema fokus na financiranje takvih industrija, postupanje u skladu s načelima osigurava upravljanje poslovnim aktivnostima u navedenim industrijama na odgovoran način prema klijentima i društvu općenito.

Erste banka kao dio Erste Grupe zalaže se za pružanje financijskih usluga u energetske sektoru zato što vjerujemo da je opskrba električnom energijom ključni element za ekonomski i socijalni razvoj, pogotovo kada govorimo o srednjoj i istočnoj Europi. Istovremeno u tom dijelu vidimo potrebu za razumnim upravljanjem ekološkim i socijalnim učincima te boljim upravljanjem ekološkim rizicima. Upravo zato postavljene su smjernice u dijelu korporativnog financiranja Erste Grupe u svrhu primjene načela održivosti te reguliranja sudjelovanja Erste Grupe u ovoj industriji.

Treba spomenuti i naše web stranice koje su doprinijele mogućnosti razvoja novih digitalnih usluga za poslovne subjekte te je klijentima putem weba omogućena predaja Zahtjeva za otvaranjem transakcijskog računa i dodatnih usluga, kao i predaja Upita za financiranjem ovisno o namjeni za kojom su klijentu potrebna financijska sredstva. Klijentima je omogućen lakši pristup informacijama na webu, prilagođenih stvarnim potrebama.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Osim već iznad navedenih aktivnosti, zaposlenici banke redovito sudjeluju u nizu grupnih i lokalnih inicijativa i projekata te pripremi implementacije regulatornih promjena kao što su IFRS9, PAD, MIFID II, GDPR, 4. AML Direktiva, ZSPK (Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju) i Odluka o izračunu efektivne kamatne stope.

Dugogodišnja orijentiranost na izvrsno iskustvo klijenata u svim dodirnim točkama klijenta s bankom, prepoznata je i od strane klijenata što je vidljivo kroz rezultate CXI (Customer Experience Index) gdje su i u protekloj godini ostvareni bolji rezultati u odnosu na prethodnu godinu, ali i u odnosu na konkurenciju, pri čemu je Erste banka prva na tržištu u svim mjerenim kategorijama iskustva klijenata i u svim segmentima klijenata.

Pravo na zaštitu osobnih podataka

U Erste banci svjesni smo toga da je zaštita pojedinca s obzirom na obradu podataka temeljno pravo te da svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka. Načela i pravila o zaštiti osobnih podataka osiguravaju zaštitu privatnog života i ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka te je osigurana svakom pojedincu bez obzira na državljanstvo i prebivalište te neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

a) GDPR (eng. General Data Protection Regulation)

U svim zemljama članicama Europske unije od 25. svibnja 2018. godine počela se primjenjivati Opća uredba o zaštiti podataka (eng. *GDPR – General Data Protection Regulation*) koja je nama u Erste banci donijela dodatnu vrijednost u vidu mogućnosti da se kroz transparentno poslovanje još više približimo našim klijentima. Ovom su Općom uredbom uvedene nove definicije, detaljnije su opisani postojeći pojmovi, jačaju se prava pojedinaca te je jedan od ciljeva podizanje informacijske sigurnosti na najviši nivo u području pristupa i upravljanja osobnim podacima. Banka kontinuirano radi na unaprjeđenju svojih procesa, poduzima odgovarajuće tehničke, kadrovske i organizacijske mjere kako bi zaštitila osobne podatke svojih klijenata, zaposlenika i suradnika te smo svjesni važnosti koju osobni podaci predstavljaju svakom pojedincu.

b) PCI/DSS (eng. Payment Card Industry Data Security Standard) certifikat

Erste banka pokrenula je proces obnavljanja certifikata po PCI/DSS standardu šestu godinu zaredom. Navedeni standard dokaz je sukladnosti poslovanja banke s ovim visokim standardom međunarodnih platnih sustava što zahtijeva kontinuirano ulaganje u tehnologiju i poslovne procese s ciljem osiguravanja sigurnosti klijenata i njihovih osjetljivih kartičnih podataka. Politika informacijske sigurnosti, proces rukovanja podacima i struktura računalne mreže samo su neki od dvanaest strogih domena koje je potrebno zadovoljiti kako bi se osigurala zaštita podataka.

Zaposlenici

Naša je institucija osnovana s ciljem pružanja potrebnih znanja i vještina u svrhu razvijanja sposobnosti i potencijala za ostvarenje individualnih ili grupnih planova. Ta se premisa ne odnosi samo na naše klijente, već i na zaposlenike. Cijenimo i poštujemo to što je svaki zaposlenik pojedinac za sebe, individua koja najviše profitira od svoje raznolikosti i raznovrsnosti. Stoga Erste banka svim svojim zaposlenicima nastoji osigurati kvalitetno radno okruženje kroz adekvatnu edukaciju i obrazovanje, zaštitu zdravlja, rodnu ravnopravnost i smanjenje nejednakosti, osiguranje kvalitetnih uvjeta rada i socijalnog dijaloga, sprječavanje kršenja ljudskih prava i diskriminacije te nastoji ostvariti maksimalnu transparentnost i dijalog s lokalnom zajednicom.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Radni standardi

Etički kodeks

Kodeks ponašanja ESB grupe referentna je točka za sve postupke i ponašanje te služi kao poveznica u aktima koji reguliraju ponašanje zaposlenika prilikom obavljanja aktivnosti. Opisuje sve ono što je važno, jasno definira obveze i utvrđuje osnove za postupanje svih radnika kao dobrih korporativnih građana. Isto tako, Kodeks propisuje potrebu za odgovornim ponašanjem, s poštovanjem prema drugima te održivo u svim vidovima poslovanja, čime se štiti dobra reputacija banke i stječe povjerenje u instituciju.

Usvajanjem Kodeksa ponašanja, banka želi osigurati određeni standard kvalitete i održivosti poslovanja kroz prizmu svojih zaposlenika i korporativne kulture. Kodeks ESB grupe je, isto tako, konstantni proces razvijanja koji nema rok trajanja i period primjene te je obvezan za sve zaposlenike.

U 2018. pokrenuli smo etičke radionice za ciljane grupe zaposlenika kroz koje povezujemo smjernice iz Kodeksa ponašanja sa stvarnim izazovima i situacijama i promoviramo pozitivna ponašanja. S ovim radionicama nastavit ćemo i kroz 2019. godinu.

Interna kvaliteta usluge

Proces upravljanja internom kvalitetom usluge jedan je od načina ostvarivanja suradnje između različitih dijelova banke i ESB grupe. Kroz ovaj proces zaposlenici, s jedne strane, imaju priliku dati otvorenu i konstruktivnu povratnu informaciju o suradnji s pojedinim organizacijskim jedinicama, a s druge strane, mogu tražiti takvu povratnu informaciju o svom radu i na osnovi nje unaprijediti načine na koje surađuju s drugima.

Ovaj proces postavlja i kriterije koje interna usluga treba zadovoljiti, u formi smjernica i standarda, ali i u formi ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI) za drugu liniju upravljanja koji su definirani na temelju rezultata iz internih istraživanja. Navedeni KPI-jevi za internu kvalitetu spuštaju se i na niže razine zaposlenika, kao ciljevi koji opisuju određene aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se razvijala suradnja s drugima.

Sustavno i kontinuirano bavljenje internom kvalitetom važno je prvenstveno kako bi banka osigurala izvrsnu uslugu prema vanjskim klijentima, ali i kako bi se osnažila korporativna kultura bazirana na zajedništvu i timskom radu.

Fleksibilnost na radnom mjestu

U banci je moguće ostvariti sljedeće mogućnosti organizacije radnog vremena:

- klizno radno vrijeme u organizacijskim jedinicama gdje vrsta posla to dozvoljava,
- mogućnost rada u nepunom radnom vremenu,
- mogućnost uvođenja radnog vremena s drugačijim početkom i završetkom unutar iste organizacijske cjeline, ovisno o potrebama radnika i mogućnostima posla,
- „Moj dan“ projekt fleksibilnog mjesta rada gdje je zaposlenicima omogućen rad izvan ureda do dva puta mjesečno.

Dojiljama se na zahtjev odobrava stanka za dojenje tijekom rada.

Sve navedeno dokumentirano je i Odlukom Uprave o programu i rasporedu radnog vremena, a koja se revidira i usvaja svake godine.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Uključenost zaposlenika

Baltazar i Ersterez – platforme za prijedloge

Vjerujemo da je iznimno važna stavka našeg poslovanja mogućnost svakog zaposlenika da daje primjedbe i ideje za nove načine rada, proizvode, usluge ili daljnja poboljšanja već postojećih. Na razini banke postoje dva službena kanala, „Baltazar“ i „Ersterez“, putem kojih zaposlenici mogu davati prijedloge i za to biti nagrađeni. „Baltazar“ je okrenut inovaciji, a „Ersterez“ smanjenju birokracije. Sve prijave vrše se putem Intraneta, vidljive su svim zaposlenicima, koji se na prijedloge mogu nadovezati i proširivati ih. Evaluaciju prijedloga rade odgovorne i zadužene komisije, koje svoje rezultate također objavljuju na Intranetu te direktno komuniciraju sa zaposlenicima čiji su prijedlozi prihvaćeni. Članovi obje komisije predstavnici su visokog rukovodstva koji na licu mjesta mogu donijeti odluku o statusu prijedloga (uz dodatne konzultacije s drugim stručnim službama, po potrebi) te se sastaju jednom mjesečno.

Odobreni prijedlozi nagrađuju se raznim prigodnim nagradama.

Roza

Program ROZA (Rotacija Zaposlenika) predstavlja planirano i strukturirano, kratkotrajno premještanje zaposlenika s uobičajenog na novo radno mjesto, s ciljem povećanja znanja, vještina i iskustva. Postoje dvije kategorije ROZA-e:

- obvezna za novozaposlene iz neprodajnih sektora,
- razvojna u drugu organizacijsku jединicu.

Svrha ROZA-e je poticanje razvoja zaposlenika te bolja suradnja među različitim organizacijskim dijelovima i njihovim aktivnostima.

Vezica

U 2018. godini, kao dodatni regrutacijski kanal, nastavilo se s programom „Vezica“ koji predstavlja program privlačenja novih, kvalitetnih IT zaposlenika putem mreže postojećih zaposlenika. Zajedno sa Sektorom IT i organizacije izdvojili smo određene IT pozicije, koje su banci deficitarne te se nagrađuju postojeći zaposlenici ukoliko proaktivno preporuča kandidata koji se zaposli u Erste banci. Ovim se putem osigurava da su postojeći zaposlenici promotori Erste banke, kao i odabir onih kandidata koji se možda ne bi javili standardnim putem preko oglasa za posao.

Spajalica

Spajalica je susret između Uprave i zaposlenika, oblik otvorenog komunikacijskog kanala, gdje zaposlenici imaju priliku u raznim gradovima u Hrvatskoj tijekom godine razgovarati s članovima Uprave te podijeliti svoja razmišljanja, iskustva, prioritete i planove. Ovakav oblik komunikacije s Upravom nastavio se i tijekom 2018. godine kada su zaposlenici s Upravom imali priliku prokomentirati prošlogodišnje aktualne teme.

Kontinuirana i kvalitetna suradnja s predstavnicima zaposlenika (Radničko vijeće i Sindikati)

Banka kontinuirano ulaže napore u kvalitetnu suradnju s predstavnicima zaposlenika, kako bi i taj otvoreni komunikacijski kanal pridonosio rastu i razvoju korporativne kulture, organizacije kao cjeline i svih njenih zaposlenika. Navedeno se ostvaruje kroz redovite mjesečne sastanke, politiku otvorenih vrata te kvartalnim sastancima s Upravom i Radničkim vijećem.

Osim toga, Erste banka aktivno potiče i razmjenu znanja među organizacijskim jединicama, sektorima i zaposlenicima. Redovito se organiziraju radno - edukativni sastanci (RES) sa svim organizacijskim jединicama, gdje postoji prilika za razmjenu informacija, radom u različitim radionicama i slično. Radno - edukativni sastanci organiziraju se unutar jedne organizacijske jединice ili više povezanih te su dio korporativne kulture banke, čija je svrha unaprijediti kolektivno znanje i svijest zaposlenika unutar različitih organizacijskih jединica. Razmjenom znanja unaprjeđuju se i razvijaju već postavljeni procesi, ali isto tako i postavljaju novi, s vizijom podizanja zajedničkog smjera poslovanja i korporativne kulture na višu razinu.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Sigurnost i zaštita zdravlja

Zaštita zdravlja

Obraćanje pozornosti na zaštitu zdravlja zaposlenika važan je čimbenik svakog poduzeća pa tako i Erste banke. U ovom području nudimo nekoliko mogućnosti:

- polica privatnog zdravstvenog osiguranja u poliklinici koju imaju pravo koristiti svi zaposlenici banke,
- godišnji besplatan sistematski pregled, s indiciranim pretragama,
- preventivno cijepljenje protiv gripe na trošak poslodavca,
- 24-satno dodatno osiguranje od nezgode,
- predavanja na temu zdravlja koja su dostupna zaposlenicima u nekoliko najvećih gradova,
- dodatne povlastice u smislu povoljnijih cijena usluga i proizvoda koje se omogućava kroz široku i stabilnu mrežu vanjskih partnera (npr. popusti u sportskim objektima, toplicama, poliklinikama i sl.),
- sudjelovanje na sportskim događanjima (Bankarske igre, B2B utrka i sl.),
- organizirano vježbanje joga za zaposlenike u Zagrebu dva puta tjedno.

Sve beneficije vezane uz zdravlje dostupne su u jednakoj mjeri svim zaposlenicima - članovima Uprave, kao i svim ostalim zaposlenicima banke.

Osim toga, održavanjem objekata na temelju SLA (*Service Level Agreement* unutar ugovora za održavanje) i zakonskih obaveza, izravno se pazi na zdravlje zaposlenika kroz redovito čišćenje ventilacijskih kanala, klima uređaja, čišćenje i dezinfekcija ureda, DDD mjere (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija) i ostalih preventivnih održavanja prostora.

Sigurnost

Svjesni smo kako podizanje svijesti i edukacija naših zaposlenika predstavlja jedan od ključnih temelja za uspješno poslovanje. Naši zaposlenici prolaze posebno osmišljene programe edukacije kako bi bili svjesni sigurnosnih rizika i kako bi svojim postupanjem djelovali svakodnevno na svom radnom mjestu.

Zaštita na radu bitan je segment u svakodnevnom poslovanju banke. Ona kao sustav propisuje niz organizacijskih mjera u radnim procesima kojima je cilj zaštititi radnike od ozljeda na radu, profesionalnih oboljenja, kao i održati radnu sposobnost tijekom radnog vijeka radnika. Kod provođenja zaštite na radu primjenjujemo osnovna, posebna i priznata pravila, a osnovni zakonodavni okvir je postavljen Zakonom o zaštiti na radu. Unutar banke provodimo osposobljavanja radnika u više segmenata. Radnici se osposobljavaju teoretski i praktično, ovisno o vrsti osposobljavanja, a dio osposobljavanja provodi se putem eLearning usluge u dijelovima koji to dopuštaju te koji omogućava radniku osposobljavanje u trenutku kada mu to najviše odgovara, odnosno ovisno o radnim obvezama. Unutar sustava zaštite na radu izrađuje se i Procjena rizika kojom se obuhvaćaju svi rizici vezani za obavljanje poslova za sva radna mjesta u banci. Zaštita na radu pokriva i dio područja vezanog uz zaštitu od požara, s naglaskom na provedbu evakuacije u slučaju opasnosti, tako da je banka u 2018. godini stavila fokus na edukaciju radnika u tom području kao i provedbu vježbi evakuacije u svim poslovnica.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Raznolikost/ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije

U Erste banci 73,1% zaposlenika čine žene, a preostalih 26,9% muškarci. Ukupno gledano, postotak žena na menadžerskim pozicijama na kraju 2018. godine iznosio je 55,8%, u odnosu na 56,69% godinu ranije. Kad se radi o top menadžment pozicijama, udio žena u istom je razdoblju povećan s 24,1% na 29,2%, dok je na pozicijama srednjeg menadžmenta njihov udio smanjen s 66,3%, koliko je iznosio krajem 2017., na 61,9% krajem prošle godine. Prosječna dob zaposlenika u kompaniji iznosi 39 godina, dok je prosječna dob zaposlenika na rukovodećim pozicijama nešto viša i iznosi 43,5 godina.

Suzbijanje diskriminacije propisano je „Pravilnikom o radu“ u kojem je opisan i postupak prijave te aktivnosti koje moraju poduzeti osobe ovlaštene za rješavanje prigovora. Posebnom odlukom Uprave imenovane su osobe iz Sektora pravnih poslova i Sektora ljudskih potencijala zadužene za rješavanje prigovora vezanih uz zahtjeve za zaštitu dostojanstva i zaštitu od diskriminacije unutar Erste banke.

Diskriminacija u procesu regrutiranja i selekcije ne postoji, a u natjecajima za zapošljavanje uvijek je naglašeno da se mogu javiti osobe oba spola. Na natječajima se imaju prilike javiti svi zainteresirani kandidati koji odgovaraju uvjetima radnog mjesta, a koji su definirani u tekstu objavljenog oglasa.

Početkom svibnja 2017. godine usvojena je Politika raznolikosti i uključenosti ESB Grupe, koja regulira načela raznolikosti i uključenosti za koja se ESB grupa obvezuje da će ih poštivati. Jedna od započetih inicijativa, u skladu s usvojenom politikom, je i partnerstvo s udrugom „Women in Adria“, čiju smo konferenciju „Future Leaders“ i sponzorirali. Svrha konferencije je promocija i osnaživanje „žena koje dolaze“ te pružanje savjeta i vodstva (putem mentorstva) u današnjem poslovnom svijetu.

Povelja o raznolikosti (Diversity Charter)

Povelja o raznolikosti je dokument kojeg individualno izrađuje svaka zemlja, a tekst povelje potpisuju poslovne i druge organizacije čime se obvezuju na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije u svojim radnim sredinama i poslovnom okruženju. Projekt je započeo početkom godine, a jedna od potpisnika Povelje je i Erste banka s ciljem naglaska na raznolikost u stvaranju poticajnog radnog okruženja.

Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj je organizacija koja u Hrvatskoj promovira primjenu društveno odgovornog poslovanja, a Povelja služi kao doprinos društvenom razvoju i promoviranju jednakih mogućnosti za sve društvene skupine.

Edukacije i obrazovanje

U Erste banci vjerujemo da je optimalan način učenja kombinirani pristup i „life long learning“, odnosno cjeloživotno učenje, stoga Erste banka nudi razne mogućnosti i vrste obrazovnih programa:

- učenje u učionici: formalan oblik edukacije (seminari, treninzi, radionice, konferencije),
- obrazovanje uz posao i mentora,
- „coaching“,
- rotacije,
- e-learning,
- stručna literatura,
- sudjelovanje u projektima i slično.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Standardizirani treninzi i edukacije, koji su organizirani u banci, sadržani su u Katalogu edukacija koji predstavlja zaseban dokument te je objavljen na Intranetu banke i dostupan svim zaposlenicima. Katalog edukacija podijeljen je na:

- stručne edukacije po specijaliziranim znanjima, odnosno, organizacijskim jedinicama,
- edukacije vezane uz model ključnih kompanijskih edukacija – odvojeno za zaposlenike i rukovoditelje,
- „e-learning“ edukacije vezane za ključne kompanijske edukacije koje su uvedene u 2016. godini,
- MS Office edukacije,
- programi rotacije zaposlenika,
- edukacije iz domene Sektora ljudskih potencijala (primjerice „Train-the-Trainer“, Edukacija mentora i sl.).

Kvartal kompetencija

Edukacije vezane uz model ključnih kompanijskih edukacija nude se u formatu Kvartala kompetencija, gdje osim što se zaposlenicima nudi mogućnost prijave na edukacije iz pojedine kompetencije, upoznaje ih se svaki kvartal s drugom kompetencijom. Dodatno, kako je namjera ponuditi zaposlenicima različite formate treninga, uvedene su kratke edukacije od 90 minuta, nazvane „Espresso edukacije“, gdje se, ovisno o temi koja je aktualna u ciklusu upravljanja učinkom, nudi određena edukacija vještina, npr. povratna informacija, SMART ciljevi, i sl.

Svi zaposlenici imaju mogućnost prijaviti se na dio edukacija na vlastitu inicijativu, bez obzira na vrstu posla i radno mjesto na kojem rade. U protekloj godini 100% zaposlenika je prošlo neki oblik edukacije. Od ukupnog broja dana uloženi u edukacije, 51% se odnosi na interne edukacije organizirane i održane od strane internih trenera banke iz poslovnih organizacijskih jedinica ili od strane zaposlenika Sektora ljudskih potencijala, što pokazuje da se i dalje vrlo intenzivno koristi baza internog znanja i potencijal internih trenera.

U odnosu na 2017. godinu, smanjio se prosječni broj dana edukacija po aktivnom zaposleniku sa 4,89 na 4,17.

Programi za zaposlenike

U 2018. godini, zbog potreba poslovnih linija, nastavili smo s kreiranjem raznih posebno krojenih (tzv. tailor-made) programa za određene skupine zaposlenika:

- *Erste Start* – modularni program mekih vještina za sve novozaposlene i novopromovirane rukovoditelje,
- *Erste Forward* – modularni program mekih vještina za rukovoditelje koji duže vrijeme nisu prošli neki od programa razvoja mekih vještina,
- *UP* - Program razvoja prodajnih i rukovoditeljskih kompetencija za sektore poslovanja s gospodarstvom,
- *REA* - Program razvoja direktora u regionalnim direkcijama Sektora građanstva i Direkciji malog poduzetništva,
- *HR rifeš* – program namijenjen linijskim rukovoditeljima vezan uz konkretna pitanja i prakse s kojima se svakodnevno rukovoditelji susreću u operativnom upravljanju zaposlenicima,
- *SUPEeR* – tailor-made program razvoja za sve rukovoditelje u Sektoru kontrolinga i računovodstva.

Od novih edukacija istaknuli bismo one za posebne skupine zaposlenika, kao što su one za mlade majke koje su se netom vratile s porodiljinog dopusta, na temu organizacije privatnog i poslovnog života te radionicu za kolegice i kolege koji su se spremali za mirovinu.

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Zaposlenici Erste banke također imaju mogućnost pohađati različite stručne edukacije u organizaciji vlasnika Erste Holdinga. Ovaj dio edukacija nam pokriva potrebe za stručim edukacijama koje trebamo, ali ne postoje na tržištu ili imamo premali broj eksperata da bi organizirali in-house program, od kojih izdvajamo:

1. Front-Office Credit School Programme
2. Licence-to-Lend
3. Non-Financial Risk (NFR) Manager Programme
4. Strategic RM Training Programme
5. Credit Portfolio Management for Distressed Portfolios
6. Group WO Training
7. Data Science for Managers

Osim navedenih programa, u 2018. godini ostvarena je suradnja i s vanjskim edukacijskim kućama i institucijama, čiji su programi korišteni za zaposlenike i rukovoditelje, koji su prepoznati kao potencijali.

Korporativna kultura

Plavi slon

Radi se o platformi korporativne kulture koja je pokrenuta s namjerom aktivnog upravljanja našom korporativnom kulturom. To je zajednički naziv za sve naše aktivnosti, vrijednosti i ponašanja kojima definiramo i podržavamo korporativnu kulturu. Naziv i identitet Plavog slona očituje se kroz zajednički i sustavni opis svih aktivnosti banke, vrijednosti, ponašanja i karakteristika kojima se definira i podržava korporativna kultura i razvoj iste.

Koncept, vizija i misija Plavog slona definira se kroz sljedeće segmente korporativnog poslovanja i uključenosti zaposlenika:

1. Zapošljavanje određenog („pravog“) profila ljudi
Super profil – definiranje univerzalnog i optimalnog profila kandidata za određena radna mjesta (npr. blagajnik);
2. Suradnja
Razvijanje kulture otvorene, poštene i konstruktivne povratne informacije s međusobnim poštivanjem;
3. Upravljanje učinkom i razvojem
Spuštanje odgovornosti, delegiranje zadataka, promocija i slavlje uspjeha te vjerodostojnost;
4. Upravljanje posljedicama
Pravovremeno komuniciranje dobrih i loših stvari/segmenata te preuzimanje odgovornosti;
5. Inovativnost
Posvećivanje vremena i resursa za razvoj novih ideja i inovativnosti kod zaposlenika.

Aktivnosti Plavog slona i sva povezana komunikacija temelje se na načelima Izjave o svrsi (Statement of Purpose), strateškom dokumentu međunarodnog Erste Groupa, koja u prvi plan stavlja širenje i osiguravanje prosperiteta, služenje građanskom društvu i ljudima, kao i postavljanje pitanja ispravnosti postupaka iznad kategorije profitabilnosti.

Ciljevi Plavog slona su:

1. osvijestiti važnost korporativne kulture i njezin utjecaj na zaposlenike i klijente
2. osigurati osobni angažman od vrha na niže, kao i posvećenost provođenju promjena
3. osigurati laku i jednostavnu identifikaciju svih zaposlenika sa svrhom kompanije
4. povećati zadovoljstvo internom komunikacijom
5. doprinijeti kvaliteti upravljanja ljudskim resursima

I. Poslovna odgovornost (nastavak)

Plavi slon integriran je u internu komunikaciju prezentacijama, tzv. svrhovitim radionicama, izradom osobnog Plavog slona zaposlenika, Erste spajalicama – susretima Uprave sa zaposlenicima, izdavanjem tematskog newslettera, formiranjem mreže ambasadora Plavog slona, rubrikom na intranetu pod nazivom „Šapni Plavom slonu“, direktnom komunikacijom Plavog slona e-mailom i profilom na intranetu, kao i personaliziranim rokovnikom koji je svaki zaposlenik osobno dobio.

U 2018. nastavili smo povezivati sadržaje vezane za korporativnu kulturu i internu kvalitetu kroz različite forme edukacija: radionice u sklopu edukacijskih modula u prodajnim sektorima, Erste Start programa i Uvodnog predavanja, specifične radionice prilagođene potrebama, edukacije koje su dio ponude kvartala kompetencija, predavanja i radionice na RES-ovim. Više od 800 kolega prošlo je kroz ovakve edukacije, jako dobro reagiraju na obrađene sadržaje i doživljavaju ih korisnim i motivirajućima. Osim bavljenja svrhom i principima našeg rada, u 2018. otvorili smo i temu etičkog poslovanja koja nam je u kontekstu organizacijske kulture važna i interno i u odnosu prema vanjskim klijentima.

II. Društvena odgovornost

Transparentnost

Jasna, transparentna i jednostavna komunikacija prema svim dionicima javnosti jedan je od naših glavnih ciljeva. Korisne savjete iz područja financija redovito objavljujemo putem internetske stranice banke, a prisutni smo i na brojnim društvenim mrežama (Facebook, LinkedIn, Twitter, Youtube, Instagram, blog Bez kravate) te i na taj način doprinosimo edukaciji i transparentnoj komunikaciji s našim klijentima, ali i širom javnošću, o brojnim temama iz područja financijske pismenosti i opće informiranosti u ekonomskom području – primjerice, makroekonomskim trendovima, kretanjima na tržištima kapitala, pitanjima sigurnosti upotrebe bankovnih kartica, zaštiti od prijevara, savjetima za štednju i ulaganja, ali i brojnim drugim temama.

Osim toga, jedan od važnih ciljeva Erste banke je stvaranje i kontinuirano održavanje kvalitetnih dugoročnih odnosa s predstavnicima medijima, kao izravnih posrednika interesa javnosti. Uloga banke u ispunjavanju takvog cilja temelji se na načelima otvorenosti, dostupnosti i poštivanja uloge medija u javnom diskursu. Kroz kreiranje utemeljene i transparentne komunikacijske platforme, uz istodobno koordiniranje svih komunikacijskih aktivnosti s članicama ESB grupe u Hrvatskoj i inozemstvu, nastojimo osigurati kvalitetan i neometan protok informacija prema javnosti, odnosno svim njezinim dionicima.

Dijalog s lokalnom zajednicom

Erste banka nastoji njegovati dvosmjernu komunikaciju s lokalnom zajednicom te ostvariti što veću transparentnost.

Tome doprinose i partnerske suradnje s brojnim udrugama, fakultetima, izlaganja i prezentacije na sajmovima, konferencijama i skupovima širom Hrvatske, a samo neki od primjera su:

- Zlatno partnerstvo sa AIESEC-om treću godinu zaredom te sudjelovanje na konferenciji AIESEC Business in Practice;
- nastavak strateške suradnje s Visokom tehničkom školom u Bjelovaru;
- sudjelovanje na tjednu karijera 2018. u organizaciji Fakulteta organizacije i informatike,
- sudjelovanje na tjednu karijera 2018. u organizaciji Fakulteta elektrotehnike i računarstva
- 13. „Student Future Day“ u organizaciji ZSEM-a;
- „Career Education Day“ 2018. u organizaciji RIT Croatia;
- Sajam stipendija i visokog obrazovanja u Rijeci i Zagrebu u organizaciji Instituta za razvoj obrazovanja;
- HZZ sajmovi poslova u više gradova.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Tijekom 2018. godine, u Erste banci je svoju stručnu praksu odrađivalo 93 studenata. Njih 64 se prijavilo za neplaćene prakse koje za svrhu imaju ispunjenje obveze na fakultetu ili osnovni uvid u stvarno poslovno područje za koje se student interesira.

Erste banka se sa studentskim programima pridružila i Inicijativi za mlade, pokrenutoj s ciljem lakšeg uključivanja mladih na tržište rada. Inicijativu za mlade pokrenule su Hrvatska udruga poslodavaca i Europska banka za obnovu i razvoj, a Erste banka mladim ljudima želi još više približiti mogućnost stjecanja kvalitetnih prvih radnih iskustava i potencijalnog daljnjeg zapošljavanja.

Stipendije

U 2018. godini nastavilo se s provođenjem dva programa 3-mjesečne stručne prakse „Generalna proba“ i „IT lab“ namijenjen studentima ekonomskog usmjerenja koji se provodio u sedam gradova i to: Zagreb, Rijeka, Bjelovar, Split, Zadar, Pula i Dubrovnik te studentima tehničkih fakulteta, koji su orijentirani stjecanju praktičnih i teoretskih znanja te spajanju studenata s ESB grupom u Hrvatskoj, od kojih su tri i stipendirana a četvero nastavilo svoj rad u banci. U IT labu u 2018. godini sudjelovalo je 13 studenata, a u Generalnoj probi 16 studenata.

Tijekom godine, studenti su se mogli prijaviti na stipendijski program „Best of South East“, kojeg je pokrenuo Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (Sparkasse banka) u suradnji sa Sveučilištem u Grazu. Namijenjen je diplomantima i studentima s vrlo dobrim ocjenama te izraženim osobinama kao što su predanost, razvijene komunikacijske vještine te analitičko i praktično ekonomsko razmišljanje. Program obuhvaća jednogodišnju praksu u Sparkasse banci ili nekom drugom štajerskom poduzeću za diplomante te godinu dana studiranja na Sveučilištu u Grazu za studente.

Banka je i 2018. godine sudjelovala u akciji „Korak u život“ stipendiranjem djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi kako bi im se omogućilo fakultetsko obrazovanje. Erste banka je, uz Rotary Klub Zagreb Kaptol, najveći pojedinačni sponzor te će ukupno pet godina stipendirati četvero studenata s pojedinačnim mjesečnim iznosom u visini od 1.600 kuna.

Društveno bankarstvo

Smatramo da poduzetništvo može biti pozitivan model rješavanja društvenih pitanja ili situacija. Iz perspektive Erste banke, podrška održivom poduzetničkom projektu umjesto jednokratnog sponzorstva i donacije, može biti dugoročno rješenje. Ersteova inicijativa društvenog bankarstva potiče financijsku inkluziju poduzetnika početnika, neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika, nudeći im pristup financijskim proizvodima, financijsko savjetovanje i kontinuirano mentorstvo skrojeno prema njihovim potrebama. Tijekom 2018. godine intenzivirali smo svoje aktivnosti na ovim područjima.

Kroz program Poduzetnički starter koji je namijenjen za sve one koji kreću u poduzetničke vode, odnosno, za poduzetnike-početnike koji su unutar dvije godine otvorili vlastito poslovanje želimo potaknuti samozapošljavanje i razvoj poduzetništva pružanjem podrške na putu od oblikovanja do realizacije poslovne ideje. Program uključuje besplatnu edukaciju, poslovne alate, povezivanje s poslovnim partnerima, savjetovanje, izradu poslovnog plana i, na kraju, financiranje. Cilj ovih mjera je kroz smanjenje stope nezaposlenosti i olakšavanje pristupa financiranju stvoriti nova radna mjesta.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

U sklopu ovog programa u 2018. godini zaprimljena je ukupno 331 prijava. Financirano je ukupno 42 poduzetnika i to u iznosu od preko 700 tisuća eura te su tako stvorena 73 nova radna mjesta. Zanimljiv je i podatak da je čak 60% poduzetnika početnika mlađe od 40 godina. U svrhu povećanja dostupnosti široj publici izmijenjene su web stranice banke koje nude besplatne priručnike i poslovne alate svima zainteresiranima, počevši od studenata do onih ozbiljno zainteresiranih za pokretanje vlastitog posla. Do kraja 2018. godine stranice su imale 14.400 posjeta te 1.200 preuzimanja poslovnih alata. Klijenti su proveli 334 sata na e-learningu, a njih 77 ga je i završilo. Nadalje, naši kolege pružili su 810 sati (oko tri mjeseca) poslovnog savjetovanja prije financiranja što je rezultiralo time da je ukupno 191 klijent izradio poslovni plan.

U prošloj smo godini počeli provoditi i program podrške i financiranje organizacija civilnog društva i društvenih poduzetnika te nastavili programe partnerstva s neprofitnim organizacijama. Što se tiče financiranja, s 273 tisuće eura financirali smo 5 neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika. Nefinancijsku podršku pružili smo kroz partnerstvo s ACT Grupom kroz provedbe projekta „Akcelerator za društvene poduzetnike“. Edukacije je prošlo ukupno 88 polaznika, od čega je na kraju mentorirano njih 20, a petero i nagrađeno.

Do ovo velikog i dugoročnog projekta je došlo zato što u Erste Groupu smatramo da je ekonomski i društveni utjecaj malih poduzetnika, neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika izuzetno bitan. Naime, kroz učinak multiplikatora dolazi do brojnih društvenih i ekonomskih pomaka - od kreiranja novih radnih mjesta, povećanja potrošnje i ponude novih usluga do povećanja kvalitete života. Stoga je krajem 2015. godine međunarodni Erste Group pokrenuo inicijativu društvenog bankarstva Korak po korak, a kojoj se i Erste banka u Hrvatskoj priključila. Programima koje provodimo na ovom području želimo kroz društveno odgovorno bankarstvo ubrzati razvoj snažnih i održivih društvenih poduzetnika, povećati njihov društveni utjecaj i osnažiti ekosustav podrške u Hrvatskoj.

Erste banka prepoznaje veliku važnost ulaganja u zajednicu u kojoj posluje te je aktivno uključena u različite inicijative i projekte koji doprinose razvitku društva i kvaliteti života, kako lokalno, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj. I tijekom 2018. banka je bila sudionik brojnih kulturnih, znanstvenih, zdravstvenih, obrazovnih, sportskih, ekoloških i humanitarnih projekata te je tijekom 2018. godine kroz program sponzorstava i donacija realizirano ukupno 11,45 milijuna kuna. Navodimo samo sažetak najvažnijih inicijativa koje smo sponzorski ili donacijski podržali:

- oko 150 projekata i ustanova humanitarnoga karaktera
- oko 120 projekata edukativnog karaktera
- oko 200 klubova, udruga i projekata sportskog karaktera
- oko 90 projekata i ustanova kulturno umjetničkog karaktera

Tijekom 2018. godine i dalje smo ostali glavni pokrovitelj regionalnih projekata poput Međunarodnog riječkog karnevala koji doprinosi promociji i turističkoj ponudi Grada Rijeke, Teatra Malih scena u Rijeci, 50. Međunarodnog festivala kazališta lutaka PIF koji obuhvaća presjek najboljih europskih, svjetskih i regionalnih lutkarskih ostvarenja iz 8 zemalja svijeta, BOK festa u Bjelovaru u sklopu kojeg se uz kazališne predstave, održavaju i druga popratna događanja, poput glazbenih koncerata i projekcija filmova, izložbe glumaca, ali i neke nove i poprilično originalne poput čitanja radio drame u vlaku te DOKUart festivala dokumentarnog filma koji ima i program Mali DOKUart, kojeg čine radovi srednjoškolaca iz cijele Hrvatske.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Također, pomažemo i niz drugih kulturnih događanja i manifestacija, a koji svojim postojanjem i djelovanjem promoviraju lokalne običaje i kulturu, ali i potpomažu turističko djelovanje poput tradicionalnih Matuljskih i Osorskih glazbenih večeri koje se održavaju u ljetnim mjesecima, festival Šibenske šansone, manifestacije Picokijada utemeljene na povijesnim događanjima grada Đurđevca te Međunarodnog festivala čipke na Pagu. Tu su i Dani hrvatskog turizma koji promiču i nagrađuju najbolja ostvarenja u turističkim djelatnostima, Pula jazz festival u Pulscoj areni i Istarskom narodnom kazalištu te Vukovarska trodnevna manifestacija "Svi zajedno doživimo Hrvatsku" tijekom koje se sa svojim kulturnim i gastronomskim specifičnostima predstavljaju sve hrvatske regije.

Nastavkom aktivnosti na kreativnoj platformi Urbanka za potpomaganje kulturnih projekata podržani su projekti poput Crtani romani šou – festival stripa, Biljke i svirke - niz koncerata u gradskim parkovima i botaničkim vrtovima, Međunarodna izložba fotografije u organizaciji udruge Organ vida koja je osvojila i prestižnu svjetsku nagradu, Grafiti na gradele – međunarodni festival koji okuplja svjetski poznate grafitere, a koji se prezentiraju raznim muralima koje ostavljaju "u nasljedstvo" gradu u kojem se festival odvija. U sklopu Urbanke po 14. put je realiziran projekt Erste fragmenti koji je u 2018. godini zaprimio preko 300 prijava. Radi se o godišnjem natječaju za otkup umjetničkih djela mladih hrvatskih umjetnika (do 30 godina starosti), nakon čijeg završetka mnogobrojna otkupljena umjetnička djela krase prostore Erste poslovnih zgrada i poslovnica diljem Hrvatske. Banka potpomaže mlade umjetnike i kroz dodjelu nagrada te stipendiranje studenata Akademije likovnih umjetnosti.

Na području potpore društvene zajednice putem donacija smo i u 2018. podržali edukaciju mladih dječjih kirurga i poboljšanja uvjeta rada u bolnici u Klinici za dječje bolesti Klaićeva, SOS Dječje selo za nezbrinutu djecu te udrugu Krijesnica za djecu oboljelu od malignih bolesti. U vidu donacija potpomogli smo Opću bolnicu Bjelovar za kupnju mobilnog UZV uređaja i za obnovu poda na odjelu jedinice intezivnog liječenja te Opću bolnicu Zadar s ciljem poboljšanja kvalitete pružanja usluge. Pružili smo potporu i udruzi Solidarna u projektu besplatnog prijevoza žena oboljelih od raka na njihove kemoterapije te Zadarsku ligu oboljelih od raka za nabavku aparata za zračenje oboljelih.

Vjerujemo da pojedinac može ostvariti potpuni osobni rast i potencijal samo onda kada je u mogućnosti iskazati sve aspekte svoga bivanja stoga Erste banka i dalje podržava projekte koji promoviraju različitost kroz projekte rodne ravnopravnosti kao što je, primjerice, Vox feminae, Trans aid ili Zagreb pride.

S obzirom na sve veću važnost financijske pismenosti kroz naše donatorske i sponzorske aktivnosti nastojimo se uključiti u što više inicijativa, poput Plavog ureda – programa koji potiče samozapošljavanje i poticanje poduzetništva kroz radionice, predavanja i alate putem kojih Erste banka pomaže u oblikovanju i realizaciji poslovnih ideja, start up projekata koji potiču mlade poduzetnike na razvoj i prezentaciju te pokretanje vlastitih biznisa.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Jedan od pokretača stvaranja, napretka i rasta je znanje, stoga kroz naše donatorske i sponzorske aktivnosti nastojimo uključiti što više inicijativa, udruga, manifestacija i događanja koja se bave upravo edukativnim aktivnostima. Neki od njih su: projekt Future leaders (Women in Adria), Shhhefica portal, Torpedo – festival za studente, uređenje učionice i nabavka opreme za Tehničko veleučilište u Bjelovaru te brojne druge osnovne i srednje škole na području Republike Hrvatske. Suradnju u vidu sponzorstva ostvarujemo i s udrugom AIESEC Hrvatska – međunarodnim udruženjem studenata s kojom smo već treću godinu zaredom obnovili Zlatno partnerstvo te sudjelovali na konferenciji Winter Leadership Development Forum, Youth Speak Forum Zagreb, Global Village Zagreb, konferencija „Sell me this pen“. Dodatno, nastavljamo sa strateškim partnerstvom sa financijskim klubom Ekonomskog fakulteta u Zagrebu te sudjelovanje na konferencijama kao što su Konferencija Student Investitor 2018., CRONomics i Europski tjedan novca. Suradujemo i s raznim fakultetima i školama poput Ekonomskog fakulteta Zagreb i Rijeka, Bjelovarskog Veleučilišta te Centra za podršku studentima i razvoj karijera FOI Varaždin.

Uz navedeno, Erste banka promiče važnost sportskih projekata te sponzorstava koji stavljaju naglasak na važnost promicanja sporta, a osobito promicanja svijesti o važnosti tjelesne aktivnosti u djece. Dva velika projekta koja su usmjerena upravo prema tom cilju su Erste Plava Liga i Erste rukometna liga Dalmacije.

Erste Plava Liga je projekt namijenjen svim učenicama i učenicima od 3. do 6. razreda osnovne škole u Hrvatskoj, a osmišljen je kako bi djeca razvila sportski duh te kako bi ih se potaknulo da se bave sportom.

Prošla godina bila je šesta po redu sezona ovoga sjajnog natjecanja, a kampanja „60 minuta KRENI“ uključila je poznate sportaše, trenere, prosvjetne djelatnike i institucije na davanje doprinosa i podizanje jednakih mogućnosti i uvjeta provođenja dnevne šezdesetominutne tjelesne aktivnosti za svu zainteresiranu djecu. U šest godina održavanja ovog natjecanja obuhvaćeno je 22.686 natjecatelja te više od 50 tisuća trenera, roditelja i profesora dok je u prošloj godini na natjecanjima Erste Plave lige sudjelovalo 3.292 natjecatelja.

Erste rukometna liga Dalmacije jedinstvena je dječja rukometna liga namijenjena učenicima i učenicama osnovnih škola od 2. do 7. razreda. Želimo pokazati da je tjelesna aktivnost svima potrebna za zdravo i sretno odrastanje, a pritom omogućiti djeci da se uključe u natjecanja, međusobno druže i zabave. U organizaciju Lige sa svojim rukometnim klubom direktno uključeni i svjetski poznati rukometaši Ivano Balić i Petar Metličić, koji su uzor svim natjecateljima Lige i dodatna motivacija djeci i klubovima za uključenje u ovo natjecanje. Prva sezona ERLD održana je od ožujka do lipnja 2018. godine, a sudjelovalo je preko 4.500 djece, otprilike jednak broj roditelja i navijača te se odigrala čak 501 utakmica mini rukometa. Liga je obuhvatila 26 rukometnih klubova, 16 gradova i 5 županija.

Kroz sportska sponzorstva podržavamo i tradicionalnu jedriličarsku regatu Fiumanka koja pokazuje kako razvijati nautički turizam na Kvarneru te na kojoj sudjeluje više od 200 jedrilica te utrku Homo si teć koja svojim humanitarnim karakterom svake godine privuče sve veći broj trkača. U 2018. podržali smo Davis Cup – svjetsko prvenstvo u tenisu koji se ove godine održao u Zadru te Hrvatski olimpijski odbor koji uključuje velik broj sportskih saveza, a s ciljem potpore razvoju hrvatskog sporta.

Erste zaposlenici redovito sudjeluju u utrkama B2B Run, poslovnim utrkama namijenjenima zaposlenicima tvrtki prijavljenih na području Hrvatske.

Uz navedeno, Erste banka potpomaže svoje zaposlenike u obliku donacija na način da sudjeluje u troškovima liječenja teško oboljelih zaposlenika i njihove djece.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Također, treba istaknuti i inicijative pokrenute od strane različitih sektora banke. U banci od 2013. godine djeluje donacijski fond „HOPE“. Njegova je misija prikupljanje donacija zaposlenika u svrhu pomaganja djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, smještenoj u domovima diljem Hrvatske. Sudjelovanje, kao i iznos donacija, isključivo je dobrovoljne naravi te mogu biti jednokratne ili redovite mjesečne putem otvorenog platnog naloga. Pokretačka ideja bila je prikupljanje malih mjesečnih doprinosa većeg broja zaposlenika, kako bi se moglo pomoći domovima u nabavci opreme i drugih potrepština za njihove štíćenike. Na račun donacijskog fonda Hope u 2018. godini, zaposlenici su donirali ukupno 27.350 kuna te su tako tijekom godine donirana dva dječja doma. *Ruži Petrović* u Puli donirano je 9 tisuća kuna za šest maturanata, kako bi im pomogli u podmirivanju troškova maturalnog putovanja. Isto tako, iznos od gotovo 3 tisuće kuna uplaćen je za kupovinu televizora, koji je doniran stambenoj zajednici Dječjeg doma Maslina iz Dubrovnika.

Tu je i inicijativa AZIL. Radi se o blagajničkom fondu solidarnosti, odnosno, namjenski fond za namirenje blagajničkog manjka i namirenje financijske štete klijentu koja je izazvana nenamjernom greškom blagajnika u radu sa klijentima te je dobrovoljne naravi. Fondu mogu pristupiti svi zaposlenici, bez obzira na radno mjesto, ali ga mogu koristiti samo blagajnici (radna mjesta: mlađi blagajnik, blagajnik, viši blagajnik, blagajnički referent, blagajnik-trezorist, voditelj blagajničkog poslovanja, voditelj poslovnice koji radi na blagajni i druga radna mjesta koja uključuju rad na blagajni). Članarina iznosi 25 kn mjesečno za blagajnike, a naplaćuje se obustavom s plaće članova, dok ostali članovi fonda iz solidarnosti, uplaćuju u fond proizvoljni iznos koji navedu u pristupnici kreiranoj posebno u te svrhe.

Erste banka je i prošlog godini dala podršku te aktivno participirala u projektu međunarodnog Erste Groupa pod nazivom *Kontakt. The Art Collection of Erste Group and ERSTE Foundation*. Radi se o zbirci utemeljenoj 2004. godine, koja obuhvaća više od 600 umjetničkih djela 104 autora/autorskih grupa iz 17 zemalja, s fokusom na istočnu, jugoistočnu i središnju Europu. Od toga se 109 djela odnosi na hrvatske autore, ukupno njih 16. Kolekcija se svake godine upotpunjuje novim umjetničkim djelima.

Humanitarne akcije

Erste izazov

Od siječnja do prosinca 2018. godine trajala je akcija u kojoj su si zaposlenici cijele ESB Grupe u Hrvatskoj zadali zadatak pretrčati 100 tisuća kilometara. Zadatak je ostvaren i dodatno premašen pa je tako ukupna kilometražna stala na broju od 120 tisuća km. Uspješno ostvareni cilj banka je odlučila nagraditi donacijom u iznosu od 35 tisuća kuna humanitarnoj udruzi iz Karlovca, *Jak kao Jakov*, za pomoć djeci oboljeloj od malignih bolesti. Petero najupornijih trkača je nagrađeno simboličnim poklonima.

Korporativno volontiranje – „Šalji dalje“

Korporativno volontiranje je više od jednokratne akcije na razini banke. To je proces volontiranja i pružanja pomoći izdvajanjem vremena zaposlenika u svrhu pomoći drugima. Kako bi poslodavac dodatno potaknuo zaposlene, uvedena je mogućnost volontiranja i u radnom vremenu za sve zaposlene koji su zainteresirani uključiti se na način da za to mogu iskoristiti jedan radni dan godišnje u okviru radnog vremena. Prošla, 2018. godina je već druga za redom u kojoj je svim zaposlenicima omogućeno korporativno volontirati u okviru radnog vremena, pojedinačno ili u grupi.

Kroz razne projekte tijekom godine, zaposlenici su pomagali i zajedno se aktivirali kako bi činili dobro. Navedeno može biti druženje sa starijim ili bolesnim korisnicima domova za umirovljenike, uređivanje i čišćenje okoliša i slično.

Prošlu godinu obilježile su u najvećem broju grupne akcije volontiranja i to u nekoliko ustanova s kojima smo razvili dobru suradnju, a to su:

- *Centar za odgoj i obrazovanje Lug,*
- *Dom za starije osobe Maksimir i*
- *Dom u Brezovici koji skrbi o djeci i odraslima s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem.*

Uz to, neki od naših kolegica i kolega odabrali su volontirati pojedinačno (ili u paru) radeći na prodajnom štandu udruge *Jak kao Jakov*.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Banka je od 2015. godine potpisnik Povelje o priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem, a prošle godine primili smo i dvije zahvalnice Crvenog križa za nesebičan doprinos u ostvarivanju humanitarnih zadaća te za promicanje društvenog odgovornog poslovanja, volonterstva te nesebično pruženu pomoć i humanost.

Uz to, neki od naših kolegica i kolega odabrali su volontirati pojedinačno (ili u paru) radeći u Skloništu za nezbrinute životinje u Dumovcu ili kao Sveti Nikola u osnovnoj školi u Predavcu. Volontiralo se na način da su kolegice i kolege dobili obavijesti o mogućnostima volontiranja putem Intraneta ili su sami pronašli potrebe u svom okruženju, a ponekad su pomoć u organizaciji volontiranja zatražili od Sektora ljudskih potencijala koji im je predložio mjesto volontiranja i pomogao u organizaciji. Broj dana volontiranja povećali smo u 2018. na 104 dana što je u odnosu na prethodnu godinu za oko 20% više.

Happy Hour

Zaposlenici banke redovito dva ili tri puta godišnje organiziraju akcije prodaju kolača i drugih slatkih proizvoda (koje su sami proizveli) i na taj način prikupljaju sredstva koja doniraju udrugama ili pojedincima koji se nalaze u teškim životnim prilikama. Ta je tradicija nastavljena i u 2018. godini.

Prošla godina je već druga za redom u kojoj je svim zaposlenicima omogućeno korporativno volontirati u okviru radnog vremena, pojedinačno ili u grupi.

Razmjena znanja

Već 20 godina unutar Hrvatske neumorno radimo na sebi i svojim proizvodima, procesima i uslugama kako bismo u sklopu svojeg poslovanja na najbolji mogući način odgovorili na želje i potrebe svojih klijenata. Isto tako, smatramo da je znanje pokretač svakog društva te smo svjesni odgovornosti koju imamo na području razvoja financijske pismenosti u svakoj dobi.

Stoga banka periodički organizira različite radionice i edukacijske module za klijente i širu javnost. Tako je u 2018. godini nastavljen projekt koji se sastoji od serije predavanja pod nazivom *Mala škola bankarenja* usmjerena na financijsku pismenost i namijenjena osnovnoškolskoj djeci te prezentirana na razumljiv način kroz učenje osnovnih informacija i zanimljivosti o novcu, štednji, internetskoj kupovini i ostalim povezanim temama.

Naši kolege često odlaze u posjete vrtićima i vrtićkim skupinama te djeci osnovnoškolske dobi kako bi im približili razne financijske pojmove, svrhu novca, banaka i ostalih financijskih institucija. Posebno je to izraženo primjerice na Dan štednje koji se u banci obilježava dolaskom vrtiće i osnovnoškolske djece u poslovnice kada imaju priliku popričati s blagajnicima, savjetnicima i osobnim bankarima te pitati sve što ih zanima. Naša maskota štednje, Medo Štedo, posebno je zanimljiv djeci te također ima veliku ulogu u promoviranju financijske pismenosti.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Škola pametnih financija

U 2018. godini smo započeli pokretanje pilot projekta Škola pametnih financija. Radi se o nacionalnom programu društveno odgovornog poslovanja Erste banke. Besplatne grupne radionice u trajanju od maksimalno dva sata na temu Upravljanja osobnim financijama polaznicima prenose osnovno financijsko znanje te potiču na usvajanje dobrih financijskih navika. U pilot će biti uključen i video learning modul koji će se promovirati digitalnim kanalima kao što je Facebook, Instagram i Youtube.

Osim toga, Erste banka prošle je godine, kao i 2017., kroz sudjelovanje u tradicionalnom obilježavanju Svjetskog i Europskog tjedna novca također aktivno radila na financijskom opismenjavanju društva i to kroz predavanja i radionice Erste zaspolenika. Lani je obilježen tjedan između 12. do 16. ožujka, a Hrvatska gospodarska komora organizirala je predavanja u pet hrvatskih gradova.

Erste banka je u 2018. organizirala i radionice za obitelji s nižim financijskim mogućnostima. Zaposlenice i zaposlenici Erste banke rado se odazivaju na pozive za sudjelovanjem u ostalim radionicama, predavanjima i manifestacijama koje se organiziraju u svrhu povećanja financijske pismenosti.

Nagrade i priznanja

Smatramo da o nama najbolje govore drugi stoga bismo istaknuli samo neke od nagrada i priznanja koje smo dobili u prošloj godini.

Kao i 2017., u prošloj smo godini uspješno sudjelovali u odabiru najbolje HR prakse u sklopu HR Days godišnje konferencije, koja okuplja HR stručnjake, menadžere, poduzetnike i predstavnike državnih institucija. Među 30-ak prijavljenih praksi, s našim projektom IQ - razvoj interne kvalitete ušli smo u top 5 i bili u prilici predstaviti ga pred 400-tinjak okupljenih stručnjaka i HR kolega.

Na konferenciji Future Leaders 2018 u organizaciji Women in Adria kolegice Ivana Gracin, Ivana Tomičić Župan i Dejana Dojčinović Drilo osvojile su priznanje u kategoriji bankarstvo.

Sredinom 2018. godine, Erste banka je od strane vodeće konzultantske kuće za upravljanje ljudskim potencijalima proglašena drugom najboljom HR praksom u Hrvatskoj te, između ostalog, zaslužila stjecanje prestižnog Certifikata Poslodavac Partner. Certifikat Poslodavac Partner je priznanje koje se dodjeljuje organizacijama na temelju ocjene razvijenosti praksi upravljanja zaposlenicima u pet glavnih područja:

- Strategiji,
- Regrutiranju i selekciji,
- Upravljanju učinkom,
- Usavršavanju i razvoju i
- Odnosu prema zaposlenicima.

II. Društvena odgovornost (nastavak)

Banka je zajedno s druga dva hrvatska poduzeća ostvarila 98% ukupno mogućih bodova u procesu certificiranja i time osvojila navedenu nagradu.

U neovisnom istraživanju od strane portala CareerCentar o kompanijama i njihovom *employer branding* u kojem je sudjelovalo nekoliko neovisnih stručnjaka, Erste banka je izabrana u *top 25*, točnije, zauzeli smo visoko deveto mjesto (prvo mjesto u kategoriji banaka i ostalih financijskih institucija). Kategorije koje su se ocjenjivale su:

1. Karijerna stranica
2. LinkedIn stranica
3. Oglasi za posao
4. EVP
5. segmentacija EVP
6. proces prijave na posao

Na godišnjem sastanku i poslovnom forumu Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD), koji se održao u Jordanu, dodijeljena su priznanja najaktivnijim bankama partnerima za 2017., u okviru programa TFP (Trade Facilitation Programme). Erste banci pripala je nagrada za najaktivniju banku partnera u financiranju izvoza i trgovine u Hrvatskoj.

Također, Erste banka dobitnik je Godišnje nagrade Contact Centar Akademije u kategoriji Najboljeg korisničkog iskustva.

Naravno, tu su još i brojne druge nagrade i priznanja koje su kolegice i kolege osvajali na osnovu dobrog rada i postignutih izvrsnih rezultata.

III. Okolišna odgovornost

U segmentu ekologije i okoliša Erste banka stremi što kvalitetnijim poslovnim procesima i ekološki održivom poslovanju. Prilikom uređenja poslovnica, ali i u svom svakodnevnom radu, te u komunikaciji s klijentima nastojimo postići što više ekološke standarde.

Zbog ekološkog aspekta uštede papira, ali i jednostavnije upotrebe, potičemo klijente banke da što više rade i posluju online, stoga je omogućeno digitalno podnošenje zahtjeva za proizvodima banke, a Opći uvjeti poslovanja dostupni su u poslovnicama putem tablet uređaja, umjesto na papiru. Plakati u poslovnicama većim su dijelom, gdje god je to moguće, zamijenjeni digitalnim ekranima. Umjesto klasičnih obavijesti koje šaljemo poštom na kućnu adresu, nastojimo sve veći broj dopisa klijentima slati elektroničkom poštom, a često provodimo i pojedinačne kampanje za prelazak s papirnatih mjesečnih izvoda, na one elektroničke. Također, uvedeni su i digitalni registratori kojima se centralno upravlja te se i na taj način štedi papir.

U svom svakodnevnom poslovanju u cijeloj Erste banci u Hrvatskoj koristimo ekološki, reciklirani papir za printanje i to planiramo nastaviti i u budućnosti.

Uz to, nastavljen je hvalevrijedan „Projekt za PET“, već prije pokrenut na inicijativu zaposlenika. Riječ je o projektu organiziranog prikupljanja plastične ambalaže u Erste poslovnim centrima u Zagrebu i u Bjelovaru koji se provodi u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije. Zaposlenici banke prikupljaju plastične boce od napitaka koje korisnici udruge odnose na reciklažu, a od prikupljenih sredstava financiraju dio svojih potreba. Organiziranim prikupljanjem plastične ambalaže Erste banka dvostruko pomaže zajednici u kojoj posluje. Osim recikliranja velikih količina plastičnih boca, što je samo po sebi ekološki koristan čin, banka pomaže pokretanje poduzetničke aktivnosti socijalno ugrožene populacije – osoba s intelektualnim poteškoćama koje se inače vrlo teško zapošljavaju. Dodatno, smanjenje količine plastičnog otpada u obliku PET boca za vodu na nivou cijele mreže banke se ostvaruje uvođenjem uređaja za proizvodnju pitke vode dobivene iz vodovodne mreže postupkom obrnute osmoze. Pitka voda dostupna zaposlenicima na taj način nije u plastičnoj ambalaži. Dodatno, kupnjom većeg broja staklenih čaša u čajnim kuhinjama nastojimo smanjiti korištenje jednokratnih plastičnih čaša za vodu, barem što se tiče naših zaposlenika.

Pri uređenju poslovnica po novom, *savjetodavnom* formatu koji, osim načina poslovanja, uključuje i vizualni identitet Erste banke, standardno se ugrađuju zeleni zidovi od živih biljaka, koji su se pokazali izrazito povoljnim za ugodan rad naših zaposlenika i njihov suživot s prirodom. Osim u upravnoj zgradi u ulici Ivana Lučića u Zagrebu, do sada su zeleni zidovi ugrađeni u poslovnicama u Puli, Makarskoj i Zagrebu (u Masarykovoju ulici i na Aveniji Dubrovnik).

Također, banka je član nevladine udruge Hrvatski savjet za zelenu gradnju (eng. Croatia Green Building Council) te aktivno sudjeluje u raspravama i projektima oko zelenih projekata u građevinarstvu, raspravama o novim trendovima u ovom području i slično.

III. Okolišna odgovornost (nastavak)

ISO 14001:2015

Prema normi ISO 14401:2015 koja je uvedena u sve poslovnice banke u prosincu 2017. godine, Banka se opredijelila za održivi razvoj te brigu o zaštiti okoliša koji je vidljiv prema ISO standardu Environment Protection Policy. Dugoročni cilj je smanjenje negativnog utjecaja na okoliš, kroz povećanje energetske učinkovitosti, smanjenje potrošnje resursa te stalno poboljšavanje Sustava upravljanja okolišem.

Aktivno sudjelovanje naših zaposlenika ključno je za postizanje ovih ciljeva. U tom smislu provode se edukacije svih zaposlenika kako racionalno štedjeti energiju i potrošnju papira, kako ispravno odvajati otpad te sustavna edukacija standarda ISO 14001, sa svim njegovim elementima i ciljevima.

U 2018. godini je od ovlaštene certifikacijske kuće napravljen jednogodišnji vanjski audit za provjeru funkcioniranja Sustava upravljanja okolišem prema međunarodnoj normi ISO 14001:2015. Banka je odradila sve potrebne aktivnosti za produljenje certifikata ISO 14001 na još jednu godinu. Isto to su uspješno napravila i neka od naših povezanih društava (Erste Card Club, Erste Leasing i Erste Bank A.D. Podgorica).

Odvajanje otpada i smanjenje neselektiranog komunalnog otpada

Banka je prošle godine uvela selektivno odvajanje otpada po cijeloj poslovnoj mreži Hrvatske, a u sklopu toga instalirala spremnike za odvajanje otpada, uvela propisane procedure te provela edukaciju zaposlenika. Za sada se odvaja papir, plastika, metal i staklo.

Kako bi u budućnosti smanjili negativni utjecaj na okoliš i dodatno smanjili količinu nesortiranog komunalnog otpada, umjesto papirnih ručnika za brisanje ruku u sanitarnim čvorovima, banka je uvela platnene ručnike. U sklopu toga je organizirala i edukaciju zaposlenika. Dodatni pozitivni učinak ovog projekta je smanjenje troška nabave platnenih u odnosu na papirne ručnike, a s obzirom da je realizacija uvođenja platnenih ručnika bila u prosincu 2018. godine, planirani pozitivni učinci uštede će se moći vidjeti u sljedećoj godini.

Prema preporuci certifikacijske kuće za ISO 14001, napravili su se preduvjeti za instaliranje spremnika za otpadne baterije koje banka planira implementirati po cijeloj mreži poslovnica u cijeloj Hrvatskoj do kraja 2019. godine.

Potrošnja energenata i fotokopirnog papira

Banka konstantno kontrolira i radi na smanjenju potrošnje energenata i fotokopirnog papira. S tim u vezi je organizirala nekoliko edukacija zaposlenika tijekom godine. U odnosu na 2017. godinu planirano je smanjenje potrošnje energenata i fotokopirnog papira od 0% do 0,5%, a realizirana ušteda je i veća:

- potrošnja električne energije ostala je na istom nivou (10,05 GWh), ali uz napomenu da je ove godine preuzeta server sala u Bjelovaru od Erste Card Cluba d.o.o., čija je godišnja potrošnja 0,14 GWh, što znači da je praktički ostvarena ušteda od 1,0%
- smanjena je potrošnje toplinske energije za 3,0% (godišnja potrošnja u 2018. - 3,83 GWh)
- potrošnja papira za kopiranje je smanjena za 4,1% (potrošeno 98.711,17 kg u odnosu na 102.946,80 kg u 2017. godini). Mora se uzeti u obzir i činjenica da je banka bila zakonski obvezna izraditi nove ugovore po tekućim računima građana, pri čemu je potrošeno 3.500 omota papira dok bi bez ove stavke ušteda bila otprilike 12,5%.

III. Okolišna odgovornost (nastavak)

U kolovozu prošle godine obnovili smo ugovor s HEP-om za isporuku električne energije 100% iz obnovljivih izvora, što znači da će banka i dalje ostvarivati vrlo nisku emisiju CO₂ u okoliš.

U 2018. godini se nastavilo s ugradnjom zaštitnih folija protiv sunca, koje, osim puno boljih uvjeta za rad zaposlenika ljeti, smanjuju potrošnju električne energije za klimatizaciju, ali i za rasvjetu. Ugradnja folija je postala standard za sve nove poslovnice i za one koje se preuređuju.

Erste banka prilikom uređenja poslovnica i drugih poslovnih prostora i dalje vodi računa o svim aspektima ekološki prihvatljivog i održivog poslovanja, koristeći programska i tehnička rješenja za optimiranje potrošnje energenata, redovito održava opremu da bi povećala njezinu trajnost i smanjila količinu otpada, koristi štedne žarulje i LED štedne panoe za reklame, itd.

Odgovornost dobavljača

Erste Grupa gleda svoje dobavljače kao partnere u razvoju održivosti svog poslovanja. Prilikom odabira dobavljača vodimo računa o održivosti i društveno odgovornom poslovanju te biramo kompanije koje posluju u skladu sa svjetskim standarima koji uključuju socijalne i okolišne utjecaje.

Erste Group Procurement (EGP) je tvrtka Erste Grupe specijalizirana za nabavu. Osnovni nam je cilj osigurati transparentnu i poštenu nabavu i opskrbu te takve ugovore. Ispunjavanje potreba Erste Grupe za tuzemnim i inozemnim dobrima i uslugama, isporučenima na vrijeme i u skladu sa zahtjevima kvalitete, po najboljim mogućim uvjetima - predstavlja ključan element.

Dobavljači Erste Grupe obvezni su ispuniti propisane standarde u područjima poslovne etike, zaštite okoliša i ljudskih prava.

Tijekom ispunjavanja svojih ugovornih obveza od dobavljača materijala, opreme i usluga odabranih za naše partnere očekujemo: poštivanje nacionalnih i lokalnih zakona i propisa, ispunjavanje svih zakonskih obveza koje se tiču zdravlja i sigurnosti njihovih zaposlenika i izvođača, odlučno poštivanje ekoloških propisa, poštivanje i primjenu temeljnih principa korporativne društvene odgovornosti, zaštitu osnovnih ljudskih i radničkih prava, zaštitu okoliša, promoviranje zdravlja i sigurnosti te odlučnu borbu protiv korupcije.

To se također izražava u "Pravila ponašanja dobavljača" (eng. Supplier Code of Conduct) koji je javno dostupan na internetskoj stranici Erste Group Procurement-a.

Erste Group Procurement nosi „CIPS oznaku etičnosti“. Ovaj certifikat je omogućen od strane „Ovlaštenog instituta za nabavu i opskrbu“ (eng. Chartered Institute of Procurement and Supply (CIPS)). Taj se certifikat izdaje kompanijama koje su predane visokim standardima etičnosti i koje su dokazale da svoje zaposlenike obučavaju te da posluju u skladu s istima.

U postupku odabira dobavljača na strateškoj i operativnoj razini uzima se u obzir i održivost. Uz inicijalnu procjenu redovito se pregledava poslovanje dobavljača, čime se pokrivaju najbitniji ili najrizičniji dobavljači. Upitnik za reviziju dobavljača dotiče se područja kao što su: postojanje sustava upravljanja okolišem, sudjelovanje u Projektu objavljivanja emisije ugljičnog dioksida (CO₂) (CDS; Carbon Disclosure Project), postojanje napisane ekološke politike, metoda mjerenja emisija CO₂, postojanje ekoloških ciljeva, informacije o globama i kaznama za kršenja propisa o zaštiti okoliša i opis opskrbnog lanca dobavljača.

U slučaju nabave dobara upitnik revizije nadopunjava se pitanjima o potencijalno opasnim kemikalijama, mogućnostima recikliranja proizvoda, povratu po isteku životnog vijeka te o *Energy Star* ili sličnim standardima.

III. Okolišna odgovornost (nastavak)

Zadovoljstvo nam je istaknuti da u opskrbnom lancu Erste Grupe nisu otkriveni stvarni ili mogući negativni utjecaji na okoliš i niti jedan ugovor s dobavljačem nije raskinut kao rezultat značajnog stvarnog ili mogućeg negativnog utjecaja na okoliš.

Prilikom odabira dobavljača dotičemo se i društvenih aspekata, a upitnik obuhvaća i pitanja poput: dječjeg rada, eliminiranja svih oblika prisilnog rada, eliminiranja diskriminacije kod zapošljavanja, slobode udruživanja i prava na kolektivno pregovaranje, razumnog broja radnih sati i poštene naknade, zdravstvene zaštite, zaštite na radu, restrukturiranja posla, plaće, prikladnih radnih uvjeta i drugih važnih društvenih kriterija u opskrbnom lancu.

Društvenu odgovornost potičemo i kroz odabir dobavljača i vrste roba i usluga koje koristimo, uključujući i promotivne marketinške materijale. Između ostalog, nerijetko biramo proizvode koji imaju ekološki certifikat ili su finalan proizvod nekog društveno-odgovornog projekta u koji su uključene marginalizirane skupine iz društva. Tako, primjerice, na kraju svake godine naručujemo blagdanske čestitke od SOS Dječje selo Hrvatska, a ne od komercijalnih dobavljača te i time potičemo odgovorno poslovanje unutar društva i zajednice.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Korporativnom upravljanju u Erste&Steiermärkische Bank d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) posvećuje se osobita pozornost, te ono predstavlja najznačajniju odrednicu u poslovanju Banke, koja osigurava poticaj Upravi i menadžmentu te Nadzornom odboru u ostvarivanju interesa i zaštite dioničara i Banke u cjelini.

Banka u svom poslovanju primjenjuje Načela korporativnog upravljanja usvojena od Uprave i Nadzornog odbora radi uspostave visokih standarda i ostvarenja dobrog korporativnog upravljanja, transparentnosti poslovanja kao osnove za zaštitu dioničara, investitora i drugih nositelja interesa, te brige za radnike, održivi razvoj i zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Načela). Načela se temelje na pozitivnim propisima Republike Hrvatske te osiguravaju strateško vođenje Banke, učinkovit nadzor nad upravljanjem i odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora prema Banci, njezinim zaposlenicima, klijentima i ostalim zainteresiranim stranama, i objavljena su na službenoj Internet stranici Banke.

Banka se u svom radu osobito pridržava sljedećih načela korporativnog upravljanja:

- Transparentnost poslovanja;
- Zaštita prava dioničara;
- Jasno određene ovlasti i odgovornosti organa Banke;
- Suradnja između Uprave i Nadzornog odbora te transparentnost odnosa između svih organa Banke, radnika, dioničara, klijenata Banke i javnosti u cjelini;
- Efikasan sustav unutarnjih kontrola.

Banka je osigurala integritet računovodstvenog sustava i financijskog izvještavanja, odgovarajuće sustave unutarnjih kontrola, sustav za upravljanje rizicima i pouzdanost informacijskog sustava koji pokrivaju sve važne aktivnosti Banke. Istovremeno Banka je angažirala vanjskog revizora i organizirala primjenu prethodnog, stalnog i naknadnog financijskog nadzora u financijskom izvješćivanju te u donošenju potrebnih odluka.

Računovodstveni sustav, baziran na Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja propisanim Računovodstvenim politikama Banke, reguliran je Pravilnikom o računovodstvu koji definira prava, obveze i odgovornosti svih sudionika što uključuje i obvezu tekućeg nadzora, dok je rad ostalih sustava također podržan posebnom normativnom regulativom.

Banka je uspostavila sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava djelotvoran izravan nadzor, integriranim djelovanjem postupaka i procesa za praćenje učinkovitosti poslovanja Banke, pouzdanosti financijskog izvješćivanja te usklađenosti sa zakonskim i podzakonskim propisima kao i s dobrim poslovnim običajima. Sustav unutarnjih kontrola u Banci ostvaruje se paralelnim djelovanjem triju međusobno neovisnih funkcija: (a) funkcije praćenja rizika (b) funkcije praćenja usklađenosti (compliance) i (c) funkcije unutarnje revizije.

U povezanim društvima Banke u kojima je to potrebno obzirom na djelatnosti koje društva obavljaju, veličinu, značaj i regulatorni okvir, također je uspostavljena funkcija praćenja usklađenosti, funkcija praćenja rizika i funkcija unutarnje revizije.

Glavne značajke sustava unutarnjih kontrola Banke i povezanih društava očituju se u neovisnim nositeljima kontrolnih funkcija odgovornih za identifikaciju, procjenu i upravljanje rizicima, uključujući kontrolu rizika i funkciju usklađenosti, dok interna revizija nadgleda cjelokupno poslovanje Banke i Grupe s ciljem procjene adekvatnosti uspostavljenog sustava internih kontrola.

Također, Kodeksom ponašanja Banke uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika Banke u svrhu očuvanja i daljnjeg razvoja ugleda bankarstva i Banke u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Nadalje, Banka je 2017. godine usvojila Politiku raznolikosti i uključenosti koja određuje okvire i smjernice te daje opća načela o integraciji upravljanja raznolikošću u korporativnoj kulturi i poslovanju, a sve u skladu s načelima Erste Grupe.

U odnosu na rizik vezan uz postupke financijskog izvještavanja, glavni rizik je da greške ili namjerne akcije (prijevare) sprečavaju činjenice od stvarnog odražavanja financijske pozicije i učinka Banke. To se događa u slučaju kada su podaci sadržani u financijskim izvješćima i bilješkama u suštini nedosljedni u točnosti podataka, tj. kada su pojedinačno ili skupno sposobni utjecati na odluke donijete od strane korisnika ili na financijska izvješća. Takva odluka može napraviti ozbiljnu štetu, kao što je financijski gubitak, nametanje sankcija od strane supervizora ili reputacijska šteta.

Nadalje, procjene određivanja fer vrijednosti financijskih instrumenata za koje nisu dostupni pouzdane tržišne vrijednosti, procjene računovodstvenih ispravka vrijednosti za kredite i potraživanja te skup računovodstvenih mjera, kao i teško poslovno okruženje snose rizik od značajnih grešaka u financijskom izvještavanju.

Temeljni kapital Banke, koji je u cijelosti uplaćen, iznosi HRK 1.698.417.500,00 i podijeljen je na 16.984.175 redovnih dionica izdanih u nematerijaliziranom obliku koje se vode pri Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. s oznakom »RIBA-R-A«.

Nominalna vrijednost svake dionice iznosi HRK 100,00 i daje pravo na jedan glas u Glavnoj skupštini Banke, na kojoj dioničari Banke ostvaraju svoja prava.

Kako bi poboljšali koordinaciju upravljanja Bankom i pojednostavili dioničku strukturu, posredni dioničari Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG odlučili su postati neposrednim dioničarima Banke, preuzimanjem dionica Banke od društva ESB Holding GmbH u istim postocima u kojima su imali udjele u kapitalu navedenog društva.

U skladu s navedenim, do 30. prosinca 2015. sve dionice Banke držalo je društvo ESB Holding GmbH, a od 30. prosinca 2015. sve dionice Banke drže društva Erste Group Bank AG (59,02%) i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (40,98%).

Glavna skupština odlučuje o pitanjima koja su izričito predviđena zakonskim propisima i Statutom Banke. Glavnu skupštinu saziva Uprava ili Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje i kada to zahtijevaju interesi Banke. O izmjenama i dopunama Statuta, odlučuje Glavna skupština Banke većinom glasova koji predstavljaju najmanje $\frac{3}{4}$ temeljnog kapitala zastupljenog na Glavnoj skupštini.

Banka je dana 15. lipnja 2018. godine održala redovnu Glavnu skupštinu na kojoj je donijeta odluka o raspodjeli dobiti u 2017. godini.

Neto dobit Banke ostvarena u 2017. godini iznosila je 649.495.380,60 kuna te je raspoređena na zadržanu dobit u iznosu od 489.334.610,35 kuna te na dividendu dioničarima u iznosu od 160.160.770,25 kuna. Ukupan iznos za isplatu dividende činio je 24,66 % ostvarene neto dobiti Banke, a dividenda je utvrđena u iznosu od 9,43 % nominalne vrijednosti dionice, što je iznosilo 9,43 kuna po dionici.

Dioničarima je isplaćena dividenda 29. lipnja 2018. godine.

Revizorom Banke za 2018. godinu imenovano je društvo PricewaterhouseCoopers d.o.o., a također su donijete odluke o davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora te o primjerenosti članova Nadzornog odbora Banke.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Osim navedene redovne Glavne skupštine, u 2018.godini održana je jedna izvanredna Glavna skupština Banke.

Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj dana 29. siječnja 2018. godine donijete su odluke o primjerenosti kandidata za člana Nadzornog odbora Banke, odluka o izboru člana Nadzornog odbora Banke, odluka o utvrđivanju naknade za rad članu Nadzornog odbora, odluka o dopunama djelatnosti Banke, odluka o izmjenama i dopunama Statuta Banke.

Pravila o imenovanju i opozivu imenovanja članova Uprave i Nadzornog odbora, ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora, te podaci o sastavu i djelovanju Uprave, Nadzornog odbora i njihovih pomoćnih tijela propisani su u Načelima.

Uprava Banke vodi poslove Banke na vlastitu odgovornost sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, Zakonu o kreditnim institucijama, internim aktima Banke te zastupa Banku. Uprava Banke sastoji se od pet (5) članova, od kojih je jedan Predsjednik. Uprava svoje odluke i zaključke donosi na sjednicama. Organizacija, način rada i odlučivanja Uprave regulirani su Poslovníkom o radu Uprave.

Članovi Uprave su:

- Christoph Schoefboeck, predsjednik Uprave
- Slađana Jagar, član Uprave
- Borislav Centner, član Uprave
- Martin Hornig, član Uprave
- Zdenko Matak, član Uprave

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Banke te se sastoji se od sedam (7) članova, koje bira Glavna skupština. Članovi Nadzornog odbora su:

- Willibald Cernko, predsjednik Nadzornog odbora
- Sava Ivanov Dalbokov, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
- Franz Kerber, član Nadzornog odbora
- Hannes Frotzbacher, član Nadzornog odbora
- Judit Agnes Havasi, član Nadzornog odbora
- Renate Veronika Ferlitz, član Nadzornog odbora
- Nikolai Leo de Arnoldi, član Nadzornog odbora

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Nadzorni odbor djeluje na sjednicama. Saziv i održavanje sjednica, postupak odlučivanja i ovlaštenja propisana su Poslovnikom o radu Nadzornog odbora. Nadzorni odbor ima pet (5) osnovanih odbora, i to: Revizijski odbor, Kreditni odbor, Odbor za primitke, Odbor za imenovanja, Odbor za rizike, a koji su osnovani s ciljem donošenja kompetentnih i neovisnih prosudbi o svim pitanjima koja su internim aktima Banke i relevantnim propisima stavljena u njihovu nadležnost. Članovi odbora imenuje se iz reda Nadzornog odbora, te svaki odbor ima tri (3) člana.

Revizorski odbor:

- Sava Ivanov Dalbokov, predsjednik Odbora
- Hannes Frotzbacher, član Odbora
- Judit Ágnes Havasi, član Odbora

Odbor za primitke

- Willibald Cernko, predsjednik Odbora
- Judit Ágnes Havasi, član Odbora
- Sava Ivanov Dalbokov, član Odbora

Odbor za imenovanja

- Willibald Cernko, predsjednik Odbora
- Judit Ágnes Havasi, član Odbora
- Sava Ivanov Dalbokov, član Odbora

Kreditni odbor

- Hannes Frotzbacher, predsjednik Odbora
- Willibald Cernko, član Odbora
- Renate Veronika Ferlitz, član Odbora

Odbor za rizike

- Hannes Frotzbacher, predsjednik Odbora
- Willibald Cernko, član Odbora
- Renate Veronika Ferlitz, član Odbora

**Financijski izvještaji za godinu koja
završava 31. prosinca 2018.**

Erste&Steiermärkische Bank d.d.

Odgovornost za financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku financijsku godinu budu sastavljeni nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i koji su usvojeni u EU, koji pružaju istinit i fer pregled financijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanog tijeka Erste&Steiermärkische Bank d.d. zajedno sa njezinim ovisnim i pridruženim društvima (pod zajedničkim nazivom: Grupa) za navedeno razdoblje kao i za Erste&Steiermärkische Bank d.d. (Banka), odvojeno.

Odgovornosti Uprave pri izradi financijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu prikladnih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavljivanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima; te
- sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa i Banka nastaviti poslovanje.

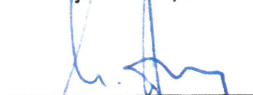
Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s prihvatljivom točnošću prikazuju financijski položaj Grupe i Banke. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da financijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Grupe i Banke te za poduzimanje opravdanih koraka za sprečavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava je obavezna sastaviti Godišnje izvješće koje se sastoji od financijskih izvješća, Izvješća posloводства i Izjave o odgovornosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Izvješće posloводства i Izjava o odgovornosti se pripremaju u skladu sa člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu.

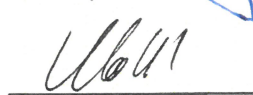
Nakon provedbe ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Grupa i Banka u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima te stoga pri sastavljanju financijskih izvještaja i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja.

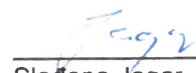
Christoph Schoefboeck
Predsjednik Uprave

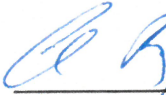
Martin Hornig
Član Uprave

Zdenko Matak
Član Uprave

Slađana Jagar
Član Uprave

Borislav Centner
Član Uprave

Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3a
51 000 Rijeka
Republika Hrvatska

ERSTE & STEIERMÄRKISCHE
BANK D.D.
RIJEKA

25. ožujka 2019.

Izvešće neovisnog revizora

dioničarima banke Erste&Steiermärkische Bank d.d.

Izvešće o reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Mišljenje

Prema našem mišljenju, nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj banke Erste&Steiermärkische Bank d.d. („Banka“) i njenih ovisnih društava (zajedno „Grupa“) na dan 31. prosinca 2018. i njihovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji („MSFI“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru od 25. ožujka 2019. godine.

Što smo revidirali

Nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji Banke i Grupe obuhvaćaju:

- Nekonsolidirani i konsolidirani račun dobiti i gubitka za godinu koja završava 31. prosinca 2018.
- Nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. prosinca 2018.
- Nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018.;
- Nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za godinu koja tada završava;
- Nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o novčanom tijeku za godinu koja tada završava; i
- Bilješke uz nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o *Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja*.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Društva i Grupe u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (*IESBA Kodeksom*), te smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje, da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizijske usluge Banci i Grupi u razdoblju od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. godine.

Naš pristup reviziji

Pregled

- Značajnost za financijske izvještaje Banke kao cjeline: 51 milijun kuna, što predstavlja 5% dobiti prije poreza od neprekinutog poslovanja.
- Značajnost za financijske izvještaje Grupe kao cjeline: 64 milijuna kuna, što predstavlja 5% dobiti prije poreza od neprekinutog poslovanja.
- Naš revizijski opseg obuhvatio je 98% apsolutne vrijednosti dobiti prije poreza od neprekinutog poslovanja Grupe i 99% vrijednosti ukupne imovine.
- Procjena umanjena vrijednosti kredita i predujmova klijentima (Banka i Grupa)

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i u svim našim revizijama, također smo obavili postupke vezane uz zaobilaženje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu o tome postoje li dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Značajnost

Na opseg naše revizije utjecala je naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Na temelju naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvantitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje kao cjeline, kako je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ako postoji, pojedinačno i u zbroju na nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu.

Značajnost za financijske izvještaje kao cjeline

Banka: 51 milijun kuna
Grupa: 64 milijuna kuna

Kako smo je utvrdili

Banka: 5% dobiti prije poreza od neprekinutog poslovanja
Grupa: 5% dobiti prije poreza od neprekinutog poslovanja

Obrazloženje za korišteno odabrano mjerilo

Za mjerilo smo odabrali dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja jer se, prema našem mišljenju, radi o mjerilu prema kojem korisnici i dioničari najčešće ocjenjuju uspješnost poslovanja Banke i Grupe, a ujedno se radi i o opće prihvaćenom mjerilu.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja	Kako smo revidirali Ključno revizijsko pitanje
<p><i>Procjena umanjenja vrijednosti kredita i predujmova klijentima (Banka i Grupa)</i></p> <p>Vidjeti bilješku <i>Financijski instrumenti – umanjenje vrijednosti prema MSFI-u 9</i> u odjeljku B <i>Temeljne računovodstvene politike</i>, bilješci c) <i>Računovodstvene metode i metode vrednovanja</i>.</p> <p>Na dan 31. prosinca 2018. godine, Banka je iskazala umanjenje vrijednosti po kreditima i predujmovima klijentima po amortiziranom trošku u iznosu od 2,8 milijarde kuna, a Grupa u iznosu od 3,0 milijarde kuna.</p> <p>MSFI-jevi zahtijevaju od uprave da donosi prosudbe o budućnosti te su razne stavke u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima podložne neizvjesnosti procjene. Procjene potrebne za umanjenje vrijednosti kredita i predujmova klijentima predstavljaju značajne procjene.</p> <p>Utvrđivanje kredita koji se pogoršavaju, ocjenu značajnog povećanja kreditnog rizika, predviđanja budućih novčanih tokova i utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka za kredite i predujmove klijentima su sami po sebi neizvjesni.</p> <p>Za zajmove i potraživanja niskog kreditnog rizika ispravak vrijednosti se računa na skupnoj osnovi kao 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak. Ukoliko je nastupilo značajno povećanje kreditnog rizika, ispravci vrijednosti se računaju kao očekivani kreditni</p>	<p>Naš revizijski pristup bio je sljedeći:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ažurirali smo naše razumijevanje metodologije Banke i Grupe za izračun očekivanog kreditnog gubitka i ocijenili da li je u skladu s odredbama MSFI 9.• Procijenili smo značajne kontrolne aktivnosti u upravljanju kreditnim rizikom i poslovnim procesima kreditiranja te testirali ključne kontrole u pogledu odobravanja kredita i naknadnog praćenja.• Procijenili smo kontrolne aktivnosti i testirali ključne kontrole u područjima određivanja rejtinga klijenata i procjene kolaterala.• Procijenili smo proces uključivanja informacija o budućim kretanjima u procjene.• Napravili smo analizu osjetljivosti i učinka na specifične segmente modela prema MSFI 9.• Ocijenili smo da li su ključne komponente izračuna očekivanog kreditnog gubitka ispravno ugrađene u modele pregledavanjem steering tablica.• Provjerili smo, na temelju uzorka, ispravnost alokacije u pojedine faze kreditnog rizika u skladu s relevantnim politikama.• Testirali smo, na temelju uzorka, adekvatnost pojedinačnih ispravaka vrijednosti zajmova, procjenjujući predviđene scenarije i procijenjene očekivane novčane tokove. <p>Naša revizija nije dovela do značajnih usklađenja u pogledu umanjenja vrijednosti zajmova i predujmova klijentima na dan 31. prosinca 2018. godine.</p>

gubitak tijekom životnog vijeka imovine. Za zajmove kod kojih je nastupilo neispunjenje obveza, a koji nisu pojedinačno značajni, ispravak vrijednosti se također računa na skupnoj osnovi.

Za pojedinačno značajne klijente kod kojih je nastupilo neispunjenje obveza ispravak vrijednosti se računa na pojedinačnoj osnovi. Ovi ispravci vrijednosti izračunavaju se uzimajući u obzir vjerojatnosti scenarija, očekivane novčane tokove kao i očekivane priljeve od realizacije kolaterala (gdje je primjenjivo).

Usredotočili smo se na ovo područje tijekom revizije jer su iznosi iskazani u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima značajni, kao i zbog prirode prosudbi i pretpostavki koje je uprava morala donijeti.

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima kao cjelini, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Grupa posluje.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvješće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće Banke i Grupe, koje uključuje Izvješće posloводства i Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, ali ne uključuju nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, uključujući i Izvješće posloводства te Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

U vezi s našom revizijom nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća posloводства i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, obavili smo također postupke propisane odredbama hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ti postupci obuhvaćaju provjeru uključuje li Izvješće posloводства objave zahtijevane člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu, te uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvješću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koju su sastavljeni nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji

usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima;

- Izvješće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu; te
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Banke i Grupe i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz u Izvješću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Banke i Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Banke i Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.

- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka i Grupa prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Prikupljamo dostatne primjerene revizijske dokaze vezano uz financijske informacije subjekata ili poslovne aktivnosti unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima. Odgovorni smo za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Samostalno smo odgovorni za naše izvješće neovisnog revizora.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Banke i Grupe 12. lipnja 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od dvije godine.

Ostali zakonski i regulatorni zahtjevi

Na temelju Odluke o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kreditnih institucija (NN 42/18), „Odluka“), Uprava Banke je pripremila obrasce prikazane u Dodatku 1 – Propisani obrasci („Obrasci“), pod naslovom Račun dobiti i gubitka i Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Banke i Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2018., Izvještaj o financijskom položaju Banke i Grupe na dan 31. prosinca 2018., Izvještaj o promjenama kapitala Banke i Grupe te Izvještaj o novčanim tokovima Banke i Grupe za godinu koja je tada završila, zajedno s informacijama o usklađenju Obrazaca s financijskim izvještajima Banke i Grupe iskaznima u Dodatku 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca. Uprava Banke odgovorna je za pripremu Obrazaca i informacija o usklađenju. Oni ne predstavljaju sastavni dio financijskih izvještaja, ali sadrže informacije sukladno zahtjevima Odluke. Financijske informacije u Obrascima temelje se na financijskim izvještajima Banke i Grupe pripremljenima u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji kao što je prikazano na stranicama 69 do 270, a koji su usklađeni za potrebe Odluke.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
25. ožujka 2019.

Siniša Dušić
Član Uprave

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Marija Mihaljević
Ovlašteni revizor

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Račun dobiti i gubitka

u milijunima HRK	GRUPA					BANKA
	Bilješke	2017.	2018.	2017.	2018.	
Neto kamatni prihod	1	2.072	2.073	1.657	1.652	
Kamatni prihod		2.603	2.460	2.091	1.960	
Ostali slični prihodi		85	70	85	72	
Kamatni trošak		(540)	(381)	(443)	(305)	
Ostali slični troškovi		(76)	(76)	(76)	(75)	
Neto prihod od naknada i provizija	2	715	734	445	465	
Prihod od naknada i provizija		937	968	610	642	
Trošak od naknada i provizija		(222)	(234)	(165)	(177)	
Prihod od dividendi	3	1	1	25	21	
Neto rezultat iz trgovanja i svodenja na fer vrijednost	4	198	221	201	204	
Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	5	x	4	x	3	
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela		10	11	-	-	
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	6	147	117	2	2	
Troškovi zaposlenih	7	(668)	(701)	(487)	(504)	
Ostali administrativni troškovi	7	(644)	(648)	(467)	(478)	
Amortizacija	7	(228)	(228)	(58)	(75)	
Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto	8	5	x	3	x	
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	x	28	x	14	
Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine koja se ne mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	9	(866)	x	(440)	x	
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz financijskih instrumenata	11	x	(246)	x	(199)	
Ostali operativni rezultat	12	(102)	(81)	(70)	(79)	
Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja		640	1.285	811	1.026	
Porez na dobit	13	(183)	(254)	(162)	(196)	
Neto rezultat za razdoblje		457	1.031	649	830	
Neto rezultat raspoloživ nekontrolirajućem interesu		(77)	23	-	-	
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva		534	1.008	-	-	
Zarada po dionici						
Osnovna i razrijeđena (HRK)	51	31,42	59,33	-	-	

*x - pozicija nije primjenjiva za ovo izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda

Financijski izvještaji
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Neto rezultat za razdoblje	457	1.031	649	830
Ostala sveobuhvatna dobit				
Stavke koje se ne mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka				
Ponovno vrednovanje neto obveza definiranih mirovinskih planova	-	3	-	1
Fer vrijednost rezerve vlasničkih instrumenata	x	22	x	20
Rezerve vlastitog kreditnog rizika	x	-	x	-
Odgođeni porezi koji se odnose na stavke koje se ne mogu reklasificirati	-	(4)	-	(4)
Ukupno	-	21	-	17
Stavke koje se mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka				
Neto dobitak/gubitak po financijskoj imovini raspoloživoj za prodaju (uključujući tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja)	(20)	x	(21)	x
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	(19)	x	(22)	x
Reklasifikacija usklada	(1)	x	1	x
Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata	x	(72)	x	(53)
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	x	(47)	x	(42)
Reklasifikacija prilagodbi	x	(28)	x	(14)
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke	x	3	x	3
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	(2)	(6)	-	-
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	(2)	(6)	-	-
Reklasifikacija usklada	-	-	-	-
Odgođeni porezi povezani sa stavkama koje se mogu reklasificirati	4	6	4	4
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	4	6	4	4
Reklasifikacija usklada	-	-	-	-
Ukupno	(18)	(72)	(17)	(49)
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit	(18)	(51)	(17)	(32)
Ukupna sveobuhvatna dobit	439	980	632	798
Ukupna sveobuhvatna dobit raspoloživa nekontrolirajućem interesu	(77)	23	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit raspoloživa vlasniku matičnog društva	516	957	-	-

*x - pozicija nije primjenjiva za ovo izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda

Financijski izvještaji

za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

II. Izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2018.

u milijunima HRK	GRUPA				BANKA
	Bilješke	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2018.
Imovina					
Novac i novčana sredstva	14	4.639	4.954	4.170	4.383
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja		247	278	250	279
Derivativi	15	52	33	55	34
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	16	195	245	195	245
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka		x	165	x	23
od čega založeno kao kolateral	40	x	93	x	-
Vlasnički instrumenti	17	x	11	x	9
Dužnički vrijednosni papiri	17	x	154	x	14
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	18	8.018	x	7.468	x
od čega založeno kao kolateral	40	250	x	-	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		x	8.602	x	7.977
od čega založeno kao kolateral	40	x	323	x	-
Vlasnički instrumenti	19	x	111	x	102
Dužnički vrijednosni papiri	19	x	8.491	x	7.875
Financijska imovina koja se drži do dospijeca	20	1.878	x	1.391	x
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	22	5.233	x	5.132	x
Kreditni i potraživanja od klijenata	23	43.297	x	36.512	x
Financijska imovina po amortiziranom trošku		x	49.678	x	46.115
od čega založeno kao kolateral		x	-	x	-
Dužnički vrijednosni papiri	24	x	1.273	x	1.020
Kreditni i predujmovi kreditnim institucijama	24	x	5.228	x	5.309
Kreditni i predujmovi klijentima	24	x	43.177	x	39.786
Potraživanja s osnove financijskog najma	25	x	2.080	x	-
Nekretnine i oprema	29	1.262	1.245	583	669
Ulaganja u nekretnine	29	53	49	20	17
Nematerijalna imovina	30	393	372	111	120
Ulaganja u ovisna društva	28	-	-	951	989
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	28	60	60	38	38
Tekuća porezna imovina	31	17	10	-	-
Odgodena porezna imovina	31	234	219	88	87
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	26	x	1.425	x	309
Ostala imovina	32	594	554	492	428
Ukupno imovina		65.925	69.691	57.206	61.434
Obveze i kapital					
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja		52	27	52	27
Derivativi	15	52	27	52	27
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		56.632	59.687	49.235	52.937
Depoziti od banaka	33	11.025	8.931	6.394	5.082
Depoziti od klijenata	33	44.374	49.197	42.307	46.983
Izdani dužnički vrijednosni papiri	33	376	670	376	670
Ostale financijske obveze	33	857	889	158	202
Rezerviranja	34	267	205	212	166
Tekuće porezne obveze	31	139	106	132	81
Odgodene porezne obveze	31	2	2	-	-
Ostale obveze	35	627	603	433	413
Ukupne obveze		57.719	60.630	50.064	53.624
Temeljni kapital		1.698	1.698	1.698	1.698
Kapitalne rezerve i kapitalna dobit		1.887	1.887	1.887	1.887
Zadržana dobit		4.221	5.083	3.342	4.021
Ostale rezerve		244	223	215	204
Raspoloživ vlasniku matičnog društva		8.050	8.891	-	7.810
Raspoloživ nekontrolirajućem interesu		156	170	-	-
Ukupno kapital	36	8.206	9.061	7.142	7.810
Ukupno obveze i kapital		65.925	69.691	57.206	61.434

*x - pozicija nije primjenjiva za ovo izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda

Financijski izvještaji

za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

III. Izvještaj o promjenama kapitala

	GRUPA										
	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve i kapitalna dobit	Zadržana dobit	Neto dobitak/gubitak po financijskoj imovini raspoloživoj za prodaju	Fer vrijednost rezerve	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	Ponovno vrednovanje definiranih planova primanja	Odgođeni porez	Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	Kapital raspoloživ nekontroliraj učem interesu	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2018.	1.698	1.887	4.221	303	-	(3)	(2)	(54)	8.050	156	8.206
Promjene nastale zbog inicijalne primjene IFRS 9 (Bilješka B)	-	-	(29)	(303)	331	-	-	2	1	-	1
Novo stanje od 1.siječnja 2018.	1.698	1.887	4.192	x	331	(3)	(2)	(52)	8.051	156	8.207
Isplaćene dividende	-	-	(160)	x	-	-	-	-	(160)	(2)	(162)
Promjene u opsegu konsolidacije i vlasničkog utjecaja	-	-	(15)	x	-	-	-	-	(15)	(7)	(22)
Ostale izmjene	-	-	58	x	-	-	-	-	58	-	58
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.008	x	(50)	(6)	3	2	957	23	980
Neto rezultat za razdoblje	-	-	1.008	x	-	-	-	-	1.008	23	1.031
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	x	(50)	(6)	3	2	(51)	-	(51)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranja planova primanja	-	-	-	x	-	-	3	(1)	2	-	2
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	x	(50)	-	-	3	(47)	-	(47)
Promjene pri preračunavanju valuta	-	-	-	x	-	(6)	-	-	(6)	-	(6)
Stanje 31. prosinca 2018.	1.698	1.887	5.083	x	281	(9)	1	(50)	8.891	170	9.061
Stanje 1. siječnja 2017.	1.698	1.887	3.906	323	x	(1)	(2)	(58)	7.753	235	7.988
Isplaćene dividende	-	-	(219)	-	x	-	-	-	(219)	(2)	(221)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	534	(20)	x	(2)	-	4	516	(77)	439
Neto rezultat za razdoblje	-	-	534	-	x	-	-	-	534	(77)	457
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(20)	x	(2)	-	4	(18)	-	(18)
Stanje 31. prosinca 2017.	1.698	1.887	4.221	303	x	(3)	(2)	(54)	8.050	156	8.206

*x - pozicija nije primjenjiva za ovo izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda

Financijski izvještaji
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

III. Izvještaj o promjenama kapitala (nastavak)

	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve i kapitalna dobit	Zadržana dobit	Neto dobitak/gubitak po financijskoj imovini raspoloživoj za prodaju	Fer vrijednost rezerve	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	Ponovno vrednovanje definiranih planova primanja	Odgođeni porez	Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	Kapital raspoloživ nekontrolirajućem interesu	BANKA	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2018.	1.698	1.887	3.342	261	-	-	1	(47)	-	-		7.142
Promjene nastale zbog inicijalne primjene IFRS 9 (Bilješka B)	-	-	(28)	(261)	280	-	-	2	-	-		(7)
Novo stanje od 1.siječnja 2018.	1.698	1.887	3.314	x	280	-	1	(45)	-	-		7.135
Isplaćene dividende	-	-	(160)	x	-	-	-	-	-	-		(160)
Ostale izmjene	-	-	37	x	-	-	-	-	-	-		37
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	830	x	(33)	-	1	-	-	-		798
Neto rezultat za razdoblje	-	-	830	x	-	-	-	-	-	-		830
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	x	(33)	-	1	-	-	-		(32)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranja planova primanja	-	-	-	x	-	-	1	-	-	-		1
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	x	(33)	-	-	-	-	-		(33)
Stanje 31. prosinca 2018.	1.698	1.887	4.021	x	247	-	2	(45)	-	-		7.810
Stanje 1. siječnja 2017.	1.698	1.887	2.912	282	x	-	1	(51)	-	-		6.729
Isplaćene dividende	-	-	(219)	-	x	-	-	-	-	-		(219)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	649	(21)	x	-	-	4	-	-		632
Neto rezultat za razdoblje	-	-	649	-	x	-	-	-	-	-		649
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(21)	x	-	-	4	-	-		(17)
Stanje 31. prosinca 2017.	1.698	1.887	3.342	261	x	-	1	(47)	-	-		7.142

*x - pozicija nije primjenjiva za ovo izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda

IV. Izvještaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Neto rezultat za razdoblje	457	1.031	649	830
Nenovčane usklade stavaka neto dobiti/gubitka za godinu				
Amortizacija, umanjenje vrijednosti i ukidanje umanjenja vrijednosti, ponovno vrednovanje imovine	262	271	107	119
Nove rezervacije i ukidanje rezervacija (uključujući rezervacije za rizike)	874	249	436	209
Dobici / (gubici) od prodaje imovine	3	2	(2)	(2)
Porez na dobit	183	254	162	196
Ostale usklade	(2)	(1)	6	-
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih djelatnosti nakon usklade za nenovčane komponente	1.320	775	709	522
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	(195)	195	(195)	195
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka				
Instrumenti kapitala	x	(3)	x	(3)
Dužnički vrijednosni papiri	x	(1)	x	1
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	(48)	x	(75)	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: dužnički vrijednosni papiri	x	1.273	x	1.259
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	(240)	x	(269)	x
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	505	x	593	x
Kredit i potraživanja od klijenata	(464)	x	(693)	x
Financijska imovina po amortiziranom trošku				
Dužnički vrijednosni papiri	x	97	x	94
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	x	(638)	x	(817)
Kredit i predujmovi klijentima	x	(3.238)	x	(3.719)
Potraživanja s osnove financijskog najma	x	(335)	x	-
Derivativi	(5)	(6)	(3)	(4)
Ostala imovina iz poslovnih djelatnosti	(11)	(193)	24	(181)
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku				
Depoziti od banaka	(639)	(2.085)	53	(1.313)
Depoziti od klijenata	1.028	4.824	1.009	4.675
Izdani dužnički vrijednosni papiri	(548)	294	(548)	294
Ostale financijske obveze	69	(25)	4	(3)
Ostale obveze iz poslovnih djelatnosti	46	(38)	55	(21)
Obveze od financijskog najma	x	-	x	-
Novčani tok iz poslovnih djelatnosti	1.275	1.927	1.313	1.809
Primici od prodaje				
Financijska imovina koje se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: instrumenti kapitala	x	14	x	14
Nekretnine i oprema, nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine	85	60	19	8
Stjecanje ovisnih društava				
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: instrumenti kapitala	x	-	x	-
Nekretnine i oprema, nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine	(278)	(276)	(97)	(128)
Stjecanje podružnica (stečeni neto novčani i novčani ekvivalenti)	(14)	-	-	(81)
Ulaganja u pridružena društva	(41)	-	(29)	-
Novčani tok iz investicijskih djelatnosti	(248)	(202)	(107)	(187)
Dividenda isplaćena vlasnicima matičnog društva	(219)	(160)	(219)	(160)
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu	(2)	-	-	-
Novčani tok iz financijskih djelatnosti	(221)	(160)	(219)	(160)
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	4.539	5.344	3.887	4.874
Novčani tok iz poslovnih djelatnosti	1.257	1.927	1.313	1.809
Novčani tok iz investicijskih djelatnosti	(248)	(202)	(107)	(187)
Novčani tok iz financijskih djelatnosti	(221)	(160)	(219)	(160)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja¹⁾	5.345	6.909	4.874	6.336
Novčani tokovi koji se odnose na poreze, kamatu i dividende (uključene u novčani tok iz poslovnih djelatnosti)				
Uplate poreza na dobit	(61)	(265)	(20)	(246)
Primljena kamata	2.593	2.451	2.152	2.088
Primljena dividenda	9	10	24	20
Plaćena kamata	(622)	(444)	(545)	(360)

*x - pozicija nije primjenjiva za ovo izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda

1) Novac i novčane ekvivalente predstavljaju novac u blagajni, sredstva koja se drže kod središnje banke i plasmani banaka sa dospjećem do 3 mjeseca (Bilješka 12).

V. Bilješke uz financijske izvještaje

A. OPĆI PODACI

POVIJEST I OSNUTAK

Erste&Steiermärkische Bank d.d. (Banka) utemeljena je 1954. godine i upisana u Sudski registar kao dioničko društvo dana 24. siječnja 1990. godine. Sjedište Banke je u Rijeci, Jadranski trg 3a, u Republici Hrvatskoj. Banka je holding društvo za Erste Bank Hrvatska Grupu (Grupa) koja posluje u Republici Hrvatskoj, Republici Crnoj Gori i Sloveniji.

Ovi financijski izvještaji obuhvaćaju i zasebne financijske izvještaje Banke i konsolidirane financijske izvještaje Grupe (zajedno financijski izvještaji).

OSNOVNE DJELATNOSTI BANKE

Banka ima odobrenje za obavljanje poslova iz područja poslovnog bankarstva u Republici Hrvatskoj. Glavne djelatnosti Banke su:

- primanje depozita od klijenata i plasiranje depozita,
- davanje kredita, izdavanje garancija i akreditiva stanovništvu, trgovačkim društvima, javnim institucijama i drugim klijentima,
- poslovi riznice na međubankarskom tržištu,
- poslovi u ime i za račun trećih osoba i usluge investicijskog bankarstva,
- platni promet u zemlji i inozemstvu,
- pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže podružnica u Republici Hrvatskoj.

NADZORNI ODBOR

Willibald Cernko	Predsjednik
Sava Ivanov Dalbokov	Zamjenik predsjednika
Mag. Franz Kerber	Član
Hannes Frotzbacher	Član
Dr. Judit Agnes Havasi	Član
Mag. Renate Veronika Ferlitz	Član
Nikolai Leo de Arnoldi	Član

UPRAVA

Banku zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Christoph Schoefboeck	Predsjednik
Borislav Centner	Član
Slađana Jagar	Član
Zdenko Matak	Član
Martin Hornig	Član

A. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

PROKURISTI:

Banka trenutno nema prokuriste.

Temeljni kapital Banke, koji je u cijelosti uplaćen, iznosi 1.698.417.500,00 kuna i podijeljen je na 16.984.175 redovnih dionica. Sve dionice Banke drže društva Erste Group Bank AG (10.023.326 dionica ili 59,02%) i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (6.960.849 dionica ili 40,98%).

DEFINICIJA KONSOLIDIRANE GRUPE

Banka je matično društvo bankarske grupacije (u daljnjem tekstu: Grupa) koja obuhvaća sljedeća ovisna društva konsolidirana u ovim financijskim izvještajima:

Naziv ovisnog društva	Bilješka	Vlasnički udio	Osnovna djelatnost	Sjedište
Erste Nekretnine d.o.o.	28	100%	Poslovanje nekretninama	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora	28	100%	Kreditna institucija	Ulica Arsenija Boljevića 2A, Podgorica, Crna Gora
Erste Card Club d.o.o.	28	100%	Financijsko posredovanje i usluge	Ulica Frana Folnegovića 6, Zagreb
Erste Card d.o.o. Slovenija	28	100%	Financijsko posredovanje i usluge	Dunajska cesta 129, Ljubljana, Slovenija
Diners Club International Mak d.o.o.e.l., Skopje	28	100%	Financijsko posredovanje i usluge	Kej 13-ti Noemvri, 2/2 GTC, Skopje
Erste Factoring d.o.o. za faktoring	28	100%	Društvo za otkup nedospjelih potraživanja	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste & Steiermärkische S-Leasing, d.o.o.	28	50%	Financijski i operativni najmovi	Zelinska 3, Zagreb
Izbor Nekretnina d.o.o.	28	100%	Upravljanje nekretninama i najam	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste Group IT HR d.o.o.	28	80%	IT inženjering	Jurja Haulika 19/A, Bjelovar
Naziv pridruženog društva				
S Immorent Zeta d.o.o.	28	49%	Poslovanje nekretninama	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste d.o.o.	28	45,86%	Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	Ivana Lučića 2A, Zagreb

Stjecanja

Na dan 09. ožujka 2017. godine društvo Erste Card Club d.o.o., Zagreb je steklo 100% vlasničkog udjela u društvima Diners Club International Beograd d.o.o., Beograd, Republika Srbija, za novčanu naknadu u iznosu od 35 milijuna HRK i Diners Club International MAK d.o.o.e.l., Skopje, Republika Makedonija, za novčanu naknadu u iznosu 15 milijuna HRK. Dana 14. ožujka 2017. izvršena je dokapitalizacija Diners Club International Beograd d.o.o. u iznosu 4 milijuna HRK.

Nakon stjecanja, otkrivene su materijalne nepravilnosti u financijskom poslovanju Diners Club International Belgrade d.o.o. i otvoren je stečajni postupak protiv Društva 16. lipnja 2017. i još je uvijek u tijeku. Za trošak stjecanja i dokapitalizacije provedeno je umanjenje vrijednosti u punom iznosu u 2017. godini.

A. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Za stjecanje Diners Club International MAK d.o.o.e.l. priznat je goodwill u iznosu 4 milijuna HRK za koji je provedeno 100% umanjenje vrijednosti. Detaljne informacije prikazane su u Računovodstvenim metodama i metodama vrednovanja pod Poslovnim kombinacijama i goodwill-om.

Na dan 11. kolovoza 2018. Banka je stekla dodatnih 25,004% udjela u društvu Erste Factoring d.o.o. te tako povećala vlasništvo na 100% za novčanu naknadu u iznosu od 21 milijun kuna. Prije toga izvršena je dokapitalizacija Erste Factoring d.o.o. u iznosu 60 milijuna kuna.

Povećanje kapitala

Početakom 2017. godine Banka je povećala kapital u pridruženom društvu Immokor Buzin u iznosu od 18 milijuna HRK i prodala cjelokupnu investiciju za 1 EUR. U prosincu 2017. Banka također povećava kapital u pridruženom društvu Immorent Zeta u iznosu od 12 milijuna HRK. Za oba ulaganja u pridružena društva odmah je provedeno umanjenje vrijednosti povećanja kapitala u Računu dobiti i gubitka.

B. TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

a) OSNOVA PRIKAZA

Financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI-evima) izdanim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“) i usvojenim od strane Europske unije („EU“).

Financijski izvještaji pripremljeni su po načelu troška, osim financijske imovine i financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka te financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Računovodstvene politike su dosljedne osim kod primjene MSFI-ja 9 i MSFI-ja 15.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja, kao i pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Ukoliko nije drugačije navedeno, financijski izvještaji iskazani su u milijunima hrvatskih kuna („HRK“), koje predstavljaju funkcionalnu i izvještajnu valutu Banke i Grupe.

Pozicije u financijskom izvještaju označene sa x nisu primjenjive za relevantno izvještajno razdoblje zbog primjene novih standarda.

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno MSFI-evima zahtijeva od Uprave donošenje procjena, prosudbi i pretpostavki koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza, objavu potencijalne imovine i potencijalnih obveza na datum izvještaja kao i na prihode, rashode te ostalu sveobuhvatnu dobit iskazane tijekom izvještajnog razdoblja. Procjene se temelje na informacijama koje su bile dostupne na datum izvještaja o financijskom položaju te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Banka vodi svoje poslovne knjige u skladu s propisima i odlukama zahtijeva statutarnog računovodstva banaka u Hrvatskoj. Priloženi financijski izvještaji sastavljeni su na temelju računovodstvenih evidencija Banke i njenih ovisnih društava.

b) OSNOVA KONSOLIDACIJE

Konsolidirani financijski izvještaji uključuju financijske izvještaje Banke i subjekata nad kojima Banka ima kontrolu (ovisna društva), zajedno sa udjelom Grupe u pridruženim društvima.

Ovisna društva

Ovisna društva su društva nad kojima Banka ima kontrolu.

Sva društva nad kojima Banka, izravno ili neizravno, ima kontrolu uključena su u konsolidirane financijske izvještaje na osnovi računovodstvene evidencije na datum 31. prosinca 2018. godine.

Ovisna društva uključena su u konsolidirane financijske izvještaje od datuma kada je stečena kontrola do datuma prestanka kontrole. Kontrola je postignuta kada je Banka izložena ili ima pravo na varijabilne prinose koji proizlaze iz odnosa s društvom i ima sposobnost utjecati na te prinose kroz svoju moć nad društvom. Relevantne aktivnosti su one koje najznačajnije utječu na varijabilni zaradu subjekta.

Rezultati ovisnih društava koja su stečena ili prodana tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku od efektivnog datuma kada kontrola započinje do efektivnog datuma kada kontrola prestaje.

b) OSNOVE KONSOLIDACIJE (nastavak)

Financijski izvještaji ovisnih društava sastavljaju se za isto izvještajno razdoblje kao i financijski izvještaji Banke, primjenom računovodstvenih politika usklađenih na razini Grupe. Unutargrupna stanja i transakcije, te prihodi i rashodi koji proizlaze iz unutargrupnih transakcija, eliminiraju se prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja.

Nekontrolirajući interes predstavlja udio u dobiti ili gubitku te kapitalu ovisnih društava kojem Banka nije izravni ni neizravni vlasnik. Nekontrolirajući interes prikazan je zasebno u izvještaju o dobiti ili gubitku Grupe, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Grupe te unutar kapitala u izvještaju o financijskom položaju Grupe. Promjene nekontrolirajućih interesa, koje nemaju za posljedicu promjenu u kontroli nad podružnicama, iskazuju se kao transakcije kroz kapital, pri čemu se svaka razlika između iznosa za koji su nekontrolirajući interesi prilagođeni i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade, priznaje izravno u kapital.

Ulaganja u pridružena društva

Pridružena društva su sva društva nad kojima Banka ima značajan utjecaj ali nema kontrolu. Značajan utjecaj je moć sudjelovanja u odlukama o financijskim i poslovnim politikama društva koje je predmet ulaganja, ali ne predstavlja kontrolu niti zajedničku kontrolu nad tim politikama. Općenito, pri posjedovanju od 20% do 50% glasačke moći pretpostavlja se da postoji značajan utjecaj.

Rezultat, imovina i obveze pridruženih društava iskazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima primjenom metode udjela. Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena društva iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju po trošku stjecanja usklađenom za promjene udjela Grupe u neto imovini pridruženog društva nakon stjecanja i umanjenom za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici pridruženog društva iznad udjela Grupe u njemu (koji uključuju dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Grupe u pridruženo društvo) se ne priznaju, osim ako Grupa nema zakonsku ili izvedenu obvezu ili je izvršila plaćanja u ime pridruženog društva.

Višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza pridruženog društva utvrđenih na dan stjecanja priznaje se kao goodwill. Goodwill je uključen u knjigovodstvenu vrijednost ulaganja i predmet je testa umanjenja kao dio ulaganja. Višak udjela Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza iznad troška stjecanja se, nakon ponovne procjene, priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku.

c) RAČUNOVODSTVENE METODE I METODE VREDNOVANJA

MSFI 9 Financijski instrumenti

Grupa od 01. siječnja 2018. godine primjenjuje zahtjeve MSFI-a 9 'Financijski instrumenti' koji zamjenjuje MRS 39 'Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje'. MSFI 9 je izdan 2014. godine od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) te usvojen od strane Europske unije (EU) u studenom 2016. godine. Primjena ovog standarda dovela je do izmjena računovodstvenih politika u području klasifikacije i mjerenja financijske imovine i financijskih obveza te umanjenja vrijednosti financijske imovine. Zahtjevi MSFI-a 9 doveli su i do značajnih promjena MSFI-a 7 'Financijski instrumenti: Objavljivanje' čime je objava informacija o financijskim instrumentima prilagođena novim zahtjevima.

Standard zahtijeva retrospektivnu primjenu (izuzev računovodstva zaštite), a prezentiranje usporednih podataka nije obvezno te je Grupa izabrala takav pristup. Na taj način, usporedni podaci u financijskim izvještajima za 2018. godinu predstavljaju strukturu korištenu u financijskim izvještajima za 2017. godinu te objave vezane uz usporedno razdoblje sadrže zahtjeve MRS-a 39 što se tiče klasifikacije, mjerenja i umanjenja vrijednosti te zahtjeve MSFI-a 7 (prije izmjena koje je donio MSFI 9). Iz navedenih razloga, dio računovodstvenih politika koji se odnosi na područje financijskih instrumenata regulirano MRS-om 39 sastavni je dio izvješća.

Financijski učinak usvajanja MSFI-a 9 detaljno je opisan u nastavku.

i. Klasifikacija i vrednovanje financijskih instrumenata

Tablica u nastavku prikazuje promjene među kategorijama vrednovanja i knjigovodstvenim iznosima financijske imovine i financijskih obveza prema MRS-u 39 i MSFI-u 9 na dan 1. siječnja 2018. godine. Radi ilustracije učinka tranzicije, efekti su objavljeni u odnosu na izvorne bilančne pozicije koje odražavaju zahtjeve MRS-a 39.

						GRUPA	
<u>Izvorna klasifikacija prema MRS 39</u>							
u milijunima HRK	Komentari	Portfelj	Metoda vrednovanja	Nova klasifikacija prema MSFI 9	Knjigovodstveni iznos prema MRS 39 31. prosinca 2017.	Knjigovodstveni iznos prema MSFI 9 1. siječnja 2018.	
Financijska imovina							
Novac i novčana sredstva		Kreditni i potraživanja	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	4.639	4.637	
Derivativi		Imovina koja se drži radi trgovanja	Fer vrijednost kroz RDG	Koja se drži radi trgovanja (fer vrijednost kroz RDG)	52	52	
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja		Imovina koja se drži radi trgovanja	Fer vrijednost kroz RDG	Koja se drži radi trgovanja (fer vrijednost kroz RDG)	195	195	
Kreditni i potraživanja kreditnim institucijama		Kreditni i potraživanja	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	5.233	5.145	
Kreditni i potraživanja klijentima		Kreditni i potraživanja	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	41.549	41.606	
		Kreditni i potraživanja	Financijski najam	Financijski najam	1.748	1.746	
Financijska imovina – raspoloživa za prodaju (Dužnički vrijednosni papiri)		Raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Koja se obvezno vrednuje po fer vrijednosti kroz RDG	153	153	
				Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7.756	7.756	
Financijska imovina – raspoloživa za prodaju (Vlasnički instrumenti)		Raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Fer vrijednost kroz RDG	5	8	
				Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	104	104	
Financijska imovina koja se drži do dospijea		Imovina koja se drži do dospijea	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	1.377	1.370	
				Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	501	526	
Ukupna financijska imovina					63.312	63.298	
Financijske obveze							
Derivativi		Imovina koja se drži radi trgovanja	Fer vrijednost kroz RDG	Koja se drži radi trgovanja (fer vrijednost kroz RDG)	52	52	
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		Obveze po amortiziranom trošku	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	56.632	56.632	
Ukupne financijske obveze					56.684	56.684	

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

i. Klasifikacija i vrednovanje financijskih instrumenata (nastavak)

					BANKA	
<u>Izvorna klasifikacija prema MRS 39</u>						
u milijunima HRK	Komentari	Portfelj	Metoda mjerenja	Nova klasifikacija prema MSFI 9	Knjigovodstveni iznos prema MRS 39 31. prosinca 2017.	Knjigovodstveni iznos prema MSFI 9 1. siječnja 2018.
Financijska imovina						
Novac i novčana sredstva		Kredit i potraživanja	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	4.170	4.169
Derivativi		Imovina koja se drži radi trgovanja	Fer vrijednost kroz RDG	Koja se drži radi trgovanja (fer vrijednost kroz RDG)	55	55
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja		Imovina koja se drži radi trgovanja	Fer vrijednost kroz RDG	Koja se drži radi trgovanja (fer vrijednost kroz RDG)	195	195
Kredit i potraživanja kreditnim institucijama		Kredit i potraživanja	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	5.132	5.047
Kredit i potraživanja klijentima		Kredit i potraživanja	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	36.512	36.567
Financijska imovina – raspoloživa za prodaju (Dužnički vrijednosni papiri)		Raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Koja se obvezno vrednuje po fer vrijednosti kroz RDG Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15 7.352	15 7.352
Financijska imovina – raspoloživa za prodaju (Vlasnički instrumenti)		Raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Fer vrijednost kroz RDG Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5 96	5 96
Financijska imovina koja se drži do dospjeća		Imovina koja se drži do dospjeća	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.123 268	1.114 282
Ukupna financijska imovina					54.923	54.897
Financijske obveze						
Derivativi		Raspoloživa za prodaju	Fer vrijednost kroz RDG	Koja se drži radi trgovanja (fer vrijednost kroz RDG)	52	52
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		Obveze po amortiziranom trošku	Fer vrijednost po amortiziranom trošku	Amortizirani trošak	49.235	49.235
Ukupne financijske obveze					49.287	49.287

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

ii. Usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine na temelju kategorija vrednovanja

							GRUPA
u milijunima HRK	Komentari	Knjigovodstveni iznos prema MRS 39 31. prosinca 2017.	Reklasifikacije	Ponovno vrednovanje	Knjigovodstveni iznos prema MSFI 9 1. siječnja 2018.	Učinci na zadržanu dobit	Učinci na ostalu sveobuhvatnu dobit
Amortizirani trošak	a	55.047	-	-	55.047	-	-
Povećanja:							
od MRS 39 po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) – dužnički vrijednosni papiri	b	-	-	(9)	(9)	-	(9)
od MRS 39 po amortiziranom trošku (kreditni i potraživanja, koji se drže do dospjeća) (ponovno vrednovanje umanjenja vrijednosti)		-	-	(34)	(34)	(34)	-
Umanjenja:							
do MSFI 9 fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MRS 39: koja se drži do dospjeća)		-	(500)	-	(500)	-	-
Ukupno promjene		-	(500)	(43)	(543)	(34)	(9)
Ukupno- amortizirani trošak	d	55.047	(500)	(43)	54.504	(34)	(9)
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		8.018	-	-	8.018	-	-
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit– dužnički vrijednosni papiri	e	7.909	-	-	7.909	-	-
Povećanja:							
od MRS 39 po amortiziranom trošku (koja se drži do dospjeća)	c	-	500	26	526	(2)	28
od MRS 39 raspoloživo za prodaju (ponovno vrednovanje umanjenja vrijednosti)		-	-	-	-	(26)	26
Umanjenja:							
do MSFI 9 fer vrijednost koja se obvezno vrednuje kroz RDG (MRS 39: raspoloživo za prodaju)	f	-	(153)	-	(153)	-	-
Ukupno promjene– dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	347	26	373	(28)	54
Fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit– vlasnički instrumenti	e	109	-	-	109	-	-
Povećanja:							
od MRS 39 po fer vrijednosti kroz RDG		-	-	-	-	6	(6)
Umanjenja:							
do MSFI 9 po fer vrijednosti kroz RDG (MRS 39: raspoloživo za prodaju)	g	-	(5)	-	(5)	-	-
Ukupno promjene – vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	(5)	-	(5)	6	(6)
Ukupno promjene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	342	26	366	(22)	48
Ukupno – fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		8.018	342	26	8.386	(22)	48
Fer vrijednost kroz RDG	h	247	-	-	247	-	-
Povećanja:							
od MRS 39 fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) (MSFI 9: fer vrijednost koja se obvezno vrednuje kroz RDG) – dužnički vrijednosni papiri	f	-	153	-	153	8	(8)
od MRS 39 fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) – vlasnički instrumenti	g	-	8	-	8	3	(3)
Ukupno promjene		-	161	-	161	11	(11)
Ukupno – fer vrijednost kroz RDG	i	247	161	-	408	11	(11)
Ukupno – financijska imovina	j	63.312	2	(17)	63.298	(45)	28

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

ii. Usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine na temelju kategorija vrednovanja (nastavak)

							BANKA	
u milijunima HRK	Komentari	Knjigovodstveni iznos prema MRS 39 31. prosinca 2017.	Reklasifikacije	Ponovno vrednovanje	Knjigovodstveni iznos prema MSFI 9 1. siječnja 2018.	Učinci na zadržanu dobit	Učinci na ostalu sveobuhvatnu dobit	
Amortizirani trošak	a	47.205	-	-	47.205	-	-	
Povećanja:								
od MRS 39 po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) – dužnički vrijednosni papiri	b	-	-	(8)	(8)	-	(8)	
od MRS 39 po amortiziranom trošku (kreditni i potraživanja, koji se drže do dospjeća) (ponovno vrednovanje umanjenja vrijednosti)		-	-	(32)	(32)	(32)	-	
Umanjenja:								
do MSFI 9 fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (MRS 39: koja se drži do dospjeća)		-	(268)	-	(268)	-	-	
Ukupno promjene		-	(268)	(40)	(308)	(32)	(8)	
Ukupno- amortizirani trošak	d	47.205	(268)	(40)	46.897	(32)	(8)	
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		7.468	-	-	7.468	-	-	
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit– dužnički vrijednosni papiri	e	7.366	-	-	7.366	-	-	
Povećanja:								
od MRS 39 po amortiziranom trošku (koja se drži do dospjeća)	c	-	268	14	282	(2)	16	
od MRS 39 raspoloživo za prodaju (ponovno vrednovanje umanjenja vrijednosti)		-	-	-	-	(23)	23	
Umanjenja:								
do MSFI 9 fer vrijednost koja se obvezno vrednuje kroz RDG (MRS 39: raspoloživo za prodaju)	f	-	(15)	-	(15)	-	-	
Ukupno promjene– dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	253	14	267	(25)	39	
Fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit– vlasnički instrumenti	e	102	-	-	102	-	-	
Povećanja:								
od MRS 39 po fer vrijednosti kroz RDG		-	-	-	-	6	(6)	
Umanjenja:								
do MSFI 9 po fer vrijednosti kroz RDG (MRS 39: raspoloživo za prodaju)	g	-	(5)	-	(5)	-	-	
Ukupno promjene – vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	(5)	-	(5)	6	(6)	
Ukupno promjene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		-	248	14	262	(19)	33	
Ukupno – fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		7.468	248	14	7.730	(19)	33	
Fer vrijednost kroz RDG	h	250	-	-	250	-	-	
Povećanja:								
od MRS 39 fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) (MSFI 9: fer vrijednost koja se obvezno vrednuje kroz RDG) – dužnički vrijednosni papiri	f	-	15	-	15	3	(3)	
od MRS 39 fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) – vlasnički instrumenti	g	-	5	-	5	3	(3)	
Ukupno promjene		-	20	-	20	6	(6)	
Ukupno – fer vrijednost kroz RDG	i	250	20	-	270	6	(6)	
Ukupno – financijska imovina	j	54.923	-	(26)	54.897	(45)	19	

Napomena: Ponovno vrednovanje uključuje učinke revalorizacije i promjene u kreditnim gubicima

(a) Iznos uključuje bilančne stavke po MRS 39 sa sljedećim knjigovodstvenim iznosima:

- novac i novčana sredstva: 4.639 milijuna HRK za Grupu i 4.170 milijuna HRK za Banku;
- krediti i potraživanja kreditnim institucijama: 5.233 milijuna HRK za Grupu i 5.132 milijuna HRK za Banku;
- krediti i potraživanja klijentima: 43.297 milijuna HRK za Grupu i 36.512 milijuna HRK za Banku i
- financijska imovina koja se drži do dospjeća: 1.878 milijuna HRK za Grupu i 1.391 milijuna HRK za Banku.

(b) Dužnički vrijednosni papiri ranije klasificirani kao raspoloživi za prodaju, a vrednuju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema MRS-u 39, te su dio portfelja povezanih s aktivnostima upravljanja imovinom i obvezama, reklasificirani su u kategoriju vrednovanja po amortiziranom trošku prema MSFI-u 9 zbog poslovnog modela držanja imovine u svrhu prikupljanje ugovorenih novčanih tokova.

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

ii. Usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine na temelju kategorija vrednovanja (nastavak)

(c) Dužnički vrijednosni papiri ranije klasificirani kao oni koji se drže do dospeljeća i koji se mjere po amortiziranom trošku prema MRS-u 39, reklasificirani su u financijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s MSFI-jem 9 zbog primjene poslovnog modela čiji je cilj držanje imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova te prodaje imovine.

(d) Knjigovodstvena vrijednost bilančni stavki dobivenih primjenom MSFI 9 na 1. siječnja 2018 uključuje sljedeće stavke:

- novac i novčana sredstva u iznosu 4.637 milijuna HRK za Grupi i 4.169 milijuna HRK za Banku;

Financijska imovina po amortiziranom trošku:

- dužnički vrijednosni papiri: 1.370 milijuna HRK za Grupi i 1.115 milijuna HRK za Banku;
- krediti i predujmovi kreditnim institucijama: 5.145 milijuna HRK za Grupi i 5.047 milijuna HRK za Banku;
- krediti i predujmovi klijentima: 39.656 milijuna HRK za Grupi i 36.408 milijuna HRK;
- potraživanja od financijskih najмова: 1.746 milijuna HRK za Grupi i
- potraživanja od kupaca i ostala potraživanja: HRK 1.950 milijuna za Grupi i 158 milijuna HRK za Banku.

(e) Knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po MRS-u 39 je u odnosu na iznose prikazane u financijskim izvještajima 2017. godine uvećana za ulaganja u fondove s knjigovodstvenom vrijednosti od 153 milijuna HRK za Grupi i 15 milijuna HRK za Banku koji su se do 2017. godine tretirali kao vlasnički instrumenti u financijskim izvještajima u skladu sa njihovom ekomonoskom suštinom vlasničkog instrumenta. Od 2018. godine Grupa ih je počela klasificirati kao dužničke instrumente. Naglasak je stavljen na činjenicu da su to instrumenti s opcijom prodaje, temeljem koje, prema zahtjevima MRS-a 32, zadovoljavaju definiciju obveze. Dakle, to su dužnički instrumenti iz obje perspektive, izdavatelja i ulagatelja. U prijelaznim objavama oni se tretiraju kao dužnički instrumenti i u knjigovodstvenim vrijednostima MRS-a 39.

Kao rezultat toga, reklasifikacija između dužničkih i vlasničkih instrumenata također je utjecala na knjigovodstvenu vrijednost vlasničkih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (raspoloživo za prodaju) u skladu s MRS-om 39, koji je, u odnosu na iznos prikazan u financijskim izvještajima za 2017. godinu, smanjen za gore navedene iznose u prijelaznim objavama.

(f) Reklasifikacije dužničkih vrijednosnih papira iz kategorije imovine raspoložive za prodaju vrednovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema MRS-u 39 u kategoriju imovine koja se obvezno vrednuje po fer vrijednosti kroz RDG po MSFI-u 9 se odnose na:

- ulaganja u fondove s knjigovodstvenom vrijednosti od 153 milijuna HRK za Grupi i 15 milijuna HRK za Banku koja su reklasificirana jer su financijska imovina s ugovorenim novčanim tokovima koji nisu samo glavnica i kamata.

(g) Reklasifikacija iz kategorije imovine raspoložive za prodaju prema MRS-u 39 na kategoriju imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prema MSFI-u 9 odnosi se na ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže radi trgovanja i koja nisu kategorizirana kao imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nakon prelaska na MSFI 9.

(h) Iznos uključuje bilančne stavke po MRS 39 sa sljedećim knjigovodstvenim iznosima:

- derivativi - koji se drže radi trgovanja: 52 milijuna HRK za Grupi i 55 milijuna HRK za Banku
- ostala imovina kojom se trguje: 195 milijuna HRK za Grupi i za Banku.

(i) Knjigovodstveni iznos na dan 1. siječnja 2018. prema MSFI 9 uključuje bilančne stavke sa sljedećim knjigovodstvenim iznosima:

- derivativi - koji se drže radi trgovanja: 52 milijuna HRK za Grupi i 55 milijuna HRK za Banku;
- ostala imovina kojom se trguje: 195 milijuna HRK za Grupi i za Banku;

Financijska imovina kojom se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG:

- Vlasnički instrumenti: 8 milijuna HRK za Grupi i 5 milijuna HRK za Banku;
- Dužnički vrijednosni papiri koji se obvezno vrednuju po fer vrijednosti kroz RDG: 153 milijuna HRK za Grupi i 15 milijuna HRK za Banku.

(j) Ukupan iznos u stupcu reklasifikacije iznosi 2 milijuna HRK za Grupi.

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

iii. Usklađivanje knjigovodstvenih iznosa financijskih obveza na temelju kategorija vrednovanja

							GRUPA	
u milijunima HRK	Komentari	MRS 39 Knjigovodstveni iznos 31. prosinca 2017.	Reklasifikacije	Ponovno vrednovanje	MSFI 9 Knjigovodstveni iznos 1. siječnja 2018.	Učinci zadržane dobiti	Učinci ostale sveobuh vatne dobiti	
Amortizirani trošak	a	56.632	-	-	56.632	-	-	
Ukupno – amortizirani trošak		56.632	-	-	56.632	-	-	
Fer vrijednost kroz RDG	b	52	-	-	52	-	-	
Ukupno – Fer vrijednost kroz RDG		52	-	-	52	-	-	
Ukupno – Financijske obveze		56.684	-	-	56.684	-	-	

							BANKA	
u milijunima HRK	Komentari	MRS 39 Knjigovodstveni iznos 31. prosina 2017.	Reklasifikacije	Ponovno vrednovanje	MSFI 9 Knjigovodstveni iznos 1. siječnja 2018.	Učinci zadržane dobiti	Učinci ostale sveobuh vatne dobiti	
Amortizirani trošak	a	49.235	-	-	49.235	-	-	
Ukupno – amortizirani trošak		49.235	-	-	49.235	-	-	
Fer vrijednost kroz RDG	b	52	-	-	52	-	-	
Ukupno – Fer vrijednost kroz RDG		52	-	-	52	-	-	
Ukupno – Financijske obveze		49.287	-	-	49.287	-	-	

(a) Iznos uključuje bilančne stavke po MRS 39 sa sljedećim knjigovodstvenim iznosima:

- depoziti klijenata: 44.374 milijuna HRK za Grupu i 42.307 milijuna HRK za Banku;
- depoziti banaka: 11.025 milijuna HRK za Grupu i 6.394 milijuna HRK za Banku;
- izdani dužnički vrijednosni papiri: 376 milijuna HRK za Grupu i za Banku;
- ostale financijske obveze: 857 milijuna HRK za Grupu i 158 milijuna HRK za Banku.

(b) Iznos uključuje bilančne stavke po MRS 39 sa sljedećim knjigovodstvenim iznosima:

- derivativi - koji se drže radi trgovanja: 52 milijuna HRK za Grupu i 52 milijuna HRK za Banku.

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

iv. Usklada rezervacija za umanjene vrijednosti

U sljedećoj tablici usklađeni su iznosi rezerviranja za gubitke na dan 31. prosinca 2017. na temelju modela nastalih kreditnih gubitka po MRS-u 39 s iznosima na dan 1. siječnja 2018. godine prema modelu očekivanih kreditnih gubitka po MSFI-u 9:

GRUPA				
u milijunima HRK	MRS 39 / MRS 3731. prosinca 2017	Reklasifikacije	Ponovno vrednovanje	MSFI 9 1. siječnja 2018.
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	(4.119)	-	(146)	(4.265)
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	(23)	(9)	(32)
Financijski najam	(26)	-	(3)	(29)
Vanbilančne izloženosti (kreditne obveze i garancije)	(150)	-	58	(92)
Ukupno	(4.295)	(23)	(100)	(4.418)

BANKA				
u milijunima HRK	MRS 39 / MRS 37 31. prosinca 2017	Reklasifikacije	Ponovno vrednovanje	MSFI 9 1. siječnja 2018.
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	(3.121)	-	(165)	(3.286)
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	(23)	(6)	(29)
Vanbilančne izloženosti (kreditne obveze i garancije)	(122)	-	58	(64)
Ukupno	(3.243)	(23)	(113)	(3.379)

U stupcu Reklasifikacije iskazane su promjene u kreditnim gubicima zbog razlika u obuhvatu između MSFI-ja 9 i MRS-a 39. Kao rezultat toga, povećanje kreditnog gubitka zbog reklasifikacije u iznosu od 23 milijuna HRK za Grupu i za Banku;

- rezultiralo je povećanjem novokreiranih kreditnih gubitaka na dan 1. siječnja 2018. godine za dužničke vrijednosne papire prethodno klasificirane kao imovina raspoloživa za prodaju, a prema MSFI 9 klasificirane kao imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Međutim, ova promjena nije imala utjecaj na kapital Grupe prelaskom na MSFI 9.

U stupcu Ponovno vrednovanje iskazane su promjene u kreditnim gubicima koje su bile (prema MRS-u 39 za financijsku imovinu i prema MRS-u 37 za izvanbilančnu izloženost kreditnom riziku) i ostaju (prema MSFI-u 9) u obuhvatu izračuna kreditnih gubitaka. Sukladno tome:

- stavke 'Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku' i 'Financijski najam' obuhvaćaju razlike u kreditnim gubicima za dužničke instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku prema MSFI 9, a koji su prethodno bili klasificirani kao krediti i potraživanja, te financijska imovina koja se drži do dospelosti u skladu s MRS-om 39;
- stavka Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odnosi se na kreditne gubitke za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema MSFI 9 a koji su bili klasificirani kao financijska imovina koja se drži do dospelosti.

Nadalje, povećanje umanjena vrijednosti u iznosu od 100 milijuna HRK za Grupu i 113 milijuna HRK za Banku povezano s ponovnim vrednovanjem uključuje iznos od 60 milijuna HRK za Grupu i iznos od 85 milijuna HRK za Banku koji nije utjecao na kapital Grupe nakon prelaska na MSFI 9. Ovaj neutralni iznos na kapital sastoji se od:

- povećanja u iznosu od 181 milijun HRK za Grupu i 175 milijuna HRK za Banku koje predstavlja dodatne kreditne gubitke ("Faza 3") za potraživanja po kamati nastala nakon ulaska u status neispunjavanja obveza a koja su do 31. prosinca 2017. bila evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji, te je s 01. siječnja 2018. uključena kao dio bilančne bruto knjigovodstvene vrijednosti odnosno imovine.
- smanjenje u iznosu od 121 milijun HRK za Grupu i 90 milijuna HRK za Banku odnosi se na kreditne gubitke za kredite koji su retrospektivno priznati kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke implementacijom MSFI-ja 9. Ovi kreditni gubici su sa 01. siječnja 2018. uključeni kao dio bruto knjigovodstvene vrijednosti odnosno imovine (neovisno o tome jesu li u statusu neispunjavanja obveza).

MSFI 9 Financijski instrumenti (nastavak)

v. Učinci odgođenog poreza nakon prelaska na MSFI 9

Sljedeća tablica prikazuje razlike u knjigovodstvenim iznosima odgođene porezne imovine i obveza Grupe i Banke zbog inicijalne primjene MSFI 9:

GRUPA				
u milijunima HRK	MRS 39 Završno stanje 31. prosinca 2017.	MSFI 9 Početno stanje 1. siječnja 2018.	Učinak zadržane dobiti	Učinak ostale sveobuhvatne dobiti
Odgođena porezna imovina	234	195	(42)	3
Odgođene porezne obveze	(2)	(3)	-	(1)

BANKA				
u milijunima HRK	MRS 39 Završno stanje 31. prosinca 2017.	MSFI 9 Početno stanje 1. siječnja 2018.	Učinak zadržane dobiti	Učinak ostale sveobuhvatne dobiti
Odgođena porezna imovina	88	49	(41)	2

Ove razlike prvenstveno proizlaze zbog inicijalne primjene MSFI 9 na temeljne privremene razlike između računovodstvenih i poreznih vrijednosti financijske imovine i obveza.

MSFI 15 Prihodi po ugovorima s kupcima

Od 1. siječnja 2018. godine Grupa je usvojila MSFI 15 „Prihodi po ugovorima s kupcima“. MSFI 15 navodi kako i kada subjekt priznaje prihode od ugovora s kupcima. Također zahtijeva od subjekata da korisnicima financijskih izvještaja pružaju više informativne i više relevantne objave. Standard pruža jedan model od pet koraka temeljen na načelima koji se primjenjuje na sve ugovore s kupcima, osim za one izvore prihoda za koje drugi standardi kao što je MSFI 9 daju specifičnije propise. Posljedica toga je da standard nije usmjeren na priznavanje prihoda od financijskih instrumenata. Stoga je opseg primjene za Grupu u velikoj mjeri ograničen na izvore prihoda prikazane pod prihodima od naknada i provizija. Usvajanje modela od pet koraka nije utjecalo na vrijeme ili iznos prihoda od naknada i provizija te povezane imovine i obveza koje je Grupa priznala. U skladu s tim, učinak prve primjene ovog standarda ograničen je na nove objave.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje

Financijski instrument je svaki ugovor na temelju kojeg nastaje financijska imovina jednog poslovnog subjekta i financijska obveza ili vlasnički instrument drugog poslovnog subjekta.

(i) Klasifikacija financijskih instrumenata

Prema MSFI-u 9 (kao i MRS-u 39), sva financijska imovina i obveze, uključujući derivativne financijske instrumente, trebaju se priznati u izvještaju o financijskom položaju i mjeriti u skladu sa dodijeljenim kategorijama mjerenja.

Financijski instrumenti se, sukladno zahtjevima MSFI-a 9, raspoređuju u slijedeće kategorije:

- 1) Financijska imovina ili financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (eng. FVPL),
- 2) Financijska imovina ili financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku (eng. AC),
- 3) Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI)

Klasifikacija financijske imovine

Klasifikacija financijske imovine, pri početnom priznavanju, ovisi o:

- 1) poslovnom modelu Banke za upravljanje financijskom imovinom i
- 2) karakteristikama ugovornih novčanih tokova financijske imovine.

Poslovni model za upravljanje financijskom imovinom

Poslovni model se određuje na osnovi poslovnog cilja upravljanja financijskom imovinom odnosno procjene drži li se financijska imovina radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine ili samo radi prodaje.

Poslovni model za upravljanje financijskom imovinom određuje ključno rukovodstvo i to na razini koja odražava način na koji se upravlja grupom financijske imovine zajedno kako bi se postigao određeni poslovni cilj, a ne na razini pojedinog instrumenta. Procjena poslovnog modela promatra se kroz aktivnosti koje Grupa poduzima u svrhu ostvarivanja poslovnih ciljeva i na koji način se izvještava ključno rukovodstvo Grupe. Procjena se temelji na sljedećim relevantnim kriterijima:

- Način na koji se mjeri uspješnost poslovnog modela i financijske imovine unutar tog poslovnog modela, te kako se o tome izvještava ključno rukovodstvo
- Rizici koji utječu na uspješnost poslovnog modela i financijske imovine unutar tog poslovnog modela i način koji se upravlja tim rizicima i
- Naknade ključnom rukovodstvu (osnovom fer vrijednosti imovine kojom se upravlja ili iznosa prikupljenih ugovornih novčanih tokova).

Slijedom navedenog, u skladu sa zahtjevima MSFI-a 9, utvrđen je poslovni model Grupe za upravljanje financijskom imovinom:

- 1) Poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (eng. held to collect), za sve kredite (klijentsko poslovanje). Na godišnjoj razini provodi se procjena i potvrda održivosti poslovnog modela kroz analizu prodaja. Prodaje financijske imovine koje se, unutar Grupe smatraju prodajom u skladu sa poslovnim modelom držanja financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova jesu prodaje zbog povećanja kreditnog rizika financijske imovine, prodaje financijske imovine koje nisu učestale (iako se radi o značajnim vrijednostima), prodaje financijske imovine koja nije značajne vrijednosti iako su učestale te prodaje financijske imovine kojoj je rok dospijeća blizu.
- 2) Sva tri poslovna modela za ulaganja u vrijednosne papire (ne klijentsko poslovanje).

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Prema MSFI-u 9, postoje 3 poslovna modela:

- Poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (eng. held to collect): Financijskom imovinom klasificiranom unutar ovog poslovnog modela upravlja se na način da se novčani tokovi od financijske imovine ostvaruju kroz prikupljanje ugovornih novčanih tokova (glavnice i kamate) tijekom vijeka trajanja financijske imovine.
- Poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaja financijske imovine (eng. hold and sell): Financijskom imovinom klasificiranom unutar ovog poslovnog modela upravlja se na način da se novčani tokovi od financijske imovine ostvaruju kroz prikupljanje ugovornih novčanih tokova (glavnice i kamate) i kroz prodaju financijske imovine.
- Ostali poslovni model - poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja novčanih tokova kroz prodaju financijske imovine: Financijskom imovinom klasificiranom unutar ovakvih poslovnih modela upravlja se temeljem fer vrijednosti te se novčani tokovi od financijske imovine ostvaruju kroz prodaju. Primjer ovakvog portfelja je portfelj koji se drži radi trgovanja (eng. held for trading). Financijska imovina se stječe s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti i ostvarivanja kratkoročnih profita.

Karakteristike ugovornih novčanih tokova (SPPI test)

Prema zahtjevima MSFI-a 9, Grupa je obvezna za svaku financijsku imovinu procijeniti karakteristike ugovornih novčanih tokova. Pod procjenom karakteristika ugovornih novčanih tokova smatra se procjena jesu li ugovorni novčani tokovi financijske imovine samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice (eng. solely payments of principal and interest); u nastavku dokumenta SPPI test.

Grupa, na temelju ove procjene, uzimajući u obzir i poslovni model koji primjenjuje za upravljanje tom financijskom imovinom, donosi odluku o klasifikaciji financijske imovine u određenu kategoriju mjerenja. SPPI test provodi se na razini instrumenta odnosno karakteristike novčanih tokova financijske imovine procjenjuju se na razini pojedinačnog ugovora.

Općenito, ugovorni novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice smatraju se osnovnim kreditnim poslovanjem i samo takvi novčani tokovi zadovoljavaju SPPI test. Pod osnovnim kreditnim poslovanjem, najznačajnije elemente kamate čine vremenska vrijednost novca i kreditni rizik. Sve dok kamata kao naknada za posuđenu glavnice sadrži samo osnovne elemente, instrument zadovoljava SPPI test. Osim ranije spomenutih, osnovne elemente čine:

Kamata = naknada za vremensku vrijednost novca + naknada za kreditni rizik + naknada za administrativne troškove + naknada za ostale osnovne rizike + profitna marža.

Sukladno tome, ukoliko ugovorni uvjeti sadrže karakteristike koje nisu osnovni elementi kamate i te karakteristike rezultiraju rizicima ili promjenama ugovornih novčanih tokova koje nisu povezane s osnovnim kreditnim poslovanjem, financijska imovina pada SPPI test. Mjerenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit za takvu financijsku imovinu nije moguće te se ona raspoređuje u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Isto tako, ukoliko je nekom ugovornom klauzulom promijenjen element kamate koji se odnosi na vremensku vrijednost novca (kamatna neusklađenost poput neusklađenosti perioda ažuriranja i ročnosti tržišne kamatne stope) potrebna je procjena promjene ugovornih novčanih tokova. Značajnost promjene vremenske vrijednosti novca, utvrđuje se tzv. benchmark testom.

Svrha procjene promjene vremenske vrijednosti novca jest utvrditi koliko se ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi mogu razlikovati od (nediskontiranih) novčanih tokova koji bi nastali da nije bilo promjene vremenske vrijednosti novca (referentni novčani tokovi). Osim navedenih značajki, ostali uvjeti referentne imovine jednaki su uvjetima financijske imovine koja je predmet testa.

Ako promjena vremenske vrijednosti novca za posljedicu ima ugovorne (nediskontirane) novčane tokove koji se znatno razlikuju od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova, financijska imovina ne ispunjava kriterij za klasifikaciju i mjerenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kroz benchmark test, Grupa mora uzeti u obzir učinak promjene vremenske vrijednosti novca u svakom izvještajnom razdoblju, ali i kumulativno tijekom vijeka trajanja financijske imovine.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Klasifikacija financijskih obaveza

Financijske obaveze klasificiraju se u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku, osim:

- financijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
- financijskih obaveza proizašlih iz prijenosa financijske imovine koji ne zadovoljava kriterije za prestanak priznavanja imovine
- obaveza po izdanim financijskim jamstvima
- obaveza proizišlih iz plasmana odobrenih po stopi ispod tržišne kamatne stope
- potencijalne naknade priznate od strane stjecatelja unutar poslovnog spajanja na koje se primjenjuju zahtjevi MSFI-a 3.

(ii) Početno priznavanje

Kod početnog priznavanja Grupa mjeri financijsku imovinu ili financijsku obvezu po njezinoj fer vrijednosti uvećanoj, u slučaju financijske imovine ili financijske obaveze koja se ne mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za transakcijske troškove koji su izravno povezani sa stjecanjem financijske imovine ili izdavanjem financijske obaveze. Financijska imovina i financijske obaveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka početno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcijski troškovi se odmah priznaju u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obaveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja na glavnom tržištu ili u nedostatku takvoga na najpovoljnijem tržištu kojem Grupa ima pristup na datum mjerenja.

Detalji o tehnikama vrednovanja koje se koriste za mjerenje fer vrijednosti i hijerarhiji fer vrijednosti, prikazani su u Bilješki 44 Fer vrijednost financijskih instrumenata.

Pri početnom priznavanju, financijski instrumenti koje ulaze u obuhvat primjene modela očekivanog gubitka, sukladno MSFI-u 9, raspoređuju se u određenu fazu umanjenja vrijednosti (eng. Stage). Za te instrumente se pri početnom priznavanju priznaje umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke u iznosu očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje.

Financijsku imovinu proizašlu iz redovne kupnje ili prodaje financijskog instrumenta Grupa priznaje primjenom računovodstva na datum namire (eng. Settlement date accounting). Datum namire je datum na koji je imovina isporučena Grupi ili na koji je Grupa isporučila imovinu.

Primjenom računovodstva na datum namire Grupa financijsku imovinu evidentira u izvanbilančnoj evidenciji na datum trgovanja, te do datuma namire priznaje sve promjene fer vrijednosti financijske imovine koja treba biti primljena tijekom razdoblja između datuma trgovanja i datuma namire na isti način na koji priznaje stečenu imovinu. Promjene fer vrijednosti u tom razdoblju priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku ako se radi o financijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, odnosno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ako se radi o financijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kod prodaje financijske imovine, primjena računovodstva na datum namire predstavlja isporuku financijske imovine drugoj strani i priznavanje dobitaka i gubitaka od prodaje na dan isporuke te imovine od strane Grupe.

Naknadno mjerenje financijskih instrumenata opisano je u potkategorijama mjerenja u nastavku.

(iii) Financijska imovina i financijske obaveze koje se mjere po amortiziranom trošku (eng. AC)

Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Nederivatna financijska imovina raspoređuje se u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- Financijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, i
- Ugovoreni uvjeti po toj financijskoj imovini rezultiraju, na određene datume, novčanim tokovima koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Unutar ove kategorije mjerenja raspoređuju se dužnički vrijednosni papiri i krediti i predumjovi koji zadovoljavaju gore navedene uvjete, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, potraživanja s osnove financijskog najma te novac i novčana sredstva. U izvještaju o financijskom položaju prikazuju se pod linijom 'Financijska imovina po amortiziranom trošku', 'Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja' i 'Novac i novčana sredstva'.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku čini najveću kategoriju mjerenja u Grupi s obzirom da uključuje kreditno poslovanje s klijentima i bankama, depozite kod centralne banke, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja te ulaganja u dužničke vrijednosne papire.

Početno priznavanje i naknadno mjerenje

Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku početno se priznaje se na datum namire po fer vrijednosti, uvećanoj za pripadajuće troškove stjecanja financijske imovine. Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje provodi se po amortiziranom trošku, uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Amortizirani trošak financijske imovine je iznos po kojem je financijska imovina mjerena pri početnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije svake razlike između početnog iznosa i iznosa o dospjeću, izračunate primjenom metode efektivne kamatne stope i usklađen za iznos rezervacija za umanjene vrijednosti financijske imovine.

Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine predstavlja amortizirani trošak financijske imovine prije usklađivanja za rezervacije za umanjene vrijednosti.

Kamatni prihod se obračunava primjenom metode efektivne kamatne stope na način da se efektivna kamatna stopa primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine osim za:

- 1) Kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu (eng. POCI). Za takvu imovinu Grupa primjenjuje kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu na amortizirani trošak te imovine, od početka priznavanja.
Kreditno prilagođena efektivna kamatna stopa je stopa kojom se točno diskontiraju procijenjeni budući novčani primici i/ili novčani izdaci kroz očekivani vijek trajanja financijske imovine na amortizirani trošak financijske imovine koja je kupljena ili izdana kao kreditno umanjena. Kod izračuna ove stope prilikom procjene očekivanih novčanih tokova u obzir se uzimaju i očekivani kreditni gubici.
- 2) Financijsku imovinu koja nije kupljena niti izdana kao kreditno umanjena ali je naknadno postala kreditno umanjena (raspoređena je u fazu umanjenja 3). Za takvu imovinu Grupa primjenjuje efektivnu kamatnu stopu na amortizirani trošak te imovine u narednim razdobljima sve dok je imovina kreditno umanjena.

Metoda efektivne kamatne stope predstavlja metodu izračuna amortizacijskog troška financijske imovine ili financijske obveze te vremenskog razgraničenja kamatnog prihoda, odnosno kamatnog troška tijekom određenog razdoblja.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je stopa kojom se točno diskontiraju procijenjeni budući novčani primici i/ili novčani izdaci kroz očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta, ili gdje je to prikladno, kroz kraće razdoblje, na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ili amortizirani trošak financijske obveze. Efektivna kamatna stopa računa se pri početnom priznavanju financijskog instrumenta.

Kod izračuna efektivne kamatne stope potrebno je procijeniti očekivane novčane tokove, uzimajući u obzir sve uvjete iz ugovora financijskog instrumenta te zanemarujući očekivane kreditne gubitke. U izračun je potrebno uključiti sve naknade plaćene, odnosno primljene, između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove, premije ili diskonte, odnosno sve razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti instrumenta (koji se vodi po amortizacijskom trošku) i iznosa po dospjeću.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Promjena ugovornih novčanih tokova financijske imovine (eng. modification of contractual cash flows)

Promjene uvjeta ili modificiranje ugovornih novčanih tokova financijske imovine koje ne dovodi do prestanka priznavanja financijske imovine su sve promjene ugovornih uvjeta koje utječu na iznos i/ili vremensko razdoblje preostalih ugovornih novčanih tokova, osim onih koje dovode do prestanka priznavanja.

Kod takvih promjena Grupa je dužna izračunati novu bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i učinak te promjene priznati u račun dobiti i gubitka, kao gubitak ili dobitak od promjene ugovornih novčanih tokova. Nova bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine računa se kao sadašnja vrijednost promijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom financijske imovine (ili kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom ako se radi o kupljenoj ili izdanoj kreditno umanjenoj financijskoj imovini):

- Gubitak od promjene ugovornih uvjeta: ako je neto sadašnja vrijednost (eng. NPV) izmijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalom EKS manja od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine prije promjene
- Dobitak od promjene ugovornih uvjeta: ako je neto sadašnja vrijednost (eng. NPV) izmijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalom EKS veća od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine prije promjene.

Dobici ili gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine unutar ove kategorije priznaju se kako slijedi:

- Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope, u razdoblju na koje se odnose a prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihodi' pod 'Neto Kamatni prihod' u izvještaju od dobiti ili gubitku
- Rezervacije za umanjenje vrijednosti (dobici i gubici) priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju se na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata' u izvještaju od dobiti ili gubitku
- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u računu dobiti i gubitka a prikazuju se na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' u računu dobiti i gubitka.

Kod prestanka priznavanja financijske imovine, dobiti ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka, a prikazani su na poziciji 'Dobici ili gubici od prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku' u izvještaju od dobiti ili gubitku.

Umanjenje vrijednosti

Na financijsku imovinu unutar ove kategorije primjenjuju se zahtjevi MSFI-a 9 o umanjenju vrijednosti financijske imovine. Iznos umanjenja vrijednosti utvrđuje se modelom očekivanog gubitka. Gubici s osnove umanjenja kao i dobiti koji su rezultat promjene procjene o kreditnim gubicima priznaju se u račun dobiti i gubitka.

Kad je financijska imovina naknadno kreditno umanjena, Grupa u narednim razdobljima ne smije priznavati ugovorni kamatni prihod, odnosno kamatu na bruto knjigovodstvenu vrijednost već priznaje kamatni prihod na neto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine; njen amortizirani trošak. Sa stajališta bilance, kamata se obračunava na bruto knjigovodstvenu vrijednost. Razlika između obračunate ugovorne kamate i kamatnog prihoda priznatog u računu dobiti i gubitka, u izvještajnom razdoblju u kojem je imovina kreditno umanjena, iskazana je kroz rezervaciju za umanjenje vrijednosti te imovine.

Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku

Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku prikazane su u izvještaju o financijskom položaju na poziciji 'Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku'. Pod tom pozicijom uključeni su 'Depoziti banaka', 'Depoziti klijenata', 'Izdani dužnički vrijednosni papiri i 'Ostale financijske obveze'.

Kod naknadnog mjerenja financijskih obveza po amortiziranom trošku, troškovi kamata priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope a prikazuju se na poziciji 'Kamatni trošak' pod 'Neto kamatni prihod' u izvještaju od dobiti ili gubitku.

Dobici ili gubici nastali kao rezultat prestanka priznavanja financijske obveze priznaju se u račun dobiti i gubitka te prikazuju na poziciji 'Ostali dobiti ili gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak'.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

(iii) Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI)

Ne derivatna financijska imovina raspoređuje se u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- Financijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine, i
- Ugovoreni uvjeti po toj financijskoj imovini rezultiraju, na određene datume, novčanim tokovima koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Unutar ove kategorije raspoređuju se dužnički financijski instrumenti te vlasnički instrumenti za koje Grupa, pri početnom priznavanju, neopozivo, odluči naknadno ih mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Poslovni cilj dužničkih instrumenata raspoređenih u ovu kategoriju je, pored ostvarivanja kamatnih prihoda, upravljanje internim/eksternim potrebama za likvidnošću, učinkovito plasiranje viška likvidnosti ili realiziranje fer vrijednosti. Slijedom navedenog, unutar poslovnog modela ove kategorije mjerenja prodaja nije ograničena već je jedan od načina ostvarenja ciljeva. U izvještaju o financijskom položaju ovi dužnički instrumenti prikazuju se na poziciji 'Dužnički vrijednosni papiri', pod pozicijom 'Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit'.

Za određena ulaganja u vlasničke instrumente, koji se ne drže radi trgovanja, Grupa je izabrala opciju mjerenja istih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ta opcija primjenjuje se za strateška, značajna ulaganja u poslovne odnose banaka. U izvještaju o financijskom položaju financijska ovi vlasnički instrumenti prikazuju se na poziciji 'Vlasnički instrumenti', pod pozicijom 'Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit'.

Početno priznavanje i naknadno mjerenje

Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit početno se priznaje na datum namire po fer vrijednosti, uvećanoj za pripadajuće troškove stjecanja financijske imovine. Nakon početnog priznavanja, naknadno mjerenje provodi se po fer vrijednosti.

Pri priznavanju dobitaka ili gubitaka koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine unutar ove kategorije potrebno je razdvojiti tretman vlasničkih instrumenata od dužničkih:

Vlasnički instrumenti:

- Promjene fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti vlasničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti
- Prihodi od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka (osim ako je jasno da dividenda predstavlja povrat dijela troškova ulaganja), a prikazuju se na poziciji 'Prihod od dividendi' u izvještaju o dobiti ili gubitku
- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti vlasničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ne mogu se reklasificirati u račun dobiti i gubitka. Međutim, kod prestanka priznavanja vlasničkih instrumenata iz ove kategorije mjerenja, akumulirani iznos iz ostale sveobuhvatne dobiti prenosi se u zadržanu dobit.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Dužnički instrumenti:

- Promjene fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti
- Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope, a prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihod' pod 'Neto kamatni prihod' u izvještaju o dobiti ili gubitku
- Rezervacije za umanjenje vrijednosti (dobici i gubici) priznaju se u račun dobiti i gubitka, a prikazuju se na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata' u izvještaju o dobiti ili gubitku
- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se, sukladno zahtjevima MRS-a 21 'Učinci promjene tečaja stranih valuta', u računu dobiti i gubitka za komponente koje čine amortizirani trošak te imovine, na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost', a unutar ostale sveobuhvatne dobiti za ostali dio imovine (razlika do fer vrijednosti), na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata'

Sukladno navedenom, kod dužničkih instrumenata klasificiranih u ovu kategoriju mjerenja, unutar ostale sveobuhvatne dobiti razlikuju se slijedeće komponente:

- akumulirani iznos umanjenja vrijednosti po modelu očekivanog gubitka
- efekt promjene fer vrijednosti financijske imovine (nerealizirani dobitak ili gubitak od mjerenja)
- efekt promjene tečaja priznat unutar ostale sveobuhvatne dobiti

Kod prestanka priznavanja dužničkih instrumenata, dobiti ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prenose se u račun dobiti i gubitka te su prikazani na poziciji 'Ostali dobiti ili gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka'.

Umanjenje vrijednosti

Na financijsku imovinu unutar ove kategorije mjerenja primjenjuju se zahtjevi MSFI-a 9 o umanjenju vrijednosti financijske imovine, izuzev vlasničkih instrumenata. Iznos umanjenja vrijednosti utvrđuje se modelom očekivanog gubitka a iskazuje se i akumulira, unutar ostale sveobuhvatne dobiti kako ne bi umanjivao knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine s obzirom da na to da se imovina mjeri po fer vrijednosti. Gubici s osnove umanjenja kao i dobiti koji su rezultat promjene procjene o očekivanim kreditnim gubicima priznaju se u račun dobiti i gubitka. Kad je financijska imovina naknadno kreditno umanjena, Grupa u narednim razdobljima ne smije priznavati ugovorni kamatni prihod, odnosno kamatu na bruto knjigovodstvenu vrijednost već priznaje kamatni prihod na amortizirani trošak knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine. Sa stajališta bilance, kamata se obračunava na bruto knjigovodstvenu vrijednost kreditno umanjene imovine. Razlika između obračunate kamate i kamatnog prihoda priznatog u računu dobiti i gubitka u izvještajnom razdoblju u kojem je imovina kreditno umanjena iskazana je kroz rezervaciju za umanjenje vrijednosti te imovine.

(iv) Financijska imovina i financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (eng. FVPL)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka predstavlja rezidualnu kategoriju financijske imovine. Financijska imovina raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko ne zadovoljava kriterije klasifikacije u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, odnosno ne zadovoljava SPPI test ili se drži unutar ostalih poslovnih modela. Za takvu financijsku imovinu očekuje se da će se prodati prije dospijeca ili se njome upravlja i mjeri uspješnost osnovom fer vrijednosti.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Dužnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazani su u izvještaju o financijskom položaju na poziciji 'Financijska imovina koja se drži radi trgovanja' potkategorija 'Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja' i 'Financijska imovina kojom se ne trguje mjerena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' potkategorija ('Dužnički vrijednosni papiri', 'Kredit i predujmovi kreditnim institucijama' i 'Kredit i predujmovi klijentima') pod pozicijom 'Financijska imovina koja se drži radi trgovanja'. Financijska imovina kojom se ne trguje sastoji se od dvije potkategorije unutar Bilješke 17 i to 'Financijska imovina koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' i 'Financijska imovina za koju je određeno da se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka'. Financijska imovina kojom se ne trguje a koja ne zadovoljava SPPI test ili se drži unutar ostalih poslovnih modela obavezno se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Vlasnički instrumenti koji se drže radi trgovanja prikazani su u izvještaju o financijskom položaju na poziciji 'Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja' pod pozicijom 'Financijska imovina koja se drži radi trgovanja'. Oni vlasnički instrumenti koji se ne drže radi trgovanja ali se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazani su na poziciji 'Financijska imovina kojom se ne trguje mjerena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' ('Vlasnički instrumenti') u Bilješci 17.

Početno priznavanje i naknadno mjerenje

Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaje u bilanci, na datum namire, po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi, izravno povezani sa stjecanjem financijske imovine ne uključuju se u trošak stjecanja već predstavljaju trošak u računu dobiti i gubitka, u razdoblju njihova nastanka. Naknadno mjerenje provodi se po fer vrijednosti.

Dobici ili gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine unutar ove kategorije priznaju se kako slijedi:

- Promjene fer vrijednosti priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' za financijsku imovinu koja se drži radi trgovanja te na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' za financijsku imovinu kojom se ne trguje a mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
- Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka, bez uzimanja u obzir naknada ili troškova povezanih sa financijskom imovinom i prikazuju na poziciji 'Ostali slični prihodi' pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u izvještaju o dobiti ili gubitku
- Prihodi od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju se na poziciji 'Prihodi od dividendi' u izvještaju o dobiti ili gubitku
- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' u računu dobiti i gubitka.

Kod prestanka priznavanja financijske imovine, dobici ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka te se prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja' za financijsku imovinu koja se drži radi trgovanja ili na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' za financijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja a mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju financijske obveze koje se drže radi trgovanja i financijske obveze za koje je određeno mjerenje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Financijske obveze koje se drže radi trgovanja se u izvještaju o financijskom položaju prikazuju na poziciji 'Ostale financijske obveze' pod pozicijom 'Financijske obveze koje se drže radi trgovanja' dok se financijske obveze za koje je određeno da se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka prikazuju na poziciji 'Financijske obveze za koje je određeno mjerenje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' a koja je podijeljena na pozicije 'Depoziti klijenata', 'Izdani dužnički vrijednosni papiri' i 'Ostale financijske obveze'.

Financijski instrumenti – klasifikacija, početno priznavanje i naknadno mjerenje (nastavak)

Naknadno mjerenje financijskih obveza unutar ove kategorije provodi se po fer vrijednosti s time da se dobiti ili gubici koji proizlaze iz mjerenja iskazuju kako slijedi:

- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene fer vrijednosti, a koji se mogu pripisati promjenama u vlastitom kreditnom riziku, iskazuju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti te se prikazuju na poziciji 'Rezerve vlastitog kreditnog rizika' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti
- Kamatni troškovi priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Ostali slični troškovi' pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u izvještaju o dobiti ili gubitku
- Ostale promjene fer vrijednosti (dobici ili gubici koji nisu vezani uz vlastiti kreditni rizik) priznaju se u računu dobiti ili gubitka te prikazuju na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' za financijske obveze za koje je određeno da se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Za financijske obveze koje se drže radi trgovanja promjene fer vrijednosti prikazuju se na poziciji 'Neto rezultat trgovanja' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Kod prestanka priznavanja financijske obveze, akumulirani iznos promjene fer vrijednost koja je rezultat promjena u vlastitom kreditnom riziku Grupe ne može se reklasificirati u račun dobiti i gubitka već se prenosi u zadržanu dobit.

Kod prestanka priznavanja financijske obveze, dobiti ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka te se prikazuju na poziciji 'Neto rezultat trgovanja' za financijsku obvezu koja se drži radi trgovanja ili na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' za financijsku obvezu koja se ne drži radi trgovanja, a mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Klasifikacija, mjerenje i prikazivanje financijskih instrumenata prema MRS-u 39 – usporedno razdoblje

Što se tiče usporednog razdoblja financijski instrumenti prikazani su na temelju zahtjeva MRS-a 39 te u skladu s time Banka i Grupa koriste sljedeće kategorije financijskih instrumenata:

- financijsku imovinu ili financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (sa dvije potkategorije financijske imovine ili obveza koje se drže radi trgovanja i financijske imovine ili obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka)
- financijsku imovinu raspoloživu za prodaju
- ulaganja koja se drže do dospjeća
- kredite i potraživanja
- financijske obveze koje se vrednuju po amortizacijskom trošku.

MRS 39 kategorije financijskih instrumenata nužno ne prate linije prikazane u izvještaju o financijskom položaju. Povezanost stavaka izvještaja o financijskom položaju sa kategorijama financijskih instrumenata su objašnjene u tablici pod točkom (ix).

(i) Novac i novčana sredstva u usporednom razdoblju

Novčana sredstva uključuju novac u blagajni i potraživanja (depozite) prema centralnoj banci i kreditnim institucijama koja su dostupna na zahtjev. Dostupnima na zahtjev smatraju se potraživanja koja se mogu povući bilo kada ili sa rokom obavijesti od jednog radnog dana ili 24 sata.

(ii) Derivatni financijski instrumenti u usporednom razdoblju

Molimo pogledati dio 'Derivatni financijski instrumenti' u nastavku.

(iii) Financijska imovina ili obveze koje se drže radi trgovanja u usporednom razdoblju

Financijska imovina ili obveze koje se drže radi trgovanja sadrže derivative i ostalu imovinu i obveze koje se drže radi trgovanja. Derivatni koji se drže radi trgovanja opisani su u nastavku.

Ostala imovina i obveze koje se drže radi trgovanja su ne derivatni instrumenti. Uključuju dužničke instrumente kao i vlasničke instrumente stečene ili izdane uglavnom radi prodaje ili ponovnog otkupa u bližoj budućnosti. U izvještaju o financijskom položaju prikazani su kao 'Ostala imovina koja se drži radi trgovanja' ili 'Ostale obveze koje se drže radi trgovanja' pod pozicijom 'Financijska imovina ili financijske obveze koje se drže radi trgovanja'.

Klasifikacija, mjerenje i prikazivanje financijskih instrumenata prema MRS-u 39 – usporedno razdoblje (nastavak)

Promjene fer vrijednosti (čista cijena za dužničke instrumente) po ostaloj imovini i obvezama koje se drže radi trgovanja prikazane su u računu dobiti i gubitke pod pozicijom 'Neto rezultat iz trgovanja i rezultat fer vrijednosti'. Kamatni prihodi i troškovi prikazani su u računu dobiti i gubitka na pozicijama 'Ostali slični prihodi' i 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'. Prihod od dividendi prikazani su pod pozicijom 'Prihodi od dividendi'.

(iv) Financijska imovina ili financijska obveza koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u usporednom razdoblju

Financijska imovina i financijske obveze raspoređene u ovu kategoriju su označeni od strane rukovodstva pri početnom priznavanju (opcija fer vrijednosti).

Nakon početnog priznavanja Grupa prikazuje financijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka samo ako će to dovesti do važnih informacija, bilo zbog toga što:

- eliminira ili značajno smanjuje vrednovanje ili priznavanje nedosljednosti (računovodstvena neusklađenost) koja bi inače nastala iz mjerenja imovine ili obveza ili priznavanje dobitaka ili gubitaka od njih po različitim osnovama,
- grupom financijskih imovina, financijskih obveza ili oboje se upravlja i njihov učinak se procjenjuje na temelju fer vrijednosti, u skladu sa dokumentiranim upravljanjem rizicima ili strategijom ulaganja, kao i informacije o grupi koje se pružaju interno po toj osnovi Upravi Banke,
- ugovor sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa koji nisu usko povezani i značajno utječu na novčane tokove osnovnog financijskog instrumenta.

Naknadno vrednovanje imovine i obveza provodi se po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka. Promjene fer vrijednosti prikazuju se pod pozicijom 'Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka'. Kamatni prihod po dužničkim instrumentima kao i kamatni trošak po financijskim obvezama prikazani su na pozicijama 'Ostali slični prihodi' i 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'. Prihod od dividendi po vlasničkim instrumentima prikazuje se pod pozicijom 'Prihod od dividendi'.

(v) Financijska imovina - raspoloživa za prodaju u usporednom razdoblju

Financijsku imovinu raspoređenu u kategoriju raspoloživo za prodaju čini ne derivativna financijska imovina koja nije raspoređena kao imovina koja se drži radi trgovanja, imovina iskazana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka, kredite i potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospeljeća. Imovina raspoloživa za prodaju uključuje dužničke i vlasničke vrijednosne papire.

Financijski instrumenti iz ovog portfelja su instrumenti za koje je namjera držanje na neodređeno vrijeme, a koji se mogu prodati za potrebe održavanja likvidnosti ili zbog promjene tržišnih uvjeta.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju priznaje se na datum namire po fer vrijednosti, uvećanoj za pripadajuće troškove stjecanja financijske imovine. Nakon početnog priznavanja, naknadno vrednovanje provodi se po fer vrijednosti.

Nerealizirani dobiti i gubici vezani uz promjene fer vrijednosti (tzv. čiste cijene) financijske imovine u portfelju raspoloživo za prodaju evidentiraju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti sve do prodaje ili umanjenja vrijednosti kada se nerealizirani dobiti ili gubici prenose u račun dobiti i gubitka te prikazuju pod pozicijom 'Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' u slučaju prodaje ili pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine' u slučaju umanjenja vrijednosti.

Kamatni prihod po dužničkim financijskim instrumentima iz ovog portfelja priznaje se izravno u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope i prikazuje pod pozicijom 'Neto kamatni prihod'. Također, tečajne razlike po dužničkim financijskim instrumentima se priznaju u račun dobiti i gubitka.

Prihodi od dividendi po vlasničkim financijskim instrumentima iz ovog portfelja se priznaju izravno u račun dobiti i gubitka dok se tečajne razlike po tim instrumentima priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi iskazuju se po trošku (stjecanja) umanjeno za naknadno umanjenje vrijednosti.

Klasifikacija, mjerenje i prikazivanje financijskih instrumenata prema MRS-u 39 – usporedno razdoblje (nastavak)

(vi) Financijska imovina - držanje do dospjeća u usporednom razdoblju

Ne derivativna financijska imovina sa fiksnim ili utvrdivim budućim novčanim tokovima i fiksnim dospjećem, kojom se trguje na aktivnom tržištu, može se rasporediti u ovu kategoriju, pod pretpostavkom da Grupa ima pozitivnu namjeru i sposobnost držati je do dospjeća i koja ne zadovoljava definiciju 'Kredit i potraživanja' po MRS-u 39. Nakon početnog priznavanja, naknadno vrednovanje provodi se po amortizacijskom trošku uz primjenu metode efektivne kamatne stope. Premija, diskont i transakcijski troškovi nastali pri stjecanju, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine i amortiziraju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope.

Kamatni prihod po financijskoj imovini koja se drži do dospjeća prikazujemo u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto kamatni prihod'. Gubici koji proizlaze od umanjenja vrijednosti ovakve financijske imovine su prikazani pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine'. Povremeni ostvareni dobiti ili gubici od prodaje priznaju se u računu dobiti i gubitka pod linijom 'Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i obaveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto'.

(vii) Krediti i potraživanja u usporednom razdoblju

Stavka izvještaja o financijskom položaju 'Kredit i potraživanja od kreditnih institucija' uključuje financijske instrumente koji su alocirani u financijski instrument 'Kredit i potraživanja' sa ugovorenim rokom dužim od 24 sata. Stavka izvještaja o financijskom položaju 'Kredit i potraživanja od klijenata' uključuju financijsku imovinu koja zadovoljava definiciju kredita i potraživanja. Također, potraživanja s osnove financijskog najma, po MRS-u 17 su prikazana pod tim stavkama izvještaja o financijskom položaju.

Kredit i potraživanja su ne derivativna financijska imovina (uključujući dužničke instrumente) sa fiksnim ili odredivim budućim novčanim tokovima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu, osim:

- kredit i potraživanja koje Grupa ima namjeru prodati odmah, ili u skoroj budućnosti, trebaju biti raspoređeni u portfelj financijske imovine namijenjene trgovanju, te kredit i potraživanja koje je Grupa, kod početnog priznavanja, rasporedila u portfelj koji se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka,
- kredit i potraživanja koje je Grupa, kod početnog priznavanja, rasporedila u portfelj financijske imovine raspoložive za prodaju,
- kredit i potraživanja kod kojih postoji mogućnost da Grupa neće u potpunosti ostvariti povrat svog inicijalnog ulaganja, iz drugih razloga, a ne zbog pogoršanja kreditne kvalitete.

Nakon početnog priznavanja, naknadno vrednovanje provodi se po amortizacijskom trošku uz primjenu efektivne kamatne stope, umanjenom za ispravak vrijednosti zbog umanjenja. Potraživanja s osnove financijskog najma naknadno se mjere kako je navedeno u poglavlju Najmovi. Zarađeni kamatni prihod je prikazan pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

Gubici umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja priznaju se u račun dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto gubitak umanjenja vrijednosti financijske imovine'.

(viii) Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku u usporednom razdoblju

Financijske obveze se vrednuju po amortiziranom trošku, osim ako se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

U izvještaju o financijskom položaju financijske obveze prikazujemo pod pozicijom 'Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku'. Obveze se dodatno raščlanjuju na Depozite od banaka, Depozite od klijenata, Izdane dužničke vrijednosne papire i Ostale financijske obveze.

Nastali kamatni trošak prikazujemo pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka. Dobitke i gubitke od prestanka priznavanja (najčešće otkup) financijskih obveza po amortiziranom trošku prikazujemo pod pozicijom 'Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto'.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Klasifikacija, mjerenje i prikazivanje financijskih instrumenata prema MRS-u 39 – usporedno razdoblje (nastavak)

(ix) Odnos između stavaka izvještaja o financijskom položaju, metoda mjerenja i kategorija financijskih instrumenata:

Pozicija u izvještaju o financijskom položaju	Načelo vrednovanja		Kategorija financijskog instrumenta
	Fer vrijednost	Po amortiziranom trošku Ostalo	
Imovina			
Novac i novčana sredstva		x	Kreditni i potraživanja
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja			
Derivativi	x		Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	x		Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
Financijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	x		Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	x		Financijska imovina raspoloživa za prodaju
Financijska imovina koja se drži do dospelja		x	Ulaganja koja se drže do dospelja
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija			
Financijski najam			MRS 17
Kreditni i potraživanja od klijenata		x	Kreditni i potraživanja
Financijski najam			MRS 17
Obveze i kapital			
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja			
Derivativi	x		Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
Ostale obveze koje se drže radi trgovanja	x		Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku		x	Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku

Također, dvije dodatne kategorije financijskih instrumenata koji nisu prikazani u tablici, a dio su MSFI-a 7 objava. To su financijske garancije i neopozive kreditne obveze.

Financijski instrumenti – umanjeње vrijednosti prema MSFI-u 9

Model očekivanog kreditnog gubitka

Model očekivanog kreditnog gubitka je model umanjeња vrijednosti koji zahtijeva da se mogući gubitak uslijed umanjeња vrijednosti financijskog instrumenta procjenjuje prilikom stjecanja financijskog instrumenta, temeljem dostupnih relevantnih informacija i priznaje odmah pri početnom priznavanju imovine. Osnovne karakteristike modela su da prilikom mjerenja gubitka uzima u obzir sve dostupne informacije koje uključuju informacije o gubicima iz proteklih razdoblja, informacije o trenutnom stanju te informacije koje se odnose na očekivanja u budućim razdobljima te omogućava da se vremenski primjerenije, odnosno pravodobnije prizna gubitak od umanjeња. Ovaj model primjenjuje se za sve financijske instrumente koji podliježu modelu umanjeња vrijednosti bez obzira na vrstu instrumenta ili kategoriju mjerenja u koju je instrument raspoređen.

Prema MSFI-u 9 u obuhvat zahtijeva za umanjeње vrijednosti uključuje se:

- Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku
- Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata)
- Ostali dužnički instrumenti u okviru MSFI 9 zahtijeva za umanjeњem vrijednosti (potraživanja s osnove ugovora o najmu, potraživanja od kupaca, ugovorna imovina)
- Obveze na temelju kredita (po odobrenim neiskorištenim kreditima)
- Obveze po ugovorima o financijskom jamstvu
- Obveze evidentirane u izvanbilančnoj evidenciji koje zadovoljavaju definiciju čvrste obveze, a nisu obveze temeljem kredita

Kreditni gubitak predstavlja razliku između ugovornih novčanih tokova na koje subjekt ima pravo na temelju ugovornih uvjeta i novčanih tokova za koje subjekt očekuje da će zaista i naplatiti, diskontiranu originalnom efektivnom kamatnom stopom (ili kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom u slučaju POCI imovine). Očekivani kreditni gubici za dvanaestomjesečno razdoblje odnose se na dio očekivanih kreditnih gubitaka kroz cijelo razdoblje trajanja instrumenta koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke kao posljedicu nastanka statusa neispunjenja obveza u razdoblju od 12 mjeseci od izvještajnog razdoblja.

Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja odnose se na očekivane kreditne gubitke kroz cijelo razdoblje trajanja instrumenta koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke kao posljedicu nastanka svih mogućih statusa neispunjenja obveza tijekom života financijskog instrumenta.

Za financijske instrumente na koje se primjenjuje ovaj model umanjeња, Grupa pri početnom priznavanju uvijek priznaje, u račun dobiti i gubitka, najmanje iznos očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje. Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja financijskog instrumenta priznaju se ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na početno priznavanje ili je instrument kreditno umanjeњ.

Utvrđeni očekivani kreditni gubici računovodstveno se priznaju kao:

- Umajeње vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, po financijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku, potraživanjima s osnove ugovora o najmu, ugovornoj imovini i potraživanjima od kupaca, koje se iskazuje kao dio knjigovodstvene vrijednosti imovine u izvještaju o financijskom položaju
- Akumulirani iznos umanjeња vrijednosti, po financijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koji se iskazuje kao zasebna stavka unutar ostale sveobuhvatne dobiti (nije dio neto knjigovodstvene vrijednosti imovine u bilanci) na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti'
- Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke po izvanbilančnim stavkama (obvezama na temelju kredita, obvezama po ugovorima o financijskom jamstvu) koja se priznaju kao obveza u bilanci i prikazuju na poziciji 'Rezerviranja' u izvještaju o financijskom položaju.

U izvještaju o dobiti ili gubitku, gubici od umanjeња vrijednosti kao i njihovo ukidanje prikazuju se pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjeња vrijednosti s osnove financijskih instrumenata'.

Za financijsku imovinu koja je kreditno umanjeња prilikom početnog priznavanja (POCI imovina), procijenjeni očekivani kreditni gubici uključeni su u početnu fer vrijednost imovine te za nju Grupa utvrđuje kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu. Kod POCI imovine Grupa u izvještajnom razdoblju priznaje samo kumulativnu promjenu u očekivanim kreditnim gubicima tijekom cijelog vijeka trajanja financijske imovine u odnosu na početno priznavanje. Ukoliko dođe do pozitivne promjene u očekivanim kreditnim gubicima u odnosu na inicijalno utvrđene očekivane kreditne gubitke, promjena se provodi kroz uskladu bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine, dok se kod negativne promjene u očekivanim kreditnim gubicima u odnosu na inicijalno utvrđene očekivane kreditne gubitke formiraju rezervacije za umanjeње vrijednosti. Ovakva imovina ne podliježe raspoređivanju u faze umanjeња.

Financijski instrumenti – umanjenje vrijednosti prema MSFI-u 9 (nastavak)

Obveze na temelju kredita i ugovori o izdanim financijskim jamstvima podliježu zahtjevima MSFI-a 9 za umanjenje vrijednosti. Za obveze na temelju kredita i ugovore o izdanom financijskom jamstvu, datum na koji Grupa kao stranka prihvati neopozivu obvezu smatra se datumom početnog priznavanja u smislu primjene zahtjeva za umanjenje vrijednosti. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke priznata po ovim izvanbilančnim stavkama ne ukidaju se u trenutku nastanka financijske imovine već se prenose u rezervacije za umanjenje vrijednosti, dok se razlika do potrebnih rezervacija za umanjenje vrijednosti financijske imovine priznaje u račun dobiti i gubitka (osim ako se radi o POCI imovini).

Faze umanjenja financijskog instrumenta (eng. stages)

Opći model očekivanog kreditnog gubitka definira klasificiranje financijskih instrumenata, na temelju njihove kreditne kvalitete pri početnom priznavanju te promjene kreditne kvalitete u narednim izvještajnim razdobljima, u tri faze umanjenja. Faza umanjenja u koju je financijski instrument raspoređen, određuje iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja koji će se priznati u poslovnim knjigama kao i iznos kamatnog prihoda koji će se u izvještajnom razdoblju obračunati.

Faza umanjenja 1

- Nije došlo do promjene kreditnog rizika ili je došlo do neznčajnog povećanja kreditnog rizika financijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje
- Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: bruto knjigovodstvena vrijednost

Faza umanjenja 2

- Došlo je do značajnog povećanja kreditnog rizika financijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje ali ne i do umanjenja vrijednosti.
- Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja
- Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: bruto knjigovodstvena vrijednost.

Faza umanjenja 3

- Nastupio je status neispunjenja obveza i postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.
- Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: neto knjigovodstvena vrijednost (amortizirani trošak financijske imovine).

Detaljnije informacije o utvrđivanju značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući procjene i prosudbe koje se primjenjuju pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka te definiciju statusa neispunjenja obveza nalaze se u Bilješci 43.4 Upravljanje rizicima, kreditni rizik.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine i gubici kreditnog rizika po potencijalnim obvezama prema MRS-u 39 - usporedno razdoblje

Sva financijska imovina, osim imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka se procjenjuje na svaki datum izvještaja o financijskom položaju zbog mogućnosti postojanja objektivnog dokaza o umanjuju vrijednosti financijske imovine ili grupe financijske imovine.

Financijska imovina ili grupa financijske imovine se umanjuje, ako i samo ako postoji objektivni dokaz za umanjeno vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja te nastali događaj ili događaji imaju utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove financijske imovine i mogu se pouzdano izmjeriti.

Grupa koristi definiciju statusa neispunjenja obveza prema Uredbi kao primarnog indikatora događaja povezanog s gubitkom.

Status neispunjenja obveza, kao događaj povezan s gubitkom, nastaje kada:

- kašnjenja dužnika u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti dulje od 90 dana;
- kao rezultat specifične informacije ili događaja, dužnik najvjerojatnije neće ispuniti svoje kreditne obveze u potpunosti, bez pribjegavanja radnji, kao što su ostvarivanje sigurnosti
- dužnik postaje predmetom restrukturiranja, odnosno promjenama uvjeta ugovora, za klijente u financijskim poteškoćama, što rezultira materijalnim gubitkom
- dužnik je postao predmetom stečajnog postupka ili se protiv njega poduzimaju druge pravne radnje

Za procjenu na razini portfelja Grupa koristi koncept nastalog, ali neprijavljenog gubitka. On identificira vremensko razdoblje između trenutka štetnog događaja uzrokujući buduće probleme i stvarnog otkrivanja problema od strane Banke u trenutku neispunjenja obveze.

Gubici po kreditnim rizicima po potencijalnim obvezama se priznaju ako je vjerojatno da će doći do odljeva ekonomskih koristi za podmirenje obveza koje će rezultirati gubitkom.

Financijski instrumenti – prestanak priznavanja (uključujući promjene ugovornih uvjeta financijske imovine)

(i) Prestanak priznavanja financijske imovine

Financijska imovina prestaje se priznavati ukoliko su ispunjeni sljedeći kriteriji:

- 1) Ugovorna prava na novčane tokove financijske imovine isteknu, ili
- 2) Grupa prenosi financijsku imovinu pod uvjetima koji zadovoljavaju kriterije prestanka priznavanja.

Prilikom prijenosa financijske imovine potrebno je procijeniti obujam u kojem se zadržavaju rizici i povrati vlasništva od te financijske imovine. U tom slučaju:

- 1) ako se prenesu suštinski svi rizici i povrati od vlasništva financijske imovine, prestaje se priznavati financijska imovina,
- 2) ako se ne prenesu niti zadržavaju suštinski svi rizici i povrati od vlasništva financijske imovine, financijska imovina se prestaje priznavati ako je i kontrola nad tom financijskom imovinom prenesena,
- 3) ako se ne prenesu niti zadrže suštinski svi rizici i povrati od vlasništva financijske imovine a zadržana je kontrola, financijska imovina se nastavlja priznavati u obujmu u kojem se nastavlja kontinuirano sudjelovanje u toj financijskoj imovini te je Grupa dužna priznavati i povezanu obvezu.

Kod prestanka priznavanja financijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i primljene naknade (dobici ili gubici) prikazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove prestanka priznavanja financijske imovine mjerene po amortiziranom trošku' ili kod financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit pod pozicijom 'Ostali dobiti ili gubici s osnove prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka'. Za financijsku imovinu koja se mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ova razlika prikazuje se, zajedno sa rezultatom mjerenja, pod pozicijom 'Neto rezultat trgovanja' ili pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka'.

U usporednom razdoblju, pozicije 'Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto', 'Neto rezultat financijske imovine i obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' i „Neto rezultat trgovanja“ se koriste za prikazivanje dobitaka ili gubitka od prestanka priznavanja financijske imovine, ovisno o kategoriji mjerenja u koju je imovina raspoređena.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine i gubici kreditnog rizika po potencijalnim obvezama prema MRS-u 39 - usporedno razdoblje (nastavak)

(ii) Prestanak priznavanja financijske imovine zbog značajnih promjena ugovornih uvjeta

U kreditnom poslovanju Grupe može doći do promjena ugovornih uvjeta financijske imovine bilo kao rezultat pregovora radi prilagodbe izmijenjenim tržišnim uvjetima ili radi sprečavanja financijskih poteškoća klijenta, odnosno radi maksimiziranja mogućnosti naplate ako je klijent već u financijskim poteškoćama.

Kao rezultat promjene uvjeta ili modificiranja ugovornih novčanih tokova financijske imovine može doći do prestanka priznavanja financijske imovine te priznavanja nove, izmijenjene financijske imovine. Grupa je definirala niz kriterija za prestanak priznavanja koji (kvalitativno ili kvantitativno) određuju da li je promjena ugovornih uvjeta financijske imovina dovoljno značajna da zadovolji uvjete za prestanak priznavanja iste:

- a) Promjena ugovornih uvjeta koja dovodi do promjene druge ugovorne strane
- b) Promjena ugovoreni uvjeta koja dovodi do promjene valute ugovora, ugovornih uvjeta na način da se uvode ili uklanjaju jedna ili više ugovornih odredbi koje dovode do različitog tretmana nove financijske imovine (u smislu klasifikacije/mjerenja prema zahtjevima MSFI-a 9), rokova dospjeća preko određenog praga, iznosa i/ili datuma dospjeća preostalih ugovornih novčanih tokova ako ta promjena rezultira učinkom na račun dobiti i gubitka većim od 10% bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine na datum promjene. Ugovorne promjene koje utječu na usklađenost ili neusklađenost instrumenta sa SPPI testom smatraju se potencijalno značajnim modifikacijama koje vode do prestanka priznavanja originalne financijske imovine i početnog priznavanja izmijenjene financijske imovine kao novog financijskog instrumenta.
- c) Promjena ugovornih uvjeta kao rezultat pregovora oko boljih/povoljnijih uvjeta urednog kredita (prihodujući kredit) iniciranog od strane klijenta. Napravljene promjene u skladu su sa tržišnim uvjetima, kako bi se zadržalo klijenta (zbog mogućnosti da klijent kredit refinancira ili prijevremeno otplati).

Kao što je već spomenuto, promjene ugovornih uvjeta mogu dovesti do prestanka priznavanja financijske imovine i priznavanja nove, izmijenjene imovine. Ukoliko je klijent u statusu neispunjenja obveza ili značajna promjena dovodi do tog statusa, izmijenjena financijska imovina smatra se kreditno umanjenom financijskom imovinom pri početnom priznavanju (POCI imovinom). Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti pri početnom priznavanju izmijenjene POCI imovine prikazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove financijskih instrumenata'.

(iii) Prestanak priznavanja financijskih obveza

Financijska obveza ili njezin dio prestaje se priznavati samo kada ta financijska obveza prestane postojati, na način da ju Grupa podmiri, otkaže ili je istekla.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze (ili dijela financijske obveze) koja je izvršena ili prenesena drugoj strani i plaćene naknade, prikazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Ostali dobici ili gubici s osnove prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka' (u usporednom razdoblju pozicija 'Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka, neto'). Za financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ova razlika prikazuje se, zajedno sa rezultatom mjerenja, pod pozicijom 'Neto rezultat trgovanja' ili pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka'.

(iv) Prestanak priznavanja financijskih obveza zbog značajnih promjena ugovornih uvjeta

Razmjena dužničkih instrumenata pod značajno različitim uvjetima između postojećeg dužnika i vjerovnika iskazuje se kao izvršenje izvorne financijske obveze i priznavanje nove financijske obveze.

Derivativni financijski instrumenti

Derivativi su financijski instrumenti:

- 1) čija se vrijednost mijenja prema promjeni određene kamatne stope, cijene financijskog instrumenta, cijene robe, tečaja, indeksa cijena, kreditne sposobnosti ili kreditnog indeksa ili slične varijable, pod uvjetom da ako se radi o nefinancijskoj varijabli, ta varijabla nije specifična za određenu stranku ugovora (nazvana "odnosna" varijabla),
- 2) koji ne zahtijevaju početno neto ulaganje ili relativno malo neto ulaganje u odnosu na ulaganje koje se zahtijeva za druge vrste ugovora za koje se očekuje da slično reagiraju na promjene tržišnih uvjeta,
- 3) koji se podmiruju na neki budući datum.

U okviru redovnog poslovanja Grupa zaključuje ugovore o derivativnim financijskim instrumentima u svrhu upravljanja valutnim rizikom, rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom. Derivativi Grupe uključuju forward ugovore, swap ugovore, opcije, ročnice i kamatne swapove.

Derivativni financijski instrumenti klasificiraju se kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. U izvještaju o financijskom položaju prikazani su pod pozicijom 'Derivativi' unutar pozicije 'Financijska imovina ili financijske obveze koje se drže radi trgovanja'.

Derivativi se priznaju po fer vrijednosti i prikazuju kao imovina ako je njihova fer vrijednost pozitivna ili kao obveze ako je njihova fer vrijednost negativna. Promjene fer vrijednosti derivativa koji se drže radi trgovanja prikazuju se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Neto rezultat trgovanja'. Kamatni trošak i kamatni prihod obračunat po derivativnim financijskim instrumentima prikazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Ostali slični prihodi' ili 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

Ugovori o prodaji i reotkupu

Ugovor o repo poslu obuhvaća prodaju financijske imovine uz obvezu kupnje iste po cijeni utvrđenoj u trenutku sklapanja ugovora.

Vrijednosnice prodane temeljem ugovora o prodaji i ponovnoj kupnji (repo ugovori) ne prestaju se priznavati jer Grupa zadržava gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom te se kategorija mjerenja u koju je ta financijska imovina klasificirana pri početnom priznavanju ne mijenja.

Takva se imovina i dalje prikazuje u izvještaju o financijskom položaju sukladno inicijalnoj klasifikaciji ali na posebnoj poziciji 'Od čega založeno kao kolateral'. Primljena sredstva prikazuju se kao obveza prema drugoj strani u izvještaju o financijskom položaju, pod pozicijom 'Depoziti banaka' ili 'Depoziti klijenata' unutar pozicije 'Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku' odražavajući na taj način prirodu transakcije kao primljenog kredita.

Razlika između prodajne i otkupne cijene tretira se kao kamata i priznaje u račun dobiti i gubitka primjenom efektivne kamatne stope, kao kamatni trošak te prikazuje pod pozicijom 'Kamatni troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod' u izvještaju o dobiti ili gubitku. Prihode ostvarene od financijske imovine dane u zalog, vlasnik vrijednosnog papira je obavezan doznačiti Grupi.

Vrijednosnice kupljene temeljem ugovora o kupnji i ponovnoj prodaji na određeni datum (obnuti repo ugovori) ne prikazuju se u izvještaju o financijskom položaju. Dana sredstva prikazuju se kao potraživanja prema drugoj strani u izvještaju o financijskom položaju pod pozicijom 'Kreditni i predumovi kreditnim institucijama' i 'Kreditni i predumovi klijentima' unutar pozicije 'Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku', odražavajući na taj način prirodu transakcije kao danog kredita. Razlika između kupovne i otkupne cijene tretira se kao kamata i priznaje u račun dobiti i gubitka primjenom efektivne kamatne stope, kao kamatni prihod te prikazuje pod pozicijom 'Kamatni prihodi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Prijeboj financijskih instrumenata

Financijska imovina i financijske obveze se prebijaju, a neto iznos se prikazuje u izvještaju o financijskom položaju ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prijeboj iznosa i kada postoji namjera namire po neto principu, ili istovremene realizacije imovine i podmirenja obveze.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno prema MSFI-evima, i za dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija, kao na primjer aktivnosti trgovanja Grupe.

Ugovori o financijskim jamstvima (Financijske garancije)

Financijska garancija predstavlja ugovor koji zahtijeva izvršenje određenih plaćanja korisniku garancije zbog gubitka koji je on ostvario iz razloga što dužnik za kojeg je takva garancija izdana nije pravovremeno izvršio plaćanje u skladu s izvornim ili izmijenjenim uvjetima financijskog instrumenta. Financijske garancije obuhvaćaju garancije i akreditive.

Za ugovore o financijskom jamstvu datum na koji Grupa kao stranka prihvati neopozivu obvezu smatra se datumom početnog priznavanja. Obveze po ugovorima o financijskom jamstvu podliježu zahtjevima MSFI-a 9 za umanjenje vrijednosti i prestanak priznavanja. Pri početnom priznavanju tih instrumenata, priznaju se rezerviranja za očekivane kreditne gubitke prema modelu očekivanog gubitka i prikazuju pod pozicijom 'Rezerviranja' u izvještaju o financijskom položaju. U usporednom razdoblju, financijske garancije bile su predmet zahtjeva MRS-a 37.

Primljene naknade po izdanim financijskim jamstvima priznaju se kvartalno kao prihod od naknade, tijekom vijeka trajanja instrumenta, te prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Neto prihod od naknada i provizija'.

Najmovi

Najam je ugovor na temelju kojega najmodavac prenosi na najmoprimca u zamjenu za plaćanje ili niz plaćanja pravo uporabe određene imovine u dogovorenom razdoblju. Razvrstavanje najмова, prema zahtjevima MRS-a 17, temelji se na razmjeru u kojemu rizici i koristi povezani s vlasništvom iznajmljene imovine pripadaju najmodavcu ili najmoprimcu.

Najam se klasificira kao financijski najam ako se prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom. U izvještaju o financijskom položaju najmoprimca financijski najam se priznaje kao imovina i obveze po fer vrijednosti iznajmljene nekretnine ili, ako je niže, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma određenih na početku najma. U izvještaju o financijskom položaju najmodavca priznaje se potraživanje u iznosu koji je jednak neto ulaganju u najam (sadašnja vrijednost najma plaćanja uključujući ne garantiranu rezidualnu vrijednost). Razlika između ukupnog potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni financijski prihod koji se priznaje u računu dobiti i gubitka kroz razdoblje najma primjenom metode efektivne kamatne stope te se prikazuje pod pozicijom 'Kamatni prihodi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

Najam se klasificira kao poslovni najam (operativni najam) ako se ne prenose svi rizici i koristi povezani s vlasništvom imovine na najmoprimca. Najmoprimac priznaje plaćanja s osnove operativnog najma kao trošak u računu dobiti i gubitka, po linearnoj osnovi tijekom trajanja najma. Taj trošak prikazuje se pod pozicijom 'Ostali administrativni troškovi' u izvještaju o dobiti ili gubitku. Najmodavac priznaje imovinu koja je predmet poslovnog najma, po trošku nabave umanjenoj za akumuliranu amortizaciju a prikazuje pod pozicijom 'Nekretnine i oprema' ili 'Ulaganja u nekretnine' u izvještaju o financijskom položaju. Prihod od najma imovine dane u operativni najam priznaje se u račun dobiti i gubitka po linearnoj osnovi tijekom trajanja najma. Taj prihod prikazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma'.

Preračunavanje stranih valuta

Konsolidirani financijski izvještaji prezentirani su u kunama koje su i funkcionalna valuta Grupe. Funkcionalna valuta je valuta primarnog poslovnog okruženja u kojem društvo posluje. Svako društvo u Grupi određuje vlastitu funkcionalnu valutu, a stavke uključene u financijske izvještaje svakog društva mjere se uporabom te funkcionalne valute.

Preračunavanje stranih valuta (nastavak)

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u kune primjenom tečajeva stranih valuta važećim na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama ponovno se preračunavaju u kune prema pripadajućim tečajevima stranih valuta na datum izvještaja o financijskom položaju. Nemonetarne stavke u stranoj valuti, koje se mjere po fer vrijednosti, preračunavaju se u kune primjenom tečaja strane valute važećeg na dan utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti, koje se iskazuju po povijesnom trošku, preračunavaju se primjenom tečaja strane valute važećeg na datum transakcije.

Tečajne razlike, koje nastaju pri preračunavanju u funkcionalnu valutu, prikazuju se u izvještaju o dobiti ili gubitku razdoblja pod pozicijom 'Neto rezultata trgovanja' osim tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja financijskih instrumenta u stranoj valuti koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja inozemnog poslovanja što je opisano u nastavku.

Tečajne razlike po dužničkim instrumentima koji predstavljaju monetarnu imovinu, iskazanima u stranoj valuti, i klasificiranima kao financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, priznaju se u računu dobiti i gubitka za komponente knjigovodstvene vrijednosti koje čine amortizirani trošak te imovine i unutar ostale sveobuhvatne dobiti za ostali promjene vrijednosti imovine (razlika do fer vrijednosti).

Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine mjerene po fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka razdoblja, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine klasificirane kao financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kod koje se gubici i dobiti s osnove promjene tečaja priznaju, zajedno s ostalim promjenama, unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

Imovina i obveze inozemnog poslovanja (strana ovisna društva) preračunavaju se u kune po tečaju strane valute važećem na datum izvještaja o financijskom položaju. Prihodi i troškovi se preračunavaju po prosječnom tečaju za izvještajno razdoblje koji se računa na bazi dnevnih tečaja. Goodwill, nematerijalna imovina priznata pri stjecanju stranih ovisnih društava i usklađenja na fer vrijednosti knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza pri stjecanju tretiraju se kao imovina i obveze stranih ovisnih društava i preračunavaju na datum izvještavanja. Tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja priznaju se unutar ostale sveobuhvatne dobiti i prikazuju pod pozicijom 'Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Kod prodaje inozemnog poslovanja, iznos tečajnih razlika akumuliran unutar ostale sveobuhvatne dobiti prenosi se u račun dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Tečajevi Hrvatske narodne banke za najznačajnije valute koje su Grupa i Banka primjenjivale u izradi izvještaja o financijskom položaju na izvještajne datume su kako slijedi:

31. prosinca 2018.	EUR 1=HRK 7,417575
31. prosinca 2017.	EUR 1=HRK 7,513648

Poslovna spajanja i goodwill

(i) Poslovna spajanja

Stjecanje ovisnih društava obračunava se korištenjem metode kupnje. Trošak poslovnog spajanja mjeri se kao zbroj fer vrijednosti (na dan razmjene) dane imovine, nastalih ili preuzetih obveza te vlasničkih instrumenata koje je Grupa izdala u zamjenu za kontrolu nad stečenim društvom.

Goodwill nastao stjecanjem priznaje se kao imovina i početno iskazuje po trošku, koji predstavlja višak naknade za stjecanje iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti priznate prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza stečenog društva. Ako je udio Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza stečenog društva viši od troška poslovnog spajanja, višak se priznaje u računu dobiti i gubitka u razdoblju stjecanja i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u izvještaju o dobiti i gubitku.

Nekontrolirajući interes je dio neto rezultata poslovanja i neto sredstava podružnica koji se može pripisati interesima koji nisu vlasništvo Banke, izravno ili neizravno preko podružnice. Nekontrolirajući interes iskazuje se u postotku od neto imovine podružnice.

Stjecanje Erste Factoring d.o.o.:

Na dan 11. kolovoza 2018. Banka je stekla dodatnih 25,004% udjela u društvu Erste Factoring d.o.o. te tako povećala svoje vlasništvo na 100% za novčanu naknadu u iznosu 21 milijun HRK.

Budući da je stjecanje izvršeno unutar Grupe (krajnje matično društvo je Erste Group Bank AG) koristila se metoda udruživanja interesa za stjecanje dodatnog udjela u društvu Erste Factoring d.o.o.

Prije stjecanja izvršena je dokapitalizacija Erste Factoring d.o.o. u iznosu 60 milijuna HRK.

Stjecanje Diners Club International MAK d.o.o.e.l.:

Na dan 09. ožujka 2017. godine društvo Erste Card Club d.o.o., Zagreb je steklo 100% vlasničkog udjela u društvu Diners Club International MAK d.o.o.e.l., Skopje, Republika Makedonija za novčanu naknadu u iznosu 15 milijuna HRK.

Za stjecanje Diners Club International MAK d.o.o.e.l. priznat je goodwill u iznosu 4 milijuna HRK za koji je provedeno 100% umanjenje vrijednosti.

Iznosi priznati pri početnoj konsolidaciji:

Izveštaj o financijskom položaju	u milijunima HRK
Potraživanja od drugih banaka	3
Kredit i potraživanja od klijenata	38
Ostala imovina	6
IMOVINA	47
Obveze prema drugim bankama	12
Obveze prema klijentima	23
Ostale obveze	1
OBVEZE	36
Neto stečena imovina	11
Ukupna neto stečena imovina	11
Trošak stjecanja	15
Goodwill	4
Novčani priljev za stjecanje ovisnog društva:	
Novac stečen sa ovisnim društvom	1
Plaćeno u novcu	(15)
Neto odljev novca	(14)

Poslovna spajanja i goodwill (nastavak)

(ii) Goodwill i test umanjenja vrijednosti goodwilla

Goodwill koji nastaje stjecanjem ovisnog društva početno se priznaje po trošku utvrđenom primjenom metode stjecanja, umanjenom za naknadno akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Goodwill podliježe testu umanjenja koji Grupa provodi godišnje, u studenom ili tokom godine ako se pojave indicije o mogućem umanjenju. Utvrđeni gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje u račun dobiti i gubitka. Umanjenje vrijednosti provodi se za svaku od jedinica koje generiraju novac na koju je goodwill alociran. Jedinica koja generira novac je najmanja identificirana grupa imovine koja generira novčane tokove koji su neovisni od novčanih tokova koje generira druga imovina ili grupa imovine.

Goodwill se testira na umanjenje uspoređujući nadoknadivi iznos svake jedinice koja generira novac (eng. CGU) na koju se goodwill odnosi sa pripadajućom knjigovodstvenom vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost jedinice koja generira novac izračunata je na temelju iznosa kapitala alociranog na jedinicu koja generira novac uzimajući u obzir svaki iznos goodwilla i neamortizirane nematerijalne imovine priznat jedinici koja generira novac prema alokaciji kupovne cijene.

Nadoknadivi iznos je veći iznos između fer vrijednosti jedinice koja generira novac umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u uporabi. Gdje je moguće, fer vrijednost umanjena za troškove prodaje se utvrđuje u skladu s nedavnim transakcijama, tržišnim kotacijama ili procjenama. Vrijednost u upotrebi utvrđuje se upotrebom modela diskontiranih novčanih tokova, koji sadrži specifičnosti bankarskog poslovanja i njenog regulatornog okvira. Pri utvrđivanju vrijednosti u upotrebi računamo sadašnju vrijednost budućih zarada dioničara.

Procjena budućih zarada raspodjeljivih dioničarima bazira se na financijskim planovima jedinice koja generira novac u skladu s odlukom Uprave uzimajući u obzir ispunjenje regulatornih kapitalnih zahtjeva. Period planiranja je pet godina. Nakon procjene budućih zarada raspodjeljivih dioničarima buduće zarade diskontiraju se na sadašnju vrijednost. Zarade nakon pete godine izračunavaju se na temelju zarada posljednje godine planiranja na koju se primjenjuje dugoročna stopa rasta, koja se naslanja na makroekonomske parametre za svaku jedinicu koja generira novac. Procijenjene buduće zarade nakon inicijalnog perioda planiranja odražavaju se kroz terminalnu vrijednost.

Diskontne stope primijenjene pri izračunu sadašnje vrijednosti utvrđene su u skladu s Modelom procjene kapitala (CAPM). U CAPM modelu diskontna stopa uključuje nerizičnu kamatnu stopu, tržišnu premiju za rizik koja se množi sa beta faktorom (sistematični tržišni rizik) te rizikom zemlje. Vrijednosti uzete pri utvrđivanju diskontne stope su utvrđene iz eksternih izvora informacija.

Ukoliko je nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac manji od njene knjigovodstvene vrijednosti, razlika se priznaje kao gubitak od umanjenja vrijednosti i prikazuje u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'. Gubitak od umanjenja vrijednosti prvo se alocira na umanjenje vrijednosti goodwilla. Preostali iznos, ukoliko postoji, umanjuje knjigovodstvenu vrijednost ostalih jedinica koje generiraju novac, ali ne na vrijednost nižu od njene fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Ukoliko je nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac veći ili jednak njenoj knjigovodstvenoj vrijednosti nema potrebe za umanjenjem vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla ne može se ukinuti u budućim razdobljima.

Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazuju se po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Troškovi posudbe (kamate i drugi troškovi nastali prilikom posudbe sredstava) kapitaliziraju se u slučaju kada se odnose na stjecanje, izgradnju ili izradu kvalificirane imovine, kao dio troška te imovine. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na način da se nabavna vrijednost imovine otpiše do ostatka vrijednosti tijekom procijenjenog vijeka uporabe imovine. Zemljišta i imovina u pripremi se ne amortiziraju. Trošak amortizacije prikazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom „Amortizacija“, a gubitak od umanjenja vrijednosti pod pozicijom „Ostali operativni rezultat“.

Procijenjeni ekonomski vijek uporabe prikazani su kako slijedi:

	Životni vijek u godinama	
	2017.	2018.
Zgrade	40	40
Namještaj i oprema	3-10	3-10
Motorna vozila	4-6	4-6
Računala	4	4

Na zemljište se ne obračunava amortizacija.

Dugotrajna imovina se prestaje priznavati rashodovanjem ili kada se više ne očekuju buduće ekonomske koristi od njene uporabe. Dobit ili gubitak koji nastane rashodovanjem imovine (dobiven kao razlika između neto iznosa dobivenog prilikom prodaje i knjigovodstvene vrijednosti imovine) se priznaje u računu dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom „Ostali operativni rezultat“.

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine uključuju ulaganja u zemlju i zgrade ili dio zgrada od strane vlasnika (ili najmoprimac kod financijskog najma) s namjerom ostvarivanja zarade od najma i/ili porasta tržišne vrijednosti. U slučaju djelomičnog korištenje nekretnine u vlastite poslovne svrhe, nekretnina se tretira kao ulaganje u nekretnine smo ako dio koji se koristi u vlastite poslovne svrhe nije značajan. Kod razvijanja (rekonstrukcije) postojećeg ulaganje u nekretninu radi daljnje buduće upotrebe kao ulaganja u nekretnine, nekretnina ostaje ulaganje u nekretnine i tijekom njezina daljnjeg razvoja.

Ulaganje u nekretnine se inicijalno priznaje po trošku uključujući sve transakcijske troškove. Naknadno mjerenje se provodi po trošku (trošak stjecanja umanjen za akumuliranu amortizaciju i akumulirani gubitak od umanjena imovine).

Ulaganje u nekretnine je prikazano u izvještaju o financijskom položaju pod pozicijom 'Ulaganje u nekretnine'. Prihod od najamnine se prikazuje u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma'. Amortizacija se priznaje i prikazuje u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Amortizacija' primjenom linearne metode tijekom procijenjenog vijeka uporabe imovine. Korisni vijek uporabe ulaganja u nekretnine su identični zgradama prikazanim pod 'Nekretnine i oprema'. Gubitak od umanjenja vrijednosti, kao i njegovo ukidanje, priznaje se u računu dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Nematerijalna imovina

Osim goodwilla, nematerijalna imovina Grupe uključuje računalni softver, liste klijenata i drugu nematerijalnu imovinu. Nematerijalna imovina se priznaje samo ako se trošak nabave može pouzdano utvrditi i ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritijecati Grupi.

Troškovi interno proizvedenog softvera kapitaliziraju se ako Grupa može pokazati tehničku izvedivost i namjeru završetka softvera, mogućnost korištenja, vjerojatnost ostvarivanja budućih ekonomskih koristi, dostupnost resursa i mogućnost pouzdanog mjerenja troškova. Nematerijalna imovina stečena odvojeno, početno se mjeri po trošku nabave. Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Trošak nematerijalne imovine stečene u poslovnom spajanju je njezina fer vrijednost na datum stjecanja. U Grupi, to su liste klijenata i one se kapitaliziraju pri stjecanju ako se mogu pouzdano mjeriti.

Nematerijalna imovina s određenim korisnim vijekom uporabe amortizira se primjenom linearne metode. Razdoblje amortizacije i primijenjene metode pregledavaju se najmanje na kraju financijske godine i usklađuju ukoliko je potrebno. Trošak amortizacije nematerijalne imovine prikazan je u izvještaju o dobiti ili gubitku pod pozicijom 'Amortizacija'.

Procijenjeni korisni vijek trajanja je kako slijedi:

	Životni vijek u godinama	
	2017.	2018.
Softver	4	4
Temeljni informatički sustav Banke	6	6
Ostala nematerijalna imovina	5	5

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine (nekretnine i oprema, ulaganje u nekretnine, nematerijalna imovina)

Grupa procjenjuje na svaki izvještajni datum postoji li indicija da je vrijednost nefinancijske imovine umanjena. Test umanjenja vrijednosti se provodi na razini pojedinačne imovine ako imovina generira novčane tokove koji su uvelike neovisni od novčanih tokova ostale imovine. Tipičan primjer takve imovine je ulaganje u nekretnine. U protivnom, test umanjenja vrijednosti se provodi na razini jedinice koja generira novac (CGU) kojoj imovina pripada. CGU je najmanja identificirana grupa imovine koja generira novčane tokove koji su uvelike neovisni o novčanim tokovima ostale imovine ili grupe imovine. Detalji o umanjenju vrijednosti goodwilla i pravilima za alokaciju umanjenja vrijednosti na jedinice koje generiraju novac nalaze se u poglavlju 'Poslovne kombinacije i goodwill', u dijelu (ii) Goodwill i test umanjenja vrijednosti goodwilla.

Ako postoji indicija za umanjenje vrijednosti ili prilikom godišnjeg testiranja na umanjenje vrijednosti imovine, Grupa procjenjuje njenu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost imovine je vrijednost veća od neto prodajne vrijednosti (fer vrijednost umanjena za troškove prodaje) imovine CGU i njene uporabne vrijednosti. Ako knjigovodstvena vrijednost imovine CGU premašuje njenu nadoknadivu vrijednost imovina se smatra umanjenom i otpisuje se do njezinog nadoknadivog iznosa. Kod mjerenja uporabne vrijednosti imovine, procijenjeni budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja reflektira trenutne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Na svaki izvještajni datum procjenjuje se i da li postoje indicije da je došlo do promjene u prethodno korištenim procjenama te da priznata umanjenja vrijednosti više ne vrijede ili su se smanjila. Ako takva indicija postoji, Grupa procjenjuje nadoknadivu vrijednost imovine CGU. Prethodno priznat gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo ako je došlo do promjena pretpostavki korištenih u procjeni te utvrđivanju nadoknadivog iznosa imovine od trenutka zadnjeg priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti. Povećanje knjigovodstvenog iznosa imovine, kao rezultat ukidanja gubitka, ne smije, za imovinu mjerenu po modelu troška, premašiti knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila iskazana (umanjena za iznos amortizacije) da u prethodnim godinama nije bio priznat gubitak od umanjenja imovine.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i njegovo ukidanje priznaje se u račun dobiti i gubitka te prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Zalihe

Materijalna imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja za koju je namjera Grupe prodaja kroz redovno poslovanje raspoređena je u ostalu imovinu i mjeri se prema zahtjevima MRS-a 2 'Zalihe'. Takva imovina se početno priznaje po trošku stjecanja koji je jednak fer vrijednosti te imovine utvrđenoj prilikom preuzimanja. Naknadno mjerenje provodi se po trošku stjecanja ili neto prodajnoj vrijednosti (očekivana prodajna cijena umanjena za troškove prodaje) ovisno o tome što je niže.

Trošak stjecanja uključuje ne samo kupovnu cijenu nego i sve ostale troškove koji se direktno mogu pripisati stjecanju, poput troškova transporta, carine, ostalih poreza i troškova konverzije zaliha itd. Troškovi posudbe se kapitaliziraju do mjere do koje se direktno odnose na stjecanje imovine.

Dobici ili gubici nastali prodajom imovine priznaju se u računu dobiti i gubitka a prikazani su pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat', zajedno s troškovima prodaje i ostalim troškovima koji su nastali u prodaji sredstava.

Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju kada Grupa ima obvezu koja je rezultat prošlih događaja, vjerojatno je da će podmirenje te obveze zahtijevati odljev resursa i iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom.

Rezerviranja za obveze odražavaju se na razini za koju Uprava smatra da je dovoljna za podmirenje gubitaka. Uprava utvrđuje adekvatnost rezerviranja na temelju pregleda pojedinih stavaka, nedavnih iskustava gubitka, trenutne ekonomske situacije, karakteristika rizika pojedinih kategorija transakcija i ostalih primjerenih faktora na datum izvještaja o financijskom položaju.

U izvještaju o financijskom položaju rezerviranja su prikazana pod pozicijom 'Rezerviranja'. Ona uključuju rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za preuzete potencijalne obveze (posebno financijske garancije i obveze po kreditima) kao i rezerviranja za pravne sporove. Troškovi ili prihodi koji se odnose na rezerviranja se prikazuju pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Dugoročna primanja zaposlenih

Za definirane otpremnine za mirovinu i jubilarne nagrade, trošak otpremnina se utvrđuje metodom projicirane kreditne jedinice, sa aktuarskim pretpostavkama koje se iznose na svaki datum izvještaja o financijskom položaju. Aktuarski dobiti ili gubici za rezerviranja za mirovine i otpremnine su u potpunosti priznati u razdoblju u kojem su i nastali. Efekti ponovnog mjerenja priznaju se unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

Aktuarski dobiti ili gubici za rezerviranja za jubilarne nagrade su priznati u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su i nastali, prikazuju se pod pozicijom 'Troškovi zaposlenih'.

Protekli trošak usluga se odmah priznaje do mjere do koje su primanja već stečena, u protivnom je amortizirano na pravocrtnoj osnovi kroz prosječno razdoblje dok primanja ne postanu stečena.

Obveze za otpremnine za mirovinu priznate u izvještaju o financijskom položaju predstavljaju sadašnju vrijednost obveza za definirana primanja.

Porez na dobit

Porez na dobit sastoji se od tekućih i odgođenih poreza.

(i) Tekući porez

Porezna imovina ili obveze po tekućem porezu za tekuću i prethodne godine se izračunava kao iznos koji se očekuje dobiti ili platiti poreznim vlastima. Porezna stopa i porezni zakoni koji vrijede prilikom izračunavanja iznosa su oni koji su važeći na datum izvještaja o financijskom položaju.

Porez na dobit (nastavak)

(ii) Odgođeni porez

Odgođeni porez je priznat kao privremena razlika između porezne osnovice imovine ili obveza i njihovih knjigovodstvenih vrijednosti na datum izvještaja o financijskom položaju. Odgođene porezne obveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odgođena porezna imovina se priznaje za privremene odbitne razlike i neiskorištene porezne gubitke do mjere do koje je vjerojatno da će oporeziva dobit biti na raspolaganju za sučeljavanje s odbitnim privremenim razlikama i prenijetim neiskorištenim poreznim gubicima.

Knjigovodstvena vrijednost odgođene porezne imovine se revidira na svaki datum izvještaja o financijskom položaju i smanjuje se do mjere do koje više nije vjerojatno da će dostatna oporeziva dobit biti na raspolaganju kako bi se sva ili dio odgođene porezne imovine iskoristio. Nepriznata odgođena porezna imovina se nanovo procjenjuje na svaki datum izvještaja o financijskom položaju i priznaje se do mjere do koje je postalo vjerojatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti da se odgođeni porez vrati.

Odgođena porezna imovina i obveze se mjere po poreznoj stopi za koju se očekuje da će vrijediti u godini u kojoj je imovina realizirana ili obveza podmirena, temeljeno na poreznim stopama (i poreznim zakonima) koje su donesene ili su u postupku donošenja na datum izvještaja o financijskom položaju. Za ovisna društva vrijede lokalni porezni zakoni.

Odgođeni porez priznaje se u račun dobiti i gubitka osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kada se i odgođeni porez priznaje unutar kapitala.

Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji legalno provedivo pravo na prijeboj i odgođeni porezi se odnose na istu poreznu vlast.

Fiducijarni poslovi

Imovina i pripadajući prihodi, zajedno s povezanim obvezama za povratom imovine klijentima isključeni su iz ovih financijskih izvještaja kada Grupa nastupa u fiducijarnom svojstvu, odnosno kao ovlaštena osoba, povjerenik ili zastupnik.

Priznavanje prihoda i troškova

Opisi i kriteriji priznavanja stavaka iskazanih na pozicijama izvještaja o dobiti ili gubitku su:

(i) Neto kamatni prihod

'Neto kamatni prihod' podijeljen je na pozicije 'Kamatni prihod', 'Ostali slični prihodi', 'Kamatni trošak' i 'Ostali slični troškovi'. Podjela na ove pozicije napravljena je na temelju činjenice da li je za obračun kamatnog prihoda ili kamatnog troška primijenjena metoda efektivne kamatne stope sukladno zahtjevima MSFI-a 9.

Priznavanje prihoda i troškova (nastavak)

Na poziciji 'Kamatni prihod' prikazuju se prihodi s osnove kamate od financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, obračunate primjenom efektivne kamatne stope na način pojašnjen ranije, pod poglavljem 'Financijski instrumenti – priznavanje i mjerenje'.

Na poziciji 'Ostali slični prihodi' prikazuju se prihodi s osnove kamate od ne derivatne financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, derivatnih financijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja te negativna kamata po financijskim obvezama.

Na poziciji 'Kamatni trošak' prikazuju se troškovi s osnove financijskih obveza koje se mjere po amortiziranom trošku koji su obračunati primjenom metode efektivne kamatne stope na način pojašnjen ranije, pod poglavljem 'Financijski instrumenti – priznavanje i mjerenje'.

Na poziciji 'Ostali slični troškovi' prikazuju se troškovi s osnove kamate od ne derivatnih financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, derivatnih financijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja, negativna kamata obračunata po financijskoj imovini te neto kamatni trošak po otpremninama, mirovina i jubilarnim nagradama obračunat prema zahtjevima MRS-a 19.

Što se tiče financijskih instrumenata pozicije 'Kamatni prihod' i 'Ostali slični prihodi' uključuju kamatni prihod na dane kredite i predujmove bankama i klijentima, na novčana sredstva, na dužničke vrijednosne papire u svim kategorijama mjerenja financijske imovine te kamatni prihod po derivatnim financijskim instrumentima. Pozicije 'Kamatni trošak' i 'Ostali slični troškovi' uključuju kamatu plaćenu na depozite klijenata, depozite banaka, izdane dužničke vrijednosne papire i ostale financijske obveze u svim kategorijama mjerenja financijskih obveza te kamatni trošak po derivatnim financijskim instrumentima.

(ii) Neto prihod od provizija i naknada

Grupa priznaje prihode i troškove od naknada i provizija ostvarene pružanjem različitih usluga klijentima. Naknade ostvarene pružanjem usluga tijekom određenog vremenskog razdoblja razgraničavaju se tijekom tog istog vremenskog razdoblja.

Navedene naknade uključuju naknade od kreditnog poslovanja, naknade za izdane garancije, provizije za upravljanje imovinom, naknade za usluge skrbništva i ostale naknade za upravljanje i savjetovanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju, naknade za posredovanje u stambenim štednjama i naknade po mjenjačkim poslovima.

(iii) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka u trenutku nastanka prava na primitak dividende. Ova stavka uključuje dividende od dionica i drugih vlasničkih vrijednosnih papira u svim kategorijama mjerenja.

(iv) Neto rezultat trgovanja

Rezultat proizašao iz trgovanja uključuje sve dobitke i gubitke zbog promjene fer vrijednosti (čiste cijene) financijske imovine i financijskih obveza koji se drže radi trgovanja, uključujući sve derivative koji nisu određeni kao instrument zaštite. Osim navedenog, pozicija 'Neto rezultat trgovanja' uključuje dobitke i gubitke koji proizlaze iz promjene tečaja monetarne imovine i obveza.

(v) Dobici/gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Na ovoj poziciji prikazuju se promjene u fer vrijednosti (čista cijena) financijske imovine koja se ne drži radi trgovanja a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka, uključujući i dobitke i gubitke od prestanka priznavanja takve imovine. Dobici i gubici koji su rezultat promjene u fer vrijednosti (čiste cijene) financijskih obveza određenih da se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, uključujući i dobitke i gubitke od njihova prestanka priznavanja također se prikazuju se na ovoj poziciji. Međutim promjene u fer vrijednosti koje su rezultat promjene vlastitog kreditnog rizika financijske obveze priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti te nisu prikazane pod ovom pozicijom.

U usporednom razdoblju ova pozicija uključuje samo promjene u fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza određenih da se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Priznavanje prihoda i troškova (nastavak)

(vi) Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela

Na ovoj poziciji prikazan je rezultat od ulaganja u pridružena društava i zajedničke pothvate na koja se primjenjuje metoda udjela (mjerena kao udio investitora u dobiti i gubitku pridruženih društava ili zajedničkih pothvata). Međutim, gubitak od umanjenja vrijednosti i njegovo ukidanje te realizirani dobiti i gubici od ulaganja u pridružena društva ili zajedničke pothvate koja se uključuju u konsolidirane financijske izvještaje metodom udjela prikazuju se pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

(vii) Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma

Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma se priznaje primjenom proporcionalne metode tijekom razdoblja najma.

(viii) Troškovi zaposlenih

Troškovi zaposlenih uključuju troškove plaća i naknada, troškove bonusa, doprinose i poreze iz plaća i na plaće. Također, uključuje i trošak tekućeg rada za otpremnine i jubilarne nagrade te efekte ponovnog mjerenja obveza za jubilarne nagrade.

(ix) Ostali administrativni troškovi

Ostali administrativni troškovi uključuju IT troškove, troškove uredskog prostora, uredske operativne troškove, troškove reklame i propagande, troškove pravnih i konzultantskih usluga.

(x) Amortizacija

Ova stavka sadrži amortizaciju nekretnina i opreme, amortizaciju ulaganja u nekretnine te amortizaciju nematerijalne imovine.

(xi) Dobici /gubici od prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku

Na ovoj poziciji prikazani su dobiti i gubici od prestanka priznavanja financijske imovine mjerene po amortiziranom trošku. Međutim, dobiti i gubici od prestanka priznavanja koji se odnose na financijsku imovinu koja je u trenutku prestanka priznavanja bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 prikazuju se na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata'.

(xii) Ostali dobiti/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Na ovoj poziciji prikazani su dobiti i gubici od prestanka priznavanja financijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, financijskih obveza koje se mjere po amortiziranom trošku i ostalih financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka poput potraživanja s osnove financijskog najma i financijskih garancija. Međutim, dobiti i gubici od prestanka priznavanja koji se odnose na financijsku imovinu koja je u trenutku prestanka priznavanja bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 prikazuju se na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata'.

(xiii) Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata

Na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata' prikazani su gubici od umanjenja i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata koji, prema MSFI-u 9, ulaze u obuhvat zahtjeva za umanjenje vrijednosti.

Naplata prethodno otpisane financijske imovine i izravni otpisi također se prikazuju na ovoj poziciji. Isto tako, na ovoj poziciji prikazani su dobiti i gubici od prestanka priznavanja financijske imovine ako se radi o POCI imovini ili ako je ta financijska imovina bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 u trenutku prestanka priznavanja.

(xiv) Ostali operativni rezultat

Na poziciji 'Ostali operativni rezultat' prikazani su svi ostali prihodi i troškovi koji nisu izravno vezani uz redovnu djelatnost Banke i Grupe. Nadalje, pristojbe na bankarske aktivnosti su dio ostalog operativnog rezultata.

'Ostali operativni rezultat' uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti ili ukidanja umanjenja vrijednosti kao i rezultat od prodaje nekretnina i opreme te nematerijalne imovine. Također, ova pozicija uključuje i gubitak od umanjenja vrijednosti goodwill-a.

Priznavanje prihoda i troškova (nastavak)

Nadalje, pozicija 'Ostali operativni rezultat' obuhvaća sljedeće: troškove za ostali porez, prihode od smanjenja i troškove povećanja rezerviranja, gubitak od umanjenja vrijednosti vlasničkih ulaganja uključenih u konsolidirani izvještaj metodom udjela i njegova ukidanja te dobitke i gubitke od njihove prodaje, dobitke i gubitke od prestanka priznavanja podružnica.

U usporednom razdoblju, ostali operativni rezultat također uključuje prihode od otpuštanja i troškove rezervacija za kreditni rizik.

(xv) Dobici/gubici po osnovi financijske imovine i financijskih obveza koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto, u usporednom razdoblju

Ova pozicija uključuje dobitke i gubitke od prodaje/prestanka priznavanja financijske imovine raspoložive za prodaju i financijske imovine koja se drži do dospelja, kredita i potraživanja i financijskih obveza koje se mjere po amortiziranom trošku. Međutim, ako je dobitak ili gubitak odnosi na kreditno umanjenu financijsku imovinu, tada je isti prikazan kao dio neto gubitka od umanjenja vrijednosti i ne uključuje se u ovu poziciju.

(xvi) Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine u usporednom razdoblju

Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine sadrži gubitke od umanjenja i ukidanje gubitka od umanjenja vrijednosti za kredite i potraživanja, financijsku imovinu koja se drži do dospelja i financijsku imovinu raspoloživu za prodaju. Neto gubitak od umanjenja vrijednosti se odnosi na ispravke vrijednosti na pojedinačnoj i skupnoj (nastali, ali ne prikazani) osnovi. Izravni otpisi su dio gubitaka od umanjenja vrijednosti. Ova pozicija također uključuje povrate iznosa prethodno otpisanih iz izvještaja o financijskom položaju.

d) TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE, PRETPOSTAVKE I PROCJENE

Konsolidirani financijski izvještaji sadrže iznose koji su utvrđeni na temelju prosudbi te primjenom pretpostavki i procjena. U primjeni računovodstvenih politika, Uprava je dužna davati prosudbe, procjene i izvoditi pretpostavke o knjigovodstvenim iznosima imovine i obveza i iznosima prihoda i rashoda koje ne moraju biti očigledne iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke se temelje na povijesnom iskustvu i drugim čimbenicima koji se smatraju relevantnim. Procjene i pretpostavke na temelju kojih su izvedene procjene se kontinuirano revidiraju. Kao rezultat neizvjesnosti primijenjenih pretpostavki i prosudbi, stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih što može dovesti do usklađenja priznatih knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u budućnosti. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju promjene ako promjena utječe samo na to razdoblje, odnosno i u razdoblju promjene i budućim razdobljima ako promjena utječe i na tekuće i na buduća razdoblja.

U nastavku su iznesene osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i drugi ključni izvori neizvjesnosti procjena na datum izvještaja o financijskom položaju koji nose značajan rizik koji može dovesti do materijalno značajnog usklađenja knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza u idućoj financijskoj godini.

Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata

Model očekivanog kreditnog gubitka je model umanjenja vrijednosti koji se zasniva na prosudbi buduću da zahtijeva procjenu značajnog porasta kreditnog rizika i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka bez detaljnih smjernica na koji način ih mjeriti. U pogledu procjene značajnog porasta kreditnog rizika, Grupa je odredila pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih kriterija i zadanih kvantitativnih pragova. Pored navedenog, složeno područje je i određivanje grupa slične imovine za koju se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na osnovi portfelja u slučaju kada su pokazatelji o povećanju kreditnog rizika na pojedinačnoj osnovi dostupni tek s određenim vremenskim zakašnjenjem. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje primjenu složenih modela koji se zasnivaju na povijesnim, statističkim podacima o vjerojatnosti statusa neispunjenja obveza i stopama gubitka u slučaju nastanka tog statusa, pojedinačnim procjenama kreditno umanjenih novčanih tokova i različitim scenarijima koji uključuju i razmatranje informacija o budućim događajima. Pored navedenog, potrebno je utvrditi razdoblje izloženosti kreditnom riziku za instrumente sa neodređenim rokom dospjeća poput revolving kredita.

U usporednom razdoblju, primjenom zahtjeva MRS-a 39 i modela umanjenja vrijednosti na temelju nastalog gubitka, Grupa je pregledavala svoju financijsku imovinu koja se ne mjeri kao fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka na svaki datum izvještaja o financijskom položaju kako bi ocijenila postoje li naznake gubitaka od umanjenja vrijednosti koji bi trebao biti evidentiran u računu dobiti i gubitka. U pravilu, bilo je potrebno utvrditi postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti kao rezultat događaja koji je uzrokovao gubitak nakon inicijalnog priznavanja i procjene iznosa i vremenskog okvira budućih novčanih tokova kod izračuna umanjenja vrijednosti.

Kontrola

MSFI 10 'Konsolidirani financijski izvještaji' definira uvjete koje Grupa treba osigurati kako bi ostvarila kontrolu nad društvom. Uvjeti koji moraju biti zadovoljeni jesu:

- (a) moć usmjeravanja relevantnih djelatnosti društva, npr. aktivnosti koje značajno utječu na prinos društva;
- (b) izloženost, ili prava na varijabilne prinose iz odnosa sa društvom; i
- (c) sposobnost utjecati na te prinose kroz svoju moć nad društvom.

Procjena postojanja kontrole pod ovom definicijom može zahtijevati značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene, a osobito u nestandardnim situacijama kao što su:

- (1) moć proizlazi iz prava glasa i iz ugovornih odnosa (ili uglavnom iz potonjeg);
- (2) izloženost koja proizlazi iz bilančnih investicija i vanbilančnih obveza ili garancija (ili uglavnom iz potonjeg); ili
- (3) varijabilni prinosi koji proizlaze iz identificiranih prihoda (npr. dividende, kamate, naknade) te iz ušteda troškova, ekonomije razmjera i/ili operativnih sinergija (ili uglavnom iz potonjeg).

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa procjenjuje postoje li indicije da je vrijednost materijalne ili nematerijalne imovine umanjena i da li je potrebno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti u izvještaj o dobiti ili gubitku. Nadalje, jedinice koje generiraju novac (CGU) a na koje je alociran goodwill, testiraju se na godišnjoj razini. Utvrđivanje vrijednosti u uporabi i neto prodajne vrijednosti takve imovine zahtijeva prosudbu i procjene vremenskog razdoblja i iznosa očekivanih budućih novčanih tokova i diskontnih stopa. Pretpostavke i procjene korištene u izračunu umanjenja vrijednosti nefinancijske imovine opisane su pod poglavljima ' Poslovna spajanja i goodwill' i 'Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine' unutar Računovodstvenih politika.

d) PRIMJENA I IZMJENA NOVIH MSFI/MRS

Usvojene računovodstvene politike jednake su onima iz prošle financijske godine, osim standarda i tumačenja koji su stupili na snagu 1. siječnja 2018. godine. Samo oni novi standardi i tumačenja koji su relevantni za poslovanje Banke i Grupe su prikazani u nastavku:

Standardi i tumačenja koji su na snazi

Sljedeći standardi i njihova tumačenja su obavezni za našu financijsku 2018.godinu i odobreni su od strane EU:

- *MSFI 9: Financijski instrumenti*
- *MSFI 15: Prihodi po ugovorima s kupcima uključujući i izmjene MSFI-a 15: datum stupanja na snagu MSFI-a 15*
- *Pojašnjenja MSFI-a 15 Prihodi po ugovorima s kupcima*
- *Izmjene MSFI-a 2: Klasifikacija i mjerenje transakcija isplate s temelja dionica*
- *Izmjene MRS-a 40: Prijenosi ulaganja u nekretnine*
- *Godišnja poboljšanja MSFI-eva, ciklus 2014.-2016. godine (izmjene MRS-a 28 i MSFI-a 1)*
- *IFRIC 22: Devizne transakcije i napredno razmatranje*

Utjecaji primjene MSFI-a 9 i MSFI-a 15 opisani su unutar poglavlja c) Računovodstvene metode i metode mjerenja'. Primjena ostalih, gore navedenih izmjena, nije imala značajniji utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Standardi i tumačenja koja nisu na snazi

Dolje prikazani standardi, izmjene i tumačenja je izdao IASB, ali nisu još stupili na snagu.

Sljedeći standardi, izmjene i tumačenja nisu još odobreni od strane EU:

- *Izmjene MSFI-a 3: Definicija poslovanja*
- *Izmjene MRS-a 1 i MRS-a 8: Definicija značajnosti*
- *Izmjene MRS-a 19: Plan izmjena, ograničenja ili nagodbe*
- *Izmjene MRS-a 28: Dugoročni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima*
- *Godišnja poboljšanja MSFI-eva, ciklus 2015.-2017. godine (izmjene MSFI-a 3, MSFI-a 11, MRS-a 12 i MRS-a 23)*

Sljedeći standardi, izmjene i tumačenja koji su odobreni od strane EU:

- *MSFI 16: Najmovi*
- *Izmjene MSFI-a 9: Elementi prijevremenog plaćanja s negativnom naknadom*
- *IFRIC 23: Nesigurnost u pogledu poreznog tretmana*

Primjena gore navedenih standarda i izmjena neće imati značajniji utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Standardi i tumačenja koja nisu na snazi (nastavak)

MSFI 16 Najmovi

U siječnju 2016. godine, IASB je izdao MSFI 16 koji se primjenjuje za godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2019. godine. MSFI 16 specificira prikaz ugovora o najmu u financijskim izvještajima i zamjenjuje sadašnji standard MRS 17 i pripadajuća tumačenja (IFRIC 4 Utvrđivanje da li sporazum sadrži najam, SIC 15 Poslovni najmovi – poticaji i SIC 27 Procjena sadržaja transakcija koje uključuju pravni oblik najma).

MSFI 16 uvodi jedinstveni model za računovodstveno priznavanje najмова u izvještaju o financijskom položaju. Standard zahtjeva da najmoprimac prizna pravo korištenja imovine (imovine koja je predmet ugovora o najmu) te obvezu po najmu (koja predstavlja njegovu obvezu plaćanja najma) u izvještaju o financijskom položaju. Izuzetak su kratkoročni ugovori o najmu (najmovi s rokom trajanja kraćim od 12 mjeseci) i ugovori o najmu sredstava male vrijednosti za koje postoji izuzeće od primjene zahtjeva standarda.

Pri početnom priznavanju ugovora utvrđuje se da li ugovor sadrži najam, odnosno da li je ugovor definiran kao ugovor kojim se prenosi pravo na kontrolu nad korištenjem točno određene imovine u određenom razdoblju u zamjenu za naknadu. Pravo korištenja imovine i obveza po najmu priznaju se na datum početka najma.

Pravo korištenja imovine početno se priznaje po trošku te se amortizira primjenom linearne metode do kraja korisnog vijeka uporabe imovine koja je predmet najma ili do kraja razdoblja najma, ovisno o tome koji je datum raniji. Grupa će koristiti linearnu metodu amortizacije.

Obveza po najmu početno se priznaje prema sadašnjoj vrijednosti svih budućih plaćanja koja su vezana uz najam a nisu plaćena na datum početka najma. Buduća plaćanja najma diskontiraju se primjenom kamatne stope koja proizlazi iz ugovora o najmu ili ako se ta stopa ne može izravno utvrditi iz ugovora, najmoprimac je obavezan primijeniti inkrementalnu kamatnu stopu zaduživanja najmoprimca. Plaćanja po osnovi najma koja se trebaju uključiti u utvrđivanje vrijednosti obveze uključuju sljedeća plaćanja: fiksna plaćanja, varijabilna plaćanja najma koja ovise o indeksu ili stopi, svote za koje se očekuje da će ih najmoprimac plaćati na temelju jamstava za ostatak vrijednosti, cijenu izvršenja mogućnosti kupnje, kazne za raskid najma ako razdoblje najma odražava da će najmoprimac iskoristiti mogućnost raskida najma.

Nakon početnog priznavanja, iznos obveze se usklađuje povećanjem knjigovodstvene vrijednosti obveze kako bi odražavala kamate na obveze po najmu, smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti obveze kako bi odražavala obavljena plaćanja najma i ponovnim utvrđivanjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi odražavala ponovnu procjenu ili izmjene uvjeta ugovora o najmu.

Za najmove pokretnina Grupe (kao najmoprimca) inkrementalna kamatna stopa zaduživanja sastoji se od bazne stope (Euribor), usklađene sukladno rejtingu, iznosu posuđenih sredstava, trajanju najma i uključenim kolateralima. Kod utvrđivanja inkrementalne kamatne stope zaduživanja za nekretnine primjenjuje se vidljiva stopa a to je 'property yield' koja odražava očekivani godišnji povrat na imovinu. Nadalje, i tu stopu je potrebno uskladiti kako bi ona odražavala specifične značajke subjekta ili ugovora o najmu (kreditna sposobnost, trajanje najma). Prema zahtjevima MSFI-a 16, računovodstveni tretman kod najmodavca se ne mijenja značajno, u odnosu na sadašnje zahtjeve MRS-a 17. Najmodavci i dalje trebaju klasificirati najmove na operativne i financijske najmove. U usporedbi sa MRS-om 17, bilješke će pod MSFI-em 16 biti znatno razumljivije.

Što se tiče prijelaza na MSFI 16, Grupa će primijeniti modificirani retrospektivni pristup prema MSFI 16.C5 (b) koji ne zahtjeva prepravljavanje stanja usporednog razdoblja. Za najmove prethodno klasificirane kao operativni najmovi, primjenjiva diskontna stopa će biti inkrementalna kamatna stopa zaduženja najmoprimca utvrđena na datum početne primjene. Pravo korištenja imovine priznaje se u iznosu jednakom obvezi po najmu (MSFI 16.C8 (b)(ii)) te se, sukladno tom načinu priznavanja, ne očekuje učinak na kapital prilikom početne primjene standarda. Svi ugovori ranije klasificirani kao najmovi primjenom zahtjeva MRS-a 17 i IFRIC 4 bit će obuhvaćeni MSFI-em 16.

Grupa neće primijeniti zahtjeve MSFI-a 16 na ugovore o najmu nematerijalne imovine. Grupa će iskoristiti praktična izuzeća za kratkoročne najmove i najmove male vrijednosti čime se na njih ne primjenjuju zahtjevi MSFI-a 16 te se ne priznaje pravo korištenja imovine.

Analiza i planiranje adekvatnog IT rješenja za zahtjeve MSFI-a 16 nastavile su se tokom 2017. i 2018. godine. U isto vrijeme provodila se analiza ugovora.

Na temelju dostupnih informacija, Grupa procjenjuje da će, s datumom prijelaza na MSFI 16, prava korištenja imovine i obveze s osnove najma povećati stanje aktive i pasive Grupe za iznos od 114 milijuna HRK i 88 milijuna HRK za Banku. Većina ugovora o najmu (85%) Grupe odnosi se na ugovore o najmu nekretnina.

Standardi i tumačenja koja nisu na snazi (nastavak)

Izmjene MSFI-a 9: Elementi prijevremenog plaćanja s negativnom naknadom

Izmjene MSFI-a 9 objavljene su u listopadu 2017. godine a primjenjuju za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2019. godine ili nakon tog datuma. Cilj izmjena je pojasniti kako ugovorni novčani tokovi dužničkog instrumenta predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate i u slučajevima kada je razumna naknada za prijevremeno plaćanje negativna, odnosno plaća je zajmodavac. Nadalje, unutar ovih izmjena pojašnjeno je da se zahtjevi standarda za priznavanje dobitaka ili gubitaka od promjene ugovornih novčanih tokova primjenjuju i na izmjene ugovornih uvjeta financijskih obveza koje ne dovode do prestanka priznavanja iste. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

Izmjene MSFI-a 3: Definicija poslovanja

Izmjene MSFI-a 3 objavljene su u listopadu 2018. godine, a primjenjuju za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2020. godine ili nakon tog datuma. Cilj izmjena je pojasniti tri elementa definicije poslovanja, odnosno ulazne vrijednosti, proces i izlazne vrijednosti. Da bi se smatrao poslovanjem, integrirani skup aktivnosti i imovine mora uključivati, najmanje ulazne vrijednosti i proces koji se na njih primjenjuje i koji se zajedno koriste a s ciljem stvaranja izlaznih vrijednosti. Izmjene uključuju i koncentracijski test kojim se dozvoljava pojednostavljeni način utvrđivanja da li integrirani skup aktivnosti i imovine zadovoljava uvjete priznavanja kao ulaganje u imovinu a ne kao poslovno spajanje. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

Izmjene MRS-a 1 i MRS-a 8: Definicija značajnosti

Izmjene MRS-a 1 i MRS-a 8 objavljene su u listopadu 2018. godine a primjenjuju se za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2020. godine. Izmjene pojašnjavaju kako je informacija značajna ako bi izostavljanje, pogrešno ili nejasno prikazivanje te informacije moglo utjecati na odluke koje primarni korisnici financijskih izvještaja donose na temelju financijskih podataka o određenom društvu. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

Izmjene MRS-a 19: Plan izmjena, ograničenja ili nagodbe

Izmjene MRS-a 19 objavljene su u veljači 2018. godine a primjenjuju se za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2019. godine. Objavljene izmjene zahtijevaju da se, u slučaju plana izmjena, ograničenja ili nagodbe, trošak tekućeg rada i neto kamata za razdoblje nakon ponovnog mjerenja, određuju na temelju pretpostavki korištenih za ponovno mjerenje. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

Izmjene MRS-a 28: Dugoročni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima

Izmjene MRS-a 28 objavljene su u listopadu 2017. godine a primjenjuju se za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2019. godine. Izmjena vezana uz dugoročne interese u pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima, pojašnjava da se na dugoročne kredite dane pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima primjenjuju zahtjevi MSFI-a 9 iako su sama ulaganja izvan opsega MSFI-a 9. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

Godišnja poboljšanja MSFI-eva, ciklus 2015.-2017. godine

U prosincu 2017. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde izdao je nekoliko izmjena različitih standarda. Izmjene MSFI-a3, MSFI-a 11, MRS-a 12 i MRS-a 23 primjenjuju se za godišnja razdoblja koja počinju od 01. siječnja 2019. godine. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

Standardi i tumačenja koja nisu na snazi (nastavak)

Tumačenje 23 Nesigurnost u pogledu poreznog tretmana:

Tumačenje 23 Odbora za tumačenje međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (podrazumijeva i izmjenu MSFI-a 1) objavljeno je u lipnju 2017. godine, a primjenjuje se za godišnja razdoblja koja počinju 01. siječnja 2019. godine. Tumačenjem se pojašnjava kako primijeniti zahtjeve koji se odnose na priznavanje i mjerenje iz MRS-a 12 ako postoji nesigurnost u pogledu tretmana poreza na dobit. U takvim okolnostima subjekt je dužan primjenom prosudbi utvrditi da li svaki porezni tretman treba promatrati neovisno ili se određene stavke treba promatrati zajedno. Ukoliko subjekt zaključi da nije vjerojatno da će porezno tijelo prihvatiti nesiguran porezni tretman, subjekt je pri utvrđivanju povezane oporezive dobiti (porezni gubitak), poreznih osnovica, neiskorištenih poreznih gubitaka, neiskorištenih poreznih olakšica ili poreznih stopa dužan uzeti u obzir učinak te nesigurnosti i primijeniti metodu najvjerojatnijeg iznosa ili metodu očekivane vrijednosti za utvrđivanje poreznog tretmana. Isto tako ako se promijene činjenice i okolnosti na kojima se prosudba ili procjena iz ovog tumačenja temeljila ili zbog novih informacija koje utječu na tu prosudbu ili procjenu subjekt je dužan ponovno donijeti prosudbu ili procjenu koja se zahtijeva ovim Tumačenjem. Grupa ne očekuje značajniji utjecaj od primjene navedenih izmjena standarda.

C. BILJEŠKE

1. Neto kamatni prihod

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Kamatni prihod				
Financijska imovina koja se drži do dospijeca	81	x	56	x
Kredit i potraživanja	2.330	x	1.862	x
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	x	2.278	x	1.804
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	192	x	173	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	182	x	156
Ostali slični prihodi				
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	81	69	81	71
Ostala imovina	-	-	-	-
Kamatni prihod od negativnih kamatnih stopa	4	1	4	1
Ukupno kamatni i ostali slični prihod	2.688	2.530	2.176	2.032
Kamatni troškovi				
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	(540)	(381)	(443)	(305)
Ostali slični troškovi				
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	(7)	(65)	(70)	(65)
Ostale obveze	-	(1)	-	-
Kamatni trošak od negativnih kamatnih stopa	(6)	(10)	(6)	(10)
Ukupno kamatni i ostali slični trošak	(616)	(457)	(519)	(380)
Neto kamatni prihod	2.072	2.073	1.657	1.652

U 2018. godini, kamatne komponente derivativa iskazanih u knjizi trgovanja prikazane su u retcima „Ostali slični prihodi financijske imovine koja se drži radi trgovanja“ i „Ostali slični troškovi financijskih obveza koje se drže radi trgovanja“ unutar „Neto kamatnog prihoda“. U prethodnim razdobljima, kamata od derivativa iz knjige banke je prikazana u retku „Neto rezultat iz trgovanja“ u „Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost“ (Bilješka 4). Kamatni prihod u iznosu od 64 milijuna HRK za Grup i Banku i kamatni trošak u iznosu od 63 milijuna HRK za Grup i Banku koji se odnose na kamatne komponente derivativa iskazanih u knjizi trgovanja u 2017. godini reklasificirani su iz retka „Neto rezultat iz trgovanja“ u redak „Neto kamatni prihod“. Prikazivanje je promijenjeno uslijed usklađivanja svih objavljenih kamata po derivativnim financijskim instrumentima bez obzira na njihovu organizacijsku podjelu na knjigu trgovanja ili knjigu banke.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

2. Neto prihod od naknada i provizija

u milijunima HRK	GRUPA						BANKA	
	2017.		2018.		2017.		2018.	
	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod
Vrijednosni papiri	29	(1)	16	(3)	28	-	14	(1)
Vlastita izdanja	24	-	10	-	24	-	10	-
Nalozi za prijenos	4	-	6	(2)	4	-	4	-
Ostali vrijednosni papiri	1	(1)	-	(1)	-	-	-	(1)
Upravljanje imovinom	26	-	30	-	26	-	30	-
Skrbništvo	10	(2)	10	(3)	9	(2)	9	(3)
Usluge naplate	756	(189)	793	(203)	470	(151)	509	(166)
Kartično poslovanje	450	(156)	467	(169)	177	(123)	201	(139)
Ostalo	306	(33)	326	(34)	293	(28)	308	(27)
Distribuirani resursi klijenata kojima se ne upravlja	21	(1)	30	-	21	(1)	29	-
Zajednička ulaganja	-	(1)	-	-	-	(1)	-	-
Proizvodi osiguranja	18	-	28	-	18	-	27	-
Usluge posredovanja štedionica	3	-	2	-	3	-	2	-
Kreditno poslovanje	69	(11)	64	(8)	46	(10)	43	(7)
Dane kreditne obveze, primljene kreditne obveze	27	(7)	22	(6)	11	(6)	8	(5)
Dane garancije, primljene garancije	37	(4)	36	(2)	34	(4)	34	(2)
Ostalo kreditno poslovanje	5	-	6	-	1	-	1	-
Ostalo	26	(18)	25	(17)	10	(1)	8	-
Neto prihod od naknada i provizija	937	(222)	968	(234)	610	(165)	642	(177)

Prihodi i troškovi od naknada i provizija prikazani u ovoj tablici nisu sastavni dio efektivne kamatne stope.

3. Prihod od dividende

u milijunima HRK	GRUPA				BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1	x	1	x		
Prihodi od dividende od vlasničkih instrumenata	-	-	24	20		
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	1	x	1		
Prihod od dividende	1	1	25	21		

4. Neto rezultat trgovanja i rezultat fer vrijednosti

u milijunima HRK	GRUPA				BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
Neto rezultat trgovanja						
Trgovanje vrijednosnim papirima i derivativima	30	23	29	18		
Devizne transakcije	168	198	172	186		
Neto rezultat trgovanja i rezultat fer vrijednosti	198	221	201	204		

Iznosi promjena fer vrijednosti koji se mogu pripisati promjenama u vlastitom kreditnom riziku nalaze se u Bilješki 44.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

5. Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Rezultat mjerenja/prodaje financijske imovine koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	x	4	x	3
Dobici/gubici od financijskih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	x	4	x	3

6. Prihodi od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najмова

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Ulaganje u nekretnine	4	4	2	2
Ostali operativni najmovi	143	113	-	-
Prihodi od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najмова	147	117	2	2

7. Opći administrativni troškovi

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Troškovi zaposlenih	(668)	(701)	(487)	(504)
Plaće, porezi i doprinosi iz plaće	(564)	(595)	(409)	(426)
Doprinosi na plaću	(86)	(88)	(64)	(63)
Rezerviranja za primanja zaposlenih	(2)	(1)	(1)	(1)
Ostali troškovi zaposlenika	(16)	(17)	(13)	(14)
Ostali administrativni troškovi	(644)	(648)	(467)	(478)
Premije osiguranja štednih uloga	(81)	(83)	(69)	(69)
IT troškovi	(160)	(169)	(144)	(153)
Troškovi najma prostora	(105)	(104)	(83)	(85)
Uredski operativni troškovi	(128)	(133)	(68)	(68)
Oglašavanje / marketing	(73)	(70)	(42)	(42)
Pravni i troškovi savjetovanja	(70)	(66)	(41)	(43)
Ostali administrativni troškovi	(27)	(23)	(20)	(18)
Amortizacija	(228)	(228)	(58)	(75)
Softver i ostala nematerijalna imovina	(36)	(45)	(19)	(23)
Nekretnine u posjedu vlasnika	(17)	(19)	(15)	(14)
Ostale pokretnine	(120)	(95)	-	-
Ulaganje u nekretnine	(2)	(1)	(1)	(1)
Uredski namještaj i oprema i ostala imovina i oprema	(53)	(68)	(23)	(37)
Opći administrativni troškovi	(1.540)	(1.577)	(1.012)	(1.057)

Grupa nema druge mirovinske aranžmane, osim onih u sklopu državnog mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj, prema kojem je poslodavac dužan obračunati tekuće doprinose u postotku od sadašnjih bruto plaća, a troškovi terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su zaposleni zaradili naknadu za rad. U 2018. iznos doprinosa za mirovine iznosio je 102 milijuna HRK za Gruppu (2017.: 106 milijuna HRK) i 73 milijuna HRK za Banku (2017.: 75 milijuna HRK).

Prosječan broj zaposlenih tijekom financijske godine (ponderirani prema razini zaposlenja)

	2017.	2018.
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	2.340,83	2.360,23
Erste Card Club d.o.o.	272,93	264,88
Izbor Nekretnina d.o.o.	-	-
Erste Nekretnine d.o.o.	22,54	22,52
Erste Factoring d.d.	29,79	27,73
Erste Group IT HR d.o.o.	63,91	67,08
Erste Bank Podgorica d.d.	258,04	252,42
Erste Card Slovenija d.o.o.	58,62	58,79
Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	80,57	86,06
Diners Club International Mak d.o.o.e.l.	42,24	42,81
Ukupno	3.169,47	3.182,52

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

8. Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji nisu vrednovani prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Dobici/gubici od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju	5	x	3	x
Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji nisu vrednovani prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto	5	x	3	x

9. Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine koja nije vrednovana prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	(5)	x	(4)	x
Kreditni i potraživanja	(861)	x	(436)	x
Novi ispravci vrijednosti	(2.540)	x	(1.592)	x
Ukidanje ispravaka vrijednosti	1.546	x	1.067	x
Izravni otpisi	(7)	x	(5)	x
Ukidanje ispravaka vrijednosti priznatih izravno u račun dobiti i gubitka	140	x	94	x
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	-	x	-	x
Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine koja nije vrednovana prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(866)	x	(440)	x

10. Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	28	x	14
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	x	28	x	14

11. Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijske imovine

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	(3)	x	(3)
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	x	(212)	x	(161)
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	x	(270)	x	(172)
Izravni otpisi	x	(43)	x	(29)
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	x	101	x	40
Dobici ili gubici od modifikacije	x	-	x	-
Potraživanja financijskog najma	x	3	x	-
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka za preuzete obveze i financijske garancije	x	(34)	x	(35)
Rezultat umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata	x	(246)	x	(199)

12. Ostali operativni rezultat

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Ostali operativni troškovi	(343)	(102)	(324)	(92)
Povećanje ostalih rezervacija	(26)	(28)	(11)	(19)
Povećanje rezervacija za preuzete obveze i dane garancije	(261)	x	(247)	x
Ostali porezi	(22)	(2)	(15)	(1)
Doprinosi za sanacijski fond	(30)	(28)	(30)	(28)
Umanjenje vrijednosti goodwilla	(4)	(44)	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	-	-	(21)	(44)
Ostali operativni prihod	277	22	258	7
Smanjenje ostalih rezervacija	5	22	3	7
Smanjenje rezervacija za preuzete obveze i dane garancije	272	x	255	x
Rezultat od nekretnina/pokretnina/ostale nematerijalne imovine osim goodwilla	4	(13)	3	(6)
Rezultat ostalih operativnih troškova/prihoda	(40)	12	(7)	12
Ostali operativni rezultat	(102)	(81)	(70)	(79)

Redak Umanjenje vrijednosti goodwilla i ulaganja u ovisna društva sadrži umanjeње vrijednosti goodwilla i ulaganja u Erste Card Club d.o.o. za 2018. U 2017. umanjeње vrijednosti goodwilla odnosi se na ovisno društvo u vlasništvu Erste Card Club-a, Diners Club International Mak d.o.o.e.l. (za detalje pogledati Bilješku 30).

Redak Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva u 2017. odnosi se na Erste Factoring d.o.o. u iznosu 21 milijun HRK.

U rezultat nekretnina/pokretnina/ostale nematerijalne imovine osim goodwill-a uključeni su gubici od umanjeња vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i kolaterala preuzetih u zamjenu za nenaplativa potraživanja. U 2018. godini gubici od umanjeња vrijednosti kolaterala preuzetih u zamjenu za nenaplativa potraživanja Grupe i Banke iznosili su 14 milijuna HRK, odnosno 8 milijuna HRK (2017.: 9 milijuna HRK za Grupę i 4 milijuna HRK za Bankę).

Sanacijski fond

Redak Doprinosi za sanacijski fond sadrži doprinose nacionalnom sanacijskom fondu koji su za 2018. godinu iznosili 28 milijuna HRK za Grupę i Bankę (2017.: 30 milijuna HRK). Doprinos se temelji na Direktivi o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava, koja, između ostalog, uspostavlja mehanizam financiranja za sanaciju kreditnih institucija. Kao posljedica, banke su obvezne jednom godišnje doprinostiti u fond, koji je u prvom koraku uspostavljen na nacionalnoj razini. Prema ovim propisima, do 31. prosinca 2024. raspoloživa financijska sredstva sanacijskih fondova doseći će najmanje 1% iznosa pokrivenih depozita svih kreditnih institucija ovlaštenih unutar Europske unije. Stoga se sanacijski fondovi moraju povećavati kroz 10 godina, tijekom kojih će se doprinosi povećati što je više moguće dok ne dostignu ciljanu razinu.

13. Porez na dobit

Porez na dobit se sastoji od tekućeg poreza na dobit koji izračunava svaka članica Grupe na temelju rezultata prijavljenih za porezne svrhe, ispravaka poreza na dobit za prethodne godine i promjena u odgođenim porezima.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Tekući porezni trošak / prihod	(194)	(239)	(156)	(196)
Tekuće razdoblje	(194)	(239)	(156)	(196)
Odgođeni porezni trošak / prihod	11	(15)	(6)	-
Tekuće razdoblje	11	(15)	(6)	-
Ukupno	(183)	(254)	(162)	(196)

Sljedeća tablica uspoređuje porez na dobit prikazan u računu dobiti i gubitka sa dobiti/gubitkom prije poreza pomnoženim sa nominalnom hrvatskom poreznom stopom od 18%.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Dobit prije poreza	640	1.285	812	1.026
Porez na dobit po domaćoj zakonskoj poreznoj stopi (20%)	(115)	(231)	(146)	(185)
Utjecaj različitih inozemnih poreznih stopa	5	8	-	-
Utjecaj poreznih olakšica na zaradu od investicija i druge olakšice od poreza na dobit	3	95	5	9
Povećanje poreza zbog porezno nepriznatih troškova, dodatnih poslovnih poreza i sličnih elemenata	(26)	(86)	(21)	(20)
Utjecaj nenadoknadivih privremenih razlika nastalih u tekućem razdoblju	(51)	(40)	-	-
Porez na dobit koji se ne odnosi na izvještajno razdoblje	1	-	-	-
Ukupno	(183)	(254)	(162)	(196)
Efektivna porezna stopa	29%	20%	20%	19%

14. Novac i novčana sredstva

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Novac u blagajni	1.491	1.735	1.366	1.565
Novčana sredstva kod središnjih banaka	2.735	2.976	2.521	2.643
Ostali depoziti po viđenju	413	243	283	175
Novac i novčana sredstva	4.639	4.954	4.170	4.383

Analiza novca i novčanih ekvivalenata za izvještaj o novčanom tijeku

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Novac u blagajni	1.491	1.735	1.366	1.565
Novčana sredstva kod središnjih banaka	2.735	2.976	2.521	2.643
Ostali depoziti po viđenju	413	243	283	175
Plasmani kod banaka sa izvornim dospijanjem do 3 mjeseca	557	2	555	-
Trezorski zapisi sa izvornim dospijanjem do 3 mjeseca	149	1.953	149	1.953
Novac i novčani ekvivalenti	5.345	6.909	4.874	6.336

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

15. Derivativi koje se drže radi trgovanja

u milijunima HRK	GRUPA					
	2017.			2018.		
	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost
Derivativi iskazani u knjizi trgovanja	8.125	52	49	9.085	32	26
Kamatni	807	6	3	1.276	12	8
Trgovanje devizama	7.318	46	46	7.809	20	18
Derivativi iskazani u knjizi banke	2.442	-	3	667	1	1
Kamatni	1.878	-	3	-	-	-
Trgovanje devizama	564	-	-	667	1	1
Ukupno	10.567	52	52	9.752	33	27

u milijunima HRK	BANKA					
	2017.			2018.		
	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost
Derivativi iskazani u knjizi trgovanja	8.451	55	49	9.163	33	26
Kamatni	934	7	3	1.354	13	8
Trgovanje devizama	7.517	48	49	7.809	20	18
Derivativi iskazani u knjizi banke	2.442	-	3	667	1	1
Kamatni	1.878	-	3	-	-	-
Trgovanje devizama	564	-	-	667	1	1
Ukupno	10.893	55	52	9.830	34	27

16. Ostala imovina namijenjena trgovanju

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Dužnički vrijednosni papiri	195	245	195	245
Države	195	245	195	245
Ostala imovina namijenjena trgovanju	195	245	195	245

Financijska imovina i obveze namijenjene trgovanju iskazuju se po fer vrijednosti koja se bazira na kotiranim cijenama. U uvjetima u kojima kotirane cijene nisu dostupne, fer vrijednost ovih vrijednosnih papira procjenjuje se i jednaka je sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova.

Na dane 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. financijska imovina namijenjena trgovanju predstavlja trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske sa dospijecom u 2019. godini i kamatnom stopom od 0,096%.

17. Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a obvezno se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

u milijunima HRK	GRUPA	
	2018.	
	Po fer vrijednosti	Obvezno po fer vrijednosti
Vlasnički instrumenti	-	11
Dužnički vrijednosni papiri	-	154
Ostalih financijskih društava	-	154
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti i financijska imovina koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	165
Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	165

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

17. Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a obvezno se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (nastavak)

u milijunima HRK	BANKA	
	2018.	
	Po fer vrijednosti	Obvezno po fer vrijednosti
Vlasnički instrumenti	-	9
Dužnički vrijednosni papiri	-	14
Ostalih financijskih društava	-	14
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti i financijska imovina koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz računu dobiti i gubitka	-	23
Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	23

18. Financijska imovina raspoloživa za prodaju

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Vlasnički instrumenti	262	x	116	x
Dužnički vrijednosni papiri	7.756	x	7.352	x
Države	7.070	x	6.665	x
Kreditne institucije	529	x	530	x
Nefinancijska društva	157	x	157	x
Financijska imovina – raspoloživa za prodaju	8.018	x	7.468	x

19. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Vlasnički instrumenti

Knjigovodstvena vrijednost vlasničkih instrumenata čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 31. prosinca 2018. iznosi 111 milijuna HRK za Grupi i 102 milijuna HRK za Banku. Tijekom 2018. godine, prodaja takvih instrumenata iznosila je 14 milijuna HRK za Grupi i Banku te je bila uzrokovana strateškim poslovnim odlukama.

Dužnički instrumenti

Analiza bruto knjigovodstvenih vrijednosti i pripadajućih kreditnih gubitaka dužničkih vrijednosnih papira Grupe i Banke čija se fer vrijednost mjeri po ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, u fazama umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. iznosi:

u milijunima HRK	GRUPA								Akumulirane promjene fer vrijednosti	Fer vrijednost
	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2018.										
Dužnički vrijednosni papiri	8.203	130	-	8.333	(34)	-	-	(34)	158	8.491
Država	7.473	-	-	7.473	(7)	-	-	(7)	149	7.622
Kreditne institucije	420	130	-	550	(17)	-	-	(17)	(5)	545
Nefinancijske institucije	310	-	-	310	(10)	-	-	(10)	14	324
Ukupno	8.203	130	-	8.333	(34)	-	-	(34)	158	8.491

19. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

BANKA										
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Akumulirane promjene fer vrijednosti	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2018.										
Dužnički vrijednosni papiri	7.609	130	-	7.739	(32)	-	-	(32)	136	7.875
Država	6.879	-	-	6.879	(5)	-	-	(5)	127	7.006
Kreditne institucije	420	130	-	550	(17)	-	-	(17)	(5)	545
Nefinancijske institucije	310	-	-	310	(10)	-	-	(10)	14	324
Ukupno	7.609	130	-	7.739	(32)	-	-	(32)	136	7.875

Većina dužničkih vrijednosnih papira sastoji se od obveznica Republike Hrvatske i trezorskih zapisa Ministarstva financija Republike Hrvatske.

Trezorski zapisi Ministarstva financija Republike Hrvatske denominirani su u kunama i eurima i izdani uz diskont nominalne vrijednosti. Izdaju se uz izvorno dospeljeće od 91, 182, 364, 546 i 728 dana.

Tijekom 2018. godine prosječni kamatni prinos na trezorske zapise s dospeljećem od 182 dana 0,16%, a za trezorske zapise s dospeljećem od 364 dana 0,27%. Prosječni kamatni prinos na trezorske zapise izdane sa valutnom klauzulom u eurima s dospeljećem od 364 dana iznosio je 0,01%. Prosječni kamatni prinos na trezorske zapise izdane u eurima s dospeljećem od 546 dana iznosi 0,40%.

Obveznice Republike Hrvatske su dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju na burzi izdani u kunama, eurima i dolarima s fiksnim prinosom. Obveznice dospeljevaju u razdoblju od 2019. do 2028. godine i nose kamatnu stopu od 1,750% do 6,750% godišnje. Obveznice Republike Poljske su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u dolarima i uvrštene na burze. Ove obveznice dospeljevaju 2019. godine i nose kamatnu stopu od 6,375% godišnje. Obveznice Republike Crne Gore su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima i uvrštene na burze. Ove obveznice dospeljevaju 2020. te 2025. godine i nose kamatnu stopu od 3,375% do 4,000% godišnje. Obveznice Republike Slovačke su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima i uvrštene na burze. Ove obveznice dospeljevaju 2023. godine i nose kamatnu stopu od 0,000% godišnje. Obveznice Sjedinjenih Američkih Država su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u dolarima i uvrštene na burze. Ove obveznice dospeljevaju 2019. godine i nose kamatnu stopu od 1,625% godišnje.

Tijekom 2017. godine prosječni kamatni prinos na trezorske zapise denominirane u kunama s dospeljećem od 91 dan bio je 0,20%, za trezorske zapise s dospeljećem od 182 dana 0,28%, a za trezorske zapise s dospeljećem od 364 dana 0,72%. Prosječni kamatni prinos na trezorske zapise izdane sa valutnom klauzulom u eurima s dospeljećem od 364 dana iznosio je 0,16%. Prosječni kamatni prinos na trezorske zapise izdane u eurima s dospeljećem od 546 dana iznosi 0,40%.

Također, u financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se nalaze obveznice Europske investicijske banke koje dospeljevaju 2019. godine i nose kamatnu stopu od 1,250% godišnje te obveznice KfW banke koje dospeljevaju 2019. i 2020. godine i nose kamatnu stopu od 1,500% do 1,875% godišnje.

Trezorski zapisi Ministarstva financija Republike Hrvatske sa dospeljećem u 2019. godini i kamatnom stopom od 0,096% denominirani u eurima te sa kamatnom stopom od 0,000% do 0,850% denominirani u kunama su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iskazuje se po fer vrijednosti koja se bazira na kotiranim cijenama. U uvjetima u kojima kotirane cijene nisu dostupne, fer vrijednost ovih vrijednosnih papira procjenjuje se koristeći sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova.

Na dan 31. prosinca 2018. nema kupljenih ili nastalih dužničkih vrijednosnih papira s kreditnim umanjnjem vrijednosti (POCI) čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

19. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (nastavak)

Kretanja kreditnih gubitaka za dužničke vrijednosne papire čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u izvještajnom razdoblju se nalazi u sljedećoj tablici:

u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od	
	GRUPA							
	siječnja 2018.						prosina 2018.	
Faza 1	(32)	(3)	5	-	(4)	-	(34)	
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(32)	(3)	5	-	(4)	-	(34)	

u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od	
	BANKA							
	siječnja 2018.						prosina 2018.	
Faza 1	(29)	(2)	3	-	(4)	-	(32)	
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(29)	(2)	3	-	(4)	-	(32)	

20. Financijska imovina koja se drži do dospijeca

u milijunima HRK	GRUPA					
	Bruto knjigovodstvena vrijednost		Skupni ispravci vrijednosti		Neto knjigovodstvena vrijednost	
	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
Dužnički vrijednosni papiri						
Države	1.727	x	(4)	x	1.723	x
Nefinancijska društva	159	x	(4)	x	155	x
Ukupno	1.886	x	(8)	x	1.878	x
	BANKA					
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost		Skupni ispravci vrijednosti		Neto knjigovodstvena vrijednost	
	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
	Dužnički vrijednosni papiri					
Države	1.237	x	(1)	x	1.236	x
Nefinancijska društva	159	x	(4)	x	155	x
Ukupno	1.396	x	(5)	x	1.391	x

Obveznice Republike Hrvatske koje kotiraju na tržištu su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u kunama, eurima i dolarima. Dospijevaju u razdoblju od 2018. do 2023. godine i nose kamatnu stopu od 1,750% do 6,750% godišnje. Obveznice Crne Gore koje kotiraju na tržištu su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u eurima. Dospijevaju 2020. godine i nose kamatnu stopu od 4,000% godišnje. Obveznice Zagrebačkog holdinga koje kotiraju na tržištu su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u kunama. Dospijevaju 2023. godine i nose kamatnu stopu od 3,875% godišnje.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

20. Financijska imovina koja se drži do dospijeća (nastavak)

Fer vrijednost financijske imovine koja se drži do dospijeća za Grupu i Banku je približno za 46 milijuna HRK viša od njezine knjigovodstvene vrijednosti na dan 31. prosinca 2017. godine.

Ispravci vrijednosti za financijsku imovinu koja se drži do dospijeća

GRUPA						
u milijunima HRK	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike i ostale promjene (+/-)	Za godinu
	2016.					2017.
Skupni ispravci vrijednosti						
Dužnički vrijednosni papiri	(8)	-	-	-	-	(8)
Države	(4)	-	-	-	-	(4)
Nefinancijska društva	(4)	-	-	-	-	(4)
Ukupno	(8)	-	-	-	-	(8)

BANKA						
u milijunima HRK	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike i ostale promjene (+/-)	Za godinu
	2016.					2017.
Skupni ispravci vrijednosti						
Dužnički vrijednosni papiri	(5)	-	-	-	-	(5)
Države	(1)	-	-	-	-	(1)
Nefinancijska društva	(4)	-	-	-	-	(4)
Ukupno	(5)	-	-	-	-	(5)

21. Vrijednosni papiri

GRUPA										
u milijunima HRK	Financijska imovina					Financijska imovina				
	Kreditni i potraživanja klijentima i kreditnim institucijama	Koja se drži radi trgovanja	Raspoloživo za prodaju	Koja se drži do dospijeća	Ukupno	Po amortiziranom trošku	Raspoloživo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednost i kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
	2017.					2018.				
Obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri	-	195	7.756	1.878	9.829	1.273	245	154	8.491	10.163
Kotirajući	-	195	7.566	1.878	9.639	1.273	245	147	8.316	9.981
Nekotirajući	-	-	190	-	190	-	-	7	175	182
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	243	-	243	-	-	9	111	120
Kotirajući	-	-	146	-	146	-	-	-	-	-
Nekotirajući	-	-	97	-	97	-	-	9	111	120
Vlasnički udjeli	-	-	19	-	19	-	-	2	-	2
Ukupno	-	195	8.018	1.878	10.091	1.273	245	165	8.602	10.285

21. Vrijednosni papiri (nastavak)

BANKA										
u milijunima HRK	Financijska imovina					Financijska imovina				
	Kredit i potraživanja klijentima i kreditnim institucijama	Koja se drži radi trgovan ja	Raspolož ivo za prodaju	Koja se drži do dospijeća	Ukupno	Po amortiziran om trošku	Raspoloži vo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednost i kroz ostalu sveobuhv atnu dobit	Ukupno
	2017.					2018.				
Obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri	-	195	7.352	1.391	8.938	1.020	245	14	7.875	9.154
Kotirajući	-	195	7.275	1.391	8.861	1.020	245	7	7.690	8.962
Nekotirajući	-	-	77	-	77	-	-	7	185	192
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	97	-	97	-	-	9	102	111
Kotirajući	-	-	8	-	8	-	-	-	-	-
Nekotirajući	-	-	89	-	89	-	-	9	102	111
Vlasnički udjeli	-	-	19	-	19	-	-	-	-	-
Ukupno	-	195	7.468	1.391	9.054	1.020	245	23	7.977	9.265

Počevši sa 2018. udjeli u investicijskim fondovima iskazuju se kao obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri. Na dan 31. prosinca 2017. bili su iskazani kao vlasnički vrijednosni papiri.

Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku uključuje obveznice i ostale kamatonosne vrijednosne papire koji kotiraju na aktivnim tržištima i namjeravaju se držati do dospjeća.

Posudba vrijednosnih papira i repo transakcije su prikazane u bilješci 41. Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira.

22. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija

Kredit i potraživanja od kreditnih institucija

u milijunima HRK	GRUPA			
	Bruto knjigovodstve na vrijednost	Pojedinačni ispravci vrijednosti	Skupni ispravci rezervi	Neto knjigovodstve na vrijednost
	2017.			
Kredit i predujmovi	5.235	-	(2)	5.233
Središnje banke	3.417	-	(1)	3.416
Kreditne institucije	1.818	-	(1)	1.817
Ukupno	5.235	-	(2)	5.233

22. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija (nastavak)

Ispravci vrijednosti za kredite i potraživanja od kreditnih institucija

GRUPA									
u milijunima HRK	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Kamatni prihod od umanjenih kredita	Tečajne razlike i ostale promjene (+/-)	Za godinu	Otpisani iznosi	Povrati prethodno otpisanih iznosa
Pojedinačni ispravci vrijednosti									
Kreditni i predujmovi	-	(2)	-	2	-	-	-	-	-
Kreditne institucije	-	(2)	-	2	-	-	-	-	-
Skupni ispravci vrijednosti									
Kreditni i predujmovi	(3)	(15)	-	16	-	-	(2)	-	-
Središnje banke	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-
Kreditne institucije	(2)	(15)	-	16	-	-	(1)	-	-
Ukupno	(3)	(17)	-	18	-	-	(2)	-	-

BANKA										
u milijunima HRK	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Pojedinačni ispravci vrijednosti	Skupni ispravci rezervi	Otpisani iznosi	Povrati prethodno otpisanih iznosa	Neto knjigovodstvena vrijednost
Kreditni i predujmovi					5.134	-	(2)			5.132
Središnje banke					3.324	-	(1)			3.323
Kreditne institucije					1.810	-	(1)			1.809
Ukupno					5.134	-	(2)			5.132

Prema HNB-ovoj Odluci o obveznoj pričuvu, Banka je dužna obračunavati, održavati i izdvajati obveznu pričuvu za izvore sredstava. Primljeni depoziti i krediti, izdani dužnički vrijednosni papiri, hibridni i podređeni instrumenti i ostale financijske obveze osnovica su za obračun obvezne pričuve. Obračunsko razdoblje traje od prvog do posljednjeg dana kalendarskog mjeseca.

Stopa obvezne pričuve iznosi 12%.

Prilikom izračuna, 75% obračunatog deviznog dijela obvezne pričuve uključuje se obračunati kunski dio obvezne pričuve i izvršava se u kunama.

Postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve na posebni račun kod HNB-a iznosi 70%, dok se preostali dio od 30% održava prosječnim dnevnim stanjem na računu za namiru i na obračunskom računu u NKS-u. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 0%, dok se održavanje provodi kroz prosječna dnevna stanja likvidnih deviznih potraživanja od država članica OECD i kreditnih institucija u zemljama OECD-a (uz kriterij najnižeg rejtinga definiranim od strane HNB-a), sredstva na vlastitim deviznim računima za namiru kod HNB-a te stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu.

Ispravci vrijednosti za kredite i potraživanja od kreditnih institucija

BANKA									
u milijunima HRK	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Kamatni prihod od umanjenih kredita	Tečajne razlike i ostale promjene (+/-)	Za godinu	Otpisani iznosi	Povrati prethodno otpisanih iznosa
Pojedinačni ispravci vrijednosti									
Kreditni i predujmovi	-	(2)	-	2	-	-	-	-	-
Kreditne institucije	-	(2)	-	2	-	-	-	-	-
Skupni ispravci vrijednosti									
Kreditni i predujmovi	(2)	(15)	-	15	-	-	(2)	-	-
Središnje banke	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-	-
Kreditne institucije	(1)	(15)	-	15	-	-	(1)	-	-
Ukupno	(2)	(17)	-	17	-	-	(2)	-	-

23. Krediti i potraživanja od klijenata

Kredit i potraživanja od klijenata

u milijunima HRK	GRUPA			
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Pojedinačni ispravci vrijednosti	Skupni ispravci rezervi	Neto knjigovodstvena vrijednost
2017.				
Kredit i potraživanja od klijenata	47.432	(3.645)	(490)	43.297
Države	7.933	-	(25)	7.908
Ostala financijska društva	801	(3)	(3)	795
Nefinancijska društva	18.319	(2.385)	(276)	15.658
Kućanstva	20.379	(1.257)	(186)	18.936
Ukupno	47.432	(3.645)	(490)	43.297

Ispravci vrijednosti za kredite i potraživanja od klijenata

u milijunima HRK	GRUPA								
	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Kamatni prihod od umanjениh kredita	Tečajne razlike i ostale promjene (+/-)	Za godinu	Otpisani iznosi	Povrati prethodno otpisanih iznosa
Pojedinačni ispravci vrijednosti									
Kredit i predumovi od klijenata	(3.376)	(1.854)	634	866	69	16	(3.645)	140	(7)
Države	(1)	-	-	1	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	(7)	(52)	51	5	-	-	(3)	-	-
Nefinancijska društva	(2.005)	(1.327)	389	504	30	24	(2.385)	39	(2)
Kućanstva	(1.363)	(475)	194	356	39	(8)	(1.257)	101	(5)
Skupni ispravci vrijednosti									
Kredit i predumovi od klijenata	(479)	(669)	-	662	-	(4)	(490)	-	-
Države	(27)	(8)	-	10	-	-	(25)	-	-
Ostala financijska društva	(3)	(14)	-	14	-	-	(3)	-	-
Nefinancijska društva	(268)	(365)	-	360	-	(3)	(276)	-	-
Kućanstva	(181)	(282)	-	278	-	(1)	(186)	-	-
Ukupno	(3.855)	(2.523)	634	1.528	69	12	(4.135)	140	(7)

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

23. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata

u milijunima HRK	BANKA			
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Pojedinačni ispravci vrijednosti	Skupni ispravci rezervi	Neto knjigovodstvena vrijednost
2017.				
Kredit i potraživanja od klijenata	39.626	(2.746)	(368)	36.512
Države	7.647	-	(23)	7.624
Ostala financijska društva	1.155	(2)	(2)	1.151
Nefinancijska društva	14.354	(1.782)	(244)	12.328
Kućanstva	16.470	(962)	(99)	15.409
Ukupno	39.626	(2.746)	(368)	36.512

Ispravci vrijednosti za kredite i potraživanja od klijenata

u milijunima HRK	BANKA								
	Za godinu	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Kamatni prihod od umanjenih kredita	Tečajne razlike i ostale promjene (+/-)	Za godinu	Otpisani iznosi	Povrati prethodno otpisanih iznosa
Pojedinačni ispravci vrijednosti									
Kredit i potraživanja od klijenata	(2.787)	(1.050)	452	544	64	31	(2.746)	94	(5)
Države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	(2)	-	-	-	-	-	(2)	-	-
Nefinancijska društva	(1.803)	(666)	340	298	28	21	(1.782)	34	(2)
Kućanstva	(982)	(384)	112	246	36	10	(962)	60	(3)
Skupni ispravci vrijednosti									
Kredit i potraživanja od klijenata	(349)	(525)	-	506	-	-	(368)	-	-
Države	(26)	(6)	-	9	-	-	(23)	-	-
Ostala financijska društva	(5)	(15)	-	18	-	-	(2)	-	-
Nefinancijska društva	(218)	(286)	-	260	-	-	(244)	-	-
Kućanstva	(100)	(218)	-	219	-	-	(99)	-	-
Ukupno	(3.136)	(1.575)	452	1.050	64	31	(3.114)	94	(5)

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

24. Financijska imovina po amortiziranom trošku

Dužnički vrijednosni papiri koji se mjeri po amortiziranom trošku

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti za dužničke vrijednosne papire Grupe i Banke po amortiziranom trošku po fazama umanjena vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. prikazana je u sljedećoj tablici:

GRUPA									
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Umanjenje vrijednosti				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2018.									
Država	1.275	-	-	1.275	(2)	-	-	(2)	1.273
Ukupno	1.275	-	-	1.275	(2)	-	-	(2)	1.273

BANKA									
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Umanjenje vrijednosti				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2018.									
Država	1.021	-	-	1.021	(1)	-	-	(1)	1.020
Ukupno	1.021	-	-	1.021	(1)	-	-	(1)	1.020

Obveznice Republike Hrvatske koje kotiraju na tržištu su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinomom, denominirani u kunama, eurima i dolarima. Dospijevaju u razdoblju od 2019. do 2025. godine i nose kamatnu stopu od 1,750% do 6,750% godišnje.

Fer vrijednost financijske imovine po amortiziranom trošku za Grupu i Banku je približno za 20,5 milijuna HRK viša od njezine knjigovodstvene vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. godine (2017: viša za 46 milijuna HRK).

Na dan 31. prosinca 2018. nema kupljenih ili nastalih dužničkih vrijednosnih papira s umanjenom vrijednosti (POCI).

Kretanja umanjena vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira koji se mjeri po amortiziranom trošku u izvještajnom razdoblju se nalazi u tablici niže:

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od
	siječnja 2018.						prosinca 2018.
Faza 1	(2)	-	1	-	(1)	-	(2)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(2)	-	1	-	(1)	-	(2)

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

24. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Dužnički vrijednosni papiri po amortiziranom trošku (nastavak)

								BANKA
u milijunima HRK	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od	
	siječnja 2018.						prosinca 2018.	
Faza 1	(1)	-	1	-	(1)	-	(1)	
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(1)	-	1	-	(1)	-	(1)	

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mjere po amortiziranom trošku na kraju godine, početno priznatih (kupljenih) tijekom 2018. godine i koji nisu prodani do 31. prosinca 2018. iznosi 89 milijuna HRK za Grupi i Banku.

Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mjere po amortiziranom trošku, a koji su bili na stanju 01. siječnja 2018. i prestali se priznavati (dospijeće) tijekom 2018. godine iznosi 468 milijuna HRK za Grupi i Banku.

Kreditni i predujmovi kreditnim institucijama po amortiziranom trošku

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i predujmova bankama po amortiziranom trošku po skupinama umanjena vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. Grupe i Banke prikazana je u sljedećoj tablici:

										GRUPA
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Umanjenje vrijednosti				Knjigovodstvena vrijednost	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2018.										
Središnje banke	3.635	-	-	3.635	(2)	-	-	(2)	3.633	
Kreditne institucije	1.599	-	-	1.599	(4)	-	-	(4)	1.595	
Ukupno	5.234	-	-	5.234	(6)	-	-	(6)	5.228	

										BANKA
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Umanjenje vrijednosti				Knjigovodstvena vrijednost	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno		
2018.										
Središnje banke	3.542	-	-	3.542	(1)	-	-	(1)	3.541	
Kreditne institucije	1.772	-	-	1.772	(4)	-	-	(4)	1.768	
Ukupno	5.314	-	-	5.314	(5)	-	-	(5)	5.309	

Na dan 31. prosinca 2018. nema kupljenih niti odobrenih kredita i predujmova po amortiziranom trošku s umanjnjem vrijednosti prema bankama (POCI).

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

24. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Kreditni i predujmovi kreditnim institucijama po amortiziranom trošku (nastavak)

Kretanje ispravaka vrijednosti za kredite i predujmove kreditnim institucijama koji se mjere po amortiziranom trošku u izvještajnom razdoblju je prikazano u sljedećoj tablici:

GRUPA								
u milijunima HRK	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od	
	siječnja 2018						prosina 2018	
Faza 1	(5)	(4)	3	-	-	-	(6)	
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(5)	(4)	3	-	-	-	(6)	

BANKA								
u milijunima HRK	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od	
	siječnja 2018						prosina 2018	
Faza 1	(4)	(4)	2	-	1	-	(5)	
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(4)	(4)	2	-	1	-	(5)	

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova koji se mjere po amortiziranom trošku na kraju godine, početno priznatih tijekom 2018. godine i koji se nisu u potpunosti prestali priznavati do 31. prosinca 2018. iznosi 1.575 milijuna HRK za Grupu i 1.752 milijuna HRK za Banku.

Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova kreditnim institucijama koji se mjere po amortiziranom trošku, a koji su bili na stanju 01. siječnja 2018. i prestali se u potpunosti priznavati (dospijeće) tijekom 2018. godine iznosi 2.110 milijuna HRK za Grupu i 1.883 milijuna HRK za Banku

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

24. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Kredit i predujmovi klijentima po amortiziranom trošku

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku po fazama umanjnja vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. prikazana je u sljedećoj tablici:

GRUPA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti					Knjigovodstveni iznos
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2018.											
Država	8.089	13	-	-	8.102	(104)	-	-	-	(104)	7.998
Ostale financijske institucije	479	11	1	-	491	(18)	(1)	(1)	-	(20)	471
Nefinancijske	13.699	586	1.965	441	16.691	(105)	(55)	(1.302)	(44)	(1.506)	15.185
Kućanstva	17.124	2.122	1.626	10	20.882	(89)	(122)	(1.146)	(2)	(1.359)	19.523
Total	39.391	2.732	3.592	451	46.166	(316)	(178)	(2.449)	(46)	(2.989)	43.177

BANKA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti					Knjigovodstveni iznos
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2018.											
Država	7.921	13	-	-	7.934	(101)	-	-	-	(101)	7.833
Ostale financijske institucije	811	190	1	-	1.002	(19)	(2)	(1)	-	(22)	980
Nefinancijske institucije	13.012	509	1.889	441	15.851	(94)	(52)	(1.246)	(44)	(1.436)	14.415
Kućanstva	14.798	1.483	1.471	10	17.762	(62)	(107)	(1.033)	(2)	(1.204)	16.558
Ukupno	36.542	2.195	3.361	451	42.549	(276)	(161)	(2.280)	(46)	(2.763)	39.786

Kretanje ispravaka vrijednosti za kredite i predujmove klijentima koji se mjere po amortiziranom trošku u izvještajnom razdoblju je prikazano u sljedećoj tablici:

24. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Kreditni i predujmovi klijentima po amortiziranom trošku (nastavak)

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene kreditnih rizika (neto)	Neznačajne promjene (neto)	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2018.								prosinca 2018.
Faza 1	(332)	(156)	117	43	9	-	-	3	(316)
Država	(105)	(68)	67	2	(1)	-	-	1	(104)
Ostale financijske institucije	(26)	(18)	24	-	1	-	-	1	(18)
Nefinancijske institucije	(122)	(40)	16	13	27	-	-	1	(105)
Kućanstva	(79)	(30)	10	28	(18)	-	-	-	(89)
Faza 2	(151)	(3)	17	(101)	59	-	-	1	(178)
Država	(3)	-	-	-	3	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)
Nefinancijske institucije	(60)	(2)	10	(29)	25	-	-	1	(55)
Kućanstva	(87)	(1)	7	(72)	31	-	-	-	(122)
Faza 3	(3.012)	(55)	179	(21)	(244)	-	681	23	(2.449)
Država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	(2)	-	-	-	1	-	-	-	(1)
Nefinancijske institucije	(1.761)	(51)	109	(13)	(117)	-	514	17	(1.302)
Kućanstva	(1.249)	(4)	70	(8)	(128)	-	167	6	(1.146)
POCI	(32)	-	-	-	(34)	-	20	-	(46)
Država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(32)	-	-	-	(32)	-	20	-	(44)
Kućanstva	-	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Ukupno	(3.527)	(214)	313	(79)	(210)	-	701	27	(2.989)

BANKA									
u milijunima HRK	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene kreditnih rizika (neto)	Neznačajne promjene (neto)	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2018.								prosinca 2018.
Faza 1	(280)	(145)	110	37	(2)	-	-	4	(276)
Država	(99)	(68)	67	2	(4)	-	-	1	(101)
Ostale financijske institucije	(26)	(19)	24	-	1	-	-	1	(19)
Nefinancijske institucije	(103)	(35)	13	12	18	-	-	1	(94)
Kućanstva	(52)	(23)	6	23	(17)	-	-	1	(62)
Faza 2	(133)	(3)	16	(95)	53	-	-	1	(161)
Država	(3)	-	-	-	3	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	-	-	-	(1)	(1)	-	-	-	(2)
Nefinancijske institucije	(56)	(2)	10	(28)	23	-	-	1	(52)
Kućanstva	(74)	(1)	6	(66)	28	-	-	-	(107)
Faza 3	(2.784)	(55)	176	(18)	(239)	-	618	22	(2.280)
Država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)
Nefinancijske institucije	(1.700)	(51)	108	(12)	(112)	-	505	16	(1.246)
Kućanstva	(1.083)	(4)	68	(6)	(127)	-	113	6	(1.033)
POCI	(32)	-	-	-	(34)	-	20	-	(46)
Država	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(32)	-	-	-	(32)	-	20	-	(44)
Kućanstva	-	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Ukupno	(3.229)	(203)	302	(76)	(222)	-	638	27	(2.763)

U stupac "Transfer između faza" idu neto promjene ispravaka vrijednosti koje su nastale zbog promjena u kreditnom riziku koje su izazvale preraspodjelu pripadajućih kredita i predujmova klijentima koji se mjere po amortiziranom trošku iz faze 1 na 01. siječnja 2018. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastupilo kasnije) u fazu 2 ili 3 na 31. prosinca 2018. ili obratno. Učinci transfera iz faze 1 u fazu 2 ili 3 na pripadajuće ispravke vrijednosti su nepovoljni (alokacija na godišnjoj razini u odnosu na prethodnu godinu) i prikazani retcima koji se pripisuju fazama 2 ili 3. Učinci transfera iz faza 2 ili 3 u fazu 1 na pripadajuće ispravke vrijednosti su povoljni (otpuštanja na godišnjoj razini u odnosu na prethodnu godinu) i prikazana u retku "faza 1".

24. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Kreditni i predumjovi klijentima po amortiziranom trošku (nastavak)

Neutralan učinak u Računu dobiti i gubitka od prijenosa između faza pripadajućih ispravaka vrijedosti priznatih prije preraspodjele faze prikazan je u stupcu "Ostale promjene kreditnih rizika (neto)". Sve ostale promjene u kreditnom riziku koje ne uzrokuju prijenos između faze 1 i faze 2 ili 3 i obrnuto prikazane su u stupcu "Ostale promjene kreditnih rizika (neto)". Ovaj stupac također obuhvaća nepovoljan učinak prolaska vremena ("unwinding korekcija") tijekom vijeka trajanja očekivanih novčanog manjka kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku kojima je dodijeljena faza 3 za bilo koje razdoblje tijekom cijele godine, kao i bilo koji POCI kredit i predumjovi klijentima. Ovaj negativan učinak iznosio je 42 milijuna HRK za Grupi i 28 milijuna kuna za Banku kumulativno za 2018. godinu, što također odražava nepriznati prihod od kamata od pripadajućih kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku tijekom godine. Stupac "Neznačajne promjene (neto)" odražava učinak na ispravke vrijednosti koji proizlazi iz ugovornih izmjena kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku i koji ne uzrokuje njihov potpuni prestanak priznavanja. Korištenje ispravaka vrijednosti uzrokovano potpunim ili djelomičnim otpisom kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku iskazano je u stupcu "Otpisi".

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2018. dodijeljeni drugoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2018. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastao tijekom godine) sažeti su u nastavku:

	GRUPA							
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjenja obveza	Iz statusa neispunjenja obveza u status ispunjenja obveza
	u milijunima HRK							
Država	6	91	-	-	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	364	214	49	24	314	6	-	1
Kućanstva	1.278	476	143	37	195	34	-	-
Ukupno	1.648	781	192	61	509	40	-	1

	BANKA							
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjenja obveza	Iz statusa neispunjenja obveza u status ispunjenja obveza
	u milijunima HRK							
Država	6	91	-	-	-	-	-	-
Ostale financijske institucije	190	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	304	198	47	24	296	4	-	1
Kućanstva	778	292	120	35	161	29	-	-
Ukupno	1.278	581	167	59	457	33	-	1

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku na kraju godine koji su se početno priznali tijekom 2018. godine i nisu se u potpunosti prestali priznavati do 31. prosinca 2018. iznosi 17.973 milijuna HRK za Grupi i 17.604 milijuna HRK za Banku. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku koji su na stanju 01. siječnja 2018. i koji su se u potpunosti prestali priznavati (većinom zbog dospjeća) tijekom 2018. godine iznose 8.242 milijuna HRK za Grupi i 7.959 milijuna HRK za Banku.

Nediskontirani iznos vijeka trajanja očekivanih kreditnih gubitaka koji su uzeti u obzir pri početnom mjerenju kredita i predumjova klijentima po amortiziranom trošku početno priznatih i identificiranih kao POCI tijekom 2018. godine iznosio je 83 milijuna HRK za Grupi i 67 milijuna HRK za Banku.

25. Potraživanja s osnove financijskog najma

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti pripadajućih ispravaka vrijednosti potraživanja s osnove financijskog najma Grupe prema skupinama umanjena vrijednosti na dan 31. prosinca 2018. prikazana je u tablici ispod:

u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti					Knjigovodstveni iznos
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
	GRUPA										
2018.											
Središnje banke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Država	20	-	-	-	20	-	-	-	-	-	20
Kreditne institucije	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Ostale financijske institucije	12	-	-	-	12	-	-	-	-	-	12
Nefinancijske institucije	1.558	86	48	-	1.692	(4)	(2)	(18)	-	(24)	1.668
Kućanstva	334	43	3	-	380	-	(1)	(1)	-	(2)	378
Ukupno	1.926	129	51	-	2.106	(4)	(3)	(19)	-	(26)	2.080

Kretanje ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima za potraživanja s osnove financijskog najma u izvještajnom razdoblju je prikazano u tablici ispod:

u milijunima HRK	GRUPA									
	Od	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Neznačajne promjene (neto)	Otpisi	Ostalo	Od	
	siječnja 2018.								prosinca 2018.	
Faza 1	(4)	(5)	2	4	(3)	-	-	2	(4)	
Faza 2	(6)	-	-	(1)	3	-	-	1	(3)	
Faza 3	(19)	-	2	(4)	5	-	-	(3)	(19)	
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(29)	(5)	4	(1)	5	-	-	-	(26)	

U stupac "Transfer između faza" idu neto promjene ispravaka vrijednosti koje su nastale zbog promjena u kreditnom riziku koje su izazvale preraspodjelu pripadajućih potraživanja s osnove financijskog najma iz faze 1 na 01. siječnja 2018. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastupilo kasnije) u fazu 2 ili 3 na 31. prosinca 2018. ili obratno. Učinci transfera iz faze 1 u fazu 2 ili 3 na pripadajuće ispravke vrijednosti su nepovoljni (alokacija na godišnjoj razini u odnosu na prethodnu godinu) i prikazani retcima koji se pripisuju fazama 2 ili 3. Učinci transfera iz faza 2 ili 3 u fazu 1 na pripadajuće ispravke vrijednosti su povoljni (otpuštanja na godišnjoj razini u odnosu na prethodnu godinu) i prikazana u retku "faza 1". Neutralan učinak u Računu dobiti i gubitka od prijenosa između faza pripadajućih ispravaka vrijednosti priznatih prije preraspodjele faze prikazan je u stupcu "Ostale promjene kreditnih rizika (neto)". Sve ostale promjene u kreditnom riziku koje ne uzrokuju prijenos između faze 1 i faze 2 ili 3 i obrnuto prikazane su u stupcu "Ostale promjene kreditnih rizika (neto)".

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

25. Potraživanja s osnove financijskog najma (nastavak)

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2018. dodijeljeni drugoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2018. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastao tijekom godine) sažeti su u nastavku:

	GRUPA
u milijunima HRK	2018.
Transfer između faze 1 i faze 2	178
U fazu 2 iz faze 1	60
U fazu 1 iz faze 2	118
Transfer između faze 2 i faze 3	3
U fazu 3 iz faze 2	-
U fazu 2 iz faze 3	3
Transfer između faze 1 i faze 3	24
U fazu 3 iz faze 1	4
U fazu 1 iz faze 3	20

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2018. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2018. iznose 1.019 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku. Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma koja su na stanju 01. siječnja 2018. i koja su se u potpunosti prestala priznavati (dospijeće) tijekom 2018. godine iznose 168 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku.

U 2018. godini potraživanja s osnove financijskog najma su prikazana odvojeno dok su u 2017. godini prikazana unutar pozicija krediti i potraživanja od kreditnih institucija, te krediti i potraživanja od klijenata.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

26. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

GRUPA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti (CLA)					Knjigov odstven i iznos
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2018.											
Država	68	-	-	-	68	-	-	-	-	-	68
Kreditne institucije	68	137	-	-	205	-	-	-	-	-	205
Ostale financijske institucije	6	4	-	-	10	-	-	-	-	-	10
Nefinancijske institucije	487	24	436	9	956	(4)	(1)	(311)	-	(316)	640
Kućanstva	368	158	124	-	650	(16)	(31)	(101)	-	(148)	502
Ukupno	997	323	560	9	1.889	(20)	(32)	(412)	-	(464)	1.425

BANKA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Umanjenje vrijednosti (CLA)					Knjigov odstven i iznos
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2018.											
Država	6	-	-	-	6	-	-	-	-	-	6
Kreditne institucije	67	137	-	-	204	-	-	-	-	-	204
Ostale financijske institucije	10	4	-	-	14	-	-	-	-	-	14
Nefinancijske institucije	65	12	29	-	106	-	-	(26)	-	(26)	80
Kućanstva	1	3	23	-	27	-	-	(22)	-	(22)	5
Ukupno	149	156	52	-	357	-	-	(48)	-	(48)	309

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

GRUPA										
u milijunima HRK	Od siječnja 2018.	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Neznačajne promjene (neto)	Otpisi	Ostalo	Od prosinca 2018.	
										Faza 1
Faza 2	(27)	(1)	3	(8)	1	-	-	-	(32)	
Faza 3	(675)	(12)	34	(2)	(105)	-	348	-	(412)	
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(731)	(21)	48	(8)	(100)	-	348	-	(464)	

BANKA										
u milijunima HRK	Od siječnja 2018.	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Neznačajne promjene (neto)	Otpisi	Ostalo	Od prosinca 2018.	
										Faza 1
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Faza 3	(52)	(1)	2	-	(10)	-	13	-	(48)	
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno	(52)	(1)	2	-	(10)	-	13	-	(48)	

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

26. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja (nastavak)

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostala potraživanja na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2018. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2018. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastao tijekom godine) sažeti su u nastavku:

	GRUPA
u milijunima HRK	2018.
Transfer između faze 1 i faze 2	372
U fazu 2 iz faze 1	277
U fazu 1 iz faze 2	95
Transfer između faze 2 i faze 3	34
U fazu 3 iz faze 2	27
U fazu 2 iz faze 3	7
Transfer između faze 1 i faze 3	29
U fazu 3 iz faze 1	29
U fazu 1 iz faze 3	-
	BANKA
u milijunima HRK	2018.
Transfer između faze 1 i faze 2	150
U fazu 2 iz faze 1	135
U fazu 1 iz faze 2	15
Transfer između faze 2 i faze 3	1
U fazu 3 iz faze 2	1
U fazu 2 iz faze 3	-
Transfer između faze 1 i faze 3	1
U fazu 3 iz faze 1	1
U fazu 1 iz faze 3	-

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2018. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2018. iznose 62 milijuna HRK za Grupu i 20 milijuna HRK za Banku. Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja koja su na stanju 01. siječnja 2018. i koja su se u potpunosti prestala priznavati (dospijeće) tijekom 2018. godine iznose 1.042 milijuna HRK za Grupu i 20 milijuna HRK za Banku.

U 2018. godini potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su prikazana odvojeno dok su u 2017. godini prikazana unutar pozicija krediti i potraživanja od kreditnih institucija, te krediti i potraživanja od klijenata.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

27. Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a podložne su ugovornim izmjenama

Na dan 31. prosinca 2018. ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih instrumenata mjerenih po amortiziranom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koji su bili pod utjecajem neznačajnih ugovornih izmjena tijekom 2018. godine iznosila je 21 milijun HRK za Grupu i Banku.

Utjecaj ugovornih izmjena (neto gubitak od izmjena) u dobiti ili gubitku 2018. godine iznosio je 328 tisuća HRK za Grupu i Banku.

			GRUPA	
u milijunima HRK			Trošak amortizacije prije modifikacije	Neto dobit/gubitak izmjena
2018.				
Kreditni i predumovi				
	Nefinancijske institucije		17	-
	Kućanstva		4	-
	Ukupno		21	-
<hr/>				
			BANKA	
u milijunima HRK			Trošak amortizacije prije modifikacije	Neto dobit/gubitak izmjena
2018.				
Kreditni i predumovi				
	Nefinancijske institucije		17	-
	Kućanstva		4	-
	Ukupno		21	-

28. Ulaganja u ovisna i pridružena društva

Podružnice	Glavna djelatnost	Vlasništvo %		Udio Grupe u neto imovini		Trošak ulaganja minus umanjenje vrijednosti	
		2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
u milijunima HRK							
Erste Nekretnine d.o.o.	Poslovanje nekretninama	100%	100%	5	8	1	1
Erste Factoring d.o.o.	Društvo za otkup nedospjelih potraživanja	74,996%	100%	23	8	17	99
Erste Card Club d.o.o.	Financijsko posredovanje i usluge	100%	100%	907	1.070	703	659
Izbor Nekretnina d.o.o.	Upravljanje nekretninama i najam	100%	100%	40	40	39	39
Erste Bank AD, Podgorica	Kreditna institucija	100%	100%	512	561	100	100
Erste & Steiermärkische S-leasing d.o.o.	Leasing društvo	50%	50%	299	337	89	89
Erste Group IT HR d.o.o.	IT inženjering	80%	80%	7	8	2	2
Izravna kontrola				1.793	2.032	951	989
Erste Card d.o.o. Slovenia	Financijsko posredovanje i usluge	100%	100%	18	21	24	24
Diners Club International Mak d.o.o.e.l.	Financijsko posredovanje i usluge	100%	100%	(3)	13	7	7
Neizravna kontrola				15	34	31	31
Ukupno podružnice:				1.808	2.066	982	1.020

28. Ulaganja u ovisna i pridružena društva (nastavak)

Sljedeće podružnice imaju nematerijalni nekontrolirajući interes:

- Erste & Steiermarkische S-leasing d.o.o. (50%)
- Erste Group IT HR d.o.o. (20%)

Grupa nema značajnih ograničenja na svoju sposobnost pristupa ili korištenja svoje imovine i podmirenja svojih obveza, osim onih koje proizlaze iz nadzornog okvira unutar kojeg djeluju podružnice banke. Nadzorni okviri banke zahtijevaju da podružnice banke održavaju određenu razinu regulatornog kapitala i likvidne imovine, ograničavaju svoju izloženost prema ostalim dijelovima Grupe te budu u skladu s drugim omjerima.

Gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja u ovisna društva u iznosu 44 milijuna HRK priznat je tijekom 2018. godine i dodatnih 28 milijuna HRK tijekom 2017. U 2018. umanjenje vrijednosti je raspoređeno na ulaganje u Erste Card Club d.o.o. Umanjenje vrijednosti u 2017. je raspoređeno na ulaganje u Erste Factoring d.o.o. u iznosu 21 milijun HRK i na Diners Club International Mak d.o.o.e.l. u iznosu 7 milijuna HRK.

Pridružena društva u milijunima HRK	S Immorent Zeta d.o.o.		Erste d.o.o.	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Zemlja osnivanja društva	Hrvatska	Hrvatska	Hrvatska	Hrvatska
Mjesto poslovanja	Hrvatska	Hrvatska	Hrvatska	Hrvatska
Glavna djelatnost	Poslovanje nekretninama		Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	
Vlasništvo %	49%	49%	45,86%	45,86%
MSFI klasifikacija	Pridruženo društvo		Pridruženo društvo	
Izveštajna valuta	HRK	HRK	HRK	HRK
Primljena dividenda	-	-	9	10
Gubitak od umanjenja vrijednosti (kumulativno)	12	12	10	10
Gubitak od umanjenja vrijednosti (za izvještajnu godinu)	12	-	-	-
Ključne financijske informacije ulagača za izvještajnu godinu (kao za izvještajni završetak godine)				
Financijska imovina	-	1	106	112
Ostala imovina	1	-	13	8
Financijske obveze	(1)	-	-	-
Ostale obveze	-	-	(9)	(9)
Prihod	-	-	70	69
Trošak	-	-	(46)	(39)
Trošak ulaganja	-	-	38	38
Usklada neto imovine ulagača i knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog ulaganja	-	-	22	22
Neto imovina koja pripada Grupi	-	-	60	60

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

29. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

A) NABAVNA VRIJEDNOST

GRUPA						
Nekretnine i oprema – Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostala pokretna imovina	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	848	311	291	902	2.352	73
Povećanja (+)	32	42	54	117	245	2
Prodaja i rashod (-)	(1)	(27)	(43)	(297)	(368)	(16)
Stjecanje ovisnih društava (+)	4	2	2	-	8	-
Reklasifikacija (+/-)	(10)	(1)	2	(2)	(11)	11
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	873	327	306	720	2.226	70
Povećanja (+)	20	36	115	98	269	3
Prodaja i rashod (-)	(8)	(27)	(59)	(223)	(316)	(8)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	885	336	362	595	2.179	65

B) ISPRAVAK VRIJEDNOSTI

GRUPA						
Nekretnine i oprema – Ispravak vrijednosti						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostala pokretna imovina	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	(241)	(242)	(205)	(355)	(1.043)	(14)
Amortizacija (-)	(17)	(21)	(32)	(120)	(190)	(2)
Prodaja i rashod (+)	-	25	43	204	272	-
Stjecanje ovisnih društava(-)	(1)	(1)	(2)	-	(4)	-
Reklasifikacija (+/-)	1	-	-	-	1	(1)
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	(258)	(239)	(196)	(271)	(964)	(17)
Amortizacija (-)	(19)	(24)	(44)	(95)	(182)	(1)
Prodaja i rashod (+)	4	25	51	133	213	2
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	(273)	(238)	(189)	(233)	(933)	(16)

C) KNJIGOVODSTVENE VRIJEDNOSTI

GRUPA						
Nekretnine i oprema						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostala pokretna imovina	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	615	88	110	449	1.262	53
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	612	98	173	362	1.245	49

29. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

A) NABAVNA VRIJEDNOST

BANKA						
u milijunima HRK	Nekretnine i oprema – Troškovi stjecanja					
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostala pokretna imovina	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	695	261	87	-	1.043	49
Povećanja (+)	11	29	35	-	75	-
Prodaja i rashod (-)	(2)	(19)	(18)	-	(39)	(15)
Reklasifikacija (+/-)	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	704	271	104	-	1.079	34
Povećanja (+)	20	34	89	-	143	3
Prodaja i rashod (-)	(7)	(22)	(11)	-	(40)	(7)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	717	283	182	-	1.182	30

B) ISPRAVAK VRIJEDNOSTI

BANKA						
u milijunima HRK	Nekretnine i oprema – Ispravak vrijednosti					
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostala pokretna imovina	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	(223)	(205)	(67)	-	(495)	(13)
Amortizacija (-)	(15)	(16)	(7)	-	(38)	(1)
Prodaja i rashod (+)	1	17	19	-	37	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	(237)	(204)	(55)	-	(496)	(14)
Amortizacija (-)	(15)	(19)	(18)	-	(52)	(1)
Prodaja i rashod (+)	4	20	11	-	35	2
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	(248)	(203)	(62)	-	(513)	(13)

C) KNJIGOVODSTVENE VRIJEDNOSTI

BANKA						
u milijunima HRK	Nekretnine i oprema					
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostala pokretna imovina	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	467	67	49	-	583	20
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	469	80	120	-	669	17

Knjigovodstvena vrijednost troškova priznatih kao materijalna imovina tijekom njezine izgradnje u 2018. godini iznosi 58 milijuna HRK za Grupu i Banku (2017.: 19 milijuna HRK za Grupu i Banku). Ugovorne obveze za kupnju materijalne imovine na 31. prosinac 2018. iznose 18 milijuna HRK za Grupu i Banku (2017.: 4 milijuna HRK za Grupu i za Banku).

Materijalna imovina pod operativnim najmom Erste Leasing-a iznosila je 364 milijuna HRK na 31. prosinac 2018. (2017.: 451 milijuna HRK).

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

30. Nematerijalna imovina

A) NABAVNA VRIJEDNOST

					GRUPA
Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	603	181	249	144	1.177
Povećanja (+)	4	-	20	26	50
Prodaja i rashod (-)	-	-	(1)	(9)	(10)
Stjecanje ovisnih društava (+)	-	-	-	2	2
Reklasifikacija (+/-)	-	-	(51)	51	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	607	181	217	214	1.219
Povećanja (+)	-	-	24	47	71
Prodaja i rashod (-)	-	-	(4)	(3)	(7)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	607	181	237	258	1.283

B) ISPRAVAK VRIJEDNOSTI

					GRUPA
Ispravak vrijednosti					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	(387)	(181)	(106)	(113)	(787)
Amortizacija (-)	-	-	(19)	(17)	(36)
Prodaja i rashod (+)	-	-	-	2	2
Stjecanje ovisnih društava (-)	-	-	-	(1)	(1)
Umanjenje vrijednosti (-)	(4)	-	-	-	(4)
Reklasifikacija (+/-)	-	-	17	(17)	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	(391)	(181)	(108)	(146)	(826)
Amortizacija (-)	-	-	(22)	(23)	(45)
Prodaja i rashod (+)	-	-	1	3	4
Umanjenje vrijednosti (-)	(44)	-	-	-	(44)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	(435)	(181)	(129)	(166)	(911)

C) KNJIGOVODSTVENE VRIJEDNOSTI

					GRUPA
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	216	-	109	68	393
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	172	-	108	92	372

Goodwill i lista klijenata se u cijelosti odnose na Erste Card Club d.o.o.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

30. Nematerijalna imovina (nastavak)

A) NABAVNA VRIJEDNOST

					BANKA
Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	-	-	161	85	246
Povećanja (+)	-	-	11	9	20
Prodaja i rashod (-)	-	-	-	-	-
Reklasifikacija (+/-)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	-	-	172	94	266
Povećanja (+)	-	-	14	18	32
Prodaja i rashod (-)	-	-	-	(3)	(3)
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	-	-	186	109	295

B) ISPRAVAK VRIJEDNOSTI

					BANKA
Ispravak vrijednosti					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	-	-	(66)	(70)	(136)
Amortizacija (-)	-	-	(16)	(3)	(19)
Prodaja i rashod (+)	-	-	-	-	-
Reklasifikacija (+/-)	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	-	-	(82)	(73)	(155)
Amortizacija (-)	-	-	(17)	(5)	(22)
Prodaja i rashod (+)	-	-	-	2	2
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	-	-	(99)	(76)	(175)

C) KNJIGOVODSTVENE VRIJEDNOSTI

					BANKA
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	-	-	90	21	111
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	-	-	87	33	120

Stečeni softver stupac odnosi se na temeljni bankarski sustav.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

30. Nematerijalna imovina (nastavak)

Goodwill

Procjena umanjenja vrijednosti goodwilla za 2018. i 2017. godinu za ovisno društvo Erste Card Club d.o.o. (jedinica koja generira novac).

Za te svrhe koristili smo metodu diskontiranog novčanog tijeka koja se temelji na planiranim iznosima Erste Card Club d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2023. Diskontna stopa za utvrđivanje vrijednosti u upotrebi bila je 13,30 % (2017.: 12,56%).

Erste Card Club d.o.o. predviđa stabilan i umjeren rast operativnih prihoda/profita u narednih 5 godina, ali Uprava razdoblje nakon 2023. godine smatra izuzetno izazovnim. Niske stope makroekonomskog rasta i nizak indeks potrošačkih cijena (CPI), povećani regulatorni zahtjevi, razvoj novih tehnologija zajedno s digitalizacijom koja predstavlja visok izazov u kartičnom poslovanju i nova strana konkurencija utjecat će na profitabilnost u kartičnom poslovanju nakon 2023. godine. Zbog tih očekivanja Uprava je smanjila procjenu dugoročnog rasta što je rezultiralo umanjenjem vrijednosti ulaganja u podružnicu i umanjenjem vrijednosti goodwilla Erste Card Club-a d.o.o. u konsolidiranim financijskim izvješćima u iznosu od 44 milijuna HRK u 2018. U 2017. godini nije utvrđen gubitak od umanjenja vrijednosti za Erste Card Club d.o.o.

Sljedeća tablica prikazuje analizu osjetljivosti nadoknadive vrijednosti ovisno o ulaganju u Erste Card Club d.o.o. za 2018. i 2017. prema glavnim varijablama (dugoročna stopa rasta, beta faktor i nerizična stopa):

2018.		Nerizična stopa	
Beta faktor	0,1%	1,1%	2,1%
0,8	1,595	1,478	1,385
1,2	1,304	1,240	1,186
1,4	1,220	1,168	1,124

2018.		Nerizična stopa	
Dugoročna stopa rasta	0,1%	1,1%	2,1%
2%	1,296	1,236	1,184
3%	1,305	1,240	1,186
4%	1,316	1,246	1,188

Iznos za koji je nadoknadi iznos manji od knjigovodstvenog iznosa u 2018. godini za Erste Card Club d.o.o. iznosi 44 milijuna kuna.

2017.		Nerizična stopa	
Beta faktor	0,3%	1,3%	2,3%
0,8	1,641	1,497	1,381
1,1	1,371	1,278	1,201
1,4	1,194	1,129	1,074

2017.		Nerizična stopa	
Dugoročna stopa rasta	0,3%	1,3%	2,3%
2%	1,339	1,253	1,181
3%	1,374	1,278	1,199
4%	1,420	1,309	1,220

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

31. Porezna imovina i obveze

u milijunima HRK	Porezna imovina		Porezne obveze		Ukupno	Neto promjena 2018.		
	Od prosinca 2018.	Od siječnja 2018.	Od prosinca 2018.	Od siječnja 2018.		Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz zadržanu dobit	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
	GRUPA							
Privremene razlike odnose se na sljedeće stavke:								
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	9	-	-	(3)	(3)	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	(49)	(52)	3	-	-	3
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	160	164	-	(20)	16	(22)	38	-
Derivativi – računovodstvo zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema (korisni vijek trajanja prema poreznom zakonodavstvu različit)	1	1	-	(1)	1	1	-	-
Amortizacija ulaganja u ovisna društva (na snazi u sljedećim godinama)	90	82	-	-	8	8	-	-
Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (depoziti i izdani dužnički vrijednosni papiri)	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročne rezervacije za zaposlenike (različite porezne vrijednosti)	1	1	(1)	-	(1)	-	-	(1)
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	1	2	1	-	-	-	-	-
Preneseni porezni gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-
Odnosi s kupcima, marke i druge nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	58	57	-	-	1	1	-	-
Umanjenje vrijednosti	(51)	(51)	-	-	-	-	-	-
Neto efekt bruto odgođenog poreznog položaja	(47)	(70)	47	70	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	219	195	(2)	(3)	25	(15)	38	2
Tekući porezi	10	17	(106)	(139)	(239)	(239)	-	-
Ukupni porezi	229	212	(108)	(142)	(214)	(254)	38	2

u milijunima HRK	Porezna imovina		Porezne obveze		Ukupno	Neto promjena 2018.		
	Od prosinca 2018.	Od siječnja 2018.	Od prosinca 2018.	Od siječnja 2018.		Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz zadržanu dobit	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
	BANKA							
Privremene razlike odnose se na sljedeće stavke:								
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	9	-	-	(3)	(3)	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	(45)	(45)	-	-	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	15	-	-	(20)	35	(3)	38	-
Derivativi – računovodstvo zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema (korisni vijek trajanja prema poreznom zakonodavstvu različit)	-	-	-	-	-	-	-	-
Amortizacija ulaganja u ovisna društva (na snazi u sljedećim godinama)	82	74	-	-	8	8	-	-
Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (depoziti i izdani dužnički vrijednosni papiri)	-	-	-	-	-	-	-	-
Dugoročne rezervacije za zaposlenike (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Preneseni porezni gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-
Odnosi s kupcima, marke i druge nematerijalne imovine	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	27	29	-	-	(2)	(2)	-	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Neto efekt bruto odgođenog poreznog položaja	(45)	(65)	45	65	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	87	49	-	-	38	-	38	-
Tekući porezi	-	-	(81)	(132)	(196)	(196)	-	-
Ukupni porezi	87	49	(81)	(132)	(158)	(196)	38	-

Odgođeni porezi odražavaju neto porezne učinke privremenih razlika između knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza iskazanih u svrhu financijskog izvještavanja i iznosa koji se primjenjuju u porezne svrhe. Privremene razlike na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine uglavnom se odnose na različite metode priznavanja prihoda i rashoda, kao i uknjižene vrijednosti određenih stavki imovine.

32. Ostala imovina

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Uplaćeni predujmovi i prihod budućeg razdoblja	19	16	7	4
<i>Umanjenje za ispravak vrijednosti</i>	-	-	-	-
Zalihe	561	485	527	453
<i>Vrijednosno usklađenje zaliha</i>	(97)	(82)	(75)	(57)
Ostala imovina	111	135	33	28
Ostala imovina	594	554	492	428

U retku zalihe Grupa prikazuje kolaterale preuzete u zamjenu za nenaplativa potraživanja koje Grupa ima namjeru prodati u narednim godinama.

U 2018. godini Grupa i Banka priznaju umanjenje vrijednosti zaliha u iznosu 14 milijuna HRK (2017.: 9 milijuna HRK) i 8 milijuna HRK (2017.: 4 milijuna HRK).

33. Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku

Depoziti banaka

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Prekonoćni depoziti	624	384	732	381
Oročeni depoziti	9.086	7.282	4.381	3.436
Podređeni kredit	1.281	1.265	1.281	1.265
Repo ugovori	34	-	-	-
Depoziti od banaka	11.025	8.931	6.394	5.082

33. Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku (nastavak)

Depoziti od klijenata

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Prekonoćni depoziti	19.599	25.831	18.393	24.683
Štedni depoziti	1.554	1.700	1.554	1.700
Ostala financijska društva	4	1	4	1
Nefinancijska društva	431	370	431	370
Kućanstva	1.119	1.329	1.119	1.329
Transakcijski računi	18.045	24.131	16.839	22.983
Države	604	1.342	596	1.263
Ostala financijska društva	1.003	579	1.259	992
Nefinancijska društva	6.670	8.932	6.210	8.432
Kućanstva	9.768	13.278	8.774	12.296
Oročeni depoziti	24.618	23.366	23.757	22.300
Depoziti s ugovorenim dospijecom	24.460	23.155	23.599	22.089
<i>Štedni depoziti</i>	<i>21.520</i>	<i>20.503</i>	<i>21.348</i>	<i>20.001</i>
Ostala financijska društva	1.032	1.548	1.494	1.657
Nefinancijska društva	1.929	1.522	1.933	1.522
Kućanstva	18.559	17.433	17.921	16.822
<i>Transakcijski računi</i>	<i>2.940</i>	<i>2.652</i>	<i>2.251</i>	<i>2.088</i>
Države	2.409	2.245	2.251	2.088
Ostala financijska društva	62	81	-	-
Nefinancijska društva	465	322	-	-
Kućanstva	4	4	-	-
Depoziti razročivi uz najavu	158	211	158	211
Države	3	3	3	3
Ostala financijska društva	1	2	1	2
Nefinancijska društva	105	144	105	144
Kućanstva	49	62	49	62
Repo ugovori	157	-	157	-
Države	-	-	-	-
Nefinancijska društva	157	-	157	-
Depoziti od klijenata	44.374	49.197	42.307	46.983
Države	3.016	3.590	2.850	3.354
Ostala financijska društva	2.102	2.211	2.758	2.652
Nefinancijska društva	9.757	11.290	8.836	10.468
Kućanstva	29.499	32.106	27.863	30.509
Ostale financijske obveze	857	889	158	202

Izdani dužnički vrijednosni papiri

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	670	376	670
Obveznice	376	670	376	670
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	670	376	670

33. Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku (nastavak)

Na 31. prosinca 2018. dugoročno zaduženje Banke iznosilo je 961 milijun eura što je za 64 milijuna eura manje u odnosu na 31. prosinca 2017. Zaduzenje na domaćem tržištu iznosi 357 milijuna eura, od čega se 267 milijuna eura odnosi na zaduzenje od HBOR-a te 90 milijuna eura na izdanu senior obveznicu. Zaduzenje od stranih banaka iznosi 604 milijuna eura, od čega se 269 milijuna eura odnosi na unutargrupno zaduzenje, 170 milijuna eura na podređene kredite (Tier 2) te 165 milijuna eura na zaduzenje od stranih razvojnih banaka.

Podređeni kredit (Tier 2 – dopunski kapital) je uključen u instrumente kapitala u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. Utjecaj Tier 2 instrumenata kapitala na stopu regulatornog kapitala iznosi +1,9%.

U slučaju otvaranja stečajnog postupka nad Bankom, podmirenje nepodređenih obveza imat će prednost u odnosu na podređene obveze. Vlasnici instrumenata dopunskog kapitala (Tier 2), snosit će gubitak u stečajnom postupku nad Bankom, ako redovni osnovni kapital (CET 1) i dodatni osnovni kapital (AT 1) nisu dostatni za pokriće gubitaka. Ako nakon smanjenja vrijednosti relevantnim instrumentima kapitala (CET 1, AT 1 i T 2) razina kapitala još nije dostatna, sanacijsko tijelo može primijeniti instrumente sanacije koji dovode do pokrića gubitka od strane vjerovnika sukladno redoslijedu namirenja u stečajnom postupku.

Grupa i Banka nisu imali nikakva neispunjenja obveza po glavnici i kamatama ili kakva druga kršenja u odnosu na svoje podređene obveze tijekom 2018. i 2017.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

34. Rezervacije

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Dugoročne rezervacije za zaposlenike	15	12	9	8
Pravni postupci u tijeku	89	78	68	68
Rezervacije za preuzete obveze i jamstva	150	94	122	69
Umanjenje vrijednosti po kreditnim gubicima za preuzete kreditne obveze i financijska jamstva u fazi 1	x	46	x	37
Umanjenje vrijednosti po kreditnim gubicima za preuzete kreditne obveze i financijska jamstva u fazi 2	x	17	x	7
Umanjenje vrijednosti po kreditnim gubicima za preuzete kreditne obveze i financijska jamstva - status neispunjenja obveza	x	31	x	25
Ostale rezervacije	13	21	13	21
Rezervacije	267	205	212	166

U redovitom poslovanju, Grupa i Banka podliježu pravnim radnjama i žalbama. Uprava smatra da krajnja obveza neće premašiti iznos rezerviranja priznat na datum izvještavanja.

a) Rezervacije za preuzete obveze i jamstva

u milijunima HRK	GRUPA						Od prosina 2018.
	Od siječnja 2018.	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	
Faza 1	56	48	(14)	(2)	(42)	-	46
Faza 2	16	-	(6)	12	(5)	-	17
Status neispunjavanja obveza	20	-	(3)	13	1	-	31
Ukupno	92	48	(23)	23	(46)	-	94

u milijunima HRK	BANKA						Od prosina 2018.
	Od siječnja 2018.	Povećanje	Prestanak priznavanja	Transfer između faza	Ostale promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	
Faza 1	39	38	(9)	(1)	(30)	-	37
Faza 2	11	-	(6)	9	(7)	-	7
Status neispunjavanja obveza	14	-	(3)	13	1	-	25
Ukupno	64	38	(18)	21	(36)	-	69

b) Dugoročne rezervacije za zaposlenike

u milijunima HRK	GRUPA		
	Otpremnine	Jubilarnе nagrade	Ukupno
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2016.	6	8	14
Trošak usluga	-	1	1
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Aktuarski dobiti/(gubici) priznati kao prihod	-	1	1
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2017.	6	9	15
Trošak usluga	1	1	2
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(2)	(2)
Stavke prepoznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (ponovno vrednovanje)	(3)	-	(3)
Aktuarski dobiti/(gubici) koji proizlaze iz promjena u financijskim pretpostavkama	(3)	-	(3)
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2018.	4	8	12

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

34. Rezervacije (nastavak)

			BANKA
u milijunima HRK	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2016.	3	6	9
Trošak usluga	-	1	1
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2017.	3	6	9
Trošak usluga	1	-	1
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Stavke prepoznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (ponovno vrednovanje)	(1)	-	(1)
— Aktuarski dobiti/(gubici) koji proizlaze iz promjena iz iskustvenih pretpostavki	(1)	-	(1)
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2018.	3	5	8

Aktuarske pretpostavke

Aktuarski izračun otpremnina i jubilarnih nagrada temelji se na sljedećim pretpostavkama:

u %	2017.	2018.
Kamatna stopa	3,15	3,25
Očekivano povećanje otpremnina	6,02	7,10

Očekivana dob za odlazak u mirovinu za svakog se zaposlenika računa individualno na temelju trenutne starosti i prosječne starosti odlaska u mirovinu, koja je za muškarce 61, a za žene 60.

Obveze su izračunate u skladu s tablicama smrtnosti pod nazivom Tablice smrtnosti za Republiku Hrvatsku 2010.-2012. objavljenih od strane Državnog zavoda za statistiku.

Analiza osjetljivosti za ključne pretpostavke

Sljedeća tablica prikazuje razumno moguće promjene pojedinih parametara i njihov utjecaj na obveze po primanjima poslije prestanka zaposlenja za 2018. godinu.

u milijunima HRK	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Promjena diskontne stope + 1,0 %	2	5	7
Promjena diskontne stope - 1,0 %	3	6	9

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

34. Rezervacije (nastavak)

Utjecaj na novčani tok

U sljedećoj tablici prikazuju se primanja koje će se isplatiti po definiranim planovima u svakom od navedenih razdoblja:

u milijunima EUR	Otpremnine	Jubilarnе nagrade	Ukupno
2019.	-	1	1
2020.	-	1	1
2021.	-	-	-
2022.	-	-	-
2023.	-	1	1
2024. - 2028.	-	1	1

Trajanje

Sljedeća tablica prikazuje ponderirano prosječno trajanje definiranih obveza po primanjima zaposlenih u odnosu na 2018. godinu:

u godinama	Otpremnine	Jubilarnе nagrade	Ukupno
Trajanje	15,70	10,88	13,29

c) Ostale rezervacije (osim dugoročnih rezervacija za zaposlene)

Ostale rezervacije 2018.

GRUPA						
u milijunima HRK	2017.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2018.
Pravni postupci u tijeku	89	19	(8)	(22)	-	78
Ostale rezervacije	13	44	(30)	(6)	-	21
Ukupno	102	63	(38)	(28)	-	99

BANKA						
u milijunima HRK	2017.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2018.
Pravni postupci u tijeku	68	9	(3)	(6)	-	68
Ostale rezervacije	13	44	(30)	(6)	-	21
Ukupno	81	53	(33)	(12)	-	89

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

34. Rezervacije (nastavak)

Ostale rezervacije 2017.

GRUPA						
u milijunima HRK	2016.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2017.
Rezervacije za preuzete obveze i jamstva	161	261	-	(272)	-	150
Pravni postupci u tijeku	69	26	(1)	(5)	-	89
Ostale rezervacije	16	-	(3)	-	-	13
Ukupno	246	287	(4)	(277)	-	252

BANKA						
u milijunima HRK	2016.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2017.
Rezervacije za preuzete obveze i jamstva	129	247	-	(255)	1	122
Pravni postupci u tijeku	62	11	(1)	(3)	(1)	68
Ostale rezervacije	16	-	(3)	-	-	13
Ukupno	207	258	(4)	(258)	-	203

35. Ostale obveze

u milijunima HRK	GRUPA			BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.	
Obveze u obračunu po danim kreditima	163	185	156	162	
Obveze s osnove plaća i bonusa	167	180	135	146	
Odgođeni prihodi i obračunati troškovi naknada	95	101	5	5	
Obveze prema Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga	21	21	18	18	
Ostale obveze	181	116	119	82	
Ostale obveze	627	603	433	413	

36. Ukupni kapital

Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine dionički kapital Banke sastoji se od 16.984.175 redovnih dionica, svaka nominalne vrijednosti 100 HRK. Sve redovne dionice imaju isti status i daju pravo na jedan glas.

Kapitalne rezerve i kapitalna dobit

Raspodjeljive i neraspodjeljive rezerve Banke utvrđene su u skladu s propisima Hrvatske narodne banke. Na dan 31. prosinca 2018. godine Banka je statutarne i zakonske rezerve iskazala kao neraspodjeljive u iznosu 85 milijuna HRK (85 milijuna HRK na dan 31. prosinca 2017.).

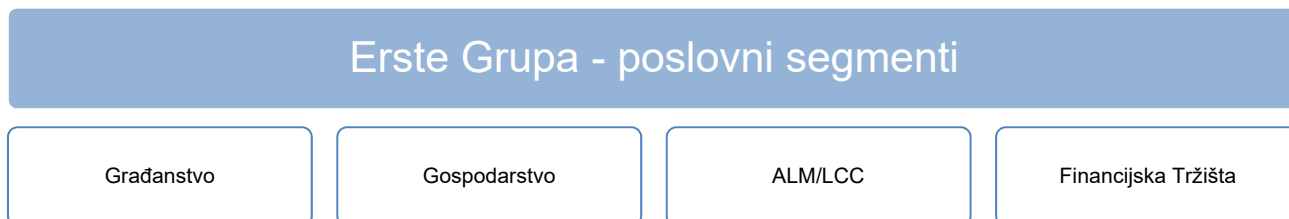
Kapitalna dobit na dan 31. prosinca 2018. i 2017. godine iznosila je 1.802 milijuna HRK.

Dividende

Dividendu za 2018. godinu moraju odobriti dioničari na godišnjoj Glavnoj skupštini koja se ne održava do datuma izdavanja konsolidiranih financijskih izvještaja. Za 2017. godinu Banka je objavila dividendu od 9,43 HRK po dionici (ukupan iznos 160 milijuna HRK).

37. Izvještavanje poslovnih segmenata

Izvještavanje po segmentima sastoji se od četiri operativna segmenta koji reflektiraju strukturu upravljanja Erste Grupom.

Segment Građanstva

Predstavlja poslovne aktivnosti koje su u odgovornosti prodajne mreže Građanstva. Ciljani klijenti su najčešće fizičke osobe, obrtnici i slobodne profesije. Poslovanjem Građanstva upravlja se uglavnom u matičnoj banci u suradnji sa povezanim društvima (kao npr. Leasing, Asset Management) sa naglaskom na kreditnim proizvodima, investicijskim proizvodima, tekućim računima, štednim proizvodima, kreditnim karticama, te uključuje i cross selling proizvoda kao npr. leasing, osiguranja, stambene štedionice.

Segment Gospodarstva

Obuhvaća poslovanje s pravnim osobama različitih visina prometa (mala i srednja poduzeća, lokalni korporativni klijenti i veliki korporativni klijenti), ali isto tako i komercijalno financiranje nekretnina i javni sektor.

Mala i srednja poduzeća (SME) su klijenti koji su u nadležnosti lokalne komercijalne mreže segmenta Gospodarstva, a najvećim dijelom se radi o poduzećima sa definiranim visinom godišnjeg prometa. Lokalni korporativni klijenti (LLC) su klijenti sa specifičnom visinom godišnjeg prometa (koja je iznad SME-a), a koji nisu definirani kao veliki korporativni klijenti prema listi velikih korporativnih klijenata.

Veliki korporativni klijenti (GLC) su velike korporacije/grupe klijenata sa značajnim djelovanjem na glavnom tržištu/proširenom glavnom tržištu Erste Grupe. GLC klijenti su uključeni na listu velikih korporativnih klijenata.

Komercijalno financiranje nekretnina (CRE) uključuje investitore u nekretnine u svrhu ostvarenja prihoda od najma od pojedinačnih nekretnina ili portfelja nekretnina, graditelje pojedinačnih nekretnina ili portfelja nekretnina u svrhu ostvarivanja kapitalne dobiti kroz prodaju.

Javni sektor (PS) sastoji se od tri osnovne kategorije klijenata: javni sektor, javna poduzeća i neprofitne organizacije. Lokalna uprava i samouprava, također, ulaze u segment javnog sektora.

37. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

Asset Liability Management (ALM) i Local Corporate Center (LCC)

Uključuje upravljanje aktivom i pasivom, uzimajući u obzir novčane tokove, troškove izvora sredstava i povrata na investicije radi određivanja optimalnog odnosa rizika, povrata i likvidnosti. Dodatno brinu o izvorima financiranja, aktivnostima zaštite (hedge), investiranju u vrijednosnice (ali ne u svrhu trgovanja), upravljanju izdanim obveznicama i upravljanju valutnom pozicijom.

Segment uključuje preostali rezultat tzv. Local Corporate Centra ili Ostalo, koji sadrži sporedne bankovne poslove, unutargrupne eliminacije, primljene dividende, te općenito bilančne pozicije koje nisu vezane uz poslovanje sa klijentima (npr. materijalna imovina, nematerijalna imovina) odnosno koje nije moguće alocirati na poslovne segmente, te sve pozicije računa dobiti i gubitka koje su rezultat navedenih bilančnih pozicija. Local Corporate Centar također uključuje uskladu sa računovodstvenim rezultatom. Free Capital je definiran kao razlika između prosječnog ukupnog kapitala i prosječnog alociranog kapitala svih operativnih segmenata, a koji se izvještava u sklopu operativnog segmenta ALM/LCC.

Financijska Tržišta

Sadrži poslove trgovanja, te pružanja usluga na financijskim tržištima, kao i poslovanje s financijskim institucijama.

Trgovanje i tržišne usluge sadrže sve aktivnosti povezane s upravljanjem knjigom trgovanja, izvršavanje naloga na tržištu koristeći knjige trgovanja Erste Grupe za market making i kratkoročno upravljanje likvidnošću.

Financijske Institucije (FI) su poduzeća koja pružaju financijske usluge svojim klijentima ili članovima te se ponašaju kao profesionalni i aktivni sudionici na financijskim tržištima trgujući u svoje ime ili na zahtjev svojih klijenata (banke, središnje banke, razvojne banke, investicijske banke, investicijski fondovi, brokerske tvrtke, osiguravajuća društva, mirovinski fondovi, kreditne zadruge, stambene štedionice, poduzeća za upravljanje portfeljem, državne agencije za izdavanje dužničkih instrumenata, državni fondovi, mjenjačnice).

Poduzeća koja pružaju usluge financijskim institucijama, uključujući skrbništvo, depozitne usluge, komercijalno poslovanje (kreditni, upravljanje gotovinom, financiranje izvoza i trgovine) te transakcije na tržištima kapitala, pripadaju segmentu Financijskih Institucija.

37. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

	Građanstvo		Gospodarstvo		Financijska Tržišta		ALM & LCC		GRUPA	
	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.
u milijunima HRK										
Neto kamatni prihod	1.315	1.498	794	776	10	8	(47)	(209)	2.072	2.073
Neto prihod od naknada i provizija	450	473	246	250	40	26	(21)	(15)	715	734
Prihod od dividende	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Neto rezultat trgovanja i rezultat fair value	79	92	44	61	62	57	15	11	198	221
Neto dobiti/gubici financijske imovine koja se mjeri kao FV kroz RDG	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Neto rezultat po metodi udjela	10	10	-	-	-	-	-	1	10	11
Prihod od najma investicijske imovine i ostali operativni leasing	36	41	110	76	-	-	1	-	147	117
Administrativni troškovi	(1.015)	(1.082)	(414)	(404)	(47)	(49)	(64)	(42)	(1.540)	(1.577)
Neto dobiti/gubici financijske imovine koja se ne mjeri kao FV kroz RDG	-	x	-	x	-	x	5	x	5	x
Ostali dobiti/gubici od prestanka priznavanja financijski instrumenata koji se ne mjere po FV kroz RDG	x	-	x	-	x	-	x	28	x	28
Rezervacije	(32)	x	(787)	x	(1)	x	(46)	x	(866)	x
Neto gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine	x	(27)	x	(230)	x	6	x	5	x	(246)
Ostali operativni rezultat	(7)	(19)	10	(14)	(2)	(2)	(103)	(46)	(102)	(81)
Porezi na bankovno poslovanje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobit/gubitak od poslovanja prije poreza	835	986	3	515	61	46	(260)	(262)	640	1.285
Porez na dobit	(147)	(171)	(1)	(92)	(11)	(8)	(24)	17	(183)	(254)
Dobit/gubitak od poslovanja nakon poreza	689	815	2	423	51	38	(285)	(245)	457	1.031
Dobitak/gubitak prije poreza od prekinutog poslovanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobit/gubitak tekuće godine	689	815	2	423	51	38	(285)	(245)	457	1.031
Dobit/gubitak od manjinskih udjela (nekontrolirajući udjeli)	-	-	-	-	-	-	77	(23)	77	(23)
Dobit/gubitak tekuće godine nakon manjinskih udjela	688	815	2	423	51	38	(208)	(268)	534	1.008
Operativni prihod	1.889	2.113	1.194	1.163	112	91	(52)	(206)	3.143	3.161
Operativni rashod	(1.015)	(1.082)	(414)	(404)	(47)	(49)	(64)	(42)	(1.540)	(1.577)
Operativni rezultat	874	1.031	779	759	65	42	(116)	(248)	1.603	1.584
RWA (kreditni rizik, stanje na kraju razdoblja)	8.466	9.737	18.571	18.410	661	254	8.337	7.864	36.035	36.265
Prosječni alocirani kapital	1.176	1.516	1.927	2.365	77	79	1.110	1.485	4.290	5.445
Cost/income ratio	54%	51%	35%	35%	42%	54%	119%	20%	49%	50%
RoE na alocirani kapital	58%	54%	-	18%	66%	48%	19%	18%	12%	19%
Ukupna imovina (stanje na kraju razdoblja)	20.856	22.779	24.094	25.799	1.797	1.442	19.177	19.671	65.924	69.691
Ukupne obveze isključujući kapital (stanje na kraju razdoblja)	31.244	34.571	11.357	13.245	1.874	951	13.244	11.863	57.719	60.630
Umanjenja vrijednosti	(38)	(30)	(782)	(239)	(1)	7	(118)	(43)	(939)	(305)
Umanjenje ili ukidanje umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja od kreditnih institucija i klijenata	(32)	x	(782)	x	(1)	x	(46)	x	(861)	x
Umanjenje ili ukidanje umanjenja vrijednosti od ostale financijske imovine	-	x	(5)	x	-	x	-	x	(5)	x
Neto gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine AT	x	(22)	x	(201)	x	7	x	4	x	(212)
Neto gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine FVOCI	x	-	x	-	x	-	x	(3)	x	(3)
Neto gubici od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata leasinga	x	-	x	3	x	-	x	-	x	3
Neto gubici od umanjenja vrijednosti garancija i akreditiva	(5)	(6)	11	(32)	-	-	3	4	9	(34)
Umanjenje goodwilla	-	-	-	-	-	-	(4)	(44)	(4)	(44)
Ostalo	(1)	(2)	(6)	(9)	-	-	(71)	(4)	(78)	(15)

37. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

Metodologija

Račun dobiti i gubitka u segment izvještaju temelji se na metodologiji prema kojoj se dostavljaju izvještaji Upravi Erste Grupe, u svrhu ocjenjivanja rezultata poslovanja pojedinih segmenata. Izvještavanje Upravi jednako kao i izvještavanje poslovnih segmenata za Erste Grupu temeljeno je na IFRS standardima. Računovodstveni standardi i metode, kao i metodologija korištena u izvještavanju poslovnih segmenata, jednaki su i za konsolidirane računovodstvene izvještaje.

Alokacija kapitala po segmentima regularno se revidira u svrhu realnije ocjene rezultata segmenata. Prosječni alocirani kapital je određen kreditnim, tržišnim i operativnim rizicima. U redovnom internom izvještavanju Uprave Erste Grupe, aktiva, pasiva, kao i rizikom ponderirana aktiva i alocirani kapital izvještavaju se na razini segmenta. Pri ocjenjivanju profitabilnosti segmenata, Erste Grupa računa i povrat na alocirani kapital za pojedini segment, koji je definiran kao neto rezultat prije manjinskih udjela u odnosu na prosječni alocirani kapital. Dodatno, cost/income pokazatelj se izračunava za svaki segment kako slijedi: operativni rashodi (opći administrativni troškovi) u odnosu na operativne prihode (neto kamatni prihod, neto prihodi od naknada i provizija, prihodi od dividende, neto rezultat trgovanja i rezultat vrednovanja, neto rezultat po metodi udjela, prihod od najma imovine te od operativnog leasinga).

Omjer povrata na imovinu (ROA) Grupe je iznosio 1,5% na 31. prosinca 2018. (2017.: 0,8%), a Banke 1,4% (2017.: -1,1%)

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

38. Najmovi

a) Financijski najmovi

Potraživanja s osnove financijskog najma su uključena unutar pozicije izvještaja o financijskom položaju krediti i potraživanja od klijenata.

Grupa iznajmljuje pokretnine drugim klijentima na temelju ugovora o financijskom najmu. Za potraživanja financijskog najma uključenih u ovu stavku, usklađenje bruto ulaganja u najmove prema sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma je kako slijedi:

	GRUPA	
u milijunima HRK	2017.	2018.
Minimalna plaćanja najma	1.916	2.263
Negarantirani ostatak vrijednosti	-	-
Bruto ulaganja	1.916	2.263
Nerealizirani financijski prihodi	(142)	(157)
Neto ulaganja	1.774	2.106
Sadašnja vrijednost negarantiranog ostatka vrijednosti	-	-
Sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja najma	1.774	2.106

Analiza dospijeca bruto ulaganja u najmove i sadašnje vrijednosti minimalnih plaćanja najma prema neopozivom najmu je kako slijedi (preostale ročnosti):

	GRUPA			
u milijunima HRK	Bruto ulaganje		Sadašnja vrijednost negarantiranog ostatka vrijednosti	
	2017.	2018.	2017.	2018.
< 1 godine	693	831	628	761
1-5 godina	1.192	1.379	1.115	1.293
> 5 godina	31	53	31	52
Ukupno	1.916	2.263	1.774	2.106

b) Operativni najmovi

Pod operativnim najmovima, Grupa i Banka ulaze u komercijalne najmove prostora, vozila i opreme.

Operativni najmovi sa stajališta Grupe i Banke kao najmodavca:

Minimalna plaćanja najma kod operativnih najмова su kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
u milijunima HRK	2017.	2018.	2017.	2018.
< 1 godine	113	89	9	9
1-5 godina	195	155	22	22
> 5 godina	11	2	-	-
Ukupno	319	246	31	31

Operativni najmovi sa stajališta Grupe i Banke kao najmoprimac:

Minimalna plaćanja najma kod operativnih najмова su kako slijedi:

	GRUPA		BANKA	
u milijunima HRK	2017.	2018.	2017.	2018.
< 1 godine	32	34	31	34
1-5 godina	108	112	104	108
> 5 godina	50	43	49	41
Ukupno	190	189	184	183

Plaćeni najmovi kod operativnih najмова priznatih kao trošak u razdoblju za Grupu iznose 41 milijuna HRK (2017.: 41 milijuna HRK) i za Banku 39 milijuna HRK (2017.: 35 milijuna HRK).

39. Transakcije s povezanim stranama

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pozornost je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik. Transakcije s povezanim stranama obavljaju se na načelu nepristranih transakcija (arm's length). Stoga, primjenjive kamatne stope i ostali uvjeti (datumi dospijeća i kolaterali) predstavljaju tržišne uvjete.

Matično društvo (koje je ujedno matično društvo cijele grupe) je Erste Group Bank AG, Beč (EGB). Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu je Steiermärkische Bank und Sparkassen AG.

Na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine stanja iz odnosa s povezanim stranama obuhvaćaju sljedeće:

IMOVINA	GRUPA					
	Kredit i potraživanja	Derivativi	Ostalo	Kredit i potraživanja	Derivativi	Ostalo
u milijunima HRK	2017.			2018.		
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	-	-	1	-	-	1
Ključno rukovodstvo	13	-	-	5	-	-
Matično društvo	1.413	41	330	1.442	11	151
Ostala društva EGB	5	-	15	3	-	29
Ostalo	2	-	-	1	-	-
Pridružena društva	413	1	-	1	1	-
Ukupno imovina	1.846	42	346	1.452	12	181

OBVEZE	GRUPA					
	Depoziti	Derivativi	Ostalo	Depoziti	Derivativi	Ostalo
u milijunima HRK	2017.			2018.		
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	3.362	-	-	3.165	-	-
Ključno rukovodstvo	23	-	3	19	-	-
Matično društvo	5.967	13	3	4.183	19	2
Ostala društva EGB	176	-	3	155	-	-
Ostalo	18	-	-	41	-	-
Pridružena društva	117	2	-	22	2	-
Ukupno obveze	9.663	15	9	7.585	21	2

IMOVINA	BANKA					
	Kredit i potraživanja	Derivativi	Ostalo	Kredit i potraživanja	Derivativi	Ostalo
u milijunima HRK	2017.			2018.		
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	-	-	-	-	-	1
Ključno rukovodstvo	13	-	-	4	-	-
Matično društvo	1.412	41	257	1.359	11	132
Ostala društva EGB	3	-	3	3	-	3
Ostalo	2	-	-	1	-	-
Ovisna društva	421	3	-	820	1	-
Pridružena društva	413	1	-	1	1	-
Ukupno imovina	2.264	45	260	2.188	13	136

OBVEZE	BANKA					
	Depoziti	Derivativi	Ostalo	Depoziti	Derivativi	Ostalo
u milijunima HRK	2017.			2018.		
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	1.509	-	-	1.107	-	-
Ključno rukovodstvo	22	-	3	18	-	-
Matično društvo	3.236	13	3	2.452	19	2
Ostala društva EGB	116	-	3	150	-	-
Ostalo	18	-	-	41	-	-
Ovisna društva	974	-	-	578	-	-
Pridružena društva	117	2	-	22	2	-
Ukupno obveze	5.992	15	9	4.368	21	2

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

39. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

Transakcije s povezanim stranama obuhvaćaju:

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA	GRUPA		BANKA	
u milijunima HRK	2017.	2018.	2017.	2018.
Prihodi od kamata	34	34	42	42
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupi	3	-	3	-
Ključno rukovodstvo	1	-	-	-
Matično društvo	30	34	30	33
Ostala društva EGB	-	-	-	-
Ovisna društva	-	-	9	9
Pridružena društva	-	-	-	-
Prihodi od naknada	35	35	89	98
Matično društvo	8	4	7	3
Ostala društva EGB	25	28	25	28
Ovisna društva	-	-	55	64
Pridružena društva	2	3	2	3
Ostali operativni prihodi	29	29	22	20
Matično društvo	7	5	5	4
Ovisna društva	-	-	16	14
Ostala društva EGB	22	24	1	2
Pridružena društva	-	-	-	-
Ukupno prihodi	98	98	153	160

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA	GRUPA		BANKA	
u milijunima HRK	2017.	2018.	2017.	2018.
Rashodi od kamata	198	223	123	162
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupi	64	60	33	29
Ključno rukovodstvo	1	-	1	-
Ostala društva EGB	2	1	-	-
Matično društvo	131	159	89	129
Ovisna društva	-	-	-	1
Pridružena društva	-	3	-	3
Rashodi od naknada	34	33	41	40
Matično društvo	7	4	7	4
Ostala društva EGB	26	29	20	22
Ostalo	1	-	1	-
Ovisna društva	-	-	13	14
Ostali administrativni troškovi	61	68	106	111
Matično društvo	18	18	18	18
Ostala društva EGB	42	49	30	35
Ključno rukovodstvo	1	1	1	1
Ovisna društva	-	-	57	57
Pridružena društva	-	-	-	-
Ostali operativni troškovi	-	1	-	-
Matično društvo	-	1	-	-
Ukupno rashodi	293	325	270	313

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

39. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

IZVANBILANČNE STAVKE u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Izdane garancije	116	30	34	29
Matično društvo	32	29	32	29
Ostala društva EGB	84	1	-	-
Ostalo	-	-	-	-
Ovisna društva	-	-	2	-
Neiskorišteni krediti i preuzete obveze	3	1	68	205
Ključno rukovodstvo	1	-	1	-
Ostala društva EGB	2	1	-	-
Ovisna društva	-	-	67	205
Pridružena društva	-	-	-	-
Ukupno potencijalne i preuzete obveze	119	31	102	234

Na dan 31. prosinca 2018. godine, Grupa je imala kolateral iskazan u Depozitima od banaka u iznosu od 891 milijuna HRK (2017.: 1.048 milijuna HRK).

Naknade isplaćene članovima Uprave i drugim ključnim rukovoditeljima:

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Plaće	58	35	10	9
Bonusi	14	9	6	6
Ukupne naknade	72	44	16	15
Od čega troškovi za mirovine	4	4	1	1

40. Imovina založena kao kolateral

Sljedeća imovina je založena kao jamstvo za obveze:

Založena imovina u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Kredit i potraživanja od klijenata	364	x	364	x
Financijska imovina po amortiziranom trošku	x	1.320	x	1.320
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	763	x	514	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	323	x	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	x	-	x	-
Financijska imovina kojem se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	x	93	x	-
Financijska imovina koja se drži do dospelosti	457	x	457	x
Ukupno	1.584	1.736	1.335	1.320

Financijska imovina založena kao kolateral sastoji se od obveznica, udjela u investicijskim fondovima, dionica i ostalih kamatonosnih vrijednosnih papira.

Založeni kolaterali su rezultat repo transakcija.

Fer vrijednost primljenih kolaterala koji se mogu ponovno založiti ili prodati bez da je davatelj vrijednosnog papira izvršio svoje obveze iznosi 2.155 milijuna HRK (2017.: 2.077 milijuna HRK) za Grupu i 2.580 milijuna HRK za Banku (2017.: 2.264 milijuna HRK).

U 2017. fer vrijednost kolaterala koji su ponovno založeni iznosila je 162 milijuna HRK za Grupu i Banku.

Banka je dužna vratiti ponovno založene kolaterale.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

41. Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira

u milijunima HRK	2017.		2018.	
	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza
GRUPA				
Repo ugovori				
Financijska imovina po amortiziranom trošku	x	x	-	-
Financijska imovina kojem se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	x	x	93	-
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	250	34	x	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	x	323	-
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	-	-	x	x
Ukupno repo ugovori	250	34	416	-

Preneseni financijski instrumenti sastoje se od obveznica i udjela u investicijskim fondovima.

Ukupan iznos od 416 milijuna HRK (2017.: 250 milijuna HRK) za Grupu i nula u 2018. i 2017. godini za Banku predstavljaju knjigovodstveni iznos financijske imovine unutar izvještaja o financijskom položaju koju primatelj ima pravo prodati ili ponovno založiti.

Obveze iz repo transakcija u iznosu od 34 milijuna HRK u 2017. godini i nula u 2018. godini za Grupu i nula u 2018. i 2017. godini za Banku, vrednuju se po amortiziranom trošku.

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti prenesene imovine i pripadajućih obveza koje se odnose samo na prenesenu imovinu. U Grupi i Banci ova imovina i obveze odnose se na repo transakcije.

u milijunima HRK	2017.			2018.		
	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija
GRUPA						
Financijska imovina po amortiziranom trošku	x	x	x	-	-	-
Financijska imovina kojem se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	x	x	x	93	-	93
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	250	34	216	x	x	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	x	x	323	-	323
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	-	-	-	x	x	x
Ukupno	250	34	216	416	-	416

42. Prijeboj

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2018.

GRUPA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	33	-	33	(16)	-	-	17
Obrnuti repo ugovori	1.979	-	1.979	-	-	(1.979)	-
Ukupno	2.012	-	2.012	(16)	-	(1.979)	17

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2018.

GRUPA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	27	-	27	(16)	(4)	-	7
Repo ugovori	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	27	-	27	(16)	(4)	-	7

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2018.

BANKA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	34	-	34	(16)	-	-	18
Obrnuti repo ugovori	2.367	-	2.367	-	-	(2.367)	-
Ukupno	2.401	-	2.401	(16)	-	(2.367)	18

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2018.

BANKA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	27	-	27	(16)	(4)	-	7
Repo ugovori	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	27	-	27	(16)	(4)	-	7

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

42. Prijeboj (nastavak)

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2017.

GRUPA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	52	-	52	(3)	-	-	49
Obrnuti repo ugovori	1.909	-	1.909	-	-	(1.909)	-
Ukupno	1.961	-	1.961	(3)	-	(1.909)	49

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2017.

GRUPA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	52	-	52	(3)	-	-	49
Repo ugovori	191	-	191	-	-	(191)	-
Ukupno	243	-	243	(3)	-	(191)	49

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2017.

BANKA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	55	-	55	(3)	-	-	52
Obrnuti repo ugovori	2.076	-	2.076	-	-	(2.076)	-
Ukupno	2.131	-	2.131	(3)	-	(2.076)	52

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2017.

BANKA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	52	-	52	(3)	-	-	49
Repo ugovori	157	-	157	-	-	(157)	-
Ukupno	209	-	209	(3)	-	(157)	49

42. Prijeboj (nastavak)

Banka koristi repo ugovore i standardizirane okvirne ugovore kao sredstvo smanjenja kreditnog rizika derivativa i transakcija financiranja. Oni predstavljaju potencijalne ugovore o prijeboju. Okvirni ugovori su relevantni za ugovorne strane s više derivativnih ugovora. Oni pružaju neto podmirenje svih ugovora u slučaju neplaćanja bilo koje ugovorne strane. Kod transakcija derivativa, iznosi imovine i obveza koji bi bili predmet prijeboja kao rezultat okvirnog ugovora prikazani su u stupcu Financijski instrumenti. Repo ugovori su primarno transakcije financiranja. Njihovo obilježje je prodaja i naknadni reotkup vrijednosnih papira po unaprijed dogovorenoj cijeni i vremenu. Time se osigurava da vrijednosni papir ostane kod vjerovnika kao kolateral u slučaju da dužnik ne ispuni svoju obvezu. Učinci prijeboja repo ugovora prikazuju se u stupcu primljeni/dani nenovčani financijski kolaterali. Kolateral predstavlja tržišnu vrijednost prenesenog vrijednosnog papira. Međutim, ukoliko tržišna vrijednost kolaterala prelazi knjigovodstvenu vrijednost potraživanja/obveze repo transakcije tada se iznos zadržava na razini knjigovodstvene vrijednosti. Preostala pozicija može se osigurati novčanim kolateralom. Novčani i nenovčani financijski kolaterali uključeni u ove transakcije ograničavaju se za korištenje davatelju u vremenu trajanja zalogu.

43. Upravljanje rizicima

43.1) Politika i strategije upravljanja rizicima

Ključna funkcija svake banke je svjesno i selektivno preuzimanje rizika te profesionalno upravljanje takvim rizicima. Proaktivna politika i strategija upravljanja rizicima Grupe ima za cilj uspostaviti uravnotežen omjer preuzetih rizika i povrata kako bi se ostvarili održivi i adekvatni povrati na kapital.

Grupa koristi upravljanje rizicima i kontrolne funkcije koje su proaktivne i prilagođene njihovom poslovnom profilu i profilu preuzetih rizika, a koje se temelje na jasnoj strategiji preuzimanja rizika koja je dosljedna poslovnoj strategiji Grupe i fokusirana na rano prepoznavanje i upravljanje rizicima i trendovima. Osim dostizanja internih ciljeva djelotvornog i učinkovitog upravljanja rizicima, razvijene su strukture upravljanja rizicima i kontrolne funkcije Banke kako bi zadovoljile eksterne i regulatorne zahtjeve.

Sukladno poslovnoj strategiji Banke ključni rizici su kreditni, tržišni, operativni te rizik likvidnosti. Banka se također fokusira i na upravljanje makroekonomskim rizikom kao i koncentracijama unutar i između različitih tipova rizika. Dodatno, okvir upravljanja rizicima Banke podrazumijeva i spektar ostalih značajnih rizika kojima je bankovna Grupa suočena. Banka uvijek teži unapređenju i komplementarnosti postojećih metoda i procesa, u svim dijelovima upravljanja rizicima.

43.2) Organizacija upravljanja rizicima

Praćenje i upravljanje rizicima je postignuto kroz jasnu organizacijsku strukturu s definiranim ulogama i odgovornostima te određenim limitima rizika.

Na sljedećem prikazu je dan pregled organizacije upravljanja rizicima:

43.2) Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Pregled strukture upravljanja rizicima

Uprava, a poglavito član Uprave zadužen za upravljanje rizicima (u daljnjem tekstu CRO) provode nadzornu funkciju unutar strukture upravljanja rizicima. Funkcije kontrole i upravljanja rizicima provode se kroz poslovnu strategiju Banke i sklonost preuzimanja rizika odobrenu od strane Uprave dok je CRO odgovoran za implementaciju te pridržavanje kontrole rizika i strategije upravljanja rizicima kroz sve tipove rizika i poslovne linije.

Uprava, a poglavito CRO osiguravaju dostupnost odgovarajuće infrastrukture i zaposlenika kao i metoda, standarda i procesa kako bi se to postiglo, dok se identifikacija, mjerenje, procjena, odobrenje, praćenje te postavljanje limita za ključne rizike provodi na operativnim razinama u Banci.

Upravu podržava nekoliko odjela osnovanih kako bi provodili funkcije kontrole rizika na operativnom nivou te izvršavali djelatnosti u sklopu strateškog upravljanja rizicima.

Sljedeće funkcije upravljanja rizicima odgovaraju izravno članu Uprave zaduženom za upravljanje rizicima:

- Sektor upravljanja kreditnim rizikom,
- Sektor upravljanja rizicima,
- Služba upravljanja operativnim rizikom,
- Sektor naplate i upravljanja lošim plasmanima,
- Sektor korporativne sigurnosti.

Unutar spomenutih organizacijskih jedinica izvršena je daljnja podjela s jasno određenim odgovornostima:

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom tvrtki

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom tvrtki unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfelja kategorije klijenata koji pripadaju Sektoru Gospodarstva i Sektoru financijskih tržišta, a sukladno nadležnostima navedenim u relevantnim aktima.

Direkcija analizira kreditne zahtjeve te sukladno tome daje mišljenje o kreditnom riziku. Provodi analizu projekata i ocjenjivanje njihove prihvatljivosti za financiranje sa aspekta rizika, radi analize financijskih izvještaja klijenata i potvrđuje interne rejtinge, uspostavlja i prati limite izloženosti klijenata/grupa povezanih osoba u Grupi i Banci, izvještava o portfelju, prati rane signale upozorenja i kontrolira ranu naplatu potraživanja.

Prati grupne standarde vezane iz područja svoje nadležnosti, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure te nadzire njihovo provođenje.

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom građana i malih poduzetnika

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom građana i malih poduzetnika unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfelja za klijente Sektora Građanstva. Direkcija obavlja poslove analize kreditnih zahtjeva te sukladno tome daje mišljenje o kreditnom zahtjevu. Provodi analizu projekata i ocjenjivanje njihove prihvatljivosti za financiranje s aspekta rizika, analizu ukupne izloženosti Banke prema klijentu, potvrđuje interne rejtinge, uspostavlja i prati limite izloženosti klijenata/grupe povezanih osoba u Grupi i Banci, izvještava o portfelju i prati signale ranog upozorenja.

Direkcija prati grupne standarde vezane iz područja svoje nadležnosti, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure te nadzire njihovo provođenje. Kroz Službu monitoringa i naplate nadležna je za provođenje aktivnosti mjera rane naplate nad svim klijentima u svojoj nadležnosti, a sukladno relevantnim aktima.

43.2) Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom sudjeluje u procesu planiranja rada Grupe i Banke sa stajališta upravljanja rizicima te prati izvršavanje planski i strateški utvrđenih ciljeva i planova kako Grupe tako i Banke, a koji se odnosi na područje upravljanja rizicima.

Prati regulatorne promjene i grupne standarde vezane uz upravljanje rizicima te inicira, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure, te nadzire njihovo provođenje, a u skladu sa svojim nadležnostima definiranim drugim aktima. Direkcija provodi analizu strukture i kvalitete portfelja i izrađuje izvještaje o kvaliteti i strukturi portfelja. Predlažu se smjernice za optimiziranje preuzetih rizika, za poboljšanje određenih klasa aktive, rejting skupina te je uključena i u upravljanje kolateralima.

Direkcija također provodi i izrađuje izvještaje iz područja kreditnih rizika propisanom dinamikom, a sve u skladu sa zakonskim propisima i standardima Grupe i Banke.

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima u suradnji s drugim organizacijskim dijelovima sektora i Banke aktivno sudjeluje u upravljanju kvalitetom podataka i adekvatnosti sustava unutarnjih kontrola.

Direkcija za kvantitativna istraživanja

Direkcija za kvantitativna istraživanja unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom odgovorna je za implementaciju bazelskih standarda, regulatornih zahtjeva i smjernica te standarda Erste Grupe vezanih uz pristup zasnovan na internom rejtingu za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik te integriranog upravljanje rizicima.

Djelovanje Direkcije, odnosno Službe za financijsko istraživanje i modeliranje obuhvaća uvođenje, koordinaciju i razvoj/sudjelovanje u razvoju, implementaciju i nadzor kvantitativnih modela, izračun parametara kreditnog rizika koji se koriste za mjerenje, segmentaciju i upravljanje kreditnim rizicima u skladu s najboljom praksom i Grupnim standardima te sudjelovanje u implementaciji u procese Banke (uključujući kontinuirano unaprjeđenje poslovnih procesa povezanih s navedenim izračunima). Direkcija je odgovorna za učinkovitost implementiranih modela te provodi kalibraciju / sudjeluje u kalibraciji modela u skladu s načelima Grupe te u vrednovanju iste u suradnji s Erste Grupom. Direkcija za kvantitativna istraživanja također izvještava o parametrima i modelima te modelira makroekonomski utjecaj na modele rizika i poslovanje Banke u cjelini.

Služba za integrirano upravljanje rizicima za svrhu ima integraciju svih rizika te postizanje holističkog pristupa upravljanju rizicima. Postavljanjem strategije rizika i Izjave o sklonosti upravljanju rizicima, a koji uključuju sve jedinice zadužene za upravljanje rizicima utvrđuju se okviri odgovornog i razboritog preuzimanja rizika. Integrirano upravljanje rizicima također obuhvaća proces procjene interne adekvatnosti kapitala (ICAAP) unutar kojeg se identificiraju rizici kojima je Banka/ESB Grupa izložena ili može biti izložena u budućnosti te se procjenjuje adekvatnost internog kapitala. Identifikacija rizika provodi se procjenom materijalnosti rizika, analizom rizika koncentracije te testiranjem otpornosti na stres. Materijalnim rizicima se upravlja kroz izdvajanje regulatornih i internih kapitalnih zahtjeva te sustavima limita i kontrole. Direkcija za kvantitativna istraživanja na kvartalnoj osnovi izračunava adekvatnost internog kapitala, odnosno pokrivenost internih kapitalnih zahtjeva, izdvojenih za sve relevantne rizike, internim kapitalom. Osim toga, Direkcija u sklopu integriranog upravljanja rizicima planira i upravlja rizikom ponderiranom aktivom, provodi back-testing rezervacija te sudjeluje u određivanju cijene različitih proizvoda pomoću primjene premije rizika (ERM), standardnog troška rizika (SRC) i troška kapitala, izračunu i procesu modeliranja profitabilnosti, unaprjeđenju naplate i razvoju sustava ranog upozorenja te upravljanju odnosima s kupcima i planiranju troškova rizika.

Direkcija za kvantitativna istraživanja također je odgovorna za izradu Plana oporavka ESB Grupe u skladu s regulatornim zahtjevima te sudjeluje u Timu za upravljanje kapitalom unutar svog djelokruga odgovornosti.

43.2) Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima

Direkcija upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom u okviru svog poslovanja obavlja sve poslove potrebne za adekvatno upravljanje operativnim i tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti, a u skladu s pravilnicima i procedurama iz vlastitog djelokruga poslovanja.

Provodi analizu kompleksne tržišne situacije, identifikaciju i mjerenje kako tržišnih tako i rizika likvidnosti te parametara navedenih rizika. Osim do sada navedenog, Direkcija je u okviru svog poslovanja odgovorna i za provedbu bazelskih smjernica, izrađuje mjere za smanjenje rizika u području svog djelovanja te sudjeluje u procesu odobravanja novih proizvoda Sektora financijskih tržišta i investicijskog bankarstva. Sudjeluje i s drugim organizacijskim dijelovima u svrhu što kvalitetnijeg upravljanja operativnim, tržišnim i rizicima likvidnosti.

Služba upravljanja operativnim rizikom

U području upravljanja operativnim rizicima, Služba upravljanja operativnim rizikom iz Sektora za upravljanje nefinancijskim rizicima ima za cilj kontrolirati sve organizacijske dijelove, odnosno poslovne procese Banke s obzirom da je operativni rizik svojstven svim aktivnostima, procesima, proizvodima i sustavima Banke, a temeljem definiranog rizičnog profila Banke, specifičnosti poslovnog okruženja i zakonskih odredbi. Surađuje s drugim organizacijskim dijelovima u svrhu što kvalitetnijeg upravljanja operativnim rizikom.

Sektor naplate i upravljanja lošim plasmanima

Sektor naplate i upravljanja lošim plasmanima odgovoran je za upravljanje i naplatu loših plasmana pomoću kontinuiranog i sustavnog pronalaženja mogućnosti eliminiranja i reduciranja rizika u poslovanju s work-out klijentima. U Sektoru naplate i upravljanja lošim plasmanima ustrojene su dvije direkcije i jedna služba i to Direkcija upravljanja lošim plasmanima u gospodarstvu, Direkcija upravljanja lošima plasmanima u građanstvu koje prate business linije u prodajnim sektorima, te Služba preuzete imovine i upravljanja kolateralima koja je odgovorna za upravljanje preuzetom imovinom te kolateralima.

Direkcije unutar Sektora poduzimaju sve mjere za naplatu potraživanja, kako dobrovoljnu, tako i onu prisilnim putem ukoliko se ne može postići dogovorna naplata. Osim toga, Direkcija upravljanja lošim plasmanima u gospodarstvu provodi i financijsko restrukturiranje obveza klijenata (rana naplata) i predlaže oblike operativnog restrukturiranja, a sve s ciljem umanjenja preuzetih rizika.

Odjel upravljanja kolateralima koji se nalazi unutar Službe preuzete imovine i upravljanja kolateralima odgovoran je za kontrolu, ažuriranje i održavanje kolaterala te donosi politike i standarde procjena i vrste prihvatljivih kolaterala. Na taj način doprinosi optimalizaciji rizikom ponderirane aktive (RWA) odnosno održavanju adekvatne kreditne zaštite. Odjel preuzete imovine odgovoran je za upravljanje imovinom koju je Banka preuzela u svrhu naplate potraživanja (preuzeta imovina), kako za preuzimanju imovine u posjed Banke, tako i za prodaju iste.

Sektor korporativne sigurnosti

Sektor korporativne sigurnosti zadužen je za obavljanje poslova vezanih uz sigurnost, primjereno upravljanje informacijskim sustavom i rizikom informacijskog sustava, upravljanjem kontinuitetom poslovanja i upravljanja krizom sukladno važećim grupnim i lokalnim politikama i standardima.

Glavni ciljevi Sektora su razvoj i primjena strategije sigurnosti i sigurnosne arhitekture informacijskog sustava, određivanje sigurnosnih ciljeva u skladu sa strategijom informacijskog sustava Banke, upravljanje politikom sigurnosti informacijskog sustava, standardima, smjernicama i ostalim internim aktima s ciljem postizanja i održavanja zadovoljavajuće razine sigurnosti.

Također, Sektor se bavi kontinuiranim unaprjeđenjem sustava upravljanja incidentima korporativne sigurnosti, kao i implementacijom novih metodologija, alata i tehnologija kako bi se zadovoljili svi regulatorni zahtjevi i sigurnosni standardi neophodni za nesmetano uspješno poslovanje Banke. U opseg pripada i izvještavanje Uprave i Nadzornog odbora o stanju sigurnosti u Banci.

43.2) Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Nadalje, ciljevi Sektora su proaktivni i reaktivni rad na sustavima tehničke, mehaničke i tjelesne zaštite, zaštita od požara i zaštita na radu, provođenja edukacija i podizanje svijesti zaposlenika Banke iz domene sigurnosti. Osim navedenog Sektor vodi brigu o zakonitosti obrade osobnih podataka u smislu poštivanja Zakona o zaštiti osobnih podataka i ostalih propisa koji uređuju pitanja obrade osobnih podataka te upozorava na nužnost primjene propisa o zaštiti osobnih podataka u slučajevima radnji koje mogu imati utjecaj na pitanja privatnosti i zaštitu osobnih podataka.

43.3) Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe

Pregled

Kao i u prethodnim godinama, Služba za integrirano upravljanje rizicima (ERM) u 2018. godini nastavila je jačati svoj sveobuhvatni okvir djelovanja koji uključuje unaprjeđenje procesa procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP).

ERM okvir dizajniran je na način da podržava menadžment u upravljanju portfeljem rizika, kao i potencijalom za pokriće (internim kapitalom) kako bi se osigurala adekvatna razina u skladu s profilom rizika ESB Grupe/Banke. Integrirano upravljanje rizicima prilagođeno je poslovnom i rizičnom profilu Banke, te odražava strateški cilj zaštite dioničara i vjerovnika uz osiguranje održivosti ESB Grupe/Banke. Razborito upravljanje rizicima osigurava se identificiranjem, mjerenjem, agregiranjem i uspješnim upravljanjem svim materijalnim vrstama rizika.

ERM okvir je modularan i sveobuhvatan sustav za upravljanje i vođenje te je sastavni dio cjelokupnog sustava vođenja i upravljanja na razini Grupe i Banke. Kako bi se osigurali svi aspekti integriranog upravljanja rizicima, ispunili regulatorni zahtjevi kao i potrebe za internim vrednovanjem potrebne su sljedeće komponente:

- Izjava o sklonosti preuzimanju rizika,
- Analiza portfelja i rizika kroz procjenu materijalnosti rizika, upravljanje rizikom koncentracije i testiranje otpornosti na stres,
- Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika,
- Upravljanje i planiranje rizika uključujući upravljanje rizikom ponderiranom aktivom i alokaciju kapitala te
- Plan oporavka.

Služba za integrirano upravljanje rizicima također sudjeluje u radu Tima za upravljanje kapitalom koji za cilj ima održavanje adekvatne visine i kvalitete kapitala sa svrhom podržavanja planiranih aktivnosti, uz istovremeno ispunjavanje regulatornih zahtjeva i očekivanja investitora i dioničara. Kapitalom se upravlja kako bi se održala financijska snaga, apsorbirali gubici, izdržali nepovoljni ekonomski uvjeti, omogućile prilike za rast, ali i ostvarili poslovni i ciljevi upravljanja rizicima.

Uz ispunjavanje krajnjeg cilja ICAAP-a, osiguravanje adekvatnosti kapitala i dugoročne održivosti, komponente integriranog upravljanja rizicima podrška su menadžmentu u ispunjavanju strategije Grupe i Banke.

43.3) Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Sklonost preuzimanju rizika (RAS)

Strategija rizika i Sklonost preuzimanju rizika (Risk Appetite Statement - RAS) definiraju se kroz proces godišnjeg strateškog planiranja kako bi se osigurala primjerena usklađenost rizika, razine kapitala i uspješnosti poslovanja Grupe i Banke. RAS predstavlja stratešku izjavu o maksimalnoj razini rizika koju je Grupa spremna preuzeti kako bi ispunila poslovne ciljeve. RAS predstavlja značajno i obvezujuće ograničenje poslovnih aktivnosti u okviru ukupne sklonosti preuzimanju rizika kroz okidače odobrene od strane Uprave i Nadzornog odbora. RAS predstavlja stratešku izjavu na razini Uprave te služi kao početna točka za implementaciju okvira ograničavanja rizika i ključna je komponenta ICAAP-a Grupe.

Izjava o sklonosti preuzimanju rizika ESB grupe:

- sastoji se od ključnih pokazatelja rizika koji pružaju kvantitativne smjernice za upravljanje povratom u odnosu na rizik,
- sadrži kvalitativne izjave u obliku ključnih principa rizika i dio su smjernica upravljanja rizicima,
- postavlja granice limita (strateških i operativnih) i ciljanih vrijednosti, i
- ključan je faktor u procesu godišnjeg strateškog planiranja pružajući cjelovit pogled na kapital, likvidnost te povrat u odnosu na rizik.

Analiza portfelja i rizika

Grupa i Banka aktivno identificiraju, kvantificiraju, nadziru i upravljaju rizicima u svom portfelju.

Procjena materijalnosti rizika (RMA) procjenjuje materijalnost po vrsti rizika, a time i profil rizika unutar Banke i njezinih povezanih društava. RMA je godišnji proces čija je svrha sistematično identificiranje novih i procjena postojećih rizika na razini ESB Grupe. Kao takav, RMA je integrirani dio ICAAP-a te ga viši menadžment koristi kao upravljački alat.

Analiza koja stoji iza procjene koristi se za poboljšanje prakse upravljanja rizicima i daljnje smanjivanje izloženosti riziku unutar ESB Grupe. Također, procjena se koristi i u konstruiranju i definiranju Strategije rizika i Izjave o sklonosti preuzimanju rizika. Zaključci i preporuke Procjene materijalnosti rizika razmatraju se u kreiranju i odabiru scenarija u sklopu sveobuhvatnog i reverznog testiranja otpornosti na stres.

Banka je također implementirala proces za identificiranje, mjerenje, kontrolu i upravljanje **rizikom koncentracije**. Proces je ključan za osiguravanje dugoročne održivosti Banke, posebice u nepovoljnom poslovnom okruženju i stresnim gospodarskim uvjetima. Analiza rizika koncentracije pokriva kreditni, tržišni, operativni i rizik likvidnosti.

Testiranje otpornosti na stres i modeliranje rizika predstavljaju ključne, budućnosti orijentirane elemente ICAAP-a. Modeliranje osjetljivosti imovine, obveza, dobiti ili gubitka pomaže u optimizaciji povrata u odnosu na rizik. Testiranje otpornosti na stres uzima u obzir ozbiljne, ali moguće stresne scenarije koji obogaćuju sustav mjerenja i upravljanja rizicima. Rezultati sveobuhvatnog testiranja otpornosti na stres uzimaju se u obzir pri izračunu kapaciteta za preuzimanje rizika, a razine ključnih pokazatelja u stresnim uvjetima uspoređuju se s limitima i ciljanim vrijednostima postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Prilikom računanja utjecaja pojedinog stresnog scenarija na račun dobiti gubitka i adekvatnost kapitala, koristi se interno razvijeni model za prevođenje makroekonomskih varijabli u parametre rizika.

Kapacitet za preuzimanje rizika

Za razliku od regulatornog pogleda (Pillar 1), izračun kapaciteta za preuzimanje rizika (RCC – Risk-bearing Capacity Calculation) bazira se na ekonomskom pogledu i određuje ima li banka dovoljnu razinu kapitala za pokrivanje svih rizika kojima je izložena. RCC izračun temelj je ICAAP-a zahtijevanog kroz Pillar 2 Basel okvir. Cilj je identifikacija, mjerenje, agregacija i upravljanje cjelokupnim profilom rizika Grupe te izvještavanje interne adekvatnosti kapitala.

43.3) Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Osim Pillar 1 vrsta rizika (kreditnog, tržišnog i operativnog rizika), unutar Pillar 2 za potrebe određivanja internih kapitalnih zahtjeva obuhvaćeni su i kamatni rizik u knjizi banke, valutno inducirani kreditni rizik za građane, poslovni/strateški rizik i rizik koncentracije. Kroz testiranje otpornosti na stres računaju se i učinci makroekonomskih rizika i valutno inducirano kreditno rizika za poduzeća na temelju stresnog scenarija.

Uprava i Nadzorni odbor izvještavaju se na kvartalnoj razini o razini adekvatnosti kapitala. Sustav semafora ugrađen u RCC osigurava pravovremeno menadžmentu u slučaju potrebe za planiranjem i izvršavanjem mjera vezanim uz povećanje kapitala, odnosno smanjenje rizika.

Planiranje i predviđanje rizika

Odgovornost menadžmenta rizika unutar Banke podrazumijeva i osiguravanje odgovarajućeg procesa planiranja i predviđanja rizika. Predviđanja menadžmenta rizika su rezultat uske suradnje sa svim sudionicima u procesu planiranja Grupe i Banke, a posebno s kontrolingom, ALM-om te poslovnim linijama. Proces planiranja i predviđanja uključuje obje, prošle i buduće komponente, koncentrirajući se na promjene u portfelju te okruženju.

Parametri rizika

Banka je tijekom 2018. uspješno završila razvoj nove PD metodologije te započela razvoj nove LGD metodologije čiji se završetak i prijava regulatoru očekuje do kraja 2019. Isto tako je tijekom 2018. započeo razvoj novog rejting modela za fizičke osobe.

Upravljanje rizikom ponderiranom aktivom (Risk Weighted Assets - RWA)

S obzirom na činjenicu da se na temelju rizikom ponderirane aktive izračunavaju regulatorni kapitalni zahtjevi Grupe/Banke i omjeri kapitala kao ključni pokazatelji uspješnosti poslovanja, poseban naglasak je stavljen na postizanje ciljanih vrijednosti RWA. Rezultati mjesečne RWA analize koriste se za unaprjeđivanje izračuna, kvalitete parametara i podataka kao i najefikasnije primjene Bazelskog okvira. Banka je uspostavila proces praćenja, planiranja i definiranja ciljanih vrijednosti RWA. Uprava Banke redovito je informirana o razinama RWA i usklađenosti s razinama postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Alokacija kapitala

Važan dio procesa planiranja rizika je alokacija kapitala na društva ESB Grupe, poslovne linije i segmente. Proces podrazumijeva usku suradnju Službe za integrirano upravljanje rizicima, Sektora rizika Erste grupe i Kontrolinga. Uvidi stečeni kroz ICAAP i kontroling procese koriste se za alokaciju kapitala uzimajući u obzir povrat u odnosu na rizik.

Omjer financijske poluge

Omjer financijske poluge predstavlja omjer između osnovnog kapitala (Tier 1) i mjere izloženosti u skladu s člankom 429. CRR-a. U suštini, izloženost predstavlja zbroj neponderiranih bilančnih i vanbilančnih pozicija uzimajući u obzir vrednovanje i prilagodbe rizika definirane unutar CRR-a. Uprava se kvartalno obavještava o razini omjera financijske poluge Grupe i Banke te usklađenosti s limitima i ciljnim vrijednostima postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Plan oporavka

U skladu s regulatornim zahtjevima Hrvatske narodne banke (Odluka o planovima oporavka kreditnih institucija), Banka je dužna izraditi Plan oporavka Grupe. Unutar Plana oporavka testira se otpornost Grupe u uvjetima iznimnih stresnih idiosinkratskih i makroekonomskih scenarija te se definiraju opcije za oporavak Grupe u takvim uvjetima. U 2018. godini HNB-u je dostavljen ažurirani Plan oporavka.

43.4) Kreditni rizik

Definicija i pregled

Kreditni rizik proizlazi iz tradicionalnih poslova kreditiranja i ulaganja Banke. Uključuje gubitke proizašle kao rezultat stupanja dužnika u status neispunjenja obveza (Faza umanjenja 3) i očekivane kreditne gubitke dužnika koji se ne nalaze u statusu neispunjenja obveza, a izračunavaju se temeljem jednogodišnjeg očekivanog gubitka (Faza umanjenja 1) ili cjeloživotnog očekivanog gubitka (Faza umanjenja 2).

Operativne odluke o kreditiranju su u odgovornosti organizacijskih jedinica unutar funkcije kontrole rizika.

U svrhu uspješnog upravljanja rizicima svi podaci potrebni za upravljanje kreditnim rizikom, učinkom te provođenje upravljanja rizikom ponderirane aktive i kapitalnih zahtjeva se redovito pune u središnju bazu podataka koja se koristi za upravljanje rizicima, a kvaliteta tih podataka se redovito kontrolira. Stoga organizacijske jedinice u sklopu Sektora upravljanja rizicima redovito koriste bazu podataka za izvještavanje o kreditnom riziku, a čime je osigurana centralizirana analiza te ujednačen način izračunavanja pokazatelja kao i segmentacija diljem Grupe i Banke u cjelini. Izvještavanje o kreditnom riziku sastoji se od redovitih izvještaja o kreditnom portfelju za interne i eksterne primatelje te omogućuje konstantno praćenje o razvoju kreditnog rizika, odnosno omogućuje Banci poduzimanje kontrolnih postupaka. Internim primateljima tih izvještaja se podrazumijevaju, povrh ostalih, Nadzorni odbor kao i Uprava te risk manageri, direktori poslovnih linija i interna revizija.

Interni sustav ocjenjivanja

Pregled

Banka ima implementirane strategije poslovanja i rizika, kao i politike kreditiranja te procesa odobravanja koje se redovito, a najmanje na godišnjoj osnovi, ažuriraju i prilagođavaju. One obuhvaćaju proces kreditiranja u cjelini, uvažavajući prirodu, obuhvat te razinu rizika transakcija te uključenih drugih ugovornih strana. Odobravanje kredita je temeljeno na kreditnoj kvaliteti klijenta, vrsti kredita, kolateralu, sustavu dodatnih uvjeta te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procjena rizika neispunjenja obveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na vjerojatnosti klijentova stupanja u status neispunjenja obveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu mjeru rizika za neispunjenje obveza druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta je ažuriran najmanje na godišnjoj osnovi (godišnji proces re-odobrenja), dok su rejtingi klijenta u slabijim kategorijama rizika ažurirani češće.

Osim određivanja kapitalnih zahtjeva, glavni cilj internih rejtinga je podrška donošenju odluka za kreditiranje te produženju kreditnih linija. Osim toga, interni rejtingi određuju nivo odobrenja u strukturi Banke kao i procedure praćenja za postojeće izloženosti. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utječu na zahtijevanu cijenu rizika kao i određivanje potrebnih rezervacija. Kao što je prethodno spomenuto, interni rejting je ključni element za izračun RWA koji se također koristi u procjenjivanju internih kapitalnih zahtjeva prema Pillar-u 2 (ICAAP). PD vrijednosti odražavaju dvanaest mjesečnu vjerojatnost nastupanja statusa neispunjenja obveza zasnovanu na dugogodišnjem prosjeku stopa neispunjenja obveza. Banka dodjeljuje marže konzervativnosti na izračunati PD ovisno o granularnosti portfelja i relevantnoj povijesti podataka. PD vrijednosti validiraju se jednom godišnje, a što je u skladu i s validacijom koja se provodi na razini pojedinih rejting metoda.

Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procjenu rizika od klijentova stupanja u status neispunjavanja obveza. Za klijente iz segmenta gospodarstva, interni rejtingi uzimaju u obzir financijsku snagu klijenta, mogućnost eksterne podrške i druge informacije o poduzeću. Za segment građanstva i malog poduzetništva interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i financijske informacije. Primjenjuje se ograničavanje rejtinga ovisno o članstvu u grupi ekonomski povezanih jedinica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

Svi scorecardi (građanstvo i gospodarstvo) se redovito validiraju od strane centralne organizacijske jedinice za validaciju, a na osnovu standardne metodologije Erste Grupe. Validacija se provodi korištenjem statističkih tehnika pri čemu se rezultati validacijskog procesa izvještavaju višem rukovodstvu i regulatorima. Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe iz perspektive razvoja modela i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Erste Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane nadležne organizacijske jedinice Erste Holding-a što osigurava integritet širom Erste Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane lokalne Uprave.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Ocjene i kategorije rizika

Klasifikacija kreditne imovine u ocjene rizika je temeljena na sustavu internih rejtinga Banke koja koristi dvije interne skale za klasifikaciju rizika: za klijente koji nisu u statusu neispunjenja obveza koristi se skala od 8 ocjene rizika (za fizičke osobe u sektoru građanstva) te 13 kategorija rizika (za sve ostale kategorije). Klijenti koji su u statusu neispunjenja obveza imaju zasebnu ocjenu rizika.

Za potrebe eksternog izvještavanja, interni rejtinzi su grupirani u sljedeće četiri kategorije rizika:

Nizak rizik: klijent s dobro uspostavljenom te dužom suradnjom s Grupom i Bankom ili veliki, međunarodno priznati klijenti. Snažna financijska pozicija bez očekivanih financijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti građanstva koji imaju dugu povijest sa Bankom ili klijenti koji koriste širok obujam proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u plaćanju obveza trenutno, niti u posljednjih 12 mjeseci. Pri tome se novi poslovi, općenito, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor: klijenti koji imaju povijest kašnjenja u plaćanjima ili u njihovoj kreditnoj povijesti postoji povijest statusa neispunjavanja obveza ili financijski podaci ukazuju na ranjivosti temeljem kojih bi mogli ući u probleme podmirivanja dugova u srednjem roku. Klijenti građanstva s ograničenom štednjom ili vjerojatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsjetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda: Klijenti osjetljivi na negativne financijske i ekonomske utjecaje.

Neprihodujuća izloženost: klijenti kojima je zabilježen jedan ili više kriterija za nastupanje statusa neispunjenja obveza sukladno članku 178. Uredbe 575/2013 te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke, a precizno propisana internim aktima Grupa i Banka: neizvjesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti dulje od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupka. S ciljem utvrđivanja statusa neispunjenja obveza Banka primjenjuje pristup na razini klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neispunjavanja obveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasificiraju kao neprihodujući. U definiciju neprihodujuće izloženosti također je uključena neprihodujuća izloženost u forberanceu i u slučajevima kada klijent nije u statusu neispunjenja obaveza.

Erste Banka kategorije rizika	Agencije	Interni
Nizak rizik	Aaa/AAA ... Ba3/BB-	1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 5c, A1, A2, B1, B2
Poseban nadzor	B1/B+ ... B3/B-	6a, 6b, 7, C1, C2, D1, N
Ispod standarda	Caa1 ... CC	8, D2
Neprihodujuća izloženost	C, D	R

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovita analiza rizika klijenta, koja uključuje redovit status rejtinga, mogućnost otplata, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uvjetima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvaliteti kreditnog portfelja koje može rezultirati materijalne gubitke za Banku te Banka kroz proces redovnih re-odobrenja analizira cjelokupni status dužnika. Važnost redovitog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovitom praćenju klijenta kao i kvalitete portfelja te predstavlja dodatnu mjeru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

Banka provodi evaluaciju kreditne kvalitete temeljem informacija o klijentu, također uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu povijest između Banke i klijenta.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Rano prepoznavanja povećanog rizika

Banka primjenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspješnosti naplate čak i u slučajevima smanjenja kvalitete kreditnog portfelja što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promjena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u podmirenju obveza te praćenjem informacija s tržišta. Tako se praćenjem sljedećih promjena osigurava pravovremeno prepoznavanje povećanog kreditnog rizika:

- uvjeta na tržištu,
- promjena u rejtingu,
- kašnjenja.

Praćenje uvjeta na tržištu također podrazumijeva praćenje svih makroekonomskih varijabli, kao i njihova evaluacija kroz budući period.

Izloženost kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku odnosi se na sljedeće pozicije u Izvještaju o financijskom položaju:

- Ostali depoziti po viđenju-središnjim i kreditnim institucijama;
- Financijska imovina koja se drži radi trgovanja;
- Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka;
- Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit;
- Financijska imovina po amortiziranom trošku;
- Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja (za svrhu objavljivanja u dolje navedenim tablicama svaka ugovorna imovina također je uključena u ovu kategoriju);
- Potraživanja s osnove financijskog najma;
- Financijska imovina raspoloživa za prodaju;
- Pozitivna fer vrijednost derivata;
- Potencijalne kreditne obveze (najprije financijske garancije i neiskorištene neopozive kreditne obveze).

Izloženost kreditnom riziku izjednačava bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu vrijednost u slučaju izvanbilančnih pozicija) izuzimajući:

- Rezervacije za zajmove;
- Rezervacije za garancije;
- Kolateralu (uključivo i transfere rizika na garantore);
- Efekte netiranja;
- Ostala kreditna povećanja;
- Ostale efekte umanjenja kreditnog rizika.

Sljedeće tablice prikazuju usklađenje između bruto i neto knjigovodstvene vrijednosti različitih komponenti kreditne izloženosti za Grupu i Banku na dan 31. prosinca 2018. godine i 31. prosinca 2017. godine.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Usklađenje između bruto i neto knjigovodstvene vrijednosti različitih komponenti kreditne izloženosti

u milijunima HRK	GRUPA							BANKA
	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
2018.								
Ostali depoziti po viđenju	243	-	-	243	175	-	-	175
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	278	-	-	278	279	-	-	279
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	154	-	-	154	14	-	-	14
Dužnički vrijednosni papiri	154	-	-	154	14	-	-	14
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.333	(34)	158	8.491	7.739	(32)	136	7.875
Dužnički vrijednosni papiri	8.333	(34)	158	8.491	7.739	(32)	136	7.875
Financijska imovina po amortiziranom trošku	52.675	(2.997)	-	49.678	48.884	(2.769)	-	46.115
Dužnički vrijednosni papiri	1.275	(2)	-	1.273	1.021	(1)	-	1.020
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.234	(6)	-	5.228	5.314	(5)	-	5.309
Kreditni i potraživanja od klijenata	46.166	(2.989)	-	43.177	42.549	(2.763)	-	39.786
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.889	(464)	-	1.425	357	(48)	-	309
Potraživanja s osnove financijskog najma	2.106	(26)	-	2.080	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	9.024	(94)	-	9.024	6.105	(69)	-	6.105
Ukupno	74.702	(3.615)	158	71.373	63.553	(2.918)	136	60.872

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
2017.				
Ostali depoziti po viđenju	413	413	283	283
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.235	5.233	5.134	5.132
Kreditni i potraživanja od klijenata	47.432	43.297	39.626	36.512
Financijska imovina koja se drži do dospelosti	1.886	1.878	1.396	1.391
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	195	195	195
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	7.756	7.756	7.352	7.352
Pozitivna fer vrijednost derivativa	52	52	55	55
Potencijalne kreditne obveze	8.450	8.450	6.048	6.048
Ukupno	71.419	67.274	60.089	56.968

Podjela izloženosti kreditnom riziku

U nastavku prikazana izloženost kreditnom riziku podijeljena je prema sljedećim kriterijima:

- po klasama izloženosti i financijskim instrumentima,
- po pripadnosti i financijskom instrumentu,
- prema industriji i financijskom instrumentu,
- po industriji i u skladu s MSFI 9,
- po kategorijama rizika,
- po industriji i kategoriji rizika,
- prema regiji i kategoriji rizika,
- prema regiji i u skladu s MSFI 9,
- po poslovnom segmentu i kategoriji rizika,
- po poslovnom segmentu i u skladu s MSFI 9.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Zatim je izvršena podjela izloženosti kreditnom riziku prema državi po kategoriji rizika i u skladu s MSFI 9. Nakon toga prikazana je:

- podjela neprihodujućih izloženosti kreditnom riziku po poslovnom segmentu te rezervacijama za kreditne gubitke,
- podjela po strukturi rezervacija,
- usporedba forbearancea s ukupnom izloženosti kreditnom riziku i rezervacijama,
- izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kolateralima,
- izloženost kreditnom riziku po financijskim instrumentima i kolateralima,
- izloženost kreditnom riziku koja nije dospjela ni kreditno umanjena po financijskom instrumentu i kategoriji rizika,
- dospjela izloženost kreditnom riziku koja koja nije umanjena po financijskom instrumentu i kolateraliziranosti,
- podjela kredita i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i kategoriji rizika,
- podjela kredita i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i u skladu s MSFI 9,
- podjela neprihodujućih kredita i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i pokrivenost rezervacijama i kolateralima,
- podjela kredita i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i valuti.

Izloženost kreditnom riziku po pripadnosti (poslovnom segmentu) i financijskom instrumentu

u milijunima HRK	Ostali depoziti po viđenju	Finan- cijska imovina koja se drži radi trgovanja	Finan- cijska imo- vina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	Financijska imovina po fer vrijed- nosti kroz ostalu sve- obuhvatnu dobit	Po amortiziranom trošku						Potenci- jalne kre- ditne ob- veze	GRUPA Ukupno
					Dužnič ki vrijed- nosni papiri	Krediti i potraživa nja od kreditnih instituci- ja	Krediti i potraživa nja od klijenata	Potraživa nja od kupaca i ostala potraživa nja	Potraživa nja s os- nove fi- nan- cijskog najma			
2018.												
Središnje banke	-	-	-	-	-	3.635	-	-	-	-	-	3.635
Opće države	-	245	-	7.473	1.275	-	8.103	68	20	301	-	17.485
Kreditne insti- tucije	243	11	-	550	-	1.599	-	205	2	213	-	2.823
Ostala finan- cijska društva	-	8	154	-	-	-	492	10	13	23	-	700
Nefinancijska društva	-	14	-	310	-	-	16.690	956	1.692	5.456	-	25.118
Kućanstva	-	-	-	-	-	-	20.881	650	379	3.031	-	24.941
Ukupno	243	278	154	8.333	1.275	5.234	46.166	1.889	2.106	9.024	-	74.702

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po pripadnosti (poslovnom segmentu) i financijskom instrumentu (nastavak)

u milijunima HRK	Ostali de- poziti po viđenju	Finan- cijska imovina koja se drži radi trgovanja	Financijska imovina po fer vrijed- nosti kroz račun dobiti ili gubitka	Financijska imovina po fer vrijed- nosti kroz ostalu sve- obuhvatnu dobit	Po amortiziranom trošku			Potraživa nja od ku- paca i os- tala potraživa nja	Potencijalne kreditne ob- veze	Ukupno
					Dužničk i vrijed- nosni papiri	Kredit i potraživa nja od kreditnih institucija	Kredit i potraživan ja od klijenata			
2018.										
Središnje banke	-	-	-	-	-	3.542	-	-	-	3.542
Opće države	-	245	-	6.879	1.021	-	7.934	6	253	16.338
Kreditne institu- cije	175	11	-	550	-	1.772	-	204	189	2.901
Ostala finan- cijska društva	-	9	14	-	-	-	1.002	14	95	1.134
Nefinancijska društva	-	14	-	310	-	-	15.851	106	4.394	20.675
Kućanstva	-	-	-	-	-	-	17.762	27	1.174	18.963
Ukupno	175	279	14	7.739	1.021	5.314	42.549	357	6.105	63.553

Preuzete obveze / Izvanbilančne izloženosti po proizvodima

	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Preuzeta financijska jamstva	3.012	3.150	2.608	2.749
Neopozive preuzete obveze po kreditima	5.438	5.874	3.440	3.356
Opozive preuzete obveze po kreditima	3.204	3.119	3.400	3.245
Ukupno	11.654	12.143	9.448	9.350

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji i financijskom instrumentu

Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Grupe (Banke) po industriji, podijelenu po financijskom instrumentu po izvještajnim datumima.

u milijunima HRK	GRUPA										
	Ostali depoziti po viđenju	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Po amortiziranom trošku			Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Potraživanja s osnove financijskog najma	Potencijalne kreditne obveze	Ukupno
					Dužnički vrijednosni papiri	Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	Kredit i potraživanja od klijenata				
2018.											
Poljoprivreda, šumarstvo	-	-	-	-	-	-	1.356	117	99	113	1.685
Rudarstvo	-	-	-	-	-	-	90	3	6	96	195
Prerađivačka industrija	-	-	-	14	-	-	3.000	228	184	1.137	4.563
Opskrba električnom energijom	-	7	-	-	-	-	729	14	17	112	879
Opskrba vodom	-	-	-	-	-	-	194	2	57	199	452
Građevinarstvo	-	1	-	11	-	-	3.279	59	119	1.057	4.526
Trgovina	-	-	137	45	-	-	3.464	350	303	1.809	6.108
Prijevoz	-	-	-	61	-	-	1.014	43	399	180	1.697
Djelatnosti pružanja smještaja	-	2	-	-	-	-	3.072	19	128	177	3.398
Informacije i komunikacija	-	-	-	-	-	-	250	15	61	85	411
Financijske djelatnosti i osiguranja	243	20	17	758	-	5.234	485	264	15	231	7.267
Poslovanje nekretninama	-	1	-	179	-	-	1.655	5	32	63	1.935
Stručne djelatnosti	-	1	-	-	-	-	1.025	72	89	295	1.482
Administrativne djelatnosti	-	-	-	-	-	-	283	7	339	109	738
Javna uprava	-	246	-	7.265	1.275	-	5.416	22	12	265	14.501
Obrazovanje	-	-	-	-	-	-	20	-	6	12	38
Djelatnosti zdravstvene zaštite	-	-	-	-	-	-	477	1	32	11	521
Umjetnost	-	-	-	-	-	-	340	1	24	210	575
Djelatnosti kućanstava	-	-	-	-	-	-	19.900	638	168	2.833	23.539
Ostalo	-	-	-	-	-	-	117	29	16	30	192
Ukupno	243	278	154	8.333	1.275	5.234	46.166	1.889	2.106	9.024	74.702

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji i financijskom instrumentu (nastavak)

GRUPA										
u milijunima HRK	Dužnički instrumenti							Pozitivna fer vrijednost derivativa	Pote- ncijalne kreditne obveze	Izloženost kreditnom riziku
	Ostali depoziti po videnju	Kredit i potraži- vanja od kreditnih institucija	Kredit i potraži- vanja od klijenata	Financijska imovina koja se drži do dospijeća	Fina- ncijska imovina koja se drži radi trgovanja	Finan- cijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka				
						Po amortiziranom trošku	Fer vrijednost			
2017.										
Poljoprivreda, šumarstvo	-	-	1.598	-	-	-	-	-	146	1.744
Rudarstvo	-	-	99	-	-	-	-	-	107	206
Prerađivačka industrija	-	-	3.411	-	-	-	14	-	1.287	4.712
Opskrba električnom energijom	-	-	553	-	-	-	-	5	349	907
Opskrba vodom	-	-	320	-	-	-	-	-	61	381
Građevinarstvo	-	-	3.719	-	-	-	11	-	926	4.656
Trgovina	-	-	4.477	-	-	-	46	-	1.550	6.073
Prijevoz	-	-	1.406	-	-	-	66	-	239	1.711
Djelatnosti pružanja smještaja	-	-	2.488	-	-	-	-	-	234	2.722
Informacije i komunikacija	-	-	212	-	-	-	-	-	105	317
Financijske djelatnosti i osiguranja	413	5.235	1.124	-	-	-	769	45	308	7.894
Poslovanje nekretninama	-	-	1.313	160	-	-	20	1	53	1.547
Stručne djelatnosti	-	-	1.311	-	-	-	-	1	287	1.599
Administrativne djelatnosti	-	-	493	-	-	-	-	-	84	577
Javna uprava	-	-	4.835	1.726	195	-	6.830	-	46	13.632
Obrazovanje	-	-	37	-	-	-	-	-	13	50
Djelatnosti zdravstvene zaštite	-	-	410	-	-	-	-	-	130	540
Umjetnost	-	-	296	-	-	-	-	-	118	414
Djelatnostii kućanstava	-	-	19.242	-	-	-	-	-	2.375	21.617
Ostalo	-	-	88	-	-	-	-	-	32	120
Ukupno	413	5.235	47.432	1.886	195	-	7.756	52	8.450	71.419

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji i financijskom instrumentu (nastavak)

u milijunima HRK	Ostali depoziti po videnju	Finan- cijska imovina koja se drži radi trgovanja	Financijska imovina po fer vrijed- nosti kroz račun dobiti ili gubitka	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sve- obuhvatnu dobit	Po amortiziranom trošku			Potraživa nja od ku- paca i os- tala potraživa nja	Poten- cijalne kreditne obveze	GRUPA Ukupno
					Dužnički vrijed- nosni pa- piri	Kreditni i potraživa nja od kreditnih institucija	Kreditni i potraživa nja od klijenata			
2018.										
Poljoprivreda, šumarstvo	-	-	-	-	-	-	1.347	1	113	1.461
Rudarstvo	-	-	-	-	-	-	69	-	72	141
Prerađivačka in- dustrija	-	-	-	14	-	-	2.954	8	1.085	4.061
Opskrba električnom ener- gijom	-	7	-	-	-	-	662	-	110	779
Opskrba vodom	-	-	-	-	-	-	170	-	199	369
Građevinarstvo	-	1	-	11	-	-	3.219	10	940	4.181
Trgovina	-	-	-	45	-	-	3.094	14	1.008	4.161
Prijevoz	-	-	-	61	-	-	971	1	159	1.192
Djelatnosti pružanja smje- štaja	-	2	-	-	-	-	2.987	3	171	3.163
Informacije i ko- munikacija	-	-	-	-	-	-	272	9	86	367
Financijske djelat- nosti i osiguranja	175	21	14	550	-	5.314	1.005	250	281	7.610
Poslovanje nek- retninama	-	1	-	179	-	-	1.652	1	63	1.896
Stručne djelat- nosti	-	1	-	-	-	-	997	3	280	1.281
Administrativne djelatnosti	-	-	-	-	-	-	253	1	86	340
Javna uprava	-	246	-	6.879	1.021	-	5.247	6	216	13.615
Obrazovanje	-	-	-	-	-	-	17	-	12	29
Djelatnosti zdravstvene zaštite	-	-	-	-	-	-	392	-	11	403
Umjetnost	-	-	-	-	-	-	338	1	208	547
Djelatnosti kućan- stava	-	-	-	-	-	-	16.790	21	976	17.787
Ostalo	-	-	-	-	-	-	113	28	29	170
Ukupno	175	279	14	7.739	1.021	5.314	42.549	357	6.105	63.553

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji i financijskom instrumentu (nastavak)

BANKA										
u milijunima HRK	Dužnički instrumenti									
	Ostali depoziti po videnju	Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	Kreditni i potraživanja od klijenata	Financijska imovina koja se drži do dospjeća	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	Pozitivna fer vrijednost derivativa	Potencijalne kreditne obveze	Izloženost kreditnom riziku
2017.										
Poljoprivreda, šumarstvo	-	-	1.172	-	-	-	-	-	143	1.315
Rudarstvo	-	-	89	-	-	-	-	-	69	158
Prerađivačka industrija	-	-	2.898	-	-	-	14	-	1.252	4.164
Opskrba električnom energijom	-	-	479	-	-	-	-	5	346	830
Opskrba vodom	-	-	206	-	-	-	-	-	61	267
Građevinarstvo	-	-	3.400	-	-	-	11	-	834	4.245
Trgovina	-	-	2.905	-	-	-	46	-	951	3.902
Prijevoz	-	-	917	-	-	-	66	-	224	1.207
Djelatnosti pružanja smještaja	-	-	2.398	-	-	-	-	-	231	2.629
Informacije i komunikacija	-	-	198	-	-	-	-	-	112	310
Financijske djelatnosti i osiguranja	283	5.134	1.470	-	-	-	529	48	198	7.662
Poslovanje nekretninama	-	-	1.278	160	-	-	20	1	53	1.512
Stručne djelatnosti	-	-	1.180	-	-	-	-	1	276	1.457
Administrativne djelatnosti	-	-	271	-	-	-	-	-	63	334
Javna uprava	-	-	4.598	1.236	195	-	6.666	-	46	12.741
Obrazovanje	-	-	31	-	-	-	-	-	13	44
Djelatnosti zdravstvene zaštite	-	-	288	-	-	-	-	-	130	418
Umjetnost	-	-	257	-	-	-	-	-	118	375
Djelatnosti kućanstava	-	-	15.515	-	-	-	-	-	896	16.411
Ostalo	-	-	76	-	-	-	-	-	32	108
Ukupno	283	5.134	39.626	1.396	195	-	7.352	55	6.048	60.089

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji u skladu s MSFI 9

							GRUPA
u milijunima HRK	Faza umanj- jenja 1	Faza umanj- jenja 2	Faza umanj- jenja 3	POCI	Izloženost kre- ditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet IFRS 9 rezer- viranja	Ukupno
2018.							
Poljoprivreda, šumarstvo	1.228	17	151	289	1.685	-	1.685
Rudarstvo	146	30	19	-	195	-	195
Prerađivačka industrija	3.716	316	505	26	4.563	-	4.563
Opskrba električnom energijom	779	27	66	-	872	7	879
Opskrba vodom	410	25	17	-	452	-	452
Građevinarstvo	3.940	176	399	10	4.525	1	4.526
Trgovina	5.212	299	557	40	6.108	-	6.108
Prijevoz	1.559	77	60	1	1.697	-	1.697
Djelatnosti pružanja smještaja	2.980	93	284	40	3.397	1	3.398
Informacije i komunikacija	346	11	11	43	411	-	411
Financijske djelatnosti i osiguranja	6.813	278	2	-	7.093	174	7.267
Poslovanje nekretninama	1.628	97	209	-	1.934	1	1.935
Stručne djelatnosti	1.093	23	358	7	1.481	1	1.482
Administrativne djelatnosti	632	31	75	-	738	-	738
Javna uprava	14.240	14	-	-	14.254	247	14.501
Obrazovanje	37	1	-	-	38	-	38
Djelatnosti zdravstvene zaštite	512	7	2	-	521	-	521
Umjetnost	554	14	7	-	575	-	575
Djelatnosti kućanstava	19.023	2.879	1.633	4	23.539	-	23.539
Ostalo	173	6	13	-	192	-	192
Ukupno	65.021	4.421	4.368	460	74.270	432	74.702

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji u skladu s MSFI 9

							BANKA
u milijunima HRK	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet IFRS 9 rezerviranja	Ukupno
2018.							
Poljoprivreda, šumarstvo	1.091	13	68	289	1.461	-	1.461
Rudarstvo	92	30	19	-	141	-	141
Prerađivačka industrija	3.315	309	412	25	4.061	-	4.061
Opskrba električnom energijom	687	19	66	-	772	7	779
Opskrba vodom	345	24	-	-	369	-	369
Građevinarstvo	3.694	95	381	10	4.180	1	4.181
Trgovina	3.709	91	328	33	4.161	-	4.161
Prijevoz	1.111	26	54	1	1.192	-	1.192
Djelatnosti pružanja smještaja	2.770	82	270	40	3.162	1	3.163
Informacije i komunikacija	302	11	11	43	367	-	367
Financijske djelatnosti i osiguranja	7.106	468	1	-	7.575	35	7.610
Poslovanje nekretninama	1.591	96	208	-	1.895	1	1.896
Stručne djelatnosti	974	8	291	7	1.280	1	1.281
Administrativne djelatnosti	278	2	60	-	340	-	340
Javna uprava	13.355	13	-	-	13.368	247	13.615
Obrazovanje	29	-	-	-	29	-	29
Djelatnosti zdravstvene zaštite	398	4	1	-	403	-	403
Umjetnost	529	12	6	-	547	-	547
Djelatnosti kućanstava	14.690	1.727	1.366	4	17.787	-	17.787
Ostalo	153	5	12	-	170	-	170
Ukupno	56.219	3.035	3.554	452	63.260	293	63.553

Izloženost kreditnom riziku po kategorijama rizika

Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke (Grupe) podijeljenu po kategorijama rizika na 31. prosinca 2018. uspoređenu sa izloženosti kreditnom riziku na 31. prosinca 2017.

Izloženost kreditnom riziku po kategorijama rizika

						GRUPA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku	
Izloženost kreditnom riziku 2018.	61.371	7.335	1.103	4.893	74.702	
Udio u ukupnoj izloženosti kreditnom riziku	82%	10%	1%	7%	100%	
Izloženost kreditnom riziku 2017.	57.205	7.166	1.147	5.901	71.419	
Udio u ukupnoj izloženosti kreditnom riziku	80%	10%	2%	8%	100%	

						BANKA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku	
Izloženost kreditnom riziku 2018.	53.584	5.231	670	4.068	63.553	
Udio u ukupnoj izloženosti kreditnom riziku	84%	8%	1%	7%	100%	
Izloženost kreditnom riziku 2017.	49.571	5.456	779	4.283	60.089	
Udio u ukupnoj izloženosti kreditnom riziku	83%	9%	1%	7%	100%	

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji i kategoriji rizika

Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke (Grupe) podijeljenu po industriji i kategoriji rizika na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

Izloženost kreditnom riziku po industriji i kategoriji rizika

u milijunima HRK	GRUPA				
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2018.					
Poljoprivreda, šumarstvo	1.149	93	3	440	1.685
Rudarstvo	165	11	-	19	195
Prerađivačka industrija	3.447	549	35	532	4.563
Opskrba električnom energijom	808	3	2	66	879
Opskrba vodom	374	61	-	17	452
Građevinarstvo	3.681	293	139	413	4.526
Trgovina	5.078	376	55	599	6.108
Prijevoz	1.491	138	8	60	1.697
Djelatnosti pružanja smještaja	2.840	190	26	342	3.398
Informacije i komunikacija	329	17	4	61	411
Financijske djelatnosti i osiguranja	6.625	640	-	2	7.267
Poslovanje nekretninama	1.669	43	1	222	1.935
Stručne djelatnosti	957	155	4	366	1.482
Administrativne djelatnosti	549	112	2	75	738
Javna uprava	14.349	151	1	-	14.501
Obrazovanje	36	2	-	-	38
Djelatnosti zdravstvene zaštite	457	62	1	1	521
Umjetnost	545	22	1	7	575
Djelatnosti kućanstava	16.660	4.401	820	1.658	23.539
Ostalo	162	16	1	13	192
Ukupno	61.371	7.335	1.103	4.893	74.702
2017.					
Poljoprivreda, šumarstvo	1.168	78	4	494	1.744
Rudarstvo	159	8	-	39	206
Prerađivačka industrija	3.676	501	64	471	4.712
Opskrba električnom energijom	872	-	3	32	907
Opskrba vodom	310	12	42	17	381
Građevinarstvo	3.503	407	119	627	4.656
Trgovina	4.457	318	53	1.245	6.073
Prijevoz	1.516	127	4	64	1.711
Djelatnosti pružanja smještaja	1.947	182	40	553	2.722
Informacije i komunikacija	263	29	9	16	317
Financijske djelatnosti i osiguranja	7.584	301	2	7	7.894
Poslovanje nekretninama	1.078	209	16	244	1.547
Stručne djelatnosti	616	703	69	211	1.599
Administrativne djelatnosti	373	107	3	94	577
Javna uprava	13.513	119	-	-	13.632
Obrazovanje	45	3	2	-	50
Djelatnosti zdravstvene zaštite	472	63	-	5	540
Umjetnost	379	16	12	7	414
Djelatnosti kućanstava	15.191	3.965	701	1.760	21.617
Ostalo	83	18	4	15	120
Ukupno	57.205	7.166	1.147	5.901	71.419

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji i kategoriji rizika (nastavak)

u milijunima HRK	BANKA				
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2018.					
Poljoprivreda, šumarstvo	1.017	83	3	358	1.461
Rudarstvo	111	11	-	19	141
Prerađivačka industrija	3.081	510	33	437	4.061
Opskrba električnom energijom	711	2	-	66	779
Opskrba vodom	328	41	-	-	369
Građevinarstvo	3.497	160	129	395	4.181
Trgovina	3.657	120	22	362	4.161
Prijevoz	1.050	81	7	54	1.192
Djelatnosti pružanja smještaja	2.647	165	24	327	3.163
Informacije i komunikacija	297	5	4	61	367
Financijske djelatnosti i osiguranja	6.774	835	-	1	7.610
Poslovanje nekretninama	1.633	41	-	222	1.896
Stručne djelatnosti	875	108	1	297	1.281
Administrativne djelatnosti	258	20	2	60	340
Javna uprava	13.614	1	-	-	13.615
Obrazovanje	28	1	-	-	29
Djelatnosti zdravstvene zaštite	392	10	-	1	403
Umjetnost	521	19	1	6	547
Djelatnosti kućanstava	12.949	3.005	443	1.390	17.787
Ostalo	144	13	1	12	170
Ukupno	53.584	5.231	670	4.068	63.553
2017.					
Poljoprivreda, šumarstvo	1.028	75	4	208	1.315
Rudarstvo	112	8	-	38	158
Prerađivačka industrija	3.222	466	50	426	4.164
Opskrba električnom energijom	798	-	-	32	830
Opskrba vodom	217	5	28	17	267
Građevinarstvo	3.318	261	101	565	4.245
Trgovina	3.264	146	40	452	3.902
Prijevoz	1.079	67	2	59	1.207
Djelatnosti pružanja smještaja	1.884	163	32	550	2.629
Informacije i komunikacija	286	5	8	11	310
Financijske djelatnosti i osiguranja	7.368	291	2	1	7.662
Poslovanje nekretninama	1.052	200	16	244	1.512
Stručne djelatnosti	550	648	68	191	1.457
Administrativne djelatnosti	201	43	2	88	334
Javna uprava	12.736	5	-	-	12.741
Obrazovanje	39	3	2	-	44
Djelatnosti zdravstvene zaštite	407	7	-	4	418
Umjetnost	343	12	12	8	375
Djelatnosti kućanstava	11.591	3.037	408	1.375	16.411
Ostalo	76	14	4	14	108
Ukupno	49.571	5.456	779	4.283	60.089

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regiji i kategoriji rizika

Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke (Grupe) podijeljenu po regijama i kategoriji rizika na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

Izloženost kreditnom riziku po regijama i kategoriji rizika

GRUPA					
u milijunima HRK					
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2018.					
Tržište Erste Grupe	55.212	6.286	983	4.714	67.195
Austrija	1.636	4	-	-	1.640
Hrvatska	53.127	6.278	983	4.713	65.101
Srbija	6	4	-	1	11
Slovačka	439	-	-	-	439
Češka	3	-	-	-	3
Mađarska	1	-	-	-	1
Ostale zemlje EU	2.439	109	35	22	2.605
Ostale razvijene zemlje	190	10	-	15	215
Tržišta u razvoju	3.530	930	85	142	4.687
Jugoistočna Europa/ZND	3.523	930	85	142	4.680
Azija	5	-	-	-	5
Latinska Amerika	1	-	-	-	1
Bliski istok/Afrika	1	-	-	-	1
Ukupno	61.371	7.335	1.103	4.893	74.702
2017.					
Tržište Erste Grupe	51.470	6.142	1.014	5.707	64.333
Austrija	1.904	1	-	-	1.905
Hrvatska	48.986	6.135	1.014	5.706	61.840
Srbija	6	5	-	1	12
Slovačka	574	-	-	-	574
Češka	-	1	-	-	1
Ostale zemlje EU	1.944	39	23	48	2.054
Ostale razvijene zemlje	430	7	1	15	453
Tržišta u razvoju	3.361	978	109	131	4.579
Jugoistočna Europa/ZND	3.343	976	109	131	4.559
Azija	18	2	-	-	20
Latinska Amerika	-	-	-	-	-
Bliski istok/Afrika	-	-	-	-	-
Ukupno	57.205	7.166	1.147	5.901	71.419

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regijama i kategoriji rizika (nastavak)

						BANKA
u milijunima HRK						
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku	
2018.						
Tržište Erste Grupe	51.111	5.200	668	4.050	61.029	
Austrija	1.509	4	-	-	1.513	
Hrvatska	49.154	5.195	668	4.049	59.066	
Srbija	5	1	-	1	7	
Slovačka	439	-	-	-	439	
Češka	3	-	-	-	3	
Mađarska	1	-	-	-	1	
Ostale zemlje EU	1.196	9	2	2	1.209	
Ostale razvijene zemlje	188	4	-	15	207	
Tržišta u razvoju	1.089	18	-	1	1.108	
Jugoistočna Europa/ZND	1.082	18	-	1	1.101	
Azija	5	-	-	-	5	
Latinska Amerika	1	-	-	-	1	
Bliski istok/Afrika	1	-	-	-	1	
Ukupno	53.584	5.231	670	4.068	63.553	
2017.						
Tržište Erste Grupe	47.127	5.439	777	4.239	57.582	
Austrija	1.803	1	-	-	1.804	
Hrvatska	44.745	5.436	777	4.238	55.196	
Srbija	6	1	-	1	8	
Slovačka	573	-	-	-	573	
Češka	-	1	-	-	1	
Ostale zemlje EU	1.032	11	2	27	1.072	
Ostale razvijene zemlje	430	1	-	15	446	
Tržišta u razvoju	982	5	-	2	989	
Jugoistočna Europa/ZND	963	3	-	2	968	
Azija	19	2	-	-	21	
Ukupno	49.571	5.456	779	4.283	60.089	

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regiji u skladu s MSFI 9

							GRUPA
u milijunima HRK	Faza umanj- jenja 1	Faza umanj- jenja 2	Faza umanj- jenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije pred- met IFRS 9 rezerviranja	Ukupno
2018.							
Tržište Erste Grupe	58.119	3.993	4.191	460	66.763	432	67.195
Austrija	1.627	2	-	-	1.629	11	1.640
Hrvatska	56.039	3.991	4.190	460	64.680	421	65.101
Srbija	10	-	1	-	11	-	11
Slovačka	439	-	-	-	439	-	439
Češka	3	-	-	-	3	-	3
Mađarska	1	-	-	-	1	-	1
Ostale zemlje EU	2.374	208	23	-	2.605	-	2.605
Ostale razvijene zemlje	198	2	15	-	215	-	215
Tržišta u razvoju	4.330	218	139	-	4.687	-	4.687
Jugoistočna Europa/ZND	4.323	218	139	-	4.680	-	4.680
Azija	5	-	-	-	5	-	5
Latinska Amerika	1	-	-	-	1	-	1
Bliski istok/Afrika	1	-	-	-	1	-	1
Ukupno	65.021	4.421	4.368	460	74.270	432	74.702

							BANKA
u milijunima HRK	Faza umanj- jenja 1	Faza umanj- jenja 2	Faza umanj- jenja 3	POCI	Izloženost kreditnom ri- ziku (AC i FVOCI)	Nije pred- met IFRS 9 rezerviranja	Ukupno
2018.							
Tržište Erste Grupe	53.904	2.845	3.535	452	60.736	293	61.029
Austrija	1.499	3	-	-	1.502	11	1.513
Hrvatska	51.956	2.842	3.534	452	58.784	282	59.066
Srbija	6	-	1	-	7	-	7
Slovačka	439	-	-	-	439	-	439
Češka	3	-	-	-	3	-	3
Mađarska	1	-	-	-	1	-	1
Ostale zemlje EU	1.067	140	2	-	1.209	-	1.209
Ostale razvijene zemlje	191	1	15	-	207	-	207
Tržišta u razvoju	1.057	49	2	-	1.108	-	1.108
Jugoistočna Europa/ZND	1.050	49	2	-	1.101	-	1.101
Azija	5	-	-	-	5	-	5
Latinska Amerika	1	-	-	-	1	-	1
Bliski istok/Afrika	1	-	-	-	1	-	1
Ukupno	56.219	3.035	3.554	452	63.260	293	63.553

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

Izvještajni segmenti Banke (Grupe) se temelje na organizacijskoj matrici po poslovnim segmentima i kategoriji rizika. Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke (Grupe) podijeljenu po izvještajnim segmentima i kategorijama rizika na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

u milijunima HRK	GRUPA				
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2018.					
Građanstvo	17.887	4.871	859	1.817	25.434
Malo i srednje poduzetništvo	15.137	1.373	176	1.591	18.277
Veliki nacionalni klijenti	2.382	268	24	545	3.219
Javni sektor	9.179	155	-	6	9.340
Veliki korporativni klijenti	780	7	-	549	1.336
Komercijalno financiranje nekretnina	1.430	20	33	374	1.857
Tržište Grupe	371	591	-	-	962
Tržište financijskih institucija Grupe	562	20	-	-	582
Upravljanje aktivom i pasivom	13.545	4	-	-	13.549
Ostalo	98	26	11	11	146
Ukupno	61.371	7.335	1.103	4.893	74.702
2017.					
Građanstvo	16.204	4.317	739	1.962	23.222
Malo i srednje poduzetništvo	13.255	1.343	274	1.597	16.469
Veliki nacionalni klijenti	2.302	942	93	382	3.719
Javni sektor	7.779	236	-	6	8.021
Veliki korporativni klijenti	959	-	-	1.143	2.102
Komercijalno financiranje nekretnina	787	37	4	792	1.620
Tržište Grupe	952	274	35	-	1.261
Tržište financijskih institucija Grupe	506	6	-	-	512
Upravljanje aktivom i pasivom	14.378	1	-	4	14.383
Ostalo	83	10	2	15	110
Ukupno	57.205	7.166	1.147	5.901	71.419

u milijunima HRK	BANKA				
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2018.					
Građanstvo	13.767	3.294	478	1.524	19.063
Malo i srednje poduzetništvo	12.377	811	134	1.335	14.657
Veliki nacionalni klijenti	2.400	406	25	464	3.295
Javni sektor	8.111	4	-	6	8.121
Veliki korporativni klijenti	677	6	-	366	1.049
Komercijalno financiranje nekretnina	1.429	19	33	362	1.843
Tržište Grupe	501	591	-	-	1.092
Tržište financijskih institucija Grupe	553	15	-	-	568
Upravljanje aktivom i pasivom	13.669	61	-	-	13.730
Ostalo	100	24	-	11	135
Ukupno	53.584	5.231	670	4.068	63.553
2017.					
Građanstvo	12.312	3.257	443	1.561	17.573
Malo i srednje poduzetništvo	10.929	827	222	1.408	13.386
Veliki nacionalni klijenti	2.213	924	73	333	3.543
Javni sektor	7.467	123	-	5	7.595
Veliki korporativni klijenti	844	-	-	184	1.028
Komercijalno financiranje nekretnina	787	35	4	780	1.606
Tržište Grupe	1.121	274	35	-	1.430
Tržište financijskih institucija Grupe	498	5	-	-	503
Upravljanje aktivom i pasivom	13.314	-	-	-	13.314
Ostalo	86	11	2	12	111
Ukupno	49.571	5.456	779	4.283	60.089

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po poslovnim segmentima u skladu s MSFI 9

							GRUPA
u milijunima HRK	Faza um- anjenja 1	Faza um- anjenja 2	Faza um- anjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije pred- met IFRS 9 rezerviranja	Ukupno
2018.							
Građanstvo	20.637	3.001	1.790	6	25.434	-	25.434
Malo i srednje poduzetništvo	15.889	820	1.501	64	18.274	3	18.277
Veliki nacionalni klijenti	2.422	252	528	17	3.219	-	3.219
Javni sektor	9.329	9	2	-	9.340	-	9.340
Veliki korporativni klijenti	787	-	216	333	1.336	-	1.336
Komercijalno financiranje nekretnina	1.450	47	320	40	1.857	-	1.857
Tržište Erste Grupe	686	-	-	-	686	276	962
Tržište financijskih institucija Erste Grupe	446	136	-	-	582	-	582
Upravljanje aktivom i pasivom	13.280	130	-	-	13.410	139	13.549
Ostalo	95	26	11	-	132	14	146
Ukupno	65.021	4.421	4.368	460	74.270	432	74.702

							BANKA
u milijunima HRK	Faza um- anjenja 1	Faza um- anjenja 2	Faza um- anjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije pred- met IFRS 9 rezerviranja	Ukupno
2018.							
Građanstvo	15.772	1.787	1.498	6	19.063	-	19.063
Malo i srednje poduzetništvo	12.873	474	1.247	63	14.657	-	14.657
Veliki nacionalni klijenti	2.448	382	455	10	3.295	-	3.295
Javni sektor	8.111	8	2	-	8.121	-	8.121
Veliki korporativni klijenti	683	-	33	333	1.049	-	1.049
Komercijalno financiranje nekretnina	1.448	47	308	40	1.843	-	1.843
Tržište Erste Grupe	814	-	-	-	814	278	1.092
Tržište financijskih institucija Erste Grupe	432	136	-	-	568	-	568
Upravljanje aktivom i pasivom	13.538	191	-	-	13.729	1	13.730
Ostalo	100	10	11	-	121	14	135
Ukupno	56.219	3.035	3.554	452	63.260	293	63.553

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku i rezervacije za kreditne rizike

Definicija izloženosti kreditnom riziku klasificirane kao neprihodujuća dana je u opisu kategorija rizika u dijelu Interni sustav ocjenjivanja. Definicija statusa neispunjavanja obveza je ostala ista kao što je navedeno u Bilješki B Značajne računovodstvene politike - Umanjenje vrijednosti financijske imovine i gubici kreditnog rizika po potencijalnim obvezama prema MRS-u 39 - usporedno razdoblje.

Rezervacije za kreditne gubitke pokrivaju 71,7% neprihodujuće izloženosti u Banci na 31. prosinca 2018. te 73,9% takve izloženosti u Grupi. Za dio neprihodujuće izloženosti kreditnom riziku koja nije pokrivena rezervacijama, Banka smatra da ima dovoljne razine kolaterala i ostalih očekivanih povrata.

U periodu od 12 mjeseci koji je završio sa 31. prosincem 2018., kreditna neprihodujuća izloženost u Banci je smanjena za 215 milijuna HRK, s 4,3 milijarde HRK na 31. prosinca 2017. na 4,1 milijardi HRK na 31. prosinca 2018. Tijekom istog razdoblja, kreditna neprihodujuća izloženost Grupe smanjena je za 1 milijardu HRK s 5,9 milijardi HRK na 31. prosinca 2017. na 4,9 milijarde HRK na 31. prosinca 2018.

Rezervacije za kreditne rizike su smanjene za 679 milijuna HRK na razini Grupe, s 4,3 milijarde HRK na 31. prosinca 2017. na 3,6 milijarde HRK na 31. prosinca 2018. Smanjenje rezervacija za kreditne rizike u Banci tijekom 2018. iznosi 324 milijuna HRK s 3,2 milijarde HRK na 31. prosinca 2017. na 2,9 milijarde HRK na 31. prosinca 2018.

Veće smanjenje neprihodujuće izloženosti nego rezervacija za kreditni rizik u Grupi je rezultiralo povećanjem pokrivenosti neprihodujuće izloženosti rezervacijama za kreditni rizik s 72,8% na 73,9%, dok je u ukupno u Banci zabilježeno veće smanjenje rezervacija nego neprihodujuće izloženosti te se posljedično pokrivenost neprihodujuće izloženosti rezervacijama za kreditni rizik smanjuje s 75,7% na 71,7% .

Sljedeće tablice prikazuju pokrivenost neprihodujuće izloženosti rezervacijama za kreditne gubitke (bez uzimanja u obzir kolaterala) po izvještajnim segmentima na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. Razlika u razini pokrivenosti između segmenata proizlazi iz različitih razina rizika u pojedinim segmentima kao i različitim nivoima kolateraliziranosti.

Neprihodujući udio (NPE udio) je računat kao omjer ukupnih rezervacija za kreditne rizike i ukupne kreditne neprihodujuće izloženosti. Pokrivenost kreditne neprihodujuće izloženosti (NPE pokrivenost) je računata kao količnik ukupnih rezervacija za kreditne rizike i kreditne neprihodujuće izloženosti. Kolaterali ili druge naplate nisu uzete u obzir.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku po poslovnim segmentima i pokrivenosti rezervacijama

u milijunima HRK	GRUPA									
	Neprihodujuća izloženost		Izloženost kreditnom riziku		Rezervacije	Kolateral za NPE	NPE omjer		Pokrivenost NPE-a rezervacijama	Ukupna NPE pokrivenost (kolaterali i rezervacije)
	Ukupno	AC i FVOCI	Ukupno	AC i FVOCI	AC i FVOCI	AC i FVOCI	Ukupno	AC i FVOCI	AC i FVOCI	AC i FVOCI
2018.										
Građanstvo	1.817	1.817	25.434	25.434	(1.537)	565	7,1%	7,1%	84,7%	115,8%
Malo i srednje poduzetništvo	1.591	1.591	18.277	18.275	(1.253)	751	8,7%	8,7%	78,8%	126,0%
Veliki nacionalni klijenti	545	545	3.219	3.219	(307)	250	16,9%	16,9%	56,3%	102,3%
Javni sektor	6	6	9.340	9.340	(102)	3	0,1%	0,1%	>1.000%	>1.000%
Veliki korporativni klijenti	549	549	1.336	1.336	(81)	26	41,1%	41,1%	14,7%	19,4%
Komercijalno financiranje nekretnina	374	374	1.857	1.857	(277)	216	20,1%	20,1%	74,0%	131,8%
Tržište Grupe	-	-	962	685	(21)	-	-	-	>1.000%	>1.000%
Tržište financijskih institucija Grupe	-	-	582	582	(2)	-	-	-	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	-	-	13.549	13.410	(25)	-	-	-	>1.000%	>1.000%
Ostalo	11	11	146	132	(10)	-	7,8%	7,0%	102,1%	102,1%
Ukupno	4.893	4.893	74.702	74.270	(3.615)	1.811	6,5%	6,6%	73,9%	110,9%

u milijunima HRK	GRUPA						
	Izloženost kreditnom riziku		Rezervacije	Specifični ispravci vrijednosti	Ispravci vrijednosti za identificirane gubitke na skupnoj osnovi	NPE omjer	Pokrivenost NPE-a rezervacijama
	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku					
2017.							
Građanstvo	1.962	23.222	(1.507)	(1.310)	(197)	8,5%	76,8%
Malo i srednje poduzetništvo	1.597	16.469	(1.346)	(1.056)	(290)	9,7%	84,3%
Veliki nacionalni klijenti	382	3.719	(315)	(267)	(48)	10,3%	82,3%
Javni sektor	6	8.021	(45)	(1)	(44)	0,1%	739,3%
Veliki korporativni klijenti	1.143	2.102	(447)	(432)	(15)	54,4%	39,2%
Komercijalno financiranje nekretnina	792	1.620	(608)	(587)	(21)	48,9%	76,8%
Tržište Grupe	-	1.261	(2)	-	(2)	0,0%	812,8%
Tržište financijskih institucija Grupe	-	512	(2)	-	(2)	0,0%	>1.000%
Upravljanje aktivom i pasivom	4	14.383	(10)	(2)	(8)	0,0%	243,1%
Ostalo	15	110	(13)	(11)	(2)	12,8%	86,1%
Ukupno	5.901	71.419	(4.295)	(3.666)	(629)	8,3%	72,8%

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku po poslovnim segmentima i pokrivenosti rezervacijama (nastavak)

u milijunima HRK	BANKA									
	Neprihodujuća izloženost		Izloženost kreditnom riziku		Rezervacije	Kolateral za NPE	NPE omjer		Pokrivenost NPE-a rezervacijama	Ukupna NPE pokrivenost (kolaterali i rezervacije)
	Ukupno	AC i FVOCI	Ukupno	AC i FVOCI	AC i FVOCI	AC i FVOCI	Ukupno	AC i FVOCI	AC i FVOCI	AC i FVOCI
2018.										
Građanstvo	1.524	1.524	19.063	19.063	(1.229)	-	8,0%	8,0%	80,7%	80,7%
Malo i srednje poduzetništvo	1.335	1.335	14.657	14.657	(1.019)	-	9,1%	9,1%	76,4%	76,4%
Veliki nacionalni klijenti	464	464	3.295	3.295	(242)	-	14,1%	14,1%	52,0%	52,0%
Javni sektor	6	6	8.121	8.121	(92)	-	0,1%	0,1%	>1.000%	>1.000%
Veliki korporativni klijenti	366	366	1.049	1.049	(12)	-	34,9%	34,9%	3,1%	3,1%
Komercijalno financiranje nekretnina	362	362	1.843	1.843	(265)	-	19,7%	19,7%	73,1%	73,1%
Tržište Grupe	-	-	1.092	814	(22)	-	-	-	>1.000%	>1.000%
Tržište financijskih institucija Grupe	-	-	568	568	(2)	-	-	-	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	-	-	13.730	13.729	(25)	-	-	-	-	-
Ostalo	11	11	135	121	(10)	-	8,3%	9,3%	94,6%	94,6%
Ukupno	4.068	4.068	63.553	63.260	(2.918)	-	6,4%	6,4%	71,7%	71,7%

u milijunima HRK	BANKA							
	Izloženost kreditnom riziku				Specifični ispravci vrijednosti	Ispravci vrijednosti za identificirane gubitke na skupnoj osnovi	NPE omjer	Pokrivenost NPE-a rezervacijama
	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezervacije				
2017.								
Građanstvo	1.561	17.573	(1.107)	(1.005)	(102)	8,9%	70,9%	
Malo i srednje poduzetništvo	1.408	13.386	(1.164)	(915)	(249)	10,5%	82,7%	
Veliki nacionalni klijenti	333	3.543	(289)	(242)	(47)	9,4%	86,7%	
Javni sektor	5	7.595	(42)	-	(42)	0,1%	789,4%	
Veliki korporativni klijenti	184	1.028	(27)	(12)	(15)	17,9%	14,7%	
Komercijalno financiranje nekretnina	780	1.606	(596)	(575)	(21)	48,6%	76,4%	
Tržište Grupe	-	1.430	(2)	-	(2)	-	812,8%	
Tržište financijskih institucija Grupe	-	503	(2)	-	(2)	-	>1.000%	
Upravljanje aktivom i pasivom	-	13.314	(2)	-	(2)	-	>1.000%	
Ostalo	12	111	(12)	(9)	(2)	10,8%	94,2%	
Ukupno	4.283	60.089	(3.243)	(2.758)	(484)	7,1%	75,7%	

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Ključni principi i standardi za izdvajanje rezervacije za kreditne rizike u Banci prate procedure Erste Grupe i međunarodne računovodstvene standarde te su detaljno propisani internim politikama.

Izračun rezervacija za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom vrši se na mjesečnoj osnovi, na izloženost/na razini imovine, u valuti izloženosti. Za izračun rezervacija, Erste Grupa primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) temeljen na tri faze umanjenja (eng. stage) koji se izračunavaju sukladno očekivanim kreditnim gubicima u dvanaestomjesečnom razdoblju ili očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja.

Pristup stagea znači da ako financijska imovina nije prepoznata kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI), tj. financijska imovina koja je kreditno umanjena pri početnom priznavanju, tada se, ovisno o stanju umanjenja vrijednosti i procjeni povećanja kreditnog rizika, financijska imovina raspoređuje u jedan od sljedećih stageaova:

Faza umanjenja 1

Uključuje:

- a) Financijsku imovina pri početnom priznavanju, osim:
 - i) Imovine POCI
 - ii) Imovine čije je početno (bilančno) priznavanje potaknuto prvim korištenjem obvezujućih preuzetih obveza po kreditima danih drugoj ugovornoj strani za koju je došlo do značajnog pogoršanja kredita od početnog priznavanja tog zajma, no koja nije u statusu neispunjavanja obveza u vrijeme prve upotrebe
- b) Financijska imovina koja ispunjava uvjete niskog kreditnog rizika (eng. Low credit risk);
- c) Financijska imovina bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihovu kreditnu kvalitetu

U fazi umanjenja 1 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL u dvanaestomjesečnom razdoblju.

Faza umanjenja 2

Uključuje financijsku imovinu koja ima značajan porast kreditnog rizika, ali koja nije kreditno umanjena na datum izvještavanja, uključujući početno priznatu imovinu opisanu pod točkom 1) a) ii).

U fazi umanjenja 2 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL tijekom vijeka trajanja.

Faza umanjenja 3

Uključuje financijsku imovinu koja je kreditno umanjena na datum izvještavanja.

U fazi umanjenja 3 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL tijekom vijeka trajanja.

POCI

Financijska imovina nije prepoznata kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI), tj. financijska imovina koja je kreditno umanjena pri početnom priznavanju, tada se, ovisno o stanju umanjenja vrijednosti i procjeni povećanja kreditnog rizika, POCI imovina podliježe očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja od početnog priznavanja do prestanka priznavanja.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Kvantitativni kriteriji

Kvantitativni kriteriji za značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) odnose se na nepovoljne promjene u godišnjim i cjeloživotnim vjerojatnostima neispunjavanja obveza, pri čemu se značaj procjenjuje na temelju kombinacije apsolutne i relativne promjene. Da bi se utvrdilo značajno povećanje kreditnog rizika pojedine financijske imovine, potrebno je prekoračiti i relativni i apsolutni prag. Relativna promjena se računa kao omjer između trenutne godišnje vjerojatnosti neispunjavanja obveza i godišnje vjerojatnosti neispunjavanja obveza u trenutku inicijalnog prepoznavanja imovine. Navedene promjene se uspoređuju s unaprijed određenim pragovima za procjenu SICR. Okidanje kriterija znači da su spomenute promjene dosegnule ili su veće od postavljenih pragova.

Relativni prag za SICR procjenu dodjeljuju se na razini PD segmenta ili na razini interne ocjene klijenta i podliježe inicijalnoj i tekućim validacijama.

Apsolutni prag odnosi se na razliku cjeloživotne vjerojatnosti neispunjavanja obveza u trenutku inicijalnog prepoznavanja imovine i trenutne cjeloživotne vjerojatnosti neispunjavanja obveza. Prag je postavljen na 50 baznih bodova i služi kao zaštita za migracije između boljih internih ocjena. U takvim slučajevima se prekoračuju relativni pragovi, međutim cjelokupna vjerojatnost neispunjavanja obveza je vrlo niska, pa u konačnici ne upućuje na značajno povećanje kreditnog rizika.

Relativni pragovi za procjenu značajnog porasta kreditnog rizika

u milijunima EUR	Intervali za prag		Analiza osjetljivosti			
	Minimum	Maksimum	Promjena praga +/- 0.5		Promjena praga +/- 1	
			ECL utjecaj povećanje*	ECL utjecaj smanjenje*	ECL utjecaj povećanje	ECL utjecaj smanjenje
2018.						
Hrvatska	1,13	3,13	(0,8)	2,7	(1,8)	9,7
Ukupno	1,13	3,13	(0,8)	2,7	(1,8)	9,7

* Povećanje/smanjenje odnosi se na povećanje/smanjenje pragova (npr. ukoliko trenutni prag iznosi 2,37 i osjetljivost je 0,5, tada povećanje znači da prag iznosi 2,87, a smanjenje da prag iznosi 1,87 – stoga povećanje vodi do otpuštanja rezervacija, a smanjenje do dodatnog izdvajanja rezervacija)

Kvalitativni kriteriji

Kvalitativni SICR kriteriji se ispituju u procesu određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika (eng. Significant increase in credit risk-SICR) koji uključuje kriterije kao što su dani kašnjenja, prelazak u Sektor naplate i upravljanja lošim plasmanima, forbearance ili druge kriterije na razini portfelja. Ako se prekrši jedan od kvalitativnih kriterija, financijska imovina prelazi u Fazu umanjenja 2 i priznaju se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja.

Ako nijedan od kvalitativnih kriterija nije prekršen, testira se uvjet za nizak kreditni rizik. Ako se kreditni rizik na financijsku imovinu smatra niskim, tada se financijska imovina svrstava u Fazu umanjenja 1 i izračunavaju se dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubici.

Ako kreditni rizik za financijsku imovinu nije nizak kreditni rizik ili se ne primjenjuje uvjet niskog rizika provjeravaju se kvantitativni kriteriji. Ako su zadovoljeni svi kvantitativni kriteriji, tada se financijska imovina svrstava u Fazu umanjenja 2 i priznaju se očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja.

Inače se financijska imovina svrstava u Fazu umanjenja 1 i priznaju se dvanaestomjesečni očekivani kreditni gubici.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Nizak kreditni rizik

Izuzeće za nizak kreditni rizik koje MSFI 9 dopušta za imovinu investicijskog razreda i drugu imovinu koja se smatra niskorizičnom (a za koju se računa dvanaestomjesečni ECL bez obzira na rezultate SICR procjene) provodi se s ograničenjima unutar Grupe. Potencijalna aktivacija ovog izuzeća ograničena je na određene vrste dužničkih instrumenata i kategorije ugovornih strana, te treba biti čvrsto potkrijepljena dokazima o niskom riziku. Sukladno tome, očekuje se da će se izuzeće za nizak kreditni rizik povremeno primjenjivati na određene izloženosti dužničkih instrumenata i samo iznimno na zajmove. Grupa ne koristi kriterij „nizak kreditni rizik“ za mjerenje značajnog povećanja kreditnog rizika.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka – objašnjenje ulaznih parametara i mjerenje

Skupne rezervacije računaju se na izloženosti klijenata koji nisu u statusu neispunjavanja obveza, a u skladu s “rule-based” pristupom neovisno o značaju klijenta, osim za kreditne gubitke po osnovi dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane izdavatelja koji nisu u statusu neispunjavanja obveza za koje se generalno primjenjuje individualni izračun.

Izračun skupnih rezervacija zahtijeva grupiranje izloženosti u homogene klustere na osnovu zajedničkih svojstava. Kriteriji za grupiranje se mogu razlikovati s obzirom na segment klijenta te uključuju tip proizvoda, vrstu kolaterala, tip otplatnog plana i sl.

Izračun iznosa umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke radi se na mjesečnoj osnovi i to na razini pojedinačne izloženosti. Za izračun umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke, Erste Grupa primjenjuje model očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) koji se temelji na dodjeli jedne od tri faze umanjenja, a koji u konačnici vodi do dvanaestomjesečnog ECL ili cjeloživotnog ECL. ECL je rezultat diskontiranja izloženosti u trenutku stupanja klijenta u status neispunjavanja obveza (EAD) koja uključuje i faktor konverzije vanbilance u slučaju vanbilančnih stavki izloženosti, te vjerojatnost neispunjavanja obveza (PD) i gubitak u slučaju neispunjavanja obveza (LGD), definiranih na sljedeći način:

- PD predstavlja vjerojatnost da će dužnik prijeći u status neispunjavanja svojih financijskih obveza, bilo u sljedećih 12 mjeseci (1Y PD) ili tijekom preostalog vijeka trajanja imovine (LT PD).
- EAD se temelji na iznosu za kojeg se očekuje da će klijent dugovati u trenutku ulaska u status neispunjavanja obveza, u sljedećih 12 mjeseci (1Y EAD) ili tijekom preostalog vijeka trajanja imovine (LT EAD). Procjena EAD-a uključuje procjenu trenutnog stanja, očekivanih otplata te očekivanih povlačenja do trenutno ugovornih limita, a do trenutka ulaska u status neispunjavanja obveza (ukoliko se on dogodi).
- LGD predstavlja očekivanja o opsegu gubitka na iznos izloženosti u statusu neispunjavanja obveza. LGD ovisi o vrsti ugovorne strane, vrsti i trajanju potraživanja te dostupnosti kolaterala ili druge kreditne zaštite. LGD se izražava kao postotak gubitka po jedinici izloženosti u trenutku neispunjavanja obveza (EAD).

Cjeloživotni parametri

LT PD razvija se promatranjem povijesnih statusa neispunjavanja obveza od inicijalnog prepoznavanja kroz vrijeme trajanja kredita. Pretpostavlja se da je isti za imovinu istog portfelja te iste interne ocjene rizika.

1Y i LT EAD određuju se na temelju očekivanih otplata, a razlikuju se obzirom na vrstu proizvoda. Izračun LT EAD koristi otplatni plan ili vrstu otplate (anuitet, linearna otplata, bullet). U slučaju neiskorištenih preuzetih obveza, pretpostavlja se da je faktor konverzije kredita ispravno prikazan u EAD-u.

LGD se procjenjuje kao cjeloživotna krivulja za bilo koju točku u vremenu, a na temelju povijesnih opažanja gubitaka.

Parametri rizika korišteni za izračun ECL uzimaju u obzir raspoložive informacije na izvještajni datum o prošlim događajima, trenutnom stanju i predviđanjima za buduća gospodarska kretanja. Općenito, parametri rizika koji se primjenjuju u izračunu skupnih umanjenja vrijednosti mogu se razlikovati od parametara rizika koji su u skladu s propisima o kapitalnim zahtjevima ukoliko to zahtijevaju karakteristike portfelja u kombinaciji s MSFI standardom.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Uključivanje informacija o budućim kretanjima

Parametri rizika su određeni tako da odražavaju rizik u određenom trenutku u vremenu ("point-in-time") te uzimaju u obzir informacije o budućim kretanjima ("forward-looking information"), što je rezultiralo uvođenjem osnovnog scenarija i niza alternativnih scenarija za određene makroekonomske varijable. Oni su, zajedno s pripadnim vjerojatnostima pojavljivanja, dobiveni kao odstupanje od osnovnog scenarija (dok se osnovni scenarij interno određuje od strane Erste Grupe uz par iznimki). S obzirom na višestruke scenarije, "neutralni" PD (kao i LGD, uz par iznimki) prilagođeni su kroz makro modele koji povezuju značajne makroekonomske varijable s pokazateljima rizika. Informacije o budućim kretanjima su uključene za prve tri godine u ECL izračunu. Mjerenje preostalog vijeka trajanja vraća se kroz ciklus promatranja u četvrtoj godini.

Prema tome, nepristrani, vjerojatnosno ponderiran ECL izveden je zajedno s ponderima koji predstavljaju vjerojatnost pojedinog makroekonomskog scenarija. Karakteristične makroekonomske varijable koje mogu biti uključene su realni bruto domaći proizvod, stopa nezaposlenosti, stopa inflacije, indeks potrošačkih cijena kao i tržišne kamatne stope. Izbor varijabli ovisi o dostupnosti pouzdanih predviđanja za lokalno tržište. Ipak, glavni pokazatelj procjene ekonomskog razvoja može se predvidjeti kroz razvoj BDP-a.

Osnovni, povoljan i nepovoljan scenarij razvoja BDP-a prema zemljopisnom segmentu:

	Scenarij	Vjerojatnost	2018.	2019.	2020.	2021.
Hrvatska	Povoljan	18%	2,8	4,2	5,5	5,3
	Osnovni	50%	2,8	2,7	2,6	2,7
	Nepovoljan	32%	2,8	1,2	(0,3)	0,1

Očekivani kreditni gubitak je sadašnja vrijednost svih novčanih manjkova tijekom očekivanog životnog vijeka financijske imovine. Novčani manjak je razlika između novčanih tokova u skladu s ugovornim odredbama i novčanih tokova za koje se očekuje da će se ostvariti. Kreditni gubitak nastaje i ako se očekuje naplata u potpunosti, ali kasnije nego je ugovoreno, jer očekivani kreditni gubitak uzima u obzir i iznos i vrijeme naplate. ECL se može računati bilo na pojedinačnoj ili skupnoj osnovi:

1) Pojedinačni pristup primjenjuje se u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.

2) Skupna procjena (ili takozvani Rule based approach) primjenjuje se u slučaju pojedinačno neznačajnih klijenata.

Sljedeće tablice prikazuju rezervacije za kreditne rizike podijeljene na rezervacije za identificirane gubitke na pojedinačnoj i skupnoj osnovi te rezervacije za garancije na 31. prosinca 2017. te bilančne i izvanbilančne rezervacije na 31. prosinca 2018.

Struktura rezervacija po kreditnim gubicima

u milijunima HRK	GRUPA	
	2017.	2018.
Pojedinačne rezervacije	(3.645)	x
Skupne rezervacije	(500)	x
Rezervacije za garancije	(150)	x
Bilančne rezervacije	x	(3.527)
Rezervacije za preuzete obveze po kreditima i garancijama	x	(94)
Rezervacije po ostalim preuzetim obvezama	x	-
Ukupno	(4.295)	(3.621)

u milijunima HRK	BANKA	
	2017.	2018.
Pojedinačne rezervacije	(2.746)	x
Skupne rezervacije	(375)	x
Rezervacije za garancije	(122)	x
Bilančne rezervacije	x	(2.853)
Rezervacije za preuzete obveze po kreditima i garancijama	x	(69)
Rezervacije po ostalim preuzetim obvezama	x	-
Ukupno	(3.243)	(2.922)

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance)

Reprogram podrazumijeva promjenu ugovornih odredbi klijenta kao što su na primjer dospijeće, kamatna stopa, naknada, iznos glavnice ili kombinaciju istih. Reprogrami mogu biti poslovni reprogrami (građanstvo) i refinanciranja (trgovačka društva) ili forbearance po definiciji EBA-e za oba sektora.

Poslovni reprogrami i refinanciranje

Reprogram kao poslovni reprogram u građanstvu ili refinanciranje kod trgovačkih društava je potencijalni i učinkovit alat zadržavanja klijenata koji uključuje promjene cijena ili ponudu dodatnih kredita ili oboje kako bi zadržali kvalitetne klijente Banke.

Forbearance

U slučaju da je restrukturiranjem napravljen ustupak klijentu koji se nalazi u pogoršanom financijskom položaju ili se suočava sa poteškoćama u podmirenju ugovorenih financijskih obveza, restrukturiranje se smatra forbearance. Izloženost u forbearanceu se procjenjuje na razini pojedinog ugovora te predstavlja samo restrukturiranu izloženost, a isključuje ostale izloženosti koje klijent ima, ukoliko nisu bile predmet restrukturiranja.

Ustupkom klijentu se smatra ukoliko je zadovoljen neki od sljedećih kriterija:

- Modifikacija / refinanciranje ugovora ne bi bila odobrena u slučaju da klijent nije bio u financijskim poteškoćama,
- Postoji razlika u korist klijenta između modificiranog ugovora / refinanciranja te prethodnih uvjeta u ugovoru,
- Modificiran ugovor / refinanciranje uključuje povoljnije uvjete nego bi drugi klijenti sličnog profila rizičnosti mogli dobiti u Banci.

Forbearance može biti iniciran od strane Banke ili klijenta (kao razlog gubitka posla, bolesti itd.).

Forbearance mjere se dijele i izvještavaju kao:

- Prihodujući forbearance (uključivo prihodujući forbearance u periodu iskušenja koji je unaprijeđen iz neprihodujućeg forbearancea)
- Neprihodujući forbearance.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

U donjoj tablici je dan usporedan prikaz forbearancea i izloženosti kreditnom riziku i rezervacije za Banku i Grupu na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. Za potrebe ove tablice, ukupna kreditna izloženost ne obuhvaća pozicije *Financijska imovina koja se drži radi trgovanja* i *Pozitivna fer vrijednost derivativa* dok obuhvaća *Novčana sredstva kod središnjih banaka*.

Izloženost kreditnom riziku, forbearance izloženost i rezervacije

GRUPA				
u milijunima HRK	Kreditni i potraživanja bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Dužnički instrumenti bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Potencijalne kreditne obveze	Ukupno
2018.				
Izloženost kreditnom riziku	58.619	9.955	9.024	77.598
od čega forbearance izloženost	1.725	-	-	1.725
Prihodujuća izloženost	53.888	9.955	8.862	72.705
od čega prihodujuća forbearance izloženost	270	-	-	270
Rezerve za prihodujuću izloženost	(556)	(36)	(63)	(655)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(24)	-	-	(24)
Neprihodujuća izloženost	4.731	-	162	4.893
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	1.455	-	-	1.455
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(2.934)	-	(31)	(2.965)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(556)	-	-	(556)
GRUPA				
u milijunima HRK	Kreditni i potraživanja bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Dužnički instrumenti bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Potencijalne kreditne obveze	Ukupno
2017.				
Izloženost kreditnom riziku	55.815	9.641	8.450	73.906
od čega forbearance izloženost	1.400	-	6	1.406
Prihodujuća izloženost	49.985	9.641	8.379	68.005
od čega prihodujuća forbearance izloženost	321	-	4	325
Rezerve za prihodujuću izloženost	(492)	(7)	(128)	(628)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(26)	-	-	(26)
Neprihodujuća izloženost	5.830	-	71	5.901
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	1.079	-	2	1.081
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(3.645)	-	(22)	(3.667)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(553)	-	-	(553)

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku, forbearance izloženost i rezervacije (nastavak)

BANKA				
u milijunima HRK	Kreditni i potraživanja bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Dužnički instrumenti bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Potencijalne kreditne obveze	Ukupno
2018.				
Izloženost kreditnom riziku	51.042	8.943	6.105	66.090
od čega forbearance izloženost	1.660	-	-	1.660
Prihodujuća izloženost	47.114	8.943	5.965	62.022
od čega prihodujuća forbearance izloženost	246	-	-	246
Rezerve za prihodujuću izloženost	(439)	(33)	(44)	(516)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(22)	-	-	(22)
Neprihodujuća izloženost	3.928	-	140	4.068
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	1.414	-	-	1.414
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(2.380)	-	(25)	(2.405)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(524)	-	-	(524)
BANKA				
u milijunima HRK	Kreditni i potraživanja bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Dužnički instrumenti bez financijske imovine koja se drži radi trgovanja	Potencijalne kreditne obveze	Ukupno
2017.				
Izloženost kreditnom riziku	47.563	8.746	6.048	62.357
od čega forbearance izloženost	1.169	-	6	1.175
Prihodujuća izloženost	43.318	8.746	6.010	58.074
od čega prihodujuća forbearance izloženost	306	-	4	310
Rezerve za prihodujuću izloženost	(371)	(5)	(107)	(483)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(26)	-	-	(26)
Neprihodujuća izloženost	4.245	-	38	4.283
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	864	-	2	866
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(2.745)	-	(14)	(2.759)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(408)	-	-	(408)

Kolaterali

Priznavanje kolaterala

Odjel upravljanja kolateralima je jedinica unutar Sektora naplate i upravljanja lošim plasmanima. Pravilnikom o kolateralima, između ostalog, definirani su jedinstveni standardi vrednovanja kolaterala u Banci čime je osigurano da su procesi kreditnog odlučivanja standardizirani u pogledu prihvaćanja vrijednosti kolaterala.

Internim aktima propisani su kolaterali prihvatljivi za Banku. Utvrđivanje vrijednosti kolaterala i njihovo naknadno vrednovanje, raščlanjeno po vrstama kolaterala, provodi se u skladu sa pravilima definiranim Pravilnikom o kolateralima, a sukladno regulatornim zahtjevima. Prihvatljivost kolaterala za potrebe smanjenja kreditnog rizika, procjenjuje Sektor naplate i upravljanja lošim plasmanima u suradnji sa Sektorom upravljanja rizicima nakon što utvrde da su ispunjeni regulatorni kapitalni zahtjevi.

Najvažnije vrste kolaterala

Vrste kolaterala koje Banka najčešće prihvaća i trenutno drži:

- Nekretnine: uključuje stambene i poslovne nekretnine
- Financijski kolateral: ova kategorija prvenstveno uključuje vrijednosne papire i novčane depozite
- Garancije: garancije izdane od Republike Hrvatske, banaka. Svi pružatelji garancija moraju imati kreditnu kvalitetu sukladno regulatornim zahtjevima.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Ostale vrste kolaterala, kao što su kolaterali u obliku pokretnina, bilančno netiranje, udjeli u investicijskim fondovima te police životnog osiguranja također se prihvaćaju, ali rjeđe.

Vrednovanje i upravljanje kolateralima

Vrednovanje kolaterala temelji se na trenutnoj tržišnoj vrijednosti uzimajući u obzir utrživost u razumnom roku. Kod izračuna pokrivenosti kolateralima, iznos pokrivenosti se prilagođava korektivnim faktorom, ovisno o vrsti kolaterala. U financijskim izvještajima, pokrivenost kolateralima se prikazuje do visine izloženosti te prekoračenje pokrivenosti nije moguće. Vrednovanje nekretnina provodi se od strane neovisnih ovlaštenih procjenitelja koji nisu uključeni u postupak donošenja kreditne odluke i definirane su metode procjene koje se primjenjuju. U svrhu osiguranja kvalitete, postupak vrednovanja nekretnina revidira se kontinuirano.

Metode i korektivni faktori koji se primjenjuju pri vrednovanju kolaterala rezultat su empirijskog istraživanja i iskustva Sektora naplate i upravljanja lošim plasmanima koje se bazira na prikupljenim podacima o ostvarenoj naplati iz kolaterala.

Metode vrednovanja provjeravaju se redovito, najmanje jednom godišnje i usklađuju s ostvarenom naplatom iz kolaterala.

Financijski kolaterali se priznaju po tržišnoj vrijednosti.

Naknadna vrednovanja kolaterala provode se propisanom dinamikom i automatizirana su, koliko je moguće. Maksimalni periodi naknadnog vrednovanja pojedine vrste instrumenta osiguranja unaprijed su propisani, a usklađenost prati Odjel upravljanja kolateralima. Osim redovitih naknadnih vrednovanja, vrednovanje se provodi i u slučaju ako dostupne informacije upućuju na to da je došlo do smanjenja vrijednosti zbog značajnih promjena na tržištu.

Kolaterali preuzeti u zamjenu za nenaplativa potraživanja raspoloživi su za prodaju. Ovako stečene nekretnine obično se ne koriste u poslovne svrhe Grupe. Najznačajniji dio preuzete imovine u knjigama su građevinska zemljišta, poslovni objekti i stambene nekretnine.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tablice prikazuju usporedbu izloženosti kreditnom riziku prema poslovnim segmentima i primljenim kolateralima na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kolateralima

						GRUPA
u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Garancije	Nekretnine	Ostalo	Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral
2018.						
Građanstvo	25.434	7.965	45	6.508	1.412	17.469
Malo i srednje poduzetništvo	18.277	9.343	759	6.161	2.423	8.934
Veliki nacionalni klijenti	3.219	1.778	1.161	500	117	1.441
Javni sektor	9.340	1.981	1.784	44	153	7.359
Veliki korporativni klijenti	1.336	142	39	66	37	1.194
Komercijalno financiranje nekretnina	1.857	1.057	-	1.039	18	800
Tržište Grupe	962	611	-	-	611	351
Tržište financijskih institucija Grupe	582	35	-	12	23	547
Upravljanje aktivom i pasivom	13.549	-	-	-	-	13.549
Ostalo	146	-	-	-	-	146
Ukupno	74.702	22.912	3.788	14.330	4.794	51.790
2017.						
Građanstvo	23.222	7.698	22	6.250	1.426	15.524
Malo i srednje poduzetništvo	16.469	7.818	616	5.536	1.666	8.651
Veliki nacionalni klijenti	3.719	2.242	1.448	476	318	1.477
Javni sektor	8.021	2.599	2.384	61	154	5.422
Veliki korporativni klijenti	2.102	116	30	62	24	1.986
Komercijalno financiranje nekretnina	1.620	783	-	752	31	837
Tržište Grupe	1.261	859	-	-	859	402
Tržište financijskih institucija Grupe	512	42	-	14	28	470
Upravljanje aktivom i pasivom	14.383	-	-	-	-	14.383
Ostalo	110	-	-	-	-	110
Ukupno	71.419	22.157	4.500	13.151	4.506	49.262
						BANKA
u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Garancije	Nekretnine	Ostalo	Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral
2018.						
Građanstvo	19.063	6.618	45	5.839	734	12.445
Malo i srednje poduzetništvo	14.657	7.654	739	5.520	1.395	7.003
Veliki nacionalni klijenti	3.295	1.741	1.161	500	80	1.554
Javni sektor	8.121	1.765	1.689	43	33	6.356
Veliki korporativni klijenti	1.049	104	39	64	1	945
Komercijalno financiranje nekretnina	1.843	1.056	-	1.039	17	787
Tržište Grupe	1.092	611	-	-	611	481
Tržište financijskih institucija Grupe	568	27	-	12	15	541
Upravljanje aktivom i pasivom	13.730	-	-	-	-	13.730
Ostalo	135	-	-	-	-	135
Ukupno	63.553	19.576	3.673	13.017	2.886	43.977
2017.						
Građanstvo	17.573	6.544	22	5.619	903	11.029
Malo i srednje poduzetništvo	13.386	6.429	565	5.009	855	6.957
Veliki nacionalni klijenti	3.543	2.197	1.448	476	273	1.346
Javni sektor	7.595	2.377	2.277	61	39	5.218
Veliki korporativni klijenti	1.028	92	30	62	-	936
Komercijalno financiranje nekretnina	1.606	782	-	752	30	824
Tržište Grupe	1.430	859	-	-	859	571
Tržište financijskih institucija Grupe	503	35	-	14	21	468
Upravljanje aktivom i pasivom	13.314	-	-	-	-	13.314
Ostalo	111	-	-	-	-	111
Ukupno	60.089	19.315	4.342	11.993	2.980	40.774

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po financijskim instrumentima i kolateralima

u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	GRUPA
			Garancije	Nekretnine	Ostalo					
2018.										
Ostali depoziti po viđenju	243	-	-	-	-	243	59	184	-	
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	278	-	-	-	-	278	-	-	-	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	154	-	-	-	-	154	-	-	-	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.333	-	-	-	-	8.333	8.333	-	-	
Financijska imovina po amortiziranom trošku	52.675	19.694	3.537	13.419	2.738	32.981	46.678	1.937	4.060	
Dužnički vrijednosni papiri	1.275	-	-	-	-	1.275	1.275	-	-	
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.234	163	-	-	163	5.071	5.234	-	-	
Kreditni i potraživanja od klijenata	46.166	19.531	3.537	13.419	2.575	26.635	40.169	1.937	4.060	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.889	9	1	6	2	1.880	1.140	197	552	
Potraživanja s osnove financijskog najma	2.106	1.767	-	-	1.767	339	1.516	539	51	
Potencijalne kreditne obveze	9.024	1.442	250	905	287	7.582	8.784	78	162	
Ukupno	74.702	22.912	3.788	14.330	4.794	51.790	66.510	2.935	4.825	

u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	GRUPA
			Garancije	Nekretnine	Ostalo					
2017.										
Ostali depoziti po viđenju	413	-	-	-	-	413	38	375	-	
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.235	106	-	-	106	5.129	5.187	48	-	
Kreditni i potraživanja od klijenata	47.432	20.597	4.067	12.433	4.097	26.835	38.310	3.371	5.751	
Financijska imovina koja se drži do dospelja	1.886	-	-	-	-	1.886	1.785	101	-	
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	-	-	-	-	195	195	-	-	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	7.756	-	-	-	-	7.756	7.756	-	-	
Pozitivna fer vrijednost derivativa	52	-	-	-	-	52	52	-	-	
Potencijalne kreditne obveze	8.450	1.454	433	718	303	6.996	8.214	177	59	
Ukupno	71.419	22.157	4.500	13.151	4.506	49.262	61.537	4.072	5.810	

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po financijskim instrumentima i kolateralima (nastavak)

u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	BANKA
			Garancije	Nekretnine	Ostalo					
2018.										
Ostali depoziti po viđenju	175	-	-	-	-	175	16	159	-	
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	279	-	-	-	-	279	-	-	-	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	14	-	-	-	-	14	-	-	-	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7.739	-	-	-	-	7.739	7.739	-	-	
Financijska imovina po amortiziranom trošku	48.884	18.295	3.422	12.250	2.623	30.589	43.790	1.284	3.810	
Dužnički vrijednosni papiri	1.021	-	-	-	-	1.021	1.021	-	-	
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.314	163	-	-	163	5.151	5.314	-	-	
Kreditni i potraživanja od klijenata	42.549	18.132	3.422	12.250	2.460	24.417	37.455	1.284	3.810	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	357	7	1	6	-	350	114	191	52	
Potencijalne kreditne obveze	6.105	1.274	250	761	263	4.831	5.890	75	140	
Ukupno	63.553	19.576	3.673	13.017	2.886	43.977	57.549	1.709	4.002	

u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost	BANKA
			Garancije	Nekretnine	Ostalo					
2017.										
Ostali depoziti po viđenju	283	-	-	-	-	283	18	265	-	
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.134	104	-	-	104	5.030	5.087	47	-	
Kreditni i potraživanja od klijenata	39.626	17.860	3.910	11.353	2.597	21.766	33.529	1.927	4.170	
Financijska imovina koja se drži do dospelja	1.396	-	-	-	-	1.396	1.295	101	-	
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	-	-	-	-	195	195	-	-	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	7.352	-	-	-	-	7.352	7.352	-	-	
Pozitivna fer vrijednost derivativa	55	-	-	-	-	55	55	-	-	
Potencijalne kreditne obveze	6.048	1.351	432	640	279	4.697	5.865	147	36	
Ukupno	60.089	19.315	4.342	11.993	2.980	40.774	53.396	2.487	4.206	

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku koja nije dospjela ni kreditno umanjena po financijskom instrumentu i kategoriji rizika

					GRUPA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Ukupno
2018.					
Ostali depoziti po viđenju	59	-	-	-	59
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	272	6	-	-	278
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	140	14	-	-	154
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.333	-	-	-	8.333
Financijska imovina po amortiziranom trošku	41.262	5.354	554	57	47.227
Dužnički vrijednosni papiri	1.275	-	-	-	1.275
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.071	163	-	-	5.234
Kreditni i potraživanja od klijenata	34.916	5.191	554	57	40.718
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	822	188	130	-	1.140
Potraživanja s osnove financijskog najma	1.370	128	18	-	1.516
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	-
Pozitivna fer vrijednost derivata	-	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	7.654	1.008	122	-	8.784
Ukupno	59.912	6.698	824	57	67.491

					BANKA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Ukupno
2018.					
Ostali depoziti po viđenju	16	-	-	-	16
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	273	6	-	-	279
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	14	-	-	14
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7.739	-	-	-	7.739
Financijska imovina po amortiziranom trošku	39.076	4.286	373	55	43.790
Dužnički vrijednosni papiri	1.021	-	-	-	1.021
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.151	163	-	-	5.314
Kreditni i potraživanja od klijenata	32.904	4.123	373	55	37.455
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	100	14	-	-	114
Potraživanja s osnove financijskog najma	-	-	-	-	-
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	-
Pozitivna fer vrijednost derivata	-	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	5.355	482	53	-	5.890
Ukupno	52.559	4.802	426	55	57.842

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

U sljedećim tablicama je prikazana dospjela izloženost kreditnom riziku za koju nije provedeno umanj enje vrijednosti na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

Dospjela izloženost kreditnom riziku koja koja nije umanj ena po financijskom instrumentu i kolateraliziranosti

												GRUPA	
u milijunima HRK	Ukupno	Dospjela izloženost kreditnom riziku					Ukupno	Od toga kolateralizirano					
		Od toga dospjelo 1-30 dana	Od toga dospjelo 31-60 dana	Od toga dospjelo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospjelo više od 180 dana		Od toga dospjelo 1-30 dana	Od toga dospjelo 31-60 dana	Od toga dospjelo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospjelo više od 180 dana	
2018.													
Ostali depoziti po viđenju	184	59	125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku	1.937	1.601	292	35	9	-	642	567	68	5	1	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	1.937	1.601	292	35	9	-	642	567	68	5	1	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	197	59	136	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja za financijski najam	539	425	102	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	78	77	1	-	-	-	25	24	1	-	-	-	-
Ukupno	2.935	2.221	656	49	9	-	667	591	69	5	1	-	-

												GRUPA	
u milijunima HRK	Ukupno	Dospjela izloženost kreditnom riziku					Ukupno	Od toga kolateralizirano					
		Od toga dospjelo 1-30 dana	Od toga dospjelo 31-60 dana	Od toga dospjelo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospjelo više od 180 dana		Od toga dospjelo 1-30 dana	Od toga dospjelo 31-60 dana	Od toga dospjelo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospjelo više od 180 dana	
2017.													
Ostali depoziti po viđenju	375	372	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	48	44	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	3.371	2.707	477	176	7	4	1.511	1.166	208	135	2	-	-
Financijska imovina koja se drži do dospijeca	101	-	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	177	160	16	-	-	1	12	11	1	-	-	-	-
Ukupno	4.072	3.283	600	176	8	5	1.523	1.177	209	135	2	-	-

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Dospjela izloženost kreditnom riziku koja koja nije umanjena po financijskom instrumentu i kolateraliziranosti (nastavak)

												BANKA
u milijunima HRK	Ukupno	Dospjela izloženost kreditnom riziku					Ukupno	Od toga kolateralizirano				
		Od toga dospjelo 1-30 dana	Od toga dospje-lo 31-60 dana	Od toga dospje-lo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospjelo više od 180 dana		Od toga dospjelo 1-30 dana	Od toga dospje-lo 31-60 dana	Od toga dospje-lo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospjelo više od 180 dana
2018.												
Ostali depoziti po viđenju	159	33	126	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku	1.284	1.079	185	12	8	-	585	518	61	5	1	-
Kredit i potraživanja od klijenata	1.284	1.079	185	12	8	-	585	518	61	5	1	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	191	55	133	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	75	73	2	-	-	-	25	24	1	-	-	-
Ukupno	1.709	1.240	446	14	8	1	610	542	62	5	1	-

												BANKA
u milijunima HRK	Ukupno	Dospjela izloženost kreditnom riziku					Ukupno	Od toga kolateralizirano				
		Od toga dospje-lo 1-30 dana	Od toga dospje-lo 31-60 dana	Od toga dospje-lo 61-90 dana	Od toga dospjelo 91-180 dana	Od toga dospje-lo više od 180 dana		Od toga dospje-lo 1-30 dana	Od toga dospje-lo 31-60 dana	Od toga dospje-lo 61-90 dana	Od toga dospje-lo 91-180 dana	Od toga dospje-lo više od 180 dana
2017.												
Ostali depoziti po viđenju	265	262	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	47	43	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	1.927	1.513	261	143	6	4	1.028	752	148	126	2	-
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	101	-	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	147	130	16	-	-	1	11	11	-	-	-	-
Ukupno	2.487	1.948	384	143	7	5	1.039	763	148	126	2	-

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od klijenata

Tablica prikazuje kredite i potraživanja od klijenata po poslovnom segmentu i kategoriji rizika na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

Kreditni i potraživanja od klijenata po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

u milijunima HRK					GRUPA
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Ukupno
2018.					
Građanstvo	15.298	4.513	806	1.797	22.414
Malo i srednje poduzetništvo	11.298	960	117	1.536	13.911
Veliki nacionalni klijenti	2.129	69	12	457	2.667
Javni sektor	7.496	106	-	6	7.608
Veliki korporativni klijenti	571	1	-	549	1.121
Komercijalno financiranje nekretnina	1.169	20	33	374	1.596
Tržište Grupe	71	421	-	-	492
Tržište financijskih institucija Grupe	42	18	-	-	60
Upravljanje aktivom i pasivom	5	-	-	-	5
Ostalo	55	2	12	11	80
Ukupno	38.134	6.110	980	4.730	49.954

u milijunima HRK					GRUPA
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Ukupno
2017.					
Građanstvo	13.937	4.139	711	1.939	20.726
Malo i srednje poduzetništvo	9.738	1.023	206	1.556	12.523
Veliki nacionalni klijenti	1.898	717	74	381	3.070
Javni sektor	7.139	236	-	6	7.381
Veliki korporativni klijenti	367	-	-	1.143	1.510
Komercijalno financiranje nekretnina	528	37	4	791	1.360
Tržište Grupe	556	169	35	-	760
Tržište financijskih institucija Grupe	51	4	-	-	55
Upravljanje aktivom i pasivom	5	-	-	-	5
Ostalo	28	1	0	14	43
Ukupno	34.247	6.326	1.030	5.830	47.433

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od klijenata po poslovnom segmentu i kategoriji rizika (nastavak)

					BANKA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Ukupno
2018.					
Građanstvo	12.706	3.207	476	1.520	17.909
Malo i srednje poduzetništvo	9.472	623	93	1.285	11.473
Veliki nacionalni klijenti	2.095	188	13	376	2.672
Javni sektor	7.213	3	-	6	7.222
Veliki korporativni klijenti	467	-	-	366	833
Komercijalno financiranje nekretnina	1.168	20	33	362	1.583
Tržište Grupe	200	421	-	-	621
Tržište financijskih institucija Grupe	35	14	-	-	49
Upravljanje aktivom i pasivom	205	60	-	-	265
Ostalo	62	1	-	12	75
Ukupno	33.623	4.537	615	3.927	42.702

					BANKA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Ukupno
2017.					
Građanstvo	11.370	3.189	441	1.560	16.560
Malo i srednje poduzetništvo	8.107	616	161	1.374	10.258
Veliki nacionalni klijenti	1.747	698	54	332	2.831
Javni sektor	6.827	123	-	5	6.955
Veliki korporativni klijenti	252	-	-	184	436
Komercijalno financiranje nekretnina	528	35	4	779	1.346
Tržište Grupe	722	169	35	-	927
Tržište financijskih institucija Grupe	44	4	-	-	47
Upravljanje aktivom i pasivom	223	-	-	-	223
Ostalo	29	1	-	12	42
Ukupno	29.849	4.835	695	4.246	39.625

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeće tablice prikazuju kredite i potraživanja od klijenata raspoređene po izvještajnim segmentima i fazama umanjena na 31. prosinca 2018 i 31. prosinca 2017.

Krediti i potraživanja od klijenata po poslovnom segmentu u skladu s MSFI9

GRUPA												
u milijunima HRK	Krediti klijentima				Nije predmet IFRS 9 rezerviranja	Rezervacije na kredite				Pokri-venost Faza umanjenja 2	Pokri-venost Faza umanjenja 3	Pokri-venost POCI
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI		Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI			
2018.												
Građanstvo	18.271	2.367	1.770	6	-	(105)	(154)	(1.261)	(2)	6,5%	71,2%	38,8%
Malo i srednje poduzetništvo	11.842	561	1.444	64	-	(93)	(42)	(1.035)	(28)	7,5%	71,6%	44,9%
Veliki nacionalni klijenti	2.166	44	440	17	-	(43)	(5)	(248)	(2)	8,7%	56,4%	14,9%
Javni sektor	7.598	8	2	-	-	(73)	-	(2)	-	2,7%	100,0%	-
Veliki korporativni klijenti	572	-	216	333	-	(1)	-	(72)	(7)	2,4%	33,3%	2,0%
Komercijalno financiranje nekretnina	1.189	47	320	40	-	(6)	(11)	(252)	(7)	22,8%	78,7%	16,9%
Tržište Grupe	491	1	-	-	-	(18)	-	-	-	-	100,0%	-
Tržište financijskih institucija Grupe	59	1	-	-	-	(1)	-	-	-	3,4%	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	5	-	-	-	-	-	-	-	-	6,4%	-	-
Ostalo	51	18	11	-	-	-	(1)	(10)	-	5,0%	92,0%	-
Ukupno	42.244	3.047	4.203	460	-	(340)	(213)	(2.880)	(46)	6,9%	68,5%	10,1%

BANKA												
u milijunima HRK	Krediti klijentima				Nije predmet IFRS 9 rezerviranja	Rezervacije na kredite				Pokri-venost Faza umanjenja 2	Pokri-venost Faza umanjenja 3	Pokri-venost POCI
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI		Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI			
2018.												
Građanstvo	14.905	1.504	1.494	6	-	(62)	(107)	(1.053)	(2)	7,1%	70,5%	38,8%
Malo i srednje poduzetništvo	9.800	413	1.198	62	-	(75)	(37)	(838)	(28)	9,0%	69,9%	46,2%
Veliki nacionalni klijenti	2.121	174	367	10	-	(44)	(5)	(182)	(2)	3,1%	49,4%	25,7%
Javni sektor	7.213	8	1	-	-	(69)	-	(2)	-	2,6%	100,0%	-
Veliki korporativni klijenti	467	-	33	333	-	(1)	-	(3)	(7)	2,4%	10,0%	2,0%
Komercijalno financiranje nekretnina	1.187	47	309	40	-	(6)	(11)	(240)	(7)	22,8%	77,9%	16,9%
Tržište Erste Grupe	621	-	-	-	-	(18)	-	-	-	-	100,0%	-
Tržište financijskih institucija Erste Grupe	48	1	-	-	-	(1)	-	-	-	3,9%	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	205	60	-	-	-	-	(1)	-	-	1,2%	-	-
Ostalo	57	7	11	-	-	-	-	(10)	-	0,7%	92,0%	-
Ukupno	36.624	2.214	3.413	451	-	(276)	(161)	(2.328)	(46)	7,3%	68,2%	10,3%

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

U sljedećim tablicama su prikazani neprihodujući krediti i potraživanja od klijenata podijeljeni po poslovnim segmentima kao i rezervacije za kreditne gubitke (na pojedinačnoj i skupnoj osnovi), te kolaterali na neprihodujućim kreditima i potraživanjima od klijenata (NPL). Također su uključeni i NPL udio, NPL pokrivenost te ukupna NPL pokrivenost. Ukupna NPL pokrivenost podrazumijeva pokrivenost neprihodujućih kredita i potraživanja od klijenata sa rezervacijama na pojedinačnoj i skupnoj osnovi kao i sa kolateralima na neprihodujuće kredite.

Neprihodujući krediti i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i pokrivenost rezervacijama

u milijunima HRK	Neprihodujuća izloženost		Ukupni krediti klijentima		Rezervacije	Kolateral za NPL	NPL omjer		Pokrivenost NPL-a rezervacijama	GRUPA Ukupna NPL pokrivenost (kolaterali i rezervacije)
	Ukupno	AC	Ukupno	AC	AC	AC	Ukupno	AC	AC	AC
	2018.									
Građanstvo	1.797	1.797	22.414	22.414	(1.522)	564	8,0%	8,0%	84,7%	116,1%
Malo i srednje poduzetništvo	1.536	1.536	13.911	13.911	(1.198)	742	11,0%	11,0%	78,0%	126,3%
Veliki nacionalni klijenti	457	457	2.667	2.667	(298)	176	17,1%	17,1%	65,3%	103,7%
Javni sektor	6	6	7.608	7.608	(75)	3	0,1%	0,1%	>1.000%	>1.000%
Veliki korporativni klijenti	549	549	1.121	1.121	(80)	31	49,0%	49,0%	14,5%	20,3%
Komercijalno financiranje nekretnina	374	374	1.596	1.596	(276)	216	23,4%	23,4%	73,6%	131,5%
Tržište Grupe	-	-	492	492	(18)	-	0,1%	0,1%	>1.000%	>1.000%
Tržište financijskih institucija Grupe	-	-	60	60	(1)	-	-	-	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-
Ostalo	11	11	80	80	(11)	-	14,3%	14,2%	101,3%	101,3%
Ukupno	4.730	4.730	49.954	49.954	(3.479)	1.732	9,5%	9,5%	73,5%	110,2%

u milijunima HRK	Neprihodujuća izloženost	Ukupni krediti klijentima	Rezervacije na kredite klijentima	Specifični ispravci vrijednosti	Ispravci vrijednosti za identificirane gubitke na skupnoj osnovi	NPL omjer	Pokrivenost NPL-a rezervacijama	Kolateral za NPL	GRUPA
									Ukupna NPL pokrivenost (kolaterali i rezervacije)
									2017.
Građanstvo	1.939	20.726	(1.491)	(1.306)	(185)	9,4%	76,9%	625	109,1%
Malo i srednje poduzetništvo	1.556	12.523	(1.247)	(1.041)	(206)	12,4%	80,2%	813	132,4%
Veliki nacionalni klijenti	381	3.070	(303)	(267)	(37)	12,4%	79,6%	79	100,2%
Javni sektor	6	7.381	(37)	(1)	(37)	0,1%	616,3%	4	689,4%
Veliki korporativni klijenti	1.143	1.510	(439)	(433)	(6)	75,7%	38,4%	35	41,5%
Komercijalno financiranje nekretnina	791	1.359	(602)	(587)	(15)	58,2%	76,1%	390	125,4%
Tržište Grupe	-	760	(2)	-	(1)	-	620,7%	-	620,7%
Tržište financijskih institucija Grupe	-	55	(2)	-	(2)	-	-	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	14	43	(12)	(11)	-	32,6%	83,3%	-	83,3%
Ukupno	5.830	47.432	(4.135)	(3.646)	(489)	12,3%	70,9%	1.946	104,3%

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Neprihodujući krediti i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i pokrivenost rezervacijama (nastavak)

u milijunima HRK	BANKA									
	Neprihodujuća izloženost		Ukupni krediti klijentima		Rezervacije	Kolateral za NPL	NPL omjer		Pokrivenost NPL-a rezervacijama	Ukupna NPL pokrivenost (kolaterali i rezervacije)
	Ukupno	AC	Ukupno	AC	AC	AC	Ukupno	AC	AC	AC
2018.										
Građanstvo	1.520	1.520	17.909	17.909	(1.224)	526	8,5%	8,5%	80,6%	115,2%
Malo i srednje poduzetništvo	1.285	1.285	11.473	11.473	(978)	679	11,2%	11,2%	76,1%	128,9%
Veliki nacionalni klijenti	376	376	2.672	2.672	(233)	170	14,1%	14,1%	61,8%	107,1%
Javni sektor	6	6	7.222	7.222	(71)	3	0,1%	0,1%	>1.000%	>1.000%
Veliki korporativni klijenti	366	366	833	833	(11)	26	43,9%	43,9%	2,9%	10,0%
Komercijalno financiranje nekretnina	362	362	1.583	1.583	(264)	216	22,9%	22,9%	72,8%	132,5%
Tržište Grupe	-	-	621	621	(18)	-	-	-	>1.000%	>1.000%
Tržište financijskih institucija Grupe	-	-	49	49	(1)	-	-	-	-	-
Upravljanje aktivom i pasivom	-	-	265	265	(1)	-	-	-	-	-
Ostalo	12	12	75	75	(10)	-	15,2%	15,2%	93,3%	93,3%
Ukupno	3.927	3.927	42.702	42.702	(2.811)	1.620	9,2%	9,2%	71,6%	112,8%

u milijunima HRK	BANKA									
	Neprihodujuća izloženost	Ukupni krediti klijentima	Rezervacije na kredite klijentima	Specifični ispravci vrijednosti	Ispravci vrijednosti za identificirane gubitke na skupnoj osnovi	NPL omjer	Pokrivenost NPL-a rezervacijama	Kolateral za NPL	Ukupna NPL pokrivenost (kolaterali i rezervacije)	
	2017.									
Građanstvo	1.560	16.560	(1.102)	(1.004)	(98)	9,4%	70,6%	587	108,2%	
Malo i srednje poduzetništvo	1.374	10.259	(1.079)	(902)	(177)	13,4%	78,4%	768	134,3%	
Veliki nacionalni klijenti	332	2.831	(277)	(242)	(35)	11,7%	83,6%	72	105,3%	
Javni sektor	5	6.955	(35)	-	(35)	0,1%	649,8%	4	719,3%	
Veliki korporativni klijenti	184	436	(18)	(12)	(6)	42,1%	9,9%	27	24,5%	
Komercijalno financiranje nekretnina	779	1.346	(590)	(575)	(15)	57,9%	75,7%	390	125,8%	
Tržište Grupe	-	927	(1)	-	(1)	-	620,7%	-	620,7%	
Tržište financijskih institucija Grupe	-	47	(2)	-	(2)	-	-	-	-	
Upravljanje aktivom i pasivom	-	223	-	-	-	-	-	-	-	
Ostalo	12	42	(10)	(10)	-	27,7%	90,7%	-	90,7%	
Ukupno	4.246	39.626	(3.114)	(2.745)	(369)	10,7%	73,3%	1.848	116,9%	

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i valuti

u milijunima HRK						GRUPA	
	EUR	HRK	CHF	USD	Ostale va- lute	Ukupno	
2018.							
Građanstvo	9.532	12.718	159	5	-	22.414	
Malo i srednje poduzetništvo	11.046	2.747	48	6	64	13.911	
Veliki nacionalni klijenti	2.045	609	-	13	-	2.667	
Javni sektor	6.222	1.386	-	-	-	7.608	
Veliki korporativni klijenti	786	307	-	28	-	1.121	
Komercijalno financiranje nekretnina	1.579	17	-	-	-	1.596	
Tržište Grupe	39	33	-	420	-	492	
Tržište financijskih institucija Grupe	34	26	-	-	-	60	
Upravljanje aktivom i pasivom	5	-	-	-	-	5	
Ostalo	9	47	-	24	-	80	
Ukupno	31.297	17.890	207	496	64	49.954	

u milijunima HRK						GRUPA	
	EUR	HRK	CHF	USD	Ostale va- lute	Ukupno	
2017.							
Građanstvo	9.722	10.821	176	8	-	20.727	
Malo i srednje poduzetništvo	9.952	2.439	78	17	37	12.523	
Veliki nacionalni klijenti	2.515	555	-	-	-	3.070	
Javni sektor	6.730	644	7	-	-	7.381	
Veliki korporativni klijenti	1.352	123	-	35	-	1.510	
Komercijalno financiranje nekretnina	1.076	76	207	-	-	1.359	
Tržište Grupe	340	236	-	184	-	760	
Tržište financijskih institucija Grupe	40	15	-	-	-	55	
Upravljanje aktivom i pasivom	5	-	-	-	-	5	
Ostalo	21	14	-	-	7	42	
Ukupno	31.753	14.923	468	244	44	47.432	

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

43.4) Kreditni rizik (nastavak)

Kredit i potraživanja od klijenata po poslovnim segmentima i valuti (nastavak)

u milijunima HRK						BANKA
	EUR	HRK	CHF	USD	Ostale va- lute	Ukupno
2018.						
Građanstvo	7.145	10.609	150	5	-	17.909
Malo i srednje poduzetništvo	9.181	2.179	46	3	64	11.473
Veliki nacionalni klijenti	1.980	679	-	13	-	2.672
Javni sektor	5.919	1.303	-	-	-	7.222
Veliki korporativni klijenti	559	246	-	28	-	833
Komercijalno financiranje nekretnina	1.567	16	-	-	-	1.583
Tržište Grupe	39	162	-	420	-	621
Tržište financijskih institucija Grupe	26	23	-	-	-	49
Upravljanje aktivom i pasivom	5	260	-	-	-	265
Ostalo	8	43	-	24	-	75
Ukupno	26.429	15.520	196	493	64	42.702

u milijunima HRK						BANKA
	EUR	HRK	CHF	USD	Ostale va- lute	Ukupno
2017.						
Građanstvo	7.635	8.746	172	8	-	16.561
Malo i srednje poduzetništvo	8.070	2.068	69	14	37	10.258
Veliki nacionalni klijenti	2.344	487	-	-	-	2.831
Javni sektor	6.331	617	7	-	-	6.955
Veliki korporativni klijenti	373	28	-	35	-	436
Komercijalno financiranje nekretnina	1.064	75	207	-	-	1.346
Tržište Grupe	340	403	-	184	-	927
Tržište financijskih institucija Grupe	34	13	-	-	-	47
Upravljanje aktivom i pasivom	23	200	-	-	-	223
Ostalo	21	13	-	-	8	42
Ukupno	26.235	12.650	455	241	45	39.626

43.5) Tržišni rizici

Definicija i pregled

Tržišni rizik je rizik gubitka koji može nastati zbog nepovoljnih promjena tržišnih cijena i parametara koji iz toga proizlaze. Tržišni rizik je podijeljen na kamatni rizik, valutni rizik i rizik promjene cijena vrijednosnih papira. To se odnosi i na knjigu trgovanja i knjigu banke.

Metode i instrumenti

Value at Risk (VaR) je limit za procjenu maksimalnog gubitka vrijednosti portfelja koji bi se mogao dogoditi unutar danog razdoblja i s danom vjerojatnošću. Koristi se povijesna metoda kao jedna od postojećih metoda izračuna VaR-a, na razini pouzdanosti 99%.

VaR je pokazatelj kojim se mjeri potencijalni maksimalni gubitak iz portfelja u određenom razdoblju zbog promjene cijena njegovih dijelova, a na osnovi povijesnih podataka. Povijesna metoda se temelji na ocjeni tržišne vrijednosti portfelja pomoću tržišnih cijena dijelova portfelja u posljednjih n dana.

Backtesting se koristi za stalno praćenje valjanosti statističkih metoda. Ovaj proces se provodi s jednim danom zaostatka u cilju praćenja hoće li se gubitak materijalizirati. Na razini pouzdanosti od 99%, realni gubitak u jednom danu bi trebao prekoračiti VaR statistički samo dva do tri puta godišnje (1% od oko 250 radnih dana).

Ovo pokazuje jedno od ograničenja VaR pristupa: s jedne strane, razina povjerenja je ograničena na 99%, a s druge strane, model uzima u obzir samo one tržišne scenarije uočene u svakom slučaju unutar simulacijskog razdoblja od dvije godine, a računa VaR za trenutne pozicije Banke na toj osnovi. Kako bi istražili sve ekstremne tržišne situacije izvan ovog, Banka provodi i stres testiranje VaR modela. Ovi događaji su uglavnom tržišna kretanja male vjerojatnosti.

Stres testiranje provodi se na nekoliko načina: stressed VaR je izvedenica VaR kalkulacije. No, umjesto da se simulira gubitak tijekom dvije posljednje godine, analiza se temelji na dužem vremenskom razdoblju kako bi se utvrdilo razdoblje od jedne godine koja predstavlja relevantnu razinu stresa za trenutni portfelj. Sukladno regulatornom okviru to razdoblje od godinu dana se koristi za izračunavanje VaR-a s 99%-razinom povjerenja. To omogućuje Banci da s jedne strane, drži dovoljno vlastitih sredstava raspoloživih za knjigu trgovanja i u razdobljima povišene tržišne volatilnosti, dok s druge strane, također se omogućava upravljanje pozicijama knjige trgovanja.

Kalkuliraju se standardni scenariji u kojima su pojedini tržišni faktori izloženi ekstremnim kretanjima. Takvi scenariji se u banci izračunavaju za kamatne stope, cijene dionica, tečajevi i volatilnosti. Povijesni scenariji su modifikacija koncepta standardnih scenarija. U tom slučaju bazu za stres kalkulaciju tvore faktori rizika koji su kalkilirani nakon određenih događaja, kao što su 9/11 ili bankrot Lehman. Da bi se izračunala povijesna vjerojatnost scenarija, određuju se najznačajniji čimbenici rizika za trenutni portfelj, te se primjenjuju njihovi najnepovoljniji utjecaji kroz prethodni period. Za probabilističke scenarije pomaci tržišnih faktora su određeni za kvantile u njihovoj distribuciji te se dane vrijednosti zatim koriste za izračunavanje rezultata stres testa. Analize su dostupne Upravi Banke i Nadzornom odboru u okviru mjesečnih izvješća tržišnog rizika.

Za lokalne regulatorne potrebe, Banka koristi standardizirani model za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.

Metode i instrumenti mitigacije rizika

Banka upravlja tržišnim rizikom u knjizi trgovanja pomoću nekoliko razina limita. Ukupni limit na temelju VaR-a za knjigu trgovanja se postavlja od strane Uprave Banke, uzimajući u obzir sposobnost apsorpcije rizika i projicirane zarade. Daljnja razdioba je također potvrđena od strane Uprave Banke i Market Risk Committee (MRC odbor) na prijedlog Sektora upravljanja rizicima.

43.5) Tržišni rizici (nastavak)

Svim tržišnim aktivnostima u knjizi trgovanja su dodijeljeni limiti koji su statistički konzistentni sa sveobuhvatnim VaR limitom. VaR limit je dodijeljen sukladno top-down metodi individualnim vrstama posla sve do nivoa određenog organizacijskog dijela. Uz to, prema bottom-up metodi limiti osjetljivosti su dodijeljeni i na granularnijim osnovama sve do razine pojedinog dealera. Ovi limiti su potom agregirani i primjenjuju se do drugog sloja VaR limita. Konzistentnost limita se verificira redovno.

Sukladnost limita se verificira na dvije razine: od strane Direkcije upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima u Banci te od strane Trading Book Risk Group u Grupi. Praćenje limita se provodi na dnevnoj osnovi bazirano na osjetljivosti. Također se praćenje limita može provesti i na ad hoc osnovi od strane pojedinog dealera ili voditelja deska.

VaR se kalkulira dnevno te se izvještavaju svi uključeni sudionici u procesu, od pojedinog dealera, preko višeg managementa pa do Uprave Banke.

Pojedine pozicije knjige banke su uključene u dnevnu VaR kalkulaciju te se VaR limiti određuju na isti način kao i VAR za pozicije knjige trgovanja.

Analiza tržišnog rizika

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja

Donje tablice predstavljaju iznose VaR-a s nivoom pouzdanosti od 99% koristeći tržišno ponderirane podatke s periodom držanja od 1 dana na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.:

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja 2018.

u tisućama HRK	Ukupno	Kamata	Valuta	Dionice	Roba	Volatilnost
Knjiga banke	22.084	22.062	152	0,8	-	-
Portfelj raspoloživo za prodaju	16.481	16.492	64	-	-	-
Portfelj koji se drži do dospjeća	4.939	4.938	-	-	-	-
Knjiga trgovanja	62	65	12	-	-	-

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja 2017.

u tisućama HRK	Ukupno	Kamata	Valuta	Dionice	Roba	Volatilnost
Knjiga banke	17.409	17.595	615	2.221	-	-
Portfelj raspoloživo za prodaju	11.856	11.873	49	-	-	-
Portfelj koji se drži do dospjeća	3.466	3.468	-	-	-	-
Knjiga trgovanja	839	841	15	-	-	-

Kamatni rizik u knjizi banke

Kamatni rizik je rizik promjene fer vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Ova vrsta rizika nastaje zbog ročne neusklađenosti ili neusklađenosti u vremenskim razdobljima promjena kamatnih stopa između imovine i obveza, uključujući derivative.

Da bi se identificirao rizik promjene kamatnih stopa, svi financijski instrumenti, uključujući i transakcije koje nisu priznate u izvještaju o financijskom položaju, grupiraju se u razrede ročnosti na temelju njihove preostale ročnosti ili vremenu do sljedeće promjene kamatnih stopa. Pozicije bez ugovorenog roka dospjeća (npr. depoziti po viđenju) se grupiraju u razrede ročnosti na temelju statističkog modela i pravila Hrvatske Narodne Banke, u skladu sa EBA-inim smjernicama.

Sljedeće tablice pokazuju pozicije s fiksnim kamatnim stopama u portfelju Banke za valute koje nose kamatni rizik, odnosno za sve značajne valute na datume 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

43.5) Tržišni rizici (nastavak)

U tablici su prikazane samo otvorene pozicije koje su dio knjige banke. Pozitivne vrijednosti označavaju rizike na strani aktive odnosno višak na strani imovine, dok negativne vrijednosti označavaju višak na strani obveza.

Pozicije knjige banke sa fiksnim kamatnim stopama u 2018.

u milijunima HRK	1(3) godine	3(5) godina	5(7) godina	7(10) godina	Preko 10 godina
GAP u HRK	2.093	2.361	571	452	212
GAP u EUR	(658)	610	1.078	820	524

Pozicije knjige banke sa fiksnim kamatnim stopama u 2017.

u milijunima HRK	1(3) godine	3(5) godina	5(7) godina	7(10) godina	Preko 10 godina
GAP u HRK	1.030	1.365	978	120	63
GAP u EUR	(209)	186	207	197	222

Valutni rizik

Banka je izložena raznim vrstama rizika koji proizlaze iz tečaja. To podrazumijeva rizik od otvorene valutne pozicije i ostalih rizika. Rizik od otvorenih valutnih pozicija je rizik povezan s neusklađenosti imovine i obveza u pojedinoj valuti ili od valutnih derivativa. Ova vrsta rizika može nastati ili od transakcija klijenata ili trgovanja za vlastiti račun te se prati i upravlja na dnevnoj razini. Izloženost valutnom riziku je ograničena regulatornim i internim limitima. Interni limiti su postavljeni od strane Uprave Banke kao i od Market Risk Committee.

Sljedeća tablica prikazuje najveće otvorene valutne pozicije na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.:

Otvorena valutna pozicija

u tisućama HRK	2018.	2017.
Euro (EUR)	165.765	300.339
Konvertibilna marka Bosne i Hercegovine (BAM)	173	129
Švicarski franak (CHF)	(513)	(572)
Švedska kruna (SEK)	884	301
Australski dolar (AUD)	1.045	326
Kanadski dolar (CAD)	52	278
Norveška kruna (NOK)	353	998
Američki dolar (USD)	(6.563)	(8.176)

43.6) Rizik likvidnosti

Definicija i pregled

Rizik likvidnosti je u Banci definiran u skladu s načelima utvrđenima od strane Basel odbora za nadzor banaka, Uredbe o kapitalnim zahtjevima ("Uredba") i Odlukom o upravljanju likvidnosnim rizikom od strane Hrvatske narodne banke. Sukladno tome razlikuju se tržišni rizik likvidnosti, koji predstavlja rizik da Banka neće moći jednostavno eliminirati poziciju po tržišnoj cijeni zbog nedovoljno razvijenog tržišta ili tržišnih poremećaja, te rizik financiranja likvidnosti, koji predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju učinkovito ispuniti bilo očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te potrebe za instrumentima osiguranja bez da utječe na dnevno poslovanje ili na financijski rezultat Banke.

Rizik financiranja likvidnosti dalje se dijeli na rizik insolventnosti i rizik strukturalne likvidnosti. Prvi je kratkoročni rizik neispunjenja trenutnih ili budućih platnih obveza u cijelosti, na vrijeme i na gospodarski opravdan način, dok je rizik strukturalne likvidnosti dugoročni rizik gubitaka uslijed promjene troška vlastitog refinanciranja Banke ili kamatne marže.

Banka nastavlja svoje stalne aktivnosti projekta za poboljšanje okvira izvještavanja rizika likvidnosti. Osim priprema za nove regulatorne zahtjeve za izvješćivanje, aktualni projekti imaju za cilj kontinuirano poboljšanje interne metodologije testiranja otpornosti na stres i kvalitete podataka koji se koristi u mjerenju rizika.

Omjeri likvidnosti

Primjenom Uredbe početkom 2014. godine uvedeni su novi pokazatelji likvidnosti, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijent stabilnog financiranja (NSFR) kao omjeri relevantni za potrebe izvješćivanja. Za LCR, Europska komisija objavila je Delegiranu uredbu (EU) 2015/61 od 10. listopada 2014., u Službenom listu Europske unije 17. siječnja 2015., navodeći pojedinosti o LCR-u i postavljajući obvezujuće minimalne zahtjeve za LCR od 1. listopada 2015. Od 30. rujna 2016. LCR se izvještava prema Delegiranoj uredbi nadležnim tijelima (LCR DA). LCR predstavlja omjer visoko likvidnih sredstava s jedne strane i neto likvidnih odljeva u trajanju 30 kalendarskih dana s druge strane. Minimalni LCR limit je postavljen na 60% za 2015. (od 1. listopada), 70% za 2016., 80% za 2017. i 100% za 2018. Za sada za NSFR postoji samo zahtjev za izvješćivanjem, dok se potencijalni obvezujući minimalni zahtjev uvodi u 2018. NSFR predstavlja omjer dostupnih stabilnih izvora sredstava s jedne strane i potrebnih stabilnih izvora sredstava, s druge strane, u roku od 12 mjeseci. I LCR DA i NSFR su implementirani unutar Banke.

Metode i instrumenti korišteni pri mjerenju rizika likvidnosti

Kratkoročni rizik insolventnosti se prati putem izračuna razdoblja preživljavanja u ukupnom iznosu te za materijalno značajne valute. Ova analiza utvrđuje maksimalni rok u kojem Banka može preživjeti definirane scenarije, uključujući krizu banke i tržišta a oslanjajući se na trenutačno utrživu imovinu. U ovom worst case scenariju simuliramo vrlo ograničen pristup tržištu novca i tržištu kapitala te istovremeno značajne odljeve depozita klijenta. Nadalje, simulacija pretpostavlja odljeve po ostalim vanbilančnim obvezama kao što su garancije i preuzete obveze po kreditima, a ovisno o vrsti klijenta, kao i potencijalne odljeve od kolateraliziranih derivatnih transakcija procjenom potencijalnog odljeva u slučaju nepovoljnih kretanja na tržištu.

Još od 2011. godine kontrola rizika likvidnosti u Banci je temeljena na novim mjerama rizika likvidnosti unutar Basel III okvira: koeficijentom likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijentom stabilnog financiranja (NSFR). Omjeri se prate i interno su postavljeni i ciljevi na date omjere od 2015. godine nadalje. Od 1. siječnja 2017. LCR se prati i dnevno. Na kraju 2018., LCR i NSFR su za Banku iznad 100%.

43.6) Rizik likvidnosti (nastavak)

Osim navedenog, u Banci se redovito izvještavaju i prate i vremenske neusklađenosti priljeva i odljeva. Rizik koncentracije se kontinuirano analizira u odnosu na druge ugovorne strane. Sustav transfernih cijena (FTP) također je dokazano učinkovit alat za strukturno upravljanje rizikom likvidnosti.

Metode i instrumenti mjerenja rizika likvidnosti

Opći standardi kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti (standardi, limiti i analize) su definirani te se kontinuirano prate i unaprjeđuju u Banci.

Limiti koji su posljedica analize perioda preživljavanja kao i interni LCR limiti upravljaju kratkoročnim rizikom likvidnosti. Sva prekoračenja limita su prijavljena Odboru za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odboru). Bitan instrument upravljanja rizikom likvidnosti unutar Banke je FTP sistem. Obzirom da planiranje potreba za izvorima sredstava pruža važne podatke za upravljanje likvidnošću, priprema se detaljan pregled u sklopu procesa planiranja.

Sveobuhvatni plan oporavka u kriznim situacijama osigurava neophodnu koordinaciju svih uključenih strana u proces upravljanja likvidnošću u slučaju krize te se redovno preispituje.

Analiza rizika likvidnosti

Koeficijent likvidnosne pokrivenosti

Banka koristi regulatorni koeficijent likvidnosne pokrivenosti u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2015/61 (LCR DA) za interno praćenje i upravljanje likvidnošću. Kako bi se LCR DA održao iznad oba limita, regulatornog i internog, Banka svakodnevno prati svoje kratkoročne likvidnosne priljeve i odljeve, kao i raspoloživu rezervu likvidnosti.

Sljedeća tablica prikazuje LCR DA na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. godine:

	BANKA	
	2018.	2017.
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR)	191%	185%

Strukturna likvidnost

Od 2018. godine dugoročna pozicija likvidnosti se prati putem strukturnih gapova financiranja osiguravajući primjerenu ravnotežu između imovina i obveza u srednjem i dugom roku tako da se izbjegnu prekomjerne neusklađenosti dospjeća i posljedično povećan pritisak na kratkoročnu poziciju likvidnosti.

Donja tablica predstavlja omjere dugoročnih obveza i dugoročne imovine na 31. prosinca 2018. koji se izračunava obrnuto kumulativno po vremenskim razdobljima. Koeficijent se temelji na ugovornim ili modeliranim kretanjima novčanog toka i ima sveobuhvatnu pokrivenost bilančnih i vanbilančnih stavki.

	BANKA		
	> 1 godine	> 2 godine	> 3 godine
Koeficijent strukturne likvidnosti	1,03	1,01	1,04

43.6) Rizik likvidnosti (nastavak)

Rezerva likvidnosti

Banka redovno prati svoju rezervu likvidnosti koja se sastoji od gotovine, viška sredstva nad obveznom rezervom kod središnjih banaka, nezaloženu imovinu založivu kao kolateral kod središnje banke kao i ostale likvidne vrijednosne papire, uključujući i promjene u repo i obrnutim repo transakcijama i transakcijama posudbe vrijednosnih papira. Ova imovina se može utržiti u kratkom roku u cilju neutraliziranja potencijalnih odljeva u kriznim situacijama. Ročna struktura rezerve likvidnosti za 2018. i 2017. godinu je prikazana u donjoj tablici:

Ročna struktura visokolikvidne imovine 2018.

u milijunima HRK	< 1 tjedan	1 tjedan(1) mjesec	1(3) mjeseci	3(6) mjeseci	6(12) mjeseci
Gotovina, višak nad obveznom rezervom	2.574	(1.518)	-	-	-
Likvidna imovina	8.172	(966)	(1.661)	(171)	(1.291)
Ukupne rezerve likvidnosti	10.746	(2.484)	(1.661)	(171)	(1.291)

Ročna struktura visokolikvidne imovine 2017.

u milijunima HRK	< 1 tjedan	1 tjedan (1) mjesec	1(3) mjeseci	3(6) mjeseci	6(12) mjeseci
Gotovina, višak nad obveznom rezervom	2.491	(1.425)	-	-	-
Likvidna imovina	6.474	(127)	(181)	(685)	(1.191)
Ukupne rezerve likvidnosti	8.965	(1.552)	(181)	(685)	(1.191)

Analiza rezervi likvidnosti prikazuje ukupni iznos potencijalne rezerve likvidnosti uzevši u obzir i haircut kod središnje banke.

43.6) Rizik likvidnosti (nastavak)

Ugovorni nediskontirani novčani tokovi financijskih obaveza

Dospjeća ugovornih nediskontiranih novčanih tokova od financijskih obaveza na datume 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017. su:

Financijske obveze

2018.							GRUPA
u milijunima HRK	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godine	
Obveze koje nisu po derivatima	58.798	59.528	30.856	14.903	10.626	3.143	
Depoziti banka	7.666	8.005	673	1.937	3.846	1.549	
Depoziti klijenata	49.197	49.360	30.178	12.966	4.903	1.313	
Izdane obveznice	670	712	1	-	711	-	
Podređene obveze	1.265	1.451	4	-	1.166	281	
Obveze po derivativima	27	55	14	6	9	26	
Potencijalne obveze	9.024	9.024	9.024	-	-	-	
Financijske garancije	3.150	3.150	3.150	-	-	-	
Neopozive obveze	5.874	5.874	5.874	-	-	-	
Ukupno	67.849	68.607	39.894	14.909	10.635	3.169	

2017.							GRUPA
u milijunima HRK	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godine	
Obveze koje nisu po derivatima	56.632	57.519	25.007	18.179	12.285	2.048	
Depoziti banka	9.744	10.035	1.217	3.056	5.381	381	
Depoziti klijenata	45.231	45.519	23.786	15.123	5.243	1.367	
Izdane obveznice	376	447	-	-	447	-	
Podređene obveze	1.281	1.518	4	-	1.214	300	
Obveze po derivativima	52	52	16	34	1	1	
Potencijalne obveze	8.450	8.450	8.450	-	-	-	
Financijske garancije	3.012	3.012	3.012	-	-	-	
Neopozive obveze	5.438	5.438	5.438	-	-	-	
Ukupno	65.134	66.021	33.473	18.213	12.286	2.049	

43.6) Rizik likvidnosti (nastavak)

2018.							BANKA
u milijunima HRK	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godine	
Obveze koje nisu po derivatima	52.735	53.336	29.687	12.522	8.069	3.058	
Depoziti banka	3.817	4.037	571	263	1.654	1.549	
Depoziti klijenata	46.983	47.136	29.111	12.259	4.538	1.228	
Izdane obveznice	670	712	1	-	711	-	
Podređene obveze	1.265	1.451	4	-	1.166	281	
Obveze po derivativima	27	55	14	6	9	26	
Potencijalne obveze	6.105	6.105	6.105	-	-	-	
Financijske garancije	2.749	2.749	2.749	-	-	-	
Neopozive obveze	3.356	3.356	3.356	-	-	-	
Ukupno	58.867	59.496	35.806	12.528	8.078	3.084	

2017.							BANKA
u milijunima HRK	Knjigovodstvena vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godine	
Obveze koje nisu po derivatima	49.235	49.985	23.368	14.529	10.350	1.738	
Depoziti banka	5.113	5.282	1.266	156	3.726	134	
Depoziti klijenata	42.465	42.738	22.098	14.373	4.963	1.304	
Izdane obveznice	376	447	-	-	447	-	
Podređene obveze	1.281	1.518	4	-	1.214	300	
Obveze po derivativima	52	52	16	34	1	1	
Potencijalne obveze	6.048	6.048	6.048	-	-	-	
Financijske garancije	2.608	2.608	2.608	-	-	-	
Neopozive obveze	3.440	3.440	3.440	-	-	-	
Ukupno	55.335	56.085	29.432	14.563	10.351	1.739	

43.7) Operativni rizik

Definicija i pregled

U skladu s člankom 4 (52) Uredbe, Banka definira operativni rizik kao rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sustava ili vanjskih događaja, uključujući i pravni rizik. Za identifikaciju operativnog rizika se koriste i kvantitativne i kvalitativne metode. U skladu s dobrim praksama odgovornost za upravljanje operativnim rizikom je na menadžmentu Banke.

Okvir i standardi upravljanja operativnim rizikom

U području upravljanja operativnim rizikom Banka primjenjuje sljedeće elemente: utvrđivanje operativnog rizika, procjenu, mitigaciju i prihvaćanje operativnog rizika, kvantificiranje operativnog rizika te praćenje, kontrolu i izvještavanje o operativnom riziku.

Prilikom određivanja izloženosti Banke operativnom riziku, koristi se niz kvalitativnih i kvantitativnih alata.

Kvantitativna analiza operativnog rizika uključuje prikupljanje podataka o unutarnjim i vanjskim gubicima, pri čemu je naglašena važnost klasifikacije i kvalitete podataka potrebnih za kvantificiranje operativnog rizika. Nadalje, Banka koristi podatke vodećeg svjetskog konzorcija za gubitke proizašle iz operativnog rizika, Operational Risk Exchange Association-a (ORX) putem članstva Erste grupe u navedenom konzorciju.

U svrhu kvalitativne analize redovito se provodi samoprocjena rizika i kontrola (Risk and Control Self-Assessment - RCSA). RCSA se mora provoditi regularno pri čemu se za sve utvrđene visoke rizike gdje unutarnje kontrole nisu primjerene ili dostatne moraju definirati korektivne mjere od strane nadležne organizacijske jedinice s ciljem mitigacije operativnog rizika.

Za potrebe utvrđivanja operativnog rizika uspostavljeni su i ključni pokazatelji rizika koji se mjere i pravodobno ukazuju na promjene u profilu operativnog rizika.

Banka je osigurala proces odobravanja koji procjenjuje operativni rizik za sve nove proizvode, aktivnosti, procese i sustave kako bi menadžment Banke bio uključen u proces upravljanja promjenama koji obuhvaća i značajne korporativne događaje (kao što su spajanja, preuzimanja, preraspodjele i restrukturiranje) ili nova tržišta.

Uz prikupljanje podataka o gubicima, Banka provodi analizu scenarija kako bi se procijenili mogući budući gubici s kojima se Banka još nije suočila.

Za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za operativni rizik Banka koristi Standardizirani pristup (The Standardized Approach – TSA) na lokalnoj razini.

Banka je uključena u program osiguranja od operativnog rizika na razini Erste grupe (Captive Insurance) te je osiguranje kao mjera mitigacije rizika uključeno u izračun kapitalnog zahtjeva po Naprednom pristupu na konsolidiranoj osnovi Erste grupe.

Uprava Banke informirana je o operativnom riziku putem Kvartalnog izvještaja o operativnom riziku, a na minimalno kvartalnoj osnovi održava se i Odbor za upravljanje nefinancijskim rizicima.

Događaji operativnog rizika

Događaji operativnog rizika klasificiraju se u sedam vrsta događaja u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama;

Interna prijevara i krađa:

Gubici proizašli iz radnji s namjerom prijevara, protupravnog prisvajanja imovine ili zaobilaženja propisa, zakona ili internih akata, isključujući slučajeve razlikovanja/diskriminacije, koji uključuju djelovanje najmanje jednog internog subjekta.

43.7) Operativni rizik (nastavak)

Eksterna prijevarena i krađa:

Gubici proizašli iz radnji treće osobe s namjerom prijevare, protupravnog prisvajanja imovine ili zaobilaženja zakona.

Odnos s radnicima i sigurnost na radnom mjestu:

Gubici proizašli iz povrede zakona ili ugovora kojima se reguliraju radni odnosi, zdravstvena zaštita, sigurnost na radu; gubici na osnovi odšteta zbog ozljeda na radu ili na osnovi slučajeva razlikovanja/diskriminacije.

Klijenti, proizvodi i poslovni postupci:

Gubici nastali zbog nenamjernog ili nemarnog neispunjavanja radnih obveza prema određenim klijentima (uključujući zahtjeve vezane uz povjerenje ili prikladnost poslovanja) ili prirode ili sastava proizvoda.

Šteta na materijalnoj imovini:

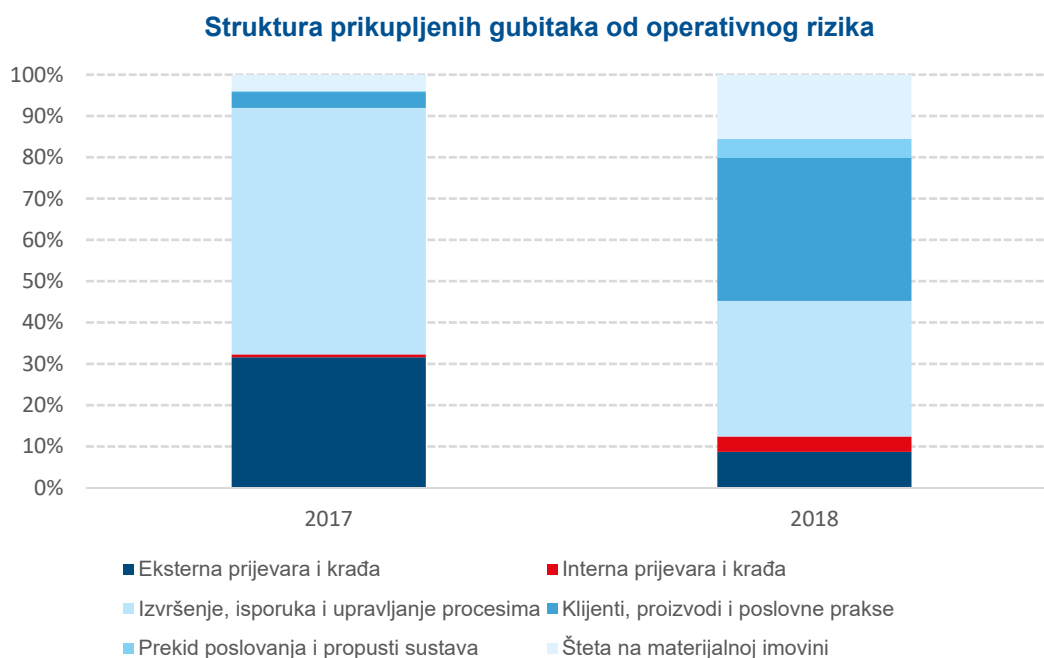
Gubici nastali zbog gubitka ili oštećenja materijalne imovine zbog prirodnih katastrofa ili drugih događaja.

Prekid poslovanja i narušavanje rada (IT) sustava:

Gubici nastali zbog prekida rada ili narušavanja rada sustava.

Izvršavanje, isporuka i upravljanje procesima:

Gubici proizašli iz neuspješnog izvršenja poslova ili neadekvatnog upravljanja procesima; gubici nastali zbog odnosa s poslovnim partnerima i pružateljima usluga.

Graf 15: Struktura gubitaka od operativnog rizika prikupljenih u 2017. i 2018.

44. Fer vrijednost imovine i obveza

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Svi financijski instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti periodično.

Financijska imovina po fer vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju

Vrednovanje po fer vrijednosti u Grupi bazira se prvenstveno na vanjskim izvorima podataka (cijene tržišta vrijednosnica ili brokerske kotacije na likvidnim dijelovima tržišta). Financijski instrumenti za koje se fer vrijednost utvrđuju na temelju kotiranih tržišnih cijena su uglavnom uvrštene vrijednosnice i derivati kao i likvidne OTC obveznice.

Opis modela vrednovanja i ulaznih podataka

Grupa koristi modele vrednovanja koji su interno testirani i za koje su parametri vrednovanja (kao što su kamate, tečajevi, volatilnost i kreditna marža) utvrđeni neovisno. U slučaju negativnog kamatnog okruženja Grupa koristi modele koji su se u stanju nositi sa postavljenim tržišnim uvjetima. Zbog toga, takve negativne kamatne stope ne ograničavaju modele vrednovanja.

Vrijednosni papiri

Za plain vanilla (fiksne i varijabilne) dužničke vrijednosne papire, fer vrijednost se izračunava diskontiranjem budućih novčanih tokova koristeći diskontiranu krivulju ovisno o kamatnoj stopi za valutu pripadajućeg izdanja i usklađenjem marže. Usklađenje marže obično se dobiva iz krivulje kreditne marže izdavatelja. Ako niti jedna krivulja izdavatelja nije dostupna, marža proizlazi iz proxy instrumenta i usklađuje se za razlike u rizičnom profilu instrumenata. Ako proxy nijedostupan, usklađenje marže se procjenjuje korištenjem ostalih informacija, uključujući procjenu kreditne marže na temelju internog rejtinga i PD rejtinga ili upravljačkom procjenom. Za složenije dužničke vrijednosne papire (npr. uključujući opcije – sa svojstvima kao što su callable, cap/floor, index-linked) fer vrijednost se određuje pomoću kombinacija modela diskontiranih novčanih tokova i sofisticiranijih tehnika modeliranja uključujući metode opisane za OTC- derivativi.

OTC-derivativni financijskih instrumenti

Derivativni instrumenti kojima se trguje na likvidnom tržištu se vrednuju standardnim valuacijskim modelima.

Grupa vrednuje derivative po mid cijenama. Da bi se reflektirao potencijalni bid-ask spread relevantnih pozicija, radi se prilagodba na temelju tržišne likvidnosti. Parametri za podešavanje ovise o vrsti proizvoda, valuti, ročnosti i nominalnoj vrijednosti. Parametri se revidiraju redovito ili u slučaju značajnih tržišnih oscilacija. Netiranje se ne primjenjuje u slučaju navedenih prilagodbi.

Prilagodba izloženosti zbog rizika druge ugovorne strane (CVA) i prilagodba vrijednosti duga (DVA) se računaju za OTC derivate CVA usklada se vodi za pozitivnom izloženošću svih derivata i kreditnoj kvaliteti druge ugovorne strane. DVA usklada se vodi negativnom izloženošću Banke i bančinom kreditnom kvalitetom. Banka je implementirala pristup gdje se modeliranje očekivane izloženosti zasniva na strategiji replikacije opcija. Ovaj pristup uzima u obzir najvažnije portfelje i proizvode. Metodologija za preostale klijente i proizvode utvrđuje se u skladu s tržišnom vrijednosti uvećanom za dodanu vrijednost. Vjerojatnost nastanka statusa neispunjenja obveza druge ugovorne strane koja ne kotira na tržištu utvrđuje se iz internih PD-jeva, svrstanih u košarice, likvidnih društava izlistanih na centralnom europskom tržištu. U skladu s time zadovoljen je koncept baziran na tržišnim cijenama. Druge ugovorne strane sa izdanim obveznicama ili CDS tržištem vrednuju se pripadajućim PD-jem proizašlim iz cijena. Bančina vjerojatnost statusa neispunjenja obveza proizlazi iz buy-back levela bančnih izdanja.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Sukladno opisanoj metodologiji, akumulirani CVA je iznosio 1.074 tisuća HRK na 31. prosinca 2018. (2017.: 601 tisuća HRK), dok je DVA iznosio 200 tisuća HRK na 31. prosinca 2018. (2017.: 312 tisuća HRK).

Provjera i kontrola

Odgovornost za vrednovanje pozicija mjerenih po fer vrijednosti je neovisna od jedinica trgovanja. Dodatno, Grupa ima implementiranu neovisnu funkciju provjere valjanosti kako bi se osiguralo razdvajanje između jedinica odgovornih za razvoj modela, utvrđivanje fer vrijednosti i validaciju. Cilj nezavisnog modela provjere valjanosti je ocijeniti modele rizika koji proizlaze iz teoretičkog temelja modela, prikladnosti ulaznih podataka (tržišni podaci) i kalibraciju modela.

Struktura fer vrijednosti

Financijska imovina i financijske obveze vrednovane po fer vrijednosti kategoriziraju se u tri razine MSFI hijerarhije fer vrijednosti.

Razina 1 hijerarhije fer vrijednosti

Fer vrijednosti financijskih instrumenata kojima je dodijeljena razina 1 hijerarhije fer vrijednosti, određuju se na temelju kotiranih cijena na aktivnim tržištima za identičnu financijsku imovinu i obveze. Preciznije, procijenjena se fer vrijednost može iskazati kao razina 1 ako se transakcije pojavljuju dovoljno često, dosljednih volumena i cijena na trajnoj osnovi.

To uključuje dionice, državne obveznice, kao i ostale obveznice i sredstva, s kojima se trguje na visoko likvidnim i aktivnim tržištima.

Razina 2 hijerarhije fer vrijednosti

U slučaju da se tržišna kotacija koristi za vrednovanje, ali zbog ograničene likvidnosti, tržište se ne kvalificira kao aktivno (izvedeno iz dostupnih pokazatelja tržišne likvidnosti) instrument se klasificira kao razina 2. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se određuje pomoću modela procjene koji se temelje na vidljivim tržišnim podacima. Ako su svi ulazni podaci u modelu procjene vidljivi, instrument se klasificira kao razina 2 hijerarhije fer vrijednosti. Procjena razine 2 koristi krivulje prinosa, kreditne marže i volatilnost kao vidljive tržišne parametre.

To uključuje OTC – derivative, manje likvidne dionice, obveznice, sredstva i vlastita izdanja.

Razina 3 hijerarhije fer vrijednosti

U nekim slučajevima, fer vrijednost se ne može odrediti niti na temelju dovoljno često kotiranih tržišnih cijena ni od modela procjene vrijednosti koji se oslanjaju isključivo na vidljive tržišne podatke. U tim slučajevima pojedini parametri vrednovanja koji nisu vidljivi na tržištu, procjenjuju se na temelju razumnih pretpostavki. Ako neki od značajnih ulaznih podataka u modelu procjene nije vidljiv ili se korištena kotirajuća cijena ažurira rijetko, instrument se klasificira kao razina 3 hijerarhije fer vrijednosti. Za procjene razine 3, osim vidljivih parametara, najčešće se koristi kreditna marža kao nevidljivi parametar.

To uključuje nekotirajuće dionice i fondove, nelikvidne obveznice.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Reklasifikacija iz razine 1 u razinu 2 ili razinu 3 kao i obratno izvršit će se ako financijski instrumenti više ne zadovoljavaju kriterije opisane u razinama iznad.

Tablica ispod prikazuje klasifikacije financijskih instrumenata prikazanih po fer vrijednosti s obzirom na razine struktura fer vrijednosti.

GRUPA								
u milijunima HRK	2017.				2018.			
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina								
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	52	-	247	-	278	-	278
Derivativi	-	52	-	52	-	33	-	33
Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	-	-	195	-	245	-	245
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	x	x	x	x	147	-	18	165
Vlasnički instrumenti	x	x	x	x	-	-	11	11
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	x	x	147	-	7	154
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	6.901	797	301	7.999	x	x	x	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveubuhvatnu dobit	x	x	x	x	5.835	2.344	423	8.602
Vlasnički instrumenti	x	x	x	x	-	-	111	111
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	x	x	5.835	2.344	312	8.491
Ukupna imovina	7.096	849	301	8.246	5.982	2.622	441	9.045
Obveze								
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	52	-	52	-	27	-	27
Derivativi	-	52	-	52	-	27	-	27
Ukupne obveze	-	52	-	52	-	27	-	27

BANKA								
u milijunima HRK	2017.				2018.			
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina								
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	55	-	250	-	279	-	279
Derivativi	-	55	-	55	-	34	-	34
Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja	195	-	-	195	-	245	-	245
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	x	x	x	x	7	-	16	23
Vlasnički instrumenti	x	x	x	x	-	-	9	9
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	x	x	7	-	7	14
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	6.471	797	181	7.449	x	x	x	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveubuhvatnu dobit	x	x	x	x	5.331	2.344	302	7.977
Vlasnički instrumenti	x	x	x	x	-	-	102	102
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	x	x	5.331	2.344	200	7.875
Ukupna imovina	6.666	852	181	7.699	5.338	2.623	318	8.279
Obveze								
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	52	-	52	-	27	-	27
Derivativi	-	52	-	52	-	27	-	27
Ukupne obveze	-	52	-	52	-	27	-	27

Dodjeljivanje razina pozicijama i bilo kakve promjene između razina se reflektiraju na kraju izvještajnog razdoblja.

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Proces procjene za financijske instrumente kategorizirane kao Razina 3

Procjena financijskih instrumenata kategoriziranih kao Razina 3 uključuje jedan ili više značajnih ulaznih podataka koji nisu vidljivi na tržištu. Moraju se učiniti dodatne mjere provjera cijene. Ovo može uključivati pregled važnih povijesnih podataka i ispitivanje sličnih transakcija, između ostaloga. Ovo uključuje procjene i prosudbe stručnjaka.

Prijenos iz Razine 1 i Razine 2

Ova tablice prikazuje prienos iz Razine 1 i Razine 2 financijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju.

					GRUPA	
					2017.	2018.
u milijunima HRK	Razina 1	Razina 2	Razina 1	Razina 2		
Vrijednosni papiri						
Neto prienos iz Razine 1	-	-	-	1.728		
Neto prienos iz Razine 2	-	-	(1.728)	-		
Neto prienos iz Razine 3	-	46	-	-		
Kupnje/prodaje/dospijeća	(314)	731	(1.485)	(106)		
Ukupna promjena za godinu	(314)	777	(3.213)	1.622		

					BANKA	
					2017.	2018.
u milijunima HRK	Razina 1	Razina 2	Razina 1	Razina 2		
Vrijednosni papiri						
Neto prienos iz Razine 1	-	-	-	1.728		
Neto prienos iz Razine 2	-	-	(1.728)	-		
Neto prienos iz Razine 3	-	(46)	-	-		
Kupnje/prodaje/dospijeća	(315)	731	(1.585)	(106)		
Ukupna promjena za godinu	(315)	685	(3.313)	1.622		

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Promjene u razini 3 financijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje razvoj fer vrijednosti financijskih instrumenata za modele procjene koji se temelje na nevidljivim ulaznim podacima:

GRUPA								
u milijunima HRK	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prijenos iz razine 3	Tečajne razlike	Od
	siječnja 2018.							prosinca 2018.
Imovina								
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	15	3	-	-	-	-	-	18
Vlasnički instrumenti	8	3	-	-	-	-	-	11
Dužnički vrijednosni papiri	7	-	-	-	-	-	-	7
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	421	-	18	-	(14)	-	(2)	423
Vlasnički instrumenti	103	-	22	-	(14)	-	-	111
Dužnički vrijednosni papiri	318	-	(4)	-	-	-	(2)	312
Ukupna imovina	436	3	18	-	(14)	-	(2)	441
	prosinca 2016.							prosinca 2017.
Imovina								
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	374	-	(19)	11	(19)	(45)	(1)	301
Ukupna imovina	374	-	(19)	11	(19)	(45)	(1)	301
BANKA								
u milijunima HRK	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prijenos iz razine 3	Tečajne razlike	Od
	siječnja 2018.							prosinca 2018.
Imovina								
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	13	3	-	-	-	-	-	16
Vlasnički instrumenti	6	3	-	-	-	-	-	9
Dužnički vrijednosni papiri	7	-	-	-	-	-	-	7
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	300	-	16	-	(14)	-	-	302
Vlasnički instrumenti	96	-	20	-	(14)	-	-	102
Dužnički vrijednosni papiri	204	-	(4)	-	-	-	-	200
Ukupna imovina	313	3	16	-	(14)	-	-	318
	prosinca 2016.							prosinca 2017.
Imovina								
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	254	-	(20)	11	(19)	(45)	-	181
Ukupna imovina	254	-	(20)	11	(19)	(45)	-	181

Na dan 31. prosinca 2018. i 2017. tržišna procjena VISA Inc. povlaštenih dionica se temelji na razumnim pretpostavkama i procjenama te se stoga klasificiraju kao razina 3. Dionice se ne mogu prodati prije minimalnog perioda držanja od 12 godina i ograničene su određenim uvjetima koji mogu ograničiti konverziju povlaštenih dionica u VISA Inc. dionice za trgovanje. Zbog ovih ograničenja fer vrijednost povlaštenih dionica se poklapa temeljem pretpostavki u usporedbi sa slobodnim VISA Inc. redovnim dionicama za trgovanje razreda A.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Inputi koji nisu vidljivi i analiza osjetljivosti za mjerenje razine 3

U slučaju kad se fer vrijednost financijske imovine dobiva od ulaznih parametara koji nisu vidljivi na tržištu, tada se ti parametri mogu dobiti nizom drugih alternativnih parametara. Za sastavljanje Izvještaja o financijskom položaju koriste se parametri koji odražavaju tržišnu situaciju na datum izvještaja.

Raspon nevidljivih parametara vrednovanja koji se koriste za mjerenje razine 3 prikazani su u sljedećoj tablici.

Financijska imovina	Vrsta instrumenta	Fer vrijednost	Tehnika vrednovanja	Značajni inputi koji nisu vidljivi	Rasponi inputa koji nisu vidljivi (ponderirani prosjek)
31. prosinca 2018.					GRUPA
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	309	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	2,22% - 5,33% (4,24%)
31. prosinca 2017.					
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	Obveznice i komercijalni papiri	202	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	4,90%-6,09% (5,1%)
31. prosinca 2018.					BANKA
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	197	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	2,22% - 5,33% (4,29%)
31. prosinca 2017.					
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	Obveznice i komercijalni papiri	89	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	4,90%-6,09% (5,1%)

U procjeni učinaka osjetljivosti uglavnom su razmatrane promjene u kreditnim maržama za obveznice. Raspon razumno prihvatljivih alternativa inputa koji nisu vidljivi uzet je u obzir u analizi osjetljivosti kreditne marže za dužničke vrijednosne papire i kreće se između +100 i -75 baznih poena. Učinak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za promjene pozitivne fer vrijednosti iznosi 2,86 milijuna HRK, a za negativnu 3,82 milijuna HRK.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Financijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti i strukturu fer vrijednosti financijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti za kraj 2018. i 2017. godine.

					GRUPA
2018.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima HRK					
IMOVINA					
Novac i novčana sredstva	4.954	4.954	-	-	4.954
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	49.678	48.227	-	-	48.227
Kreditni i potraživanja od banka	5.228	5.103	-	-	5.103
Kreditni i potraživanja od klijenata	43.177	41.829	-	-	41.829
Dužnički vrijednosni papiri	1.273	1.295	-	-	1.295
Potraživanja od financijskog najma	2.080	2.015	-	-	2.015
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.425	1.381	-	-	1.381
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	59.687	59.495	-	-	59.495
Depoziti od banaka	8.931	8.748	-	-	8.748
Depoziti od klijenata	49.197	49.186	-	-	49.186
Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	672	-	-	672
Ostale financijske obveze	889	889	-	-	889
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE					
Financijske garancije	3.150	3.245	-	-	3.245
Neopozive obveze	5.874	5.922	-	-	5.922
					GRUPA
2017.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima HRK					
IMOVINA					
Novac i novčana sredstva	4.639	4.639	-	-	-
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	1.878	1.929	1.642	170	117
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	5.233	5.235	-	-	5.235
Kreditni i potraživanja od klijenata	43.297	42.546	-	-	42.546
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	56.632	57.065	-	376	56.689
Depoziti od banaka	11.025	11.401	-	-	11.401
Depoziti od klijenata	44.374	44.340	-	-	44.340
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	376	-	376	-
Ostale financijske obveze	857	858	-	-	858
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE					
Financijske garancije	3.012	3.030	-	-	3.030
Neopozive obveze	5.438	5.506	-	-	5.506

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Financijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrijednosti (nastavak)

						BANKA
2018.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3	
u milijunima HRK						
IMOVINA						
Novac i novčana sredstva	4.383	4.383	-	-	-	4.383
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	46.115	44.767	-	-	-	44.767
Kredit i potraživanja od banka	5.309	5.183	-	-	-	5.183
Kredit i potraživanja od klijenata	39.786	38.543	-	-	-	38.543
Dužnički vrijednosni papiri	1.020	1.041	-	-	-	1.041
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	309	299	-	-	-	299
OBVEZE						
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	52.937	52.824	-	-	-	52.824
Depoziti od banaka	5.082	4.978	-	-	-	4.978
Depoziti od klijenata	46.983	46.972	-	-	-	46.972
Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	672	-	-	-	672
Ostale financijske obveze	202	202	-	-	-	202
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE						
Financijske garancije	2.749	2.832	-	-	-	2.832
Neopozive obveze	3.356	3.384	-	-	-	3.384

						BANKA
2017.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3	
u milijunima HRK						
IMOVINA						
Novac i novčana sredstva	4.170	4.170	-	-	-	-
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	1.391	1.441	1.155	170	-	116
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	5.132	5.135	-	-	-	5.135
Kredit i potraživanja od klijenata	36.512	35.878	-	-	-	35.878
OBVEZE						
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	49.235	49.507	-	376	-	49.131
Depoziti od banaka	6.394	6.613	-	-	-	6.613
Depoziti od klijenata	42.307	42.360	-	-	-	42.360
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	376	-	376	-	-
Ostale financijske obveze	158	158	-	-	-	158
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE						
Financijske garancije	2.608	2.624	-	-	-	2.624
Neopozive obveze	3.440	3.483	-	-	-	3.483

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Fer vrijednost kredita i potraživanja od klijenata i kreditnih institucija izračunata je diskontiranjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir kamatu i kreditnu maržu. Utjecaj kamate je rezultat kretanja tržišnih stopa, dok su promjene po kreditnoj marži proizašle iz PD-a i LGD-a korištenih za interne kalkulacije. Za potrebe izračuna fer vrijednosti kredita i potraživanja su grupirani u istovjetne portfelje na temelju rejting metode, ocjene rejtinga, dospijeca i zemlje odobravanja.

Fer vrijednosti imovine koja se drži do dospijeca se uzimaju sa tržišta ili se utvrđuju na temelju promatranih ulaznih podataka (npr. krivulje kamatnih prinosa).

Fer vrijednost depozita i ostalih obveza, vrednovanih po amortiziranom trošku, procjenjuje se uzimajući u obzir trenutno okruženje kamatnih stopa, kao i vlastitu kreditnu maržu. Za obveze bez ugovorenog dospijeca (npr. depoziti po viđenju), knjigovodstvena vrijednost predstavlja najnižu fer vrijednost.

Fer vrijednost izdanih obveznica i podređenih obveza vrednovana po amortizirajućem trošku zasniva se na tržišnim cijenama promatranih tržišnih parametara, ukoliko su dostupni. Za izdane vrijednosne papire gdje se fer vrijednost ne može utvrditi pomoću kotirajućih tržišnih cijena, fer vrijednost se izračunava diskontiranjem budućih novčanih tokova. Primijenjena diskontna stopa temelji se na kamatnoj stopi po kojoj su instrumenti sa usporedivim karakteristikama izdani na datum izvještaja o financijskom položaju. Štoviše, mogućnost izbora se uzima u obzir kod izračuna fer vrijednosti.

Fer vrijednost izvanbilančnih obveza (npr. financijskih garancija i neiskorištenih kreditnih obveza) procjenjuje se uz pomoć regulatornih faktora kreditne konverzije. Dobiveni kreditni ekvivalenti tretiraju se kao ostala bilančna imovina.

Fer vrijednost nefinancijske imovine

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti i strukturu fer vrijednosti nefinancijskih instrumenata za kraj 2018. i 2017. godine:

u milijunima HRK	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	GRUPA		
			Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
Imovina čija je fer vrijednost prikazana u bilješkama 2018.					
Ulaganja u nekretnine	49	63	-	-	63
2017.					
Ulaganja u nekretnine	53	64	-	-	64

u milijunima HRK	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	BANKA		
			Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
Imovina čija je fer vrijednost prikazana u bilješkama 2018.					
Ulaganja u nekretnine	17	24	-	-	24
2017.					
Ulaganja u nekretnine	20	23	-	-	23

44. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Za nefinancijsku imovinu Grupe procjene vrijednosti se vrše koristeći usporednu i investicijsku metodu. Procjene se vrše na temelju usporedbe i analize odgovarajućih usporedivih ulaganja i transakcija na tržištu nekretnina, skupa s dokazom potražnje u blizini odgovarajuće nekretnine. Obilježja takvih sličnih transakcija se primjenjuju na imovinu, uzimajući u obzir veličinu, lokaciju, uvjete, ugovorne uvjete i ostale značajne faktore. Takve mjere su prikazane u Razini 3 hijerarhije fer vrijednosti.

45. Financijski instrumenti po kategorijama prema MRS-u 39

GRUPA

Na dan 31. prosinca 2017.									
u milijunima HRK	Kategorija financijskih instrumenata						Ostala financijska imovina	Financijski najam prema MRS-u 17	Ukupno
	Kreditni i potraživanja	Koji se drže do dospjeća	Koji se drže radi trgovanja	Po fer vrijednosti	Raspoloživi za prodaju	Financijske obveze po amortiziranom trošku			
IMOVINA									
Novac i novčana sredstva	3.147	-	-	-	-	-	1.492	-	4.639
Kreditni i predumovi kreditnim institucijama	5.233	-	-	-	-	-	-	-	5.233
Kreditni i predumovi klijentima	41.549	-	-	-	-	-	-	1.748	43.297
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	-	247	-	-	-	-	-	247
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	8.018	-	-	-	8.018
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	-	1.878	-	-	-	-	-	-	1.878
Ukupno financijska imovina	49.929	1.878	247	-	8.018	-	1.492	1.748	63.312
Neto dobiti / gubici priznati u računu dobiti i gubitka ¹	(861)	-	46	-	-	-	-	-	(815)
Neto dobiti / gubici priznati kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	(20)	-	-	-	(20)
OBVEZE									
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	-	(52)	-	-	-	-	-	(52)
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-	(56.632)	-	-	(56.632)
Ukupno financijske obveze	-	-	(52)	-	-	(56.632)	-	-	(56.684)

1) Uključujući umanjenja vrijednosti

BANKA

Na dan 31. prosinca 2017.									
u milijunima HRK	Kategorija financijskih instrumenata						Ostala financijska imovina	Financijski najam prema MRS-u 17	Ukupno
	Kreditni i potraživanja	Koji se drže do dospjeća	Koji se drže radi trgovanja	Po fer vrijednosti	Raspoloživi za prodaju	Financijske obveze po amortiziranom trošku			
IMOVINA									
Novac i novčana sredstvima	2.804	-	-	-	-	-	1.366	-	4.170
Kreditni i predumovi kreditnim institucijama	5.132	-	-	-	-	-	-	-	5.132
Kreditni i predumovi klijentima	36.512	-	-	-	-	-	-	-	36.512
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	-	250	-	-	-	-	-	250
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	7.468	-	-	-	7.468
Financijska imovina koja se drži do dospjeća	-	1.391	-	-	-	-	-	-	1.391
Ukupno financijska imovina	44.448	1.391	250	-	7.468	-	1.366	-	54.923
Neto dobiti / gubici priznati u računu dobiti i gubitka ¹	(436)	-	45	-	(1)	-	-	-	(392)
Neto dobiti / gubici priznati kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	(21)	-	-	-	(21)
OBVEZE									
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	-	(52)	-	-	-	-	-	(52)
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-	(49.235)	-	-	(49.235)
Ukupno financijske obveze	-	-	(52)	-	-	(49.235)	-	-	(49.287)

1) Uključujući umanjenja vrijednosti

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

46. Naknade za reviziju i porezno savjetovanje

Sljedeća tablica sadrži osnovne naknade za reviziju i porezne pristojbe naplaćene od revizora za financijsku 2018. i 2017. godinu:

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2017.	2018.	2017.	2018.
Naknade za reviziju	5	4	3	2
Ukupno	5	4	3	2

47. Potencijalne obveze

Kako bi izašli u susret potrebama klijenata, Banka sklapa različite vrste neopozivih i potencijalnih obveza. Iako ove obveze možda nisu priznate u izvještaju o financijskom položaju, uključuju kreditni rizik i dio su sveukupnog rizika Grupe i Banke (bilješka 43.4 Kreditni rizik).

48. Analiza preostalih dospijeća

Očekivani novčani tokovi su podijeljeni prema ugovornim dospijećima u skladu s planom amortizacije i raspoređeni prema rasponima ročnosti manje od 1 godine i više od 1 godine. Sljedeća tablica prikazuje ugovorna dospijeća na 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2017.

GRUPA				
u milijunima HRK	2017.		2018.	
	< 1 godine	> 1 godine	< 1 godine	> 1 godine
Novac i novčana sredstva	4.639	-	4.954	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	46	201	266	12
Derivativi	46	6	21	12
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	-	195	245	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	x	x	-	165
Vlasnički instrumenti	x	x	-	11
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	-	154
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.772	5.246	x	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	x	3.565	5.037
Vlasnički instrumenti	x	x	106	5
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	3.459	5.032
Kredit i potraživanja	19.261	29.269	x	x
Financijska imovina koja se drži do dospijeća	470	1.408	x	x
Financijska imovina po amortiziranom trošku	x	x	17.336	32.342
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	177	1.096
Kredit i potraživanja od banka	x	x	5.136	92
Kredit i potraživanja od klijenata	x	x	12.023	31.154
Potraživanja od financijskih najмова	x	x	742	1.338
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	x	x	1.409	16
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	1.262	-	1.245
Ulaganja u nekretnine	-	53	-	49
Nematerijalna imovina	-	393	-	372
Ulaganja u pridružena društva	-	60	-	60
Tekuća porezna imovina	17	-	10	-
Odgodena porezna imovina	-	234	-	219
Ostala imovina	110	484	122	432
UKUPNO IMOVINA	27.315	38.610	28.404	41.287
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	50	2	18	9
Derivativi	50	2	18	9
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	42.354	14.278	46.537	13.150
Depoziti od banka	4.203	6.822	2.590	6.341
Depoziti od klijenata	37.353	7.020	43.091	6.106
Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	376	-	670
Ostale financijske obveze	798	60	856	33
Rezervacije	210	57	136	69
Porezne obveze	139	2	106	2
Ostale obveze	627	-	555	48
UKUPNO OBVEZE	43.380	14.339	47.352	13.278

48. Analiza preostalih dospijeća (nastavak)

BANKA

u milijunima HRK	2017.		2018.	
	< 1 godine	> 1 godine	< 1 godine	> 1 godine
Novac i novčana sredstva	4.170	-	4.383	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	48	202	266	13
Derivativi	48	7	21	13
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	-	195	245	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	x	x	-	23
Vlasnički instrumenti	x	x	-	9
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	-	14
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.778	4.690	x	x
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	x	x	3.479	4.498
Vlasnički instrumenti	x	x	28	74
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	3.451	4.424
Kredit i potraživanja	15.592	26.052	x	x
Financijska imovina koja se drži do dospijeća	470	921	x	x
Financijska imovina po amortiziranom trošku	x	x	15.902	30.213
Dužnički vrijednosni papiri	x	x	100	920
Kredit i potraživanja od banka	x	x	5.309	-
Kredit i potraživanja od klijenata	x	x	10.493	29.293
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	x	x	309	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	583	-	669
Ulaganja u nekretnine	-	20	-	17
Nematerijalna imovina	-	111	-	120
Ulaganja u ovisna društva	-	951	-	989
Ulaganja u pridružena društva	-	38	-	38
Tekuća porezna imovina	-	88	-	-
Odgođena porezna imovina	-	-	-	87
Ostala imovina	40	452	19	409
UKUPNO IMOVINA	23.098	34.108	24.358	37.076
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	49	3	18	9
Derivativi	49	3	18	9
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	37.795	11.440	42.352	10.585
Depoziti od banka	1.423	4.972	834	4.248
Depoziti od klijenata	36.214	6.093	41.316	5.667
Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	375	-	670
Ostale financijske obveze	158	-	202	-
Rezervacije	169	43	107	59
Porezne obveze	132	-	81	-
Ostale obveze	433	-	365	48
UKUPNO OBVEZE	38.578	11.486	42.923	10.701

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

49. Izvještavanje po državama

Država	Prihod iz poslovanja	Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	Porez na dobit	Zaposleni
2018.				GRUPA
Hrvatska	2.889	1.182	(244)	2.802
Crna Gora	196	76	(8)	260
Makedonija	19	17	-	43
Slovenija	57	10	(2)	63
Ukupno	3.161	1.285	(254)	3.168

Država	Prihod iz poslovanja	Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	Porez na dobit	Zaposleni
2017.				GRUPA
Hrvatska	2.899	584	(175)	2.838
Crna Gora	178	68	(7)	259
Makedonija	17	(18)	-	44
Slovenija	49	6	(1)	60
Ukupno	3.143	640	(183)	3.201

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi

Regulatorni obuhvat konsolidacije

U sljedećem tekstu, Grupa ispunjava zahtjeve za objavljivanjem regulatornog kapitala u skladu s Uredbom, točnije člankom 436 (b) do (e) te člankom 437 (1) (a), (d), (e) i (f) Uredbe.

Kapitalni zahtjevi

Od 01. siječnja 2014. godine, Grupa izračunava regulatorni kapital i kapitalne zahtjeve u skladu sa Basel III zahtjevima. Regulatorni zahtjevi su implementirani u EU putem Uredbe i Direktive (EU) br. 2013/36/EU („Direktiva“) Europskog parlamenta i Vijeća od 26.06.2013. godine („CRD IV“), koji su implementirani i u hrvatski Zakon o kreditnim institucijama („ZOKI“), kao i kroz različite tehničke standarde izdane od Europskog tijela za bankarstvo („EBA“).

Svi zahtjevi definirani Uredbom, ZOKI-jem te tehničkim standardima u potpunosti se primjenjuju u Grupi u regulatorne svrhe te za potrebe objave regulatornih podataka.

Računovodstvena načela

Računovodstveni i regulatorni podaci objavljeni od Grupe su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“). Priznate komponente kapitala proizlaze iz Izvještaja o financijskom položaju i Računa dobiti i gubitka koji su sastavljeni u skladu s MSFI. U slučajevima gdje regulatorni tretman nije jednak računovodstvenom usklade računovodstvenih podataka proizlaze iz različitog obuhvata konsolidacije (za detalje pogledati poglavlje „Usporedba konsolidacije za računovodstvene i regulatorne potrebe“).

Zaključni datum za konsolidirana financijska i regulatorna izvješća Grupe je 31. prosinac svake godine.

Usporedba konsolidacije za računovodstvene i regulatorne potrebe

Objava u skladu s člankom 436 (b) Uredbe

Obuhvat konsolidacije

Detalji obuhvata konsolidacije za potrebe financijskih izvještaja nalaze se u poglavlju B „Temeljne računovodstvene politike“ posebno unutar odjeljka b) „Osnova konsolidacije“ Godišnjeg izvješća.

Bonitetnim obuhvatom konsolidacije smatramo obuhvat konsolidacije koji slijedi regulatorne zahtjeve za konsolidaciju kako je definirano Uredbom, Zakonom o kreditnim institucijama („ZOKI“) te isti predstavlja provođenje Direktive u nacionalno zakonodavstvo.

Bonitetni obuhvat konsolidacije

Bonitetni obuhvat konsolidacije je definiran u Dijelu Prvom, Glavi II, Poglavlju 2, Odjeljku 3 Uredbe.

U skladu s Uredbom u obuhvat bonitetne konsolidacije ulaze subjekti definirani u članku 4 (1) (3) i od (16) do (27) u vezi s člancima 18 i 19 Uredbe. Temeljem relevantnih odjeljaka u članku 4 Uredbe, subjekti koji ulaze u konsolidaciju određuju se na temelju poslovnih aktivnosti određenog subjekta.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Glavne razlike između financijskog obuhvata konsolidacije i bonitetnog obuhvata temeljenog na različitim zahtjevima definiranim u MSFI i u Uredbi:

- Na temelju Uredbe, kreditne institucije na temelju članka 4 (1) (1) Uredbe, investicijska društva temeljem članka 4 (1) (2) Uredbe, društva za pomoćne usluge temeljem članka 4 (1) (18) Uredbe i financijske institucije temeljem članka 4 (1) (26) Uredbe uzimaju se u obzir u bonitetnoj konsolidaciji. Prema MSFI-ju svi subjekti koji ne ulaze u obuhvat konsolidacije prema Uredbi, kao što su društva za osiguranje, moraju biti uključeni u financijski obuhvat konsolidacije.
- Izuzeća subjekata iz bonitetnog obuhvata konsolidacije mogu se primijeniti u skladu sa člankom 19 Uredbe. Prema članku 19 (1) Uredbe, subjekti mogu biti izuzeti iz bonitetnog obuhvata konsolidacije ukoliko njihova ukupna imovina i izvanbilančne stavke ne prelaze niži od sljedeća dva iznosa: 10 milijuna EUR-a ili 1% ukupnog iznosa imovine i izvanbilančnih stavki matičnog društva. Grupa primjenjuje članak 19 (1) Uredbe.
- Prema članku 19 (2) Uredbe subjekti također mogu biti izuzeti iz obuhvata ukoliko premašuju limite definirane člankom 19 (1) Uredbe, te nisu relevantni za regulatorne potrebe. Izuzeće subjekata temeljenog na članku 19 (2) Uredbe zahtjeva prethodno odobrenje nadležnog tijela. Za subjekte koja premašuju limite definirane u članku 19 (1) Uredbe u značajnom iznosu, Grupa primjenjuje članak 19 (2) Uredbe te slijedi zahtjeve procesa odobrenja definirane unutar tog članka. Grupa ne primjenjuje članak 19 (2) Uredbe za kreditne institucije i investicijska društva.

Metode konsolidacije

Za izračun konsolidiranog regulatornog kapitala, Grupa općenito primjenjuje iste konsolidacijske metode kao i za računovodstvene potrebe.

Uzimanje u obzir metoda konsolidacije za izračun konsolidiranog regulatornog kapitala u skladu s Uredbom

Iznosi korišteni u izračunu regulatornog kapitala proizlaze iz Izvještaja o financijskom položaju u skladu s MSFI. Iznosi koji su korišteni kao osnova za izračun regulatornog kapitala preračunavaju se prema definiciji bonitetne konsolidacije prema Uredbi. Razlika između Izvještaja o financijskom položaju u skladu s MSFI i Izvještaja o financijskom položaju za regulatorne svrhe je u obuhvatu konsolidacije, kako je iskazano pod naslovom „Usklađivanje Izvještaja o financijskom položaju“.

Uzimanje u obzir subjekata financijskog sektora koji se ne konsolidiraju i odgođenog poreza koji ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika u izračunu konsolidiranog redovnog osnovnog kapitala Grupe

Knjigovodstvene iznose koji predstavljaju ulaganja u subjekte financijskog sektora definirane člankom 4 (27) Uredbe koji nisu potpuno konsolidirani ili se uzimaju u obzir prema metodi udjela za regulatorne potrebe potrebno je umanjiti od regulatornog kapitala na osnovi zahtjeva definiranih u Člancima 36 (1) (h), 45 i 46 Uredbe za neznajna ulaganja i Člancima 36 (1) (i), 43, 45, 47 i 48 Uredbe za značajna ulaganja. U svrhu navedenoga, neznajna ulaganja se definiraju kao ulaganja u subjekte financijskog sektora u kojima je udjel ulaganja jednak ili manji od 10% redovnog osnovnog kapitala određenih subjekata financijskog sektora, dok su značajna ulaganja definirana kao ulaganja iznad 10% redovnog osnovnog kapitala određenih subjekata financijskog sektora. Kako bi se odredio udio u subjektima financijskog sektora, udjeli se računaju na temelju direktnog, indirektnog i sintetskog ulaganja u određene subjekte.

U skladu sa člankom 46 (1) (a) Uredbe, udjeli u neznajna ulaganja umanjuju se ukoliko ukupan iznos ulaganja, uključujući i dodatni osnovni kapital u skladu s člankom 56 (c) i 59 Uredbe te dopunski kapital prema članku 66 (c) i 70 Uredbe prelaze definirani prag izuzeća od 10% u odnosu na redovni osnovni kapital izvještajne institucije.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Umanjenje će se provesti na iznos koji premašuje prag izuzeća od 10%. Na iznose koji su manji ili jednaki 10% redovnog osnovnog kapitala izvještajne institucije primjenjuje se prihvatljiv ponder rizika u skladu sa Dijelom 3, Glavom II, Poglavljem 2 odnosno Poglavljem 3, te prema potrebi u skladu sa zahtjevima iz Dijela 3, Glave IV unutar rizikom ponderirane aktive kako je navedeno u članku 46 (4) Uredbe.

Za umanjene značajnih ulaganja od redovnog osnovnog kapitala subjekta financijskog sektora, prag izuzeća je definiran člankom 48 (2) Uredbe. U skladu sa člankom 48 (2) Uredbe, značajna ulaganja u redovni osnovni kapital financijskog sektora potrebno je umanjiti ukoliko prelaze 10% redovnog osnovnog kapitala izvještajne institucije. Ukoliko je prekoračen prag od 10%, umanjeno je ograničeno na iznos koji premašuje prag. Preostali iznos uključuje se u iznos rizikom ponderirane aktive te je ponderiran sa ponderom 250% prema članku 48 (4) Uredbe. Pored spomenutog praga izuzeća člankom 48 (2) Uredbe definira se i kombinirani prag za umanjeno značajnih ulaganja prema članku 36 (1) (i) Uredbe i za odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika prema članku 36 (1) (c) Uredbe kao i članka 38 Uredbe. Kombinirani prag prema članku 48 (2) Uredbe definiran je iznosom od 17,65% redovnog osnovnog kapitala izvještajne institucije. Ukoliko je prag izuzeća prekoračen, prekoračeni iznos potrebno je umanjiti od redovnog osnovnog kapitala izvještajne institucije. Iznos koji je jednak ili manji od kombiniranog praga u skladu s člankom 48 (3) Uredbe ulazi u izračun rizikom ponderirane aktive. Na iznose koji ne prekoračuju 17,65% praga izuzeća u skladu s člankom 48 (4) Uredbe, primjenjuje se ponder od 250%.

Pored kombiniranog praga izuzeća od 17,65%, primjenjuje se i prag izuzeća od 10% na redovni osnovni kapital izvještajne institucije za odgođenu poreznu imovinu koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika prema članku 48 (3) Uredbe. U slučaju da iznos odgođene porezne imovine koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika prelazi prag od 10% redovnog osnovnog kapitala izvještajne institucije, prekoračeni iznos se umanjuje od redovnog osnovnog kapitala izvještajne institucije. Iznos koji je jednak ili manji od praga definiranog člankom 48 (3) Uredbe uzima se u izračun rizikom ponderirane aktive s ponderom od 250% prema članku 48 (4) Uredbe.

Na izvještajni datum, Grupa nije prekoračila gore navedene pragove izuzeća.

Izračun praga izuzeća u skladu s člancima 46 i 48 Uredbe

u milijunima HRK	2017.	2018.
Neznačajno ulaganje u subjekte financijskog sektora		
Prag izuzeća (10% redovnog osnovnog kapitala)	745	814
Ulaganja u redovni osnovni kapital	(5)	(8)
Razlika do praga izuzeća	740	806
Značajno ulaganje u subjekte financijskog sektora		
Prag izuzeća (10% redovnog osnovnog kapitala)	745	814
Ulaganja u redovni osnovni kapital	(46)	(46)
Razlika do praga izuzeća	699	768
Odgođena porezna imovina		
Prag izuzeća (10% redovnog osnovnog kapitala)	745	814
Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	(234)	(219)
Razlika do praga izuzeća	511	595
Kombinirani prag za odgođenu poreznu imovinu i značajna ulaganja		
Prag izuzeća (17,65% redovnog osnovnog kapitala)*	1.118	1.437
Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika i instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora u kojima institucija ima značajno ulaganje	(280)	(265)
Razlika do praga izuzeća	838	1.172

*U prijelaznom periodu (od 01.01.2014. godine do 31.12.2017. godine) stopa praga izuzeća je 15% kako je navedeno člankom 470 Uredbe.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Prezentacija obuhvata konsolidacije

Pregled društava u skladu sa različitim obuhvatima konsolidacije

2018.					
	MSFI puna	MSFI metoda udjela	Bonitetna konsolidacija puna	Bonitetna konsolidacija proporcionalna	Bonitetna konsolidacija De Minimis
Kreditna institucija:					
Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora	x	-	x	-	-
Financijske institucije, financijski holding i mješoviti financijski holding:					
Erste & Steiermärkische S-Leasing, d.o.o.	x	-	x	-	-
Erste Card d.o.o., Slovenija	x	-	x	-	-
Erste Factoring d.o.o. za faktoring	x	-	x	-	-
ERSTE CARD CLUB d.o.o. za financijsko posredovanje i usluge	x	-	x	-	-
Diners Club International Mak d.o.o.e.l., Skopje	x	-	x	-	-
Društva za pomoćne usluge, investicijska društva i društva za upravljanje imovinom:					
Erste nekretnine d.o.o.	x	-	-	-	x
S Immorent Zeta d.o.o.	-	x	-	-	x
Erste Group IT HR d.o.o.	x	-	-	-	x
Izbor nekretnina d.o.o.	x	-	-	-	x
Ostala društva:					
Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	-	x	-	-	-
2017.					
	MSFI puna	MSFI metoda udjela	Bonitetna konsolidacija puna	Bonitetna konsolidacija proporcionalna	Bonitetna konsolidacija De Minimis
Kreditna institucija:					
Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora	x	-	x	-	-
Financijske institucije, financijski holding i mješoviti financijski holding:					
Erste & Steiermärkische S-Leasing, d.o.o.	x	-	x	-	-
Erste Card d.o.o., Slovenija	x	-	x	-	-
Erste Factoring d.o.o. za faktoring	x	-	x	-	-
ERSTE CARD CLUB d.o.o. za financijsko posredovanje i usluge	x	-	x	-	-
Diners Club International Mak d.o.o.e.l., Skopje	x	-	x	-	-
Društva za pomoćne usluge, investicijska društva i društva za upravljanje imovinom:					
Erste nekretnine d.o.o.	x	-	-	-	x
S Immorent Zeta d.o.o.	-	x	-	-	x
Erste Group IT HR d.o.o.	x	-	-	-	x
Izbor nekretnina d.o.o.	x	-	-	-	x
Ostala društva:					
Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom	-	x	-	-	-

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Promjene unutar pune konsolidacije subjekata prema bonitetnom obuhvatu konsolidacije

Tijekom 2017. godine društvo Erste Card Club d.o.o. steklo je vlasništvo nad društvom Diners Club International Mak d.o.o.o.e.l. Skopje koje je ušlo u obuhvat za potrebe bonitetne konsolidacije i MSFI konsolidacije.

Zapreke za prijenos u regulatorni kapital

Objava u skladu sa člankom 436 (c) Uredbe

Trenutno nema ograničenja ili značajnih zapreka za prijenos financijskih ulaganja ili regulatornog kapitala unutar grupe kreditnih institucija Grupe. Detaljnije informacije mogu se pronaći u poglavlju B „Temeljne računovodstvene politike“ Godišnjeg izvješća.

Ukupni kapitalni manjak svih podružnica koje nisu uključene u konsolidaciju

Objava u skladu sa člancima 436 (d) (e) Uredbe

Nije bilo kapitalnog manjka ni u kojem društvu Grupe koje nije uključeno u konsolidaciju.

Regulatorni kapital

Regulatorni kapital unutar Basela III sastoji se od redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Sukladno članku 92 Uredbe, kreditne institucije dužne su ispunjavati sljedeće kapitalne zahtjeve: stopu redovnog osnovnog kapitala od 4,5%, stopu osnovnog kapitala od 6% te stopu ukupnog kapitala od 8%.

Zaštitni slojevi kapitala opisani su u poglavlju VII Zakona o kreditnim institucijama. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala, protuciklički zaštitni sloj kapitala, zaštitni sloj za globalno sistemski važne kreditne institucije, zaštitni sloj za ostale sistemski važne kreditne institucije, zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik te strukturni sistemski rizik specificirani su u Zakonu o kreditnim institucijama u poglavlju VII. Svi zaštitni slojevi kapitala pokrivaju se redovnim osnovnim kapitalom.

Članak 117. Zakona o kreditnim institucijama propisuje održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5% od strane Grupe i Banke. Osim zaštitnog sloja za očuvanje kapitala Grupa i Banka su dužne pratiti zaštitnu stopu za ostale sistemski važne institucije (OSV) u iznosu od 3% u skladu s člancima 137., 138. i 139. Zakona o kreditnim institucijama.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Prikaz strukture kapitala prema Uredbi (EU) 575/2013

u milijunima HRK	Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	GRUPA		BANKA	
		2017.	2018.	2017.	2018.
Regulatorni kapital					
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	26 (1) (a) (b), 27 do 30, 23 (1) (f), 42	3.499	3.499	3.499	3.499
Plaćeni instrumenti kapitala	36 (1) (f), 42	3.499	3.499	3.499	3.499
Zadržana dobit	26 (1) (c), 26 (2)	4.017	4.698	3.128	3.731
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	4 (100), 26 (1) (d)	243	222	214	205
Ostale rezerve		86	86	86	86
Usklađenja redovnog osnovnog kapitala zbog bonitetnih filtara: dobiti ili gubici nastali vrednovanjem po fer vrijednosti, koji proizlaze iz kreditnog rizika same institucije povezanog s obvezama po derivativima	33 (1) (b)	(1)	(1)	(1)	(1)
Vrijednosna usklađenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje	34, 105	(14)	(15)	(13)	(14)
Regulatorna usklađenja po osnovi nerealiziranih dobitaka i gubitaka	467, 468	(311)	-	(267)	-
Goodwill	4 (113), 36 (1) (b), 37	(216)	(172)	-	-
Ostala nematerijalna imovina	4 (115), 36 (1) (b), 37 (a)	(164)	(176)	(110)	(120)
Odgodena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjanih za povezane porezne obveze	36 (1) (c), 38	-	-	-	-
Ukupno regulatorni kapital	50	7.139	8.141	6.536	7.386
Dopunski kapital					
Instrumenti kapitala i podređeni krediti koji se priznaju kao dopunski kapital	62 (a), 63 to 65, 66 (a), 67	1.064	843	1.064	843
Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	63 (b) (i), 66 (a), 67	1.064	843	1.064	843
Priznati iznos viška rezervacija iznad očekivanih gubitaka primjenom IRB pristupa	62 (d)	159	171	170	183
Dopunski kapital	71	1.223	1.014	1.234	1.026
Ukupno regulatorni kapital – prijelazne odredbe		8.362	-	7.770	-
Kapitalni zahtjev – prijelazne odredbe	92 (3), 95, 96, 98	3.449	-	2.780	-
Stopa redovnog osnovnog kapitala – prijelazne odredbe	92 (2) (a)	16,56	-	18,81	-
Stopa osnovnog kapitala – prijelazne odredbe	92 (2) (b)	16,56	-	18,81	-
Stopa ukupnog kapitala – prijelazne odredbe	92 (2) (c)	19,40	-	22,36	-
Ukupno regulatorni kapital – finalne odredbe		8.674	9.155	8.037	8.412
Kapitalni zahtjev – finalne odredbe	92 (3), 95, 96, 98	3.449	3.541	2.780	2.963
Stopa redovnog osnovnog kapitala – finalne odredbe	92 (2) (a)	17,28	18,39	19,58	19,94
Stopa osnovnog kapitala - finalne odredbe	92 (2) (b)	17,28	18,39	19,58	19,94
Stopa ukupnog kapitala - finalne odredbe	92 (2) (c)	20,12	20,68	23,13	22,71

Razlika u iznosu regulatornog kapitala prijelaznih i finalnih odredbi u 2017. odnosi se na nerealizirane dobitke po financijskoj imovini koje u skladu s nacionalnim diskrecijama nisu priznati u prijelaznom razdoblju.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Prikaz strukture rizika prema Uredbi (EU) 575/2013

u milijunima HRK	GRUPA Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	2017.		2018.	
		Osnovica za izračun / ukupni rizik	Kapitalni zahtjev	Osnovica za izračun / ukupni rizik (potpuno usklađeno)	Kapitalni zahtjev (potpuno usklađeno)
Ukupan iznos izloženosti riziku	92 (3), 95, 96, 98	43.108	3.449	44.264	3.541
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik	92 (3) (a) (f)	36.989	2.959	38.640	3.091
Standardizirani pristup		10.560	845	10.177	814
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB)		26.429	2.114	28.463	2.277
Ukupan iznos izloženosti riziku za namiru/isporku	92 (3) (c) (ii), 92 (4) (b)	-	-	-	-
Iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	92 (3) (b) (i) i (iii), 92 (4) (b)	354	29	57	4
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	92 (3) (e) 92 (4) (b)	5.739	459	5.548	444
Ukupan iznos izloženosti riziku za prilagodbu kreditnom vrednovanju	92 (3) (d)	26	2	19	2

u milijunima HRK	BANKA Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	2017.		2018.	
		Osnovica za izračun / ukupni rizik	Kapitalni zahtjev	Osnovica za izračun / ukupni rizik (potpuno usklađeno)	Kapitalni zahtjev (potpuno usklađeno)
Ukupan iznos izloženosti riziku	92 (3), 95, 96, 98	34.750	2.780	37.038	2.963
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik	92 (3) (a) (f)	30.366	2.429	32.752	2.620
Standardizirani pristup		2.027	162	2.215	177
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB)		28.339	2.267	30.537	2.443
Iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	92 (3) (b) (i) i (iii), 92 (4) (b)	351	28	139	11
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	92 (3) (e) 92 (4) (b)	3.976	318	4.034	323
Ukupan iznos izloženosti riziku za prilagodbu kreditnom vrednovanju	92 (3) (d)	57	5	113	9

Tablica gore prikazuje strukturu kapitala samo onih pozicija koje su relevantne za Grupu i Banku. Prikazani iznosi su izračunati po Baselu III potpuno usklađenim definicijama prema trenutnim zahtjevima iz Uredbe. Promjene su moguće prema Regulatornim tehničkim standardima (RTS) koji još nisu dostupni.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Usklađivanje Izvještaja o financijskom položaju

Objava u skladu s člankom 437 (1) (a) Uredbe (EU) 575/2013

Prikaz razlika između računovodstvenog obuhvata konsolidacije i bonitetnog obuhvata konsolidacije

u milijunima HRK	2018.		
	MSFI	Efeti obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija
Imovina			
Novac i novčana sredstva	4.954	-	4.954
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	278	-	278
Derivativi	33	-	33
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	245	-	245
Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	165	(2)	163
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.602	-	8.602
Financijska imovina po amortiziranom trošku	49.678	34	49.712
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	5.228	-	5.228
Kredit i potraživanja od klijenata	43.177	34	43.211
Dužnički vrijednosni papiri	1.273	-	1.273
Potraživanja od financijskih najmov	2.080	-	2.080
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.245	(28)	1.217
Ulaganja u nekretnine	49	(29)	20
Nematerijalna imovina	372	(24)	348
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	60	21	81
Tekuća porezna imovina	10	-	10
Odgodena porezna imovina	219	-	219
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.425	-	1.425
Ostala imovina	554	(6)	548
Ukupno imovina	69.691	(34)	69.657
Obveze i kapital			
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	27	-	27
Derivativi	27	-	27
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	59.687	8	59.695
Depoziti od banaka	8.931	-	8.931
Depoziti od klijenata	49.197	10	49.207
Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	-	670
Ostale financijske obveze	889	(2)	887
Rezerviranja	205	-	205
Tekuće porezne obveze	106	-	106
Odgodene porezne obveze	2	-	2
Ostale obveze	603	(6)	597
Ukupno obveze	60.630	2	60.632
Ukupno kapital	9.061	(36)	9.025
Kapital raspoloživ nekontrolirajućem interesu	170	-	170
Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	8.891	(36)	8.855
Ukupno obveze i kapital	69.691	(34)	69.657

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Usklađivanje Izvještaja o financijskom položaju (nastavak)

Objava u skladu s člankom 437 (1) (a) Uredbe (EU) 575/2013

Prikaz razlika između računovodstvenog obuhvata konsolidacije i bonitetnog obuhvata konsolidacije

	2017.		
u milijunima HRK	MSFI	Efekti obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija
Imovina			
Novac i novčana sredstva	4.639	-	4.639
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	247	-	247
Derivativi	52	-	52
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	195	-	195
Financijska imovina - raspoloživa za prodaju	8.018	-	8.018
Financijska imovina - koja se drži do dospjeća	1.878	-	1.878
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	5.233	(1)	5.232
Kredit i potraživanja od klijenata	43.297	41	43.338
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.262	(41)	1.221
Ulaganja u nekretnine	53	(29)	24
Nematerijalna imovina	393	(13)	380
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	60	23	83
Tekuća porezna imovina	17	-	17
Odgodena porezna imovina	234	-	234
Ostala imovina	594	(9)	585
Ukupno imovina	65.925	(29)	65.896
Obveze i kapital			
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	52	-	52
Derivativi	52	-	52
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	56.632	7	56.639
Depoziti od banaka	11.025	-	11.025
Depoziti od klijenata	44.374	10	44.384
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	-	376
Ostale financijske obveze	857	(3)	854
Rezerviranja	267	-	267
Tekuće porezne obveze	139	-	139
Odgodene porezne obveze	2	-	2
Ostale obveze	627	(5)	622
Ukupno obveze	57.719	2	57.721
Ukupno kapital	8.206	(31)	8.175
Kapital raspoloživ nekontrolirajućem interesu	156	-	156
Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	8.050	(31)	8.019
Ukupno obveze i kapital	65.925	(29)	65.896

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Razlika između financijskih izvještaja u skladu s MSFI i financijskih izvještaja u skladu s Uredbom odnosi se na obuhvat subjekata uključenih u spomenute izvještaje. Na dan 31. prosinca 2018. razlika od 21 milijuna HRK (2017.g.: 23 milijuna HRK) na poziciji „Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva“ odnosi se na ulaganja u pridružena društva prikazana u tablici „Pregled društava u skladu sa različitim obuhvatima konsolidacije“. Isti iznos čini razliku na poziciji „Zadržana dobit“ i „Dobitak tekuće godine“. Detalji su iskazani u tablici pod nazivom „Ukupni kapital“.

Razlike na pozicijama u „Izveštaju o financijskom položaju“ odnose se na efekte društava koja nisu uključena u bonitetnu konsolidaciju dok su uključena u računovodstvenu konsolidaciju.

Detaljni pregled o broju društava sa različitim opsegom konsolidacije prikazani su unutar tablice „Pregled društava u skladu sa različitim obuhvatima konsolidacije“.

Ukupni kapital

	2018.					
u milijunima HRK	MSFI	Efekti - obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija	Regulatorne usklađene	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka
Temeljni kapital	1.698	-	1.698	-	1.698	a
Kapitalne rezerve	1.887	(86)	1.801	-	1.801	b
Kapitalni instrumenti i povezane premije na dionice	-	86	86	-	86	c
Zadržana dobit	4.075	(30)	4.045	-	4.045	d
Dobitak tekuće godine	1.008	(5)	1.003	(350)	653	e
Ostala sveobuhvatna dobit (OCI)	223	(1)	222	-	222	
Fer vrijednost rezerve	281	(1)	280	-	280	
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	(9)	-	(9)	-	(9)	
Odgodeni porez	(50)	-	(50)	-	(50)	
Ostalo	1	-	1	-	1	
Kapital - raspoloživ vlasniku matičnog društva	8.891	(36)	8.855	(350)	8.505	
Kapital - raspoloživ ne kontrolirajućem interesu	170	-	170	(170)	-	
Ukupno kapital	9.061	(36)	9.025	(520)	8.505	

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Regulatorne usklade u iznosu od 350 milijuna HRK odnose se na raspodjelu dividende koja je umanjena od dobiti za 2018. godinu (174 milijuna HRK u 2017.).

Detaljne informacije o kapitalu u skladu s MSFI prikazane su unutar dijela III „Izveštaj o promjenama u ukupnom kapitalu” Godišnjeg izvješća.

	2017.					
u milijunima HRK	MSFI	Efekti - obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija	Regulatorne usklade	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka
Temeljni kapital	1.698	-	1.698	-	1.698	a
Kapitalne rezerve	1.801	-	1.801	-	1.801	b
Kapitalni instrumenti i povezane premije na dionice	86	-	86	-	86	c
Zadržana dobit	3.687	(26)	3.661	-	3.661	d
Gubitak tekuće godine	534	(4)	530	(174)	356	e
Ostala sveobuhvatna dobit (OCI)	244	(1)	243	-	243	c
Raspoloživo za prodaju - rezerve	303	(1)	302	-	302	
Nerealizirana dobit u skladu s čl. 35 Uredbe	312	(1)	311	-	311	f
Nerealizirani gubitak u skladu s čl. 35 Uredbe	(9)	-	(9)	-	(9)	
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	(3)	-	(3)	-	(3)	
Odgođeni porez	(54)	-	(54)	-	(54)	
Ostalo	(2)	-	(2)	-	(2)	
Kapital - raspoloživ vlasniku matičnog društva	8.050	(31)	8.019	(174)	7.845	
Kapital - raspoloživ ne kontrolirajućem interesu	156	-	156	(156)	-	
Ukupno kapital	8.206	(31)	8.175	(330)	7.845	

Nematerijalna imovina

	2018.					
u milijunima HRK	MSFI	Efekti - obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija	Regulatorne usklade	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka
Nematerijalna imovina	372	(24)	348	-	348	
umanjena od redovnog osnovnog kapitala	372	(24)	348	-	348	g

	2017.					
u milijunima HRK	MSFI	Efekti - obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija	Regulatorne usklade	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka
Nematerijalna imovina	393	(13)	380	-	380	
100% umanjena od redovnog osnovnog kapitala prema prijelaznim odredbama	393	(13)	380	-	380	g

Detalji obuhvata nematerijalne imovine prikazani su u bilješci 21 Nematerijalna imovina.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Odgođeni porez

					2018.
u milijunima HRK	MSFI	Efekti – obuhvata konsolidacije	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka	
Odgođena porezna imovina	219	-	219		
Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika, neto od povezanih poreznih obveza	-	-	-		h
Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	219	-	219		

					2017.
u milijunima HRK	MSFI	Efekti – obuhvata konsolidacije	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka	
Odgođena porezna imovina	234	-	234		
Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika, neto od povezanih poreznih obveza	-	-	-		h
Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	234	-	234		

Na temelju definicije praga izuzeća u članku 48 Uredbe odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika nije odbitna stavka u Grupi u 2018. ni 2017. godini. U skladu s člankom 48 (4) Uredbe stavke koje se ne odbijaju ponderiraju se sa ponderom rizika od 250% kroz kreditni rizik. Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika nije predmetom praga izuzeća već se direktno odbija od redovnog osnovnog kapitala. Detaljni prikaz odgođene porezne imovine iskazan je u Bilješki 22 "Porezna imovina i obveze".

Podređene obveze

							2018.
u milijunima HRK	MSFI	Efekti – obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija	Regulatorne usklade	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital – bilješka	
Stavke dopunskog kapitala	1.261	-	1.261	(418)	843		i
Podređeni kredit	1.261	-	1.261	(418)	843		

							2017.
u milijunima HRK	MSFI	Efekti – obuhvata konsolidacije	Bonitetna konsolidacija	Regulatorne usklade	Regulatorni kapital	Regulatorni kapital - bilješka	
Stavke dopunskog kapitala	1.277	-	1.277	(213)	1.064		i
Podređeni kredit	1.277	-	1.277	(213)	1.064		

Detaljni prikaz podređenih obveza prikazan je u bilješki 24 Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Objava regulatornog kapitala

Objava u skladu s člancima 437 (1) (d) (e) Uredbe

Grupa ne uzima u obzir članak 437 (1) (f) Uredbe pri izračunu konsolidiranog regulatornog kapitala.

Sukladno Uredbi (EU) 2017/2395 Europskog parlamenta i vijeća, Grupa ne primjenjuje prijelazne odredbe za ublažavanje učinka uvođenja MSFI-ja 9 na regulatorni kapital koji proizlazi iz obračuna očekivanih kreditnih gubitaka.

U sljedećoj tablici prikazan je sastav regulatornog kapitala temeljem Provedbene Uredbe (EU) 1423/2013 za objavu regulatornog kapitala, izdanog u Službenom listu Europske Unije.

Za 2017. godinu prikazan je sastav regulatornog kapitala tijekom prijelaznog razdoblja temeljem Provedbenog tehničkog standarda za objavu regulatornog kapitala, izdanog u Službenom listu Europske Unije. U koloni (A) iskazan je tekući iznos koji obuhvaća sve prijelazne odredbe. U koloni (C) prikazan je ostatak vrijednosti, primjenjujući punu implementaciju Uredbe. U koloni (D) prikazani su usporedivi pokazatelji vezani uz kapital u skladu s MSFI, nematerijalnu imovinu, odgođenu poreznu imovinu i podređene obveze.

Prijelazne odredbe koje se primjenjuju u Grupi, temelje se na HNB-ovoj Odluci o provedbi Uredbe.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

u milijunima HRK	(A) Prosinac 2018.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Bilješka u tablici usklađenja
Redovni osnovni kapital (CET 1): instrumenti i rezerve			
1. Instrumenti kapitala i povezani računi premija na dionice	3.499	članak 26. stavak 1., članci 27., 28., 29.	
Od čega: redovne dionice	1.698	popis EBA-e iz članka 26. stavka 3.	a
Od čega: premije na dionice	1.801	popis EBA-e iz članka 26. stavka 3.	b
Od čega: vrsta instrumenta 3	-	popis EBA-e iz članka 26. stavka 3.	
2. Zadržana dobit	4.045	članak 26. stavak 1. točka (c)	d
3. Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (i ostale rezerve, uključujući nerealizirane dobitke i gubitke u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima)	222	članak 26. stavak 1.	f
3.a Rezerve za opće bankovne rizike	86	članak 26. stavak 1. točka(f)	c
4. Iznos kvalificirajući stavki iz članka 484. stavka 3. i povezanih računa premija na dionice koji se postupno isključuju iz redovnog osnovnog kapitala	-	članak 486. stavak 2.	
5. Manjinski udjeli (dopušteni iznos u konsolidiranom redovnom osnovnom kapitalu)	-	84.	
5.a Neovisno revidirana dobit tekuće godine ostvarena tijekom poslovne godine bez predvidivih troškova ili dividendi	653	članak 26. stavak 2.	e
6. Redovni osnovni kapital (CET1) prije regulatornih usklađenja	8.505	zbroj redaka 1. do 5.a	
Redovni osnovni kapital (CET1): regulatorna usklađenja			
7. Dodatna vrijednosna usklađenja (negativan iznos)	(15)	članci 34., 105.	
8. Nematerijalna imovina (bez povezanih poreznih obveza) (negativan iznos)	(348)	članak 36. stavak 1. točka (b), članak 37.	g
9. Prazno polje u EU-u	-		
10. Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti, isključujući onu koja proizlazi iz privremenih razlika (bez povezanih poreznih obveza ako su ispunjeni uvjeti iz članka 38 (3)) (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (c), članak 38.	h
11. Rezerve iz fer vrednovanja u vezi s dobitcima ili gubicima na osnovi zaštite novčanog toka	-	članak 33. stavak 1. točka (a)	
12. Negativni iznosi koji proizlaze iz izračuna iznosa očekivanih gubitaka	-	članak 36. stavak 1. točka (d), članci 40., 159.	
13. Sva povećanja kapitala koja proizlaze iz sekuritizirane imovine (negativan iznos)	-	članak 32. stavak 1.	
14. Dobici ili gubici po obvezama vrednovanima po fer vrijednosti nastali kao posljedica promjena vlastite kreditne sposobnosti	(1)	članak 33. stavak 1. točka (b)	
15. Imovina mirovinskog fonda pod pokroviteljstvom poslodavca (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (e), članak 41.	
16. Izravna i neizravna ulaganja institucije u vlastite instrumente redovnog osnovnog kapitala (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (f), članak 42.	
17. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (g), članak 44.	
18. Izravna, neizravna i sintetska ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (h), članci 43., 45. i 46., članak 49. stavci 2. i 3., članak 79.	
19. Izravna, neizravna i sintetska ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (i), članci 43., 45. i 47., članak 48. stavak 1. točka (b), članak 49. stavci 1. do 3., članak 79.	
20. Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	-		
20.a Iznos izloženosti sljedećih stavki kojima se dodjeljuje ponder rizika od 1250%, ako institucija odabere alternativu odbitka	-	članak 36. stavak 1. točka (k)	
20.b Kvalificirani udjeli izvan financijskog sektora (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (k) podtočka i., članci 89. do 91.	
20.c Sekuritizacijske pozicije (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (k) podtočka ii., članak 243. stavak 1. točka (b), članak 244. stavak 1. točka (b), članak 258.	
20.d Slobodne isporuke (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (k) podtočka iii., članak 379. stavak (3)	
21. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz privremenih razlika (iznos iznad praga od 10%, bez povezanih poreznih obveza ako su ispunjeni uvjeti iz članka 38 (3)) (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (c), članak 38., članak 48. stavak 1. točka (a)	
22. Iznos iznad praga od 15% (negativan iznos)	-	članak 48. stavak 1.	
23. od čega: izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje	-	članak 36. stavak 1. točka (i), članak 48. stavak 1. točka (b)	

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

u milijunima HRK		(A) Prosinac 2018.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Bilješka u tablici usklađenja
24.	Prazno polje u EU-u	-		
25.	od čega: Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz privremenih razlika	-	članak 36. stavak 1. točka (c), članak 38., članak 48. stavak 1. točka (a)	
25.a	Gubici tekuće financijske godine (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (a)	
25.b	Predvidivi porezni troškovi povezani sa stavkama redovnog osnovnog kapitala (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (l)	
27.	Kvalificirani odbici dodatnog osnovnog kapitala koji prelaze dodatni osnovni kapital institucije (negativan iznos)	-	članak 36. stavak 1. točka (j)	
28.	Ukupna regulatorna usklađenja redovnog osnovnog kapitala (CET1)	(364)	zbroj redaka 7. do 20.a, 21., 22. i 25.a do 27.	
29.	Redovni osnovni kapital (CET1)	8.141	redak 6. minus redak 28.	
Dodatni osnovni kapital (AT1): instrumenti				
30.	Instrumenti kapitala i povezani računi premija na dionice	-	članci 51., 52.	
31.	od čega: raspoređeno kao kapital na temelju primjenjivih računovodstvenih standarda	-		
32.	od čega: raspoređeno kao obveze na temelju primjenjivih računovodstvenih standarda	-		
33.	Iznos kvalificirajućih stavki iz članka 484 (4) i povezanih računa premija na dionice koji se postupno isključuju iz dodatnog osnovnog kapitala	-	članak 486. stavak 3.	
34.	Kvalificirani osnovni kapital uključen u konsolidirani dodatni osnovni kapital (uključujući manjinske udjele koji nisu uključeni u redak 5.) koji su izdala društva kćeri i koji drže treće osobe	-	članci 85., 86.	
35.	instrumenti koje su izdala društva kćeri koji se postupno isključuju	-	članak 486. stavak 3.	
36.	Dodatni osnovni kapital (AT1) prije regulatornih usklađenja	-	zbroj redaka 30., 33. i 34.	
Dodatni osnovni kapital (AT1): regulatorna usklađenja				
37.	Izravna i neizravna ulaganja institucije u vlastite instrumente dodatnog osnovnog kapitala (negativan iznos)	-	članak 52. stavak 1. točka (b), članak 56. točka (a), članak 57.	
38.	Izravna, neizravna i sintetska ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako ti subjekti imaju s institucijom recipročna međusobna ulaganja kojima je cilj umjetno povećati vlastiti kapital institucije (negativan iznos)	-	članak 56. točka (b), članak 58.	
39.	Izravna, neizravna i sintetska ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (Iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 56. točka (c), članci 59., 60., 79.	
40.	Izravna, neizravna i sintetska ulaganja institucije u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 56. točka (d), članci 59., 79.	
41.	Prazno polje u EU-u	-		
42.	Kvalificirani odbici dopunskog kapitala koji prelaze dopunski kapital institucije (negativan iznos)	-	članak 56. točka (e)	
43.	Ukupna regulatorna usklađenja dodatnog osnovnog kapitala (AT1)	-	zbroj redaka od 37. do 42.	
44.	Dodatni osnovni kapital (AT1)	-	redak 36. minus redak 43.	
45.	Osnovni kapital (T1 = CET1 + AT1)	8.141	zbroj retka 29. i retka 44.	
Dopunski kapital (T2): Instrumenti i rezervacije				
46.	Instrumenti kapitala i povezani računi premija na dionice	843	članci 62., 63.	i
47.	Iznos kvalificirajućih stavki iz članka 484. stavka 5. i povezanih računa premija na dionice koji se postupno isključuju iz dopunskog kapitala	-	članak 486. stavak 4.	
48.	Kvalificirani instrumenti vlastitog kapitala uključeni u konsolidirani dopunski kapital (uključujući manjinske udjele i instrumente dodatnog osnovnog kapitala koji nisu uključeni u redak 5. ili 34.) koje su izdala društva kćeri i koje drže treće osobe	-	članci 87., 88.	
49.	od čega: instrumenti koje su izdala društva kćeri koji se postupno isključuju	-	članak 486. stavak 4.	
50.	Ispravci vrijednosti za kreditni rizik	171	članak 62. točke (c) i (d)	
51.	Dopunski kapital (T2) prije regulatornih usklađenja	1.014		
Dopunski kapital (T2): regulatorna usklađenja				
52.	Izravna i neizravna ulaganja institucije u vlastite instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite (negativan iznos)	-	članak 63. točka (b) podtočka i., članak 66. točka (a), članak 67.	
53.	Ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite subjekata financijskog sektora, ako ti subjekti imaju s institucijom recipročna međusobna ulaganja kojima je cilj umjetno povećati vlastiti kapital institucije (negativan iznos)	-	članak 66. točka (b), članak 68.	

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

u milijunima HRK	(A) Prosinac 2018.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Bilješka u tablici usklađenja
Izravna i neizravna ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 66. točka (c), članci 69., 70., 79.	
Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	članak 66. točka (d), članci 69., 79.	
56. Prazno polje u EU-u	-		
57. Ukupna regulatorna usklađenja dopunskog kapitala (T2)	-	zbroj redaka 52. do 56.	
58. Dopunski kapital (T2)	1.014	redak 51. minus redak 57.	
59. Ukupni kapital (TC = T1 + T2)	9.155	zbroj retka 45. i retka 58.	
60. Ukupna rizikom ponderirana imovina	44.264		
Stopa kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
61. Redovni osnovni kapital (kao postotak ukupnog iznosa izloženosti riziku)	18,39%	članak 92. stavak 2. točka (a)	
62. Osnovni kapital (kao postotak ukupnog iznosa izloženosti riziku)	18,39%	članak 92. stavak 2. točka (b)	
63. Ukupni kapital (kao postotak ukupnog iznosa izloženosti riziku)	20,68%	članak 92. stavak 2. točka (c)	
64. Posebni zahtjev zaštitnog sloja institucije (zahtjev redovnog osnovnog kapitala u skladu s člankom 92. stavkom 1. točkom (a) plus zahtjevi zaštitnog sloja za očuvanje kapitala i protucikličkog zaštitnog sloja plus zaštitni sloj za sistemski rizik plus zaštitni sloj sistemski važne institucije, izraženo kao postotak iznosa izloženosti riziku)	10,00%	CRD, članci 128., 129., 130., 131., 133.	
65. od čega: zahtjev zaštitnog sloja za očuvanje kapitala	2,50%		
66. od čega: zahtjev protucikličkog zaštitnog sloja	-		
67. od čega: zahtjev zaštitnog sloja za sistemski rizik	3,00%		
67. a od čega: zaštitni sloj globalne sistemski važne institucije (G-SII) ili druge sistemski važne institucije (O-SII)	-		
68. Redovni osnovni kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (kao postotak iznosa izloženosti riziku)	7,39%	CRD, članak 128.	
69. [nije relevantno u propisima EU-a]	-		
70. [nije relevantno u propisima EU-a]	-		
71. [nije relevantno u propisima EU-a]	-		
Iznosi za odbitak ispod pragova (prije ponderiranja rizikom)			
72. Izravna i neizravna ulaganja u kapital subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos ispod praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija)	8	članak 36. stavak 1. točka(h), članci 46. i 45. članak 56. točka (c), članci 59. i 60. članak 66. točka (c), članci 69. i 70.	
73. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (iznos ispod praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija)	46	članak 36. stavak 1. točka (i), članci 45., 48.	
74. Prazno polje u EU-u	-		
75. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz privremenih razlika (iznos ispod praga od 10%, bez povezanih poreznih obveza ako su ispunjeni uvjeti iz članka 38. stavka 3.)	-	članak 36. stavak 1. točka(c), članci 38. i 48.	
Primjenjive gornje granice za uključanje rezervacija u dopunski kapital			
76. Ispravci vrijednosti za kreditni rizik uključeni u dopunski kapital s obzirom na izloženosti na koje se primjenjuje standardizirani pristup (prije primjene gornje granice)	-	članak 62.	
77. Gornja granica za uključanje ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u dopunski kapital na temelju standardiziranog pristupa	-	članak 62.	
78. Ispravci vrijednosti za kreditni rizik uključeni u dopunski kapital s obzirom na izloženosti na koje se primjenjuje pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (prije primjene gornje granice)	171	članak 62.	
79. Gornja granica za uključanje ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u dopunski kapital na temelju pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima	28.463	članak 62.	
Instrumenti kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju (primjenjuju se samo između 1. siječnja 2014. i 1. siječnja 2022.)			
80. Trenutačna gornja granica za instrumente redovnog osnovnog kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju	-	članak 484. stavak 3., članak 486. stavci 2. i 5.	
81. Iznos isključen iz redovnog osnovnog kapitala zbog gornje granice (iznos iznad gornje granice nakon otkupa i dospjeća)	-	članak 484. stavak 3., članak 486. stavci 2. i 5.	
82. Trenutačna gornja granica za instrumente dodatnog osnovnog kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju	-	članak 484. stavak 4., članak 486. stavci 3. i 5.	
83. Iznos isključen iz dodatnog osnovnog kapitala zbog gornje granice (iznos iznad gornje granice nakon otkupa i dospjeća)	-	članak 484. stavak 4., članak 486. stavci 3. i 5.	
84. Trenutačna gornja granica za instrumente dopunskog kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju	-	članak 484. stavak 5., članak 486. stavci 4. i 5.	
85. Iznos isključen iz dopunskog kapitala zbog gornje granice (iznos iznad gornje granice nakon otkupa i dospjeća)	-	članak 484. stavak 5., članak 486. stavci 4. i 5.	

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

	(A) 2017.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Iznosi koji se tretiraju prema pravilima prije Uredbe (EU) br. 575/2013 ili propisani preostali iznos iz Uredbe (EU) br. 575/2013	(D) Bilješka u tablici usklade nja
u milijunima HRK				
Redovni osnovni kapital (CET 1): instrumenti i rezerve				
1. Instrumenti kapitala i povezani računi premija na dionice	3.499	26 (1), 27, 28, 29, 26 (3)		
1.a redovne dionice	1.698	26 (3)		a
1.b premije na dionice	1.801	26 (3)		b
2. Zadržana dobit	3.661	26 (1) (c)		d
3. Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (i ostale rezerve, uključujući nerealizirane dobitke i gubitke u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima)	329	26 (1)		c
3.a Rezerve za opće bankovne rizike	-	26 (1) (f)		
4. Iznos kvalificirajućih stavki iz članka 484. stavka 3. i povezanih računa premija na dionice koji se postupno isključuju iz redovnog osnovnog kapitala	-	486 (2)		
Dokapitalizacije javnog sektora priznate do 1. siječnja 2018.	-	483 (2)		
5. Manjinski udjeli (dopušteni iznos u konsolidiranom redovnom osnovnom kapitalu)	-	84, 479, 480		
5.a Neovisno revidirana dobit tekuće godine ostvarena tijekom poslovne godine bez predvidivih troškova ili dividendi	356	26 (2)		e
6. Redovni osnovni kapital (CET 1) prije regulatornih usklađenja	7.845			
Redovni osnovni kapital (CET 1): regulatorna usklađenja				
7. Dodatna vrijednosna usklađenja (negativan iznos)	(14)	34, 105		
8. Nematerijalna imovina (bez povezanih poreznih obveza) (negativan iznos)	(380)	36 (1) (b), 37, 472 (4)		g
9. Prazno polje u EU-u	-			
10. Odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti, isključujući onu koja proizlazi iz privremenih razlika (bez povezanih poreznih obveza ako su ispunjeni uvjeti iz članka 38 (3)) (negativan iznos)	-	36 (1) (c), 38, 472 (5)		h
11. Rezerve iz fer vrednovanja u vezi s dobitcima ili gubicima na osnovi zaštite novčanog toka	-	33 (a)		
12. Negativni iznosi koji proizlaze iz izračuna iznosa očekivanih gubitaka	-	36 (1) (d), 40, 159, 472 (6)		
13. Sva povećanja kapitala koja proizlaze iz sekuritizirane imovine (negativan iznos)	-	32 (1)		
14. Dobici ili gubici po obvezama vrednovanima po fer vrijednosti nastali kao posljedica promjena vlastite kreditne sposobnosti	(1)	33 (b)		
15. Imovina mirovinskog fonda pod pokroviteljstvom poslodavca (negativan iznos)	-	36 (1) (e), 41, 472 (7)		
16. Izravna i neizravna ulaganja institucije u vlastite instrumente redovnog osnovnog kapitala (negativan iznos)	-	36 (1) (f), 42, 472 (8)		
17. Ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako ti subjekti imaju s institucijom recipročna međusobna ulaganja kojima je cilj umjetno povećati vlastiti kapital institucije (negativan iznos)	-	36 (1) (g), 44, 472 (9)		
18. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2) (3), 79, 472 (10)		
19. Izravna, neizravna i sintetska ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) do (3), 79, 470, 472 (11)		
20. Prazno polje u EU-u	-			
20.a Iznos izloženosti sljedećih stavki kojima se dodjeljuje ponder rizika od 1250%, ako institucija odabere alternativu odbitka	-	36 (1) (k)		
20.b kvalificirani udjeli izvan financijskog sektora (negativan iznos)	-	36 (1) (k) (i), 89 do 91		
		36 (1) (k) (ii) 243 (1) (b) 244 (1) (b) 258		
20.c sekuritizacijske pozicije (negativan iznos)	-			
20.d slobodne isporuke (negativan iznos)	-	36 (1) (k) (iii), 379 (3)		
21. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz privremenih razlika (iznos iznad praga od 10%, bez povezanih poreznih obveza ako su ispunjeni uvjeti iz članka 38 (3)) (negativan iznos)	-	36 (1) (c), 38, 48 (1) (a), 470, 472 (5)		

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

	(A) 2017.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Iznosi koji se tretiraju prema pravilima prije Uredbe (EU) br. 575/2013 ili propisani preostali iznos iz Uredbe (EU) br. 575/2013	(D) Bilješka u tablici usklađenja
u milijunima HRK				
22. Iznos iznad praga od 15% (negativan iznos)	-	48 (1)		
23. izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje	-	36 (1) (i), 48 (1) (b), 470, 472 (11)		
24. Prazno polje u EU-u	-			
25. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz privremenih razlika	-	36 (1) (c), 38, 48 (1) (a), 470, 472 (5)		
25.a Gubici tekuće financijske godine (negativan iznos)	-	36 (1) (a), 472 (3)		
25.b Predviđivi porezni troškovi povezani sa stavkama redovnog osnovnog kapitala (negativan iznos)	-	36 (1) (l)		
26. Regulatorna usklađenja koja se primjenjuju na redovni osnovni kapital s obzirom na iznose koji se tretiraju u skladu s pravilima prije Uredbe.	-			
26.a Regulatorna usklađenja u vezi s nerealiziranim dobitcima i gubicima na temelju članaka 467 i 468	-			
filter za nerealizirani gubitak	-	467		
filter za nerealizirani dobitak	(311)	468		f
26.b Iznos koji se odbija od redovnog osnovnog kapitala ili mu se dodaje s obzirom na dodatne filtere i odbitke koji su se primjenjivali prije Uredbe	-	481		
27. Kvalificirani odbici dodatnog osnovnog kapitala koji prelaze dodatni osnovni kapital institucije (negativan iznos)	-	36 (1) (j)		
28. Ukupna regulatorna usklađenja redovnog osnovnog kapitala (CET1)	(706)			
29. Redovni osnovni kapital (CET1)	7.139			
Dodatni osnovni kapital (AT1): instrumenti				
30. Instrumenti kapitala i povezani računi premija na dionice	-	51, 52		
31. raspoređeno kao kapital na temelju primjenjivih računovodstvenih standarda	-			
32. raspoređeno kao obveze na temelju primjenjivih računovodstvenih standarda	-			
33. Iznos kvalificirajućih stavki iz članka 484 (4) i povezanih računa premija na dionice koji se postupno isključuju iz dodatnog osnovnog kapitala	-	486 (3)		
Dokapitalizacije javnog sektora priznate do 1. siječnja 2018.	-	483 (3)		
34. Kvalificirani osnovni kapital uključen u konsolidirani dodatni osnovni kapital (uključujući manjinske udjele koji nisu uključeni u redak 5.) koji su izdala društva kćeri i koji drže treće osobe	-	85, 86, 480		
35. instrumenti koje su izdala društva kćeri koji se postupno isključuju	-	486 (3)		
36. Dodatni osnovni kapital (AT1) prije regulatornih usklađenja	-			
Dodatni osnovni kapital (AT1): regulatorna usklađenja				
37. Izravna i neizravna ulaganja institucije u vlastite instrumente dodatnog osnovnog kapitala (negativan iznos)	-	52 (1) (b), 56 (a), 57, 475 (2)		
38. Ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako ti subjekti imaju s institucijom recipročna međusobna ulaganja kojima je cilj umjetno povećati vlastiti kapital institucije (negativan iznos)	-	56 (b), 58, 475 (3)		
39. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ne ma značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	56 (c), 59, 60, 79, 475 (4)		
40. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	56 (d), 59, 79, 475 (4)		

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

	(A) 2017.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Iznosi koji se tretiraju prema pravilima prije Uredbe (EU) br. 575/2013 ili propisani preostali iznos iz Uredbe (EU) br. 575/2013	(D) Bilješka u tablici usklađenja
u milijunima HRK				
41. Regulatorna usklađenja koja se primjenjuju na dodatni osnovni kapital s obzirom na iznose koji podliježu pravilima prije Uredbe i prijelaznim pravilima, a koji se postupno isključuju kako je propisano u Uredbi (EU) br. 575/2013 (tj. preostali iznosi iz Uredbe)	-			
41.a Preostali iznosi koji se odbijaju od dodatnog osnovnog kapitala s obzirom na odbitak od redovnog osnovnog kapitala tijekom prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 472 Uredbe (EU) br. 575/2013.	-	472, 472(3)(a), 472 (4), 472 (6), 472 (8) (a), 472 (9), 472 (10) (a), 472 (11) (a)		
manjak rezervacija za očekivane gubitke	-			
neznačajna ulaganja	-			
41.b Preostali iznosi koji se odbijaju od dodatnog osnovnog kapitala s obzirom na odbitak od dopunskog kapitala tijekom prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 475 Uredbe (EU) br. 575/2013	-	477, 477 (3), 477 (4) (a)		
recipročna međusobna ulaganja u instrumente dopunskog kapitala	-			
izravna ulaganja u kapital drugih subjekata financijskog sektora koja nisu značajna ulaganja	-			
41.c Iznos koji se odbija od dodatnog osnovnog kapitala ili mu se dodaje s obzirom na dodatne filtere i odbitke koji su se primjenjivali prije Uredbe.	-	467, 468, 481		
mogući filter za nerealizirane gubitke	-	467		
mogući filter za nerealizirane dobitke	-	468		
42. Kvalificirani odbici dopunskog kapitala koji prelaze dopunski kapital institucije (negativan iznos)	-	56 (e)		
43. Ukupna regulatorna usklađenja dodatnog osnovnog kapitala (AT1)	-			
44. Dodatni osnovni kapital (AT1)	-			
45. Osnovni kapital (T1 = CET1 + AT1)	7.139			
Dopunski kapital (T2): instrumenti i rezervacije	-			
46. Instrumenti kapitala i povezani računi premija na dionice	1.064	62, 63		i
47. Iznos kvalificirajućih stavki iz članka 484 (5) i povezanih računa premija na dionice koji se postupno isključuju iz dopunskog kapitala	-	486 (4)		
Dokapitalizacije javnog sektora priznate do 1. siječnja 2018.	-	483 (4)		
48. Kvalificirani instrumenti vlastitog kapitala uključeni u konsolidirani dopunski kapital (uključujući manjinske udjele i instrumente dodatnog osnovnog kapitala koji nisu uključeni u redak 5 ili 34) koje su izdala društva kćeri i koje drže treće osobe	-	87, 88, 480		
49. instrumenti koje su izdala društva kćeri koji se postupno isključuju	-	486 (4)		
50. Ispravci vrijednosti za kreditni rizik	159	62 (c) (d)		
51. Dopunski kapital (T2) prije regulatornih usklađenja	1.223			
Dopunski kapital (T2): regulatorna usklađenja	-			
52. Izravna i neizravna ulaganja institucije u vlastite instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite (negativan iznos)	-	63 (b) (i), 66 (a), 67, 477 (2)		
53. Ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite subjekata financijskog sektora, ako ti subjekti imaju s institucijom recipročna međusobna ulaganja kojima je cilj umjetno povećati vlastiti kapital institucije (negativan iznos)	-	66 (b), 68, 477 (3)		
54. Izravna i neizravna ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos iznad praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	66 (c), 69, 70, 79, 477 (4)		
54.a nova ulaganja koja ne podliježu prijelaznim odredbama	-			
54.b ulaganja prije 1. siječnja 2013. koja podliježu prijelaznim odredbama	-			
55. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente dopunskog kapitala i podređene kredite subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (bez priznatih kratkih pozicija) (negativan iznos)	-	66 (d), 69, 79, 477 (4)		
56. Regulatorna usklađenja koja se primjenjuju na dopunski kapital s obzirom na iznose koji podliježu pravilima prije Uredbe i prijelaznim pravilima, a koji se postupno isključuju kako je propisano u Uredbi (EU) br. 575/2013 (tj. preostali iznosi iz Uredbe)	-			

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

	(A) 2017.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Iznosi koji se tretiraju prema pravilima prije Uredbe (EU) br. 575/2013 ili propisani preostali iznos iz Uredbe (EU) br. 575/2013	(D) Bilješka u tablici usklađenja
u milijunima HRK				
56.a Preostali iznosi koji se odbijaju od dopunskog kapitala s obzirom na odbitak od redovnog osnovnog kapitala tijekom prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 472 Uredbe (EU) br. 575/2013.	-	472, 472(3)(a), 472 (4), 472 (6), 472 (8), 472 (9), 472 (10) (a), 472 (11) (a)		
Od čega stavke koje je potrebno detaljno raščlaniti, npr. neto materijalni gubici tekuće godine ostvareni tijekom poslovne godine, nematerijalna imovina, manjak rezervacija za očekivane gubitke itd.	-			
56.b Preostali iznosi koji se odbijaju od dopunskog kapitala s obzirom na odbitak od dodatnog osnovnog kapitala tijekom prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 475 Uredbe (EU) br. 575/2013	-	475, 475 (2) (a), 475 (3), 475 (4) (a)		
recipročna međusobna ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala	-			
izravna ulaganja u kapital drugih subjekata financijskog sektora koja nisu značajna ulaganja	-			
56.c Iznos koji se odbija od dopunskog kapitala ili mu se dodaje s obzirom na dodatne filtere i odbitke koji su se primjenjivali prije Uredbe.	-	467, 468, 481		
mogući filter za nerealizirane gubitke	-	467		
mogući filter za nerealizirane dobitke	-	468		
57. Ukupna regulatorna usklađenja dopunskog kapitala (T2)	-			
58. Dopunski kapital (T2)	1.223			
59. Ukupni kapital (TC = T1 + T2)	8.362			
59.a Rizikom ponderirana imovina s obzirom na iznose koji podliježu pravilima prije Uredbe i prijelaznim pravilima, a koji se postupno isključuju kako je propisano u Uredbi (EU) br. 575/2013 (tj. preostali iznosi iz Uredbe)	43.108			
stavke koje se ne odbijaju od redovnog osnovnog kapitala (preostali iznosi iz Uredbe (EU) br. 575/2013) (stavke koje je potrebno detaljno raščlaniti, npr. odgođena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti bez povezanih poreznih obveza, neizravna ulaganja u vlastiti redovni osnovni kapital itd.)	-	472, 472 (5), 472 (8) (b), 472 (10) (b), 472 (11) (b)		
stavke koje se ne odbijaju od stavki dodatnog osnovnog kapitala (preostali iznosi iz Uredbe (EU) br. 575/2013) (stavke koje je potrebno detaljno raščlaniti, npr. recipročna međusobna ulaganja u instrumente dopunskog kapitala, izravna ulaganja u kapital drugih subjekata financijskog sektora koja nisu značajna ulaganja itd.)	-	475, 475 (2) (b), 475 (2) (c), 475 (4) (b)		
stavke koje se ne odbijaju od stavki dopunskog kapitala (preostali iznosi iz Uredbe (EU) br. 575/2013) (stavke koje je potrebno detaljno raščlaniti, npr. neizravna ulaganja u vlastite instrumente dopunskog kapitala, neizravna ulaganja u kapital drugih subjekata financijskog sektora koja nisu značajna ulaganja, neizravna značajna ulaganja u kapital drugih subjekata financijskog sektora itd.)	-	477, 477 (2) (b), 477 (2) (c), 477 (4) (b)		
60. Ukupna rizikom ponderirana imovina	43.108			
Stope kapitala i zaštitni slojevi kapitala	-			
61. Redovni osnovni kapital (kao postotak iznosa izloženosti riziku)	16,56%	92 (2) (a), 465		
62. Osnovni kapital (kao postotak iznosa izloženosti riziku)	16,56%	92 (2) (b), 465		
63. Ukupni kapital (kao postotak iznosa izloženosti riziku)	19,40%	92 (2) (c)		
64. Posebni zahtjev zaštitnog sloja institucije (zahtjev redovnog osnovnog kapitala u skladu s člankom 92 (1) (a) plus zahtjevi zaštitnog sloja za očuvanje kapitala i protucikličkog zaštitnog sloja plus zaštitni sloj za sistemski rizik plus zaštitni sloj sistemski važne institucije (zaštitni sloj G-SII ili 0-SII), izraženo kao postotak iznosa izloženosti riziku)	10,00%	CRD 128, 129, 130		
65. zahtjev zaštitnog sloja za očuvanje kapitala	2,50%			
66. zahtjev protucikličkog zaštitnog sloja	-			
67. zahtjev zaštitnog sloja za sistemski rizik	3,00%			
67.a zaštitni sloj globalne sistemski važne institucije (G-SII) ili druge sistemski važne institucije (0-SII)	-	CRD 131		
68. Redovni osnovni kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (kao postotak iznosa izloženosti riziku)	5,96%	CRD 128		

Tablica se nastavlja na sljedećoj stranici.

50. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

	(A) 2017.	(B) Uredba (EU) 575/2013 relevantni članak	(C) Iznosi koji se tretiraju prema pravilima prije Uredbe (EU) br. 575/2013 ili propisani preostali iznos iz Uredbe (EU) br. 575/2013	(D) Bilješka u tablici usklađenja
u milijunima HRK				
69. [nije relevantno u propisima EU]	-			
70. [nije relevantno u propisima EU]	-			
71. [nije relevantno u propisima EU]	-			
Iznosi za odbitak ispod pragova (prije ponderiranja rizikom)	-			
72. Izravna i neizravna ulaganja u kapital subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje (iznos ispod praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija)	5	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 475 (4), 66 (c), 69, 70, 477 (4)		
73. Izravna i neizravna ulaganja institucije u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata financijskog sektora, ako institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje (iznos ispod praga od 10%, bez priznatih kratkih pozicija)	46	36 (1) (i), 45, 48, 470, 472 (11)		
74. Prazno polje u EU-u	-			
75. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz privremenih razlika (iznos ispod praga od 10%, bez povezanih poreznih obveza ako su ispunjeni uvjeti iz članka 38 (3))	-	36 (1) (c), 38, 48, 470, 472 (5)		
Primjenjive gornje granice za uključnje rezervacija u dopunski kapital	-			
76. Ispravci vrijednosti za kreditni rizik uključeni u dopunski kapital s obzirom na izloženosti na koje se primjenjuje standardizirani pristup (prije primjene gornje granice)	-	62		
77. Gornja granica za uključnje ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u dopunski kapital na temelju standardiziranog pristupa	-	62		
78. Ispravci vrijednosti za kreditni rizik uključeni u dopunski kapital s obzirom na izloženosti na koje se primjenjuje pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (prije primjene gornje granice)	159	62		
79. Gornja granica za uključnje ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u dopunski kapital na temelju pristupa zasnovanog na internim rejting-sustavima	26.429	62		
Instrumenti kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju (primjenjuju se samo između 1. siječnja 2013. i 11. siječnja 2022.)	-			
80. Trenutačna gornja granica za instrumente redovnog osnovnog kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju	-	484 (3), 486 (2) i (5)		
81. Iznos isključen iz redovnog osnovnog kapitala zbog gornje granice (iznos iznad gornje granice nakon otkupa i dospjeća)	-	484 (3), 486 (2) i (5)		
82. Trenutačna gornja granica za instrumente dodatnog osnovnog kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju	-	484 (4), 486 (3) i (5)		
83. Iznos isključen iz dodatnog osnovnog kapitala zbog gornje granice (iznos iznad gornje granice nakon otkupa i dospjeća)	-	484 (4), 486 (3) i (5)		
84. Trenutačna gornja granica za instrumente dopunskog kapitala koji podliježu propisima o postupnom isključenju	-	484 (5), 486 (4) i (5)		
85. Iznos isključen iz dopunskog kapitala zbog gornje granice (iznos iznad gornje granice nakon otkupa i dospjeća)	-	484 (5), 486 (4) i (5)		

Bilješke uz financijske izvještaje
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

51. Zarada po dionici

Za izračunavanje zarade po dionici, zarada se uzima kao neto dobit tekuće godine koja pripada redovnim dioničarima umanjena za povlaštene dividende. U nastavku je prikazano usklađenje dobiti nakon poreza koja je raspoloživa redovnim dioničarima.

u milijunima HRK	GRUPA	
	2017.	2018.
Neto dobit tekuće godine	534	1.008
Dobit raspoloživa dioničarima	534	1.008
Ponderiran prosječan broj redovnih dionica nominalne vrijednosti 100 HRK po dionici (za osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici)	16.984.175	16.984.175
Zarada po redovnoj dionici – osnovna i razrijeđena (u kunama)	31,42	59,33

Obrasci prema lokalnim zahtjevima

Na temelju Odluke Hrvatske Narodne Banke o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja Banke (NN 42/18) u nastavku donosimo potrebne obrasce za Grupu i Banku za godinu zaključno sa 31. prosincem 2018. u obliku koji zahtijeva Odluka. Informacije o osnovama prezentacije, kao i sažetak računovodstvenih politika dani su u bilješkama uz financijska izvješća. Informacije važne za bolje razumijevanje pojedinih pozicija u izvještaju o financijskom položaju, računu dobiti i gubitka, promjenama u kapitalu, kao i izvještaju o novčanom tijeku također su uključene u bilješkama.

Razlike između obrazaca (dodatak 1) prikazane ispod od stranice 271 do 284 i osnovni financijskih izvještaji prikazani u dodatku 2 naziva „Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca”.

Račun dobiti i gubitka u milijunima HRK		GRUPA	
		2017.	2018.
1.	Kamatni prihodi	2.676	2.502
2.	(Kamatni rashodi)	604	429
3.	(Rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev)	-	-
4.	Prihodi od dividende	1	1
5.	Prihodi od naknada i provizija	937	968
6.	(Rashodi od naknada i provizija)	222	234
7.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja financijske imovine i financijskih obveza koje nisu mjerene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	5	28
8.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	187	221
9.	Dobici ili gubici po financijskoj imovini kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	4
10.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	-
11.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite, neto	-	-
12.	Tečajne razlike [dobit ili (-) gubitak], neto	11	-
13.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja nefinancijske imovine, neto	15	5
14.	Ostali prihodi iz poslovanja	212	188
15.	(Ostali rashodi iz poslovanja)	171	175
16.	Ukupno prihodi iz poslovanja, neto (1. – 2. – 3. + 4. + 5. – 6. + od 7. do 14. – 15.)	3.047	3.079
17.	(Administrativni rashodi)	1.231	1.266
18.	(Amortizacija)	228	228
19.	Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	-	-
20.	(Rezervacije ili (-) ukidanje rezervacija)	11	40
21.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak)	865	212
22.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	68	-
23.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti po nefinancijskoj imovini)	14	59
24.	Negativni goodwill priznat u dobiti ili gubitku	-	-
25.	Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	10	11
26.	Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	-	-
27.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (16. – 17. – 18. + 19. – od 20. do 23. + od 24. do 26.)	640	1.285
28.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	183	254
29.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (27. – 28.)	457	1.031
30.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti (31. – 32.)	-	-
31.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti	-	-
32.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s poslovanjem koje se neće nastaviti)	-	-
33.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine (29. + 30.; 34. + 35.)	457	1.031
34.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	(77)	23
35.	Pripada vlasnicima matičnog društva	534	1.008

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI		GRUPA	
u milijunima HRK		2017.	2018.
36.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine	457	1.031
37.	Ostala sveobuhvatna dobit (38. + 50.)	(19)	(51)
38.	Stavke koje neće biti reklasificirane u dobit ili gubitak (od 39. do 45. + 48. + 49.)	17	21
39.	Materijalna imovina	-	-
40.	Nematerijalna imovina	-	-
41.	Aktuarski dobiti ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavca	-	3
42.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
43.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	-	-
44.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	17	22
45.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
46.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [zaštićena stavka]	-	-
47.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [instrument zaštite]	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti financijskih obveza mjerenih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koje se pripisuju promjenama u kreditnom riziku	-	-
49.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklasificirane	-	(4)
50.	Stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak (od 51. do 58.)	(36)	(72)
51.	Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje [efektivni udjel]	-	-
52.	Preračunavanje stranih valuta	(2)	(6)
53.	Zaštite novčanih tokova [efektivni udjel]	-	-
54.	Instrumenti zaštite od rizika [elementi koji nisu određeni]	-	-
55.	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(37)	(72)
56.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
57.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-
58.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili (-) gubitak	3	6
59.	Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine (36. + 37.; 60. + 61.)	438	980
60.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjel]	(77)	23
61.	Pripada vlasnicima matičnog društva	515	957

Račun dobiti i gubitka		BANK	
u milijunima HRK		2017.	2018.
1.	Kamatni prihodi	2.164	2.004
2.	(Kamatni rashodi)	507	352
3.	(Rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev)	-	-
4.	Prihodi od dividende	25	21
5.	Prihodi od naknada i provizija	610	642
6.	(Rashodi od naknada i provizija)	165	177
7.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja financijske imovine i financijskih obveza koje nisu mjerene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	3	14
8.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	186	222
9.	Dobici ili gubici po financijskoj imovini kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	3
10.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	-
11.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite, neto	-	-
12.	Tečajne razlike [dobit ili (-) gubitak], neto	15	(18)
13.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja nefinancijske imovine, neto	8	4
14.	Ostali prihodi iz poslovanja	39	40
15.	(Ostali rashodi iz poslovanja)	129	126
16.	Ukupno prihodi iz poslovanja, neto (1. – 2. – 3. + 4. + 5. – 6. + od 7. do 14. – 15.)	2.249	2.277
17.	(Administrativni rashodi)	885	913
18.	(Amortizacija)	58	75
19.	Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	-	-
20.	(Rezervacije ili (-) ukidanje rezervacija)	-	47
21.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak)	440	163
22.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	50	44
23.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti po nefinancijskoj imovini)	5	9
24.	Negativni goodwill priznat u dobiti ili gubitku	-	-
25.	Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	-	-
26.	Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	-	-
27.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (16. – 17. – 18. + 19. – od 20. do 23. + od 24. do 26.)	811	1.026
28.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	162	196
29.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (27. – 28.)	649	830
30.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti (31. – 32.)	-	-
31.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti	-	-
32.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s poslovanjem koje se neće nastaviti)	-	-
33.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine (29. + 30.; 34. + 35.)	649	830
34.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	-	-
35.	Pripada vlasnicima matičnog društva	-	-

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI u milijunima HRK		BANKA	
		2017.	2018.
36.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine	649	830
37.	Ostala sveobuhvatna dobit (38. + 50.)	(17)	(32)
38.	Stavke koje neće biti reklasificirane u dobit ili gubitak (od 39. do 45. + 48. + 49.)	13	17
39.	Materijalna imovina	-	-
40.	Nematerijalna imovina	-	-
41.	Aktuarski dobiti ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavca	-	1
42.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
43.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	-	-
44.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	13	20
45.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite vlasničkih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
46.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [zaštićena stavka]	-	-
47.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [instrument zaštite]	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti financijskih obveza mjenjenih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koje se pripisuju promjenama u kreditnom riziku	-	-
49.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklasificirane	-	4
50.	Stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak (od 51. do 58.)	(30)	(49)
51.	Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje [efektivni udjel]	-	-
52.	Preračunavanje stranih valuta	-	-
53.	Zaštite novčanih tokova [efektivni udjel]	-	-
54.	Instrumenti zaštite od rizika [elementi koji nisu određeni]	-	-
55.	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(34)	(53)
56.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
57.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-
58.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili (-) gubitak	4	4
59.	Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine (36. + 37.; 60. + 61.)	632	798
60.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjel]	-	-
61.	Pripada vlasnicima matičnog društva	632	798

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izveštaj o financijskom položaju		GRUPA	
u milijunima HRK		2017.	2018.
IMOVINA			
1.	Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju (od 2. do 4.)	4.639	4.954
2.	Novac u blagajni	1.491	1.735
3.	Novčana potraživanja od središnjih banaka	2.735	2.976
4.	Ostali depoziti po viđenju	413	243
5.	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja (od 6. do 9.)	247	278
6.	Izvedenice	52	33
7.	Vlasnički instrumenti	-	-
8.	Dužnički vrijednosni papiri	195	245
9.	Kredit i predujmovi	-	-
10.	Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 11. do 13.)	-	165
11.	Vlasnički instrumenti	-	165
12.	Dužnički vrijednosni papiri	-	-
13.	Kredit i predujmovi	-	-
14.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (15. + 16.)	-	-
15.	Dužnički vrijednosni papiri	-	-
16.	Kredit i predujmovi	-	-
17.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (od 18. do 20.)	8.018	8.602
18.	Vlasnički instrumenti	262	111
19.	Dužnički vrijednosni papiri	7.756	8.491
20.	Kredit i predujmovi	-	-
21.	Financijska imovina po amortiziranom trošku (22. + 23.)	50.408	53.183
22.	Dužnički vrijednosni papiri	1.878	1.273
23.	Kredit i predujmovi	48.530	51.910
24.	Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
25.	Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
26.	Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	60	60
27.	Materijalna imovina	1.315	1.294
28.	Nematerijalna imovina	393	372
29.	Porezna imovina	251	229
30.	Ostala imovina	594	554
31.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	-
32.	UKUPNA IMOVINA (1. + 5. + 10. + 14. + 17. + 21. + od 24. do 31.)	65.925	69.691
OBVEZE			
33.	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja (od 34. do 38.)	52	27
34.	Izvedenice	52	27
35.	Kratke pozicije	-	-
36.	Depoziti	-	-
37.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
38.	Ostale financijske obveze	-	-
39.	Financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 40. do 42.)	-	-
40.	Depoziti	-	-
41.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
42.	Ostale financijske obveze	-	-
43.	Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (od 44. do 46.)	56.632	59.687
44.	Depoziti	55.399	58.128
45.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	670
46.	Ostale financijske obveze	857	889
47.	Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
49.	Rezervacije	267	205
50.	Porezne obveze	141	108
51.	Temeljni kapital koji se vraća na zahtjev	-	-
52.	Ostale obveze	627	603
53.	Obveze uključene u grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	-
54.	UKUPNE OBVEZE (33. + 39. + 43. + od 47. do 53.)	57.719	60.630
KAPITAL			
55.	Temeljni kapital	1.698	1.698
56.	Premija na dionice	1.802	1.802
57.	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	-	-
58.	Ostali vlasnički instrumenti	-	-
59.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	244	223
60.	Zadržana dobit	3.687	4.075
61.	Revalorizacijske rezerve	-	-
62.	Ostale rezerve	85	85
63.	Trezorske dionice	-	-
64.	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	534	1.008
65.	Dividende tijekom poslovne godine	-	-
66.	Manjinski udjeli [nekontrolirajući udjeli]	156	170
67.	UKUPNO KAPITAL (od 55. do 66.)	8.206	9.061
68.	UKUPNO KAPITAL I OBVEZE (54. + 67.)	65.925	69.691

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izveštaj o financijskom položaju		BANKA	
u milijunima HRK		2017.	2018.
IMOVINA			
1.	Novčana sredstva, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju (od 2. do 4.)	4.170	4.383
2.	Novac u blagajni	1.366	1.565
3.	Novčana potraživanja od središnjih banaka	2.521	2.643
4.	Ostali depoziti po viđenju	283	175
5.	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja (od 6. do 9.)	250	279
6.	Izvedenice	55	34
7.	Vlasnički instrumenti	-	-
8.	Dužnički vrijednosni papiri	195	245
9.	Kredit i predujmovi	-	-
10.	Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 11. do 13.)	-	23
11.	Vlasnički instrumenti	-	23
12.	Dužnički vrijednosni papiri	-	-
13.	Kredit i predujmovi	-	-
14.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (15. + 16.)	-	-
15.	Dužnički vrijednosni papiri	-	-
16.	Kredit i predujmovi	-	-
17.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (od 18. do 20.)	7.468	7.977
18.	Vlasnički instrumenti	116	102
19.	Dužnički vrijednosni papiri	7.352	7.875
20.	Kredit i predujmovi	-	-
21.	Financijska imovina po amortiziranom trošku (22. + 23.)	43.035	46.424
22.	Dužnički vrijednosni papiri	1.391	1.020
23.	Kredit i predujmovi	41.644	45.404
24.	Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
25.	Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
26.	Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	989	1.027
27.	Materijalna imovina	603	686
28.	Nematerijalna imovina	111	120
29.	Porezna imovina	88	87
30.	Ostala imovina	492	428
31.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	-
32.	UKUPNA IMOVINA (1. + 5. + 10. + 14. + 17. + 21. + od 24. do 31.)	57.206	61.434
OBVEZE			
33.	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja (od 34. do 38.)	52	27
34.	Izvedenice	52	27
35.	Kratke pozicije	-	-
36.	Depoziti	-	-
37.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
38.	Ostale financijske obveze	-	-
39.	Financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 40. do 42.)	-	-
40.	Depoziti	-	-
41.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
42.	Ostale financijske obveze	-	-
43.	Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (od 44. do 46.)	49.235	52.937
44.	Depoziti	48.701	52.065
45.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	670
46.	Ostale financijske obveze	158	202
47.	Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
49.	Rezervacije	212	166
50.	Porezne obveze	132	81
51.	Temeljni kapital koji se vraća na zahtjev	-	-
52.	Ostale obveze	433	413
53.	Obveze uključene u grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	-
54.	UKUPNE OBVEZE (33. + 39. + 43. + od 47. do 53.)	50.064	53.624
KAPITAL			
55.	Temeljni kapital	1.698	1.698
56.	Premija na dionice	1.802	1.802
57.	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	-	-
58.	Ostali vlasnički instrumenti	-	-
59.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	215	204
60.	Zadržana dobit	2.693	3.191
61.	Revalorizacijske rezerve	-	-
62.	Ostale rezerve	85	85
63.	Trezorske dionice	-	-
64.	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	649	830
65.	Dividende tijekom poslovne godine	-	-
66.	Manjinski udjeli [nekontrolirajući udjeli]	-	-
67.	UKUPNO KAPITAL (od 55. do 66.)	7.142	7.810
68.	UKUPNO KAPITAL I OBVEZE (54. + 67.)	57.206	61.434

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izveštaj o promjenama kapitala														GRUPA
U milijunima HRK														
	Raspodjeljivo imateljima kapitala matice										Manjinski udjel		Ukupno	
	Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Trezorske dionice	Dobit ili gubitak koji pripada vlasnicima matičnog društva	Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit		Ostale stavke
Početno stanje (prije prepravljavanja)	1.698	1.802	-	-	244	3.687	-	85	-	534	-	-	156	8.206
Učinci ispravaka pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Učinci promjena računovodstvenih politika	-	-	-	-	30	(29)	-	-	-	-	-	-	-	1
Početno stanje (tekuće razdoblje) (1. + 2. + 3.)	1.698	1.802	-	-	274	3.658	-	85	-	534	-	-	156	8.207
Izdavanje redovnih dionica	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	20
Izdavanje povlaštenih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretvaranje dugovanja u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Redukcija kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividende	-	-	-	-	-	(160)	-	-	-	-	-	-	(2)	(162)
Kupnja trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenosi između komponenata vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	534	-	-	-	(534)	-	-	-	-
Povećanje ili smanjenje vlasničkih instrumenata kao posljedica poslovnih kombinacija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćanja temeljena na dionicama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo povećanje ili smanjenje vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	(7)	16
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-	-	-	(51)	-	-	-	-	1.008	-	-	23	980
Završno stanje (tekuće razdoblje (od 4. do 20.))	1.698	1.802	-	-	223	4.075	-	85	-	1.008	-	-	170	9.061

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izveštaj o promjenama kapitala														BANKA
U milijunima HRK														
	Raspodjeljivo imateljima kapitala matice										Manjinski udjel		Ukupno	
	Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Trezorske dionice	Dobit ili gubitak koji pripada vlasnicima matičnog društva	Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit		Ostale stavke
Početno stanje (prije prepravljavanja)	1.698	1.802	-	-	215	2.693	-	85	-	649	-	-	-	7.142
Učinci ispravaka pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Učinci promjena računovodstvenih politika	-	-	-	-	21	(28)	-	-	-	-	-	-	-	(7)
Početno stanje (tekuće razdoblje) (1. + 2. + 3.)	1.698	1.802	-	-	236	2.665	-	85	-	649	-	-	-	7.135
Izdavanje redovnih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje povlaštenih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretvaranje dugovanja u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Redukcija kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividende	-	-	-	-	-	(160)	-	-	-	-	-	-	-	(160)
Kupnja trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenosi između komponenata vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	649	-	-	-	(649)	-	-	-	-
Povećanje ili smanjenje vlasničkih instrumenata kao posljedica poslovnih kombinacija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plaćanja temeljena na dionicama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo povećanje ili smanjenje vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-	-	37
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-	-	-	(32)	-	-	-	-	830	-	-	-	798
Završno stanje (tekuće razdoblje (od 4. do 20.))	1.698	1.802	-	-	204	3.191	-	85	-	830	-	-	-	7.810

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izveštaj o novčanim tokovima		GRUPA	
U milijunima HRK		2017.	2018.
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
1.	Naplaćena kamata i slični primici	-	-
2.	Naplaćene naknade i provizije	-	-
3.	(Plaćena kamata i slični izdaci)	-	-
4.	(Plaćene naknade i provizije)	-	-
5.	(Plaćeni troškovi poslovanja)	-	-
6.	Neto dobiti / gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	-	-
7.	Ostali primici	-	-
8.	(Ostali izdaci)	-	-
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
9.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	640	1.031
	Usklađenja:	-	-
10.	Umanjenja vrijednosti i rezerviranja	904	293
11.	Amortizacija	228	228
12.	Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
13.	(Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine	(12)	2
14.	Ostale nenovčane stavke	3	244
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
15.	Sredstva kod Hrvatske narodne banke	(192)	(218)
16.	Depoziti kod financijskih institucija i krediti financijskim institucijama	347	(422)
17.	Kreditni i predujmovi ostalim komitentima	(2.243)	(5.754)
18.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(221)	1.088
19.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	(196)	195
20.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
21.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	(4)
22.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku	(344)	32
23.	Ostala imovina iz poslovnih aktivnosti	(112)	(177)
24.	Depoziti od financijskih institucija	45	(1.340)
25.	Transakcijski računi ostalih komitenata	4.386	6.549
26.	Štedni depoziti ostalih komitenata	(206)	226
27.	Oročeni depoziti ostalih komitenata	(2.055)	(1.191)
28.	Izvedene financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	(26)	(25)
29.	Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti	177	(65)
30.	Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	2.593	2.451
31.	Prilježene dividende iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	-	10
32.	Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	(622)	(444)
33.	(Plaćeni porez na dobit)	(61)	-
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)		3.033	2.709
Ulagačke aktivnosti			
35.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine	(183)	(216)
36.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	(55)	-
37.	Primici od naplate / plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji se drže do dospjeća	-	-
38.	Prilježene dividende iz ulagačkih aktivnosti	(2)	-
39.	Ostali primici / plaćanja iz ulagačkih aktivnosti	-	-
40.	Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)	(240)	(216)
Financijske aktivnosti			
41.	Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz financijskih aktivnosti	(1.824)	(1.069)
42.	Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	56	301
43.	Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskoga kapitala	-	-
44.	Povećanje dioničkoga kapitala	-	-
45.	(Isplaćena dividenda)	(219)	(160)
46.	Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti	-	-
47.	Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od 41. do 46.)	(1.987)	(928)
48.	Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata (34. + 40. + 47.)	806	1.565
49.	Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	4.539	5.344
50.	Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	-	-
51.	Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine (48. + 49. + 50.)	5.345	6.909

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izveštaj o novčanim tokovima		BANKA	
U milijunima HRK		2017.	2018.
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
1.	Naplaćena kamata i slični primici	-	-
2.	Naplaćene naknade i provizije	-	-
3.	(Plaćena kamata i slični izdaci)	-	-
4.	(Plaćene naknade i provizije)	-	-
5.	(Plaćeni troškovi poslovanja)	-	-
6.	Neto dobiti / gubitci od financijskih instrumenata po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	-	-
7.	Ostali primici	-	-
8.	(Ostali izdaci)	-	-
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
9.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	812	830
	Usklađenja:	-	-
10.	Umanjenja vrijednosti i rezerviranja	486	253
11.	Amortizacija	58	75
12.	Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
13.	(Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine	(58)	(2)
14.	Ostale nenovčane stavke	812	184
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
15.	Sredstva kod Hrvatske narodne banke	(192)	(218)
16.	Depoziti kod financijskih institucija i krediti financijskim institucijama	656	(600)
17.	Kredit i predujmovi ostalim komitentima	(2.463)	(5.580)
18.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(255)	1.101
19.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	(196)	195
20.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
21.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	(3)
22.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku	(321)	43
23.	Ostala imovina iz poslovnih aktivnosti	49	(171)
24.	Depoziti od financijskih institucija	110	(1.492)
25.	Transakcijski računi ostalih komitenata	3.995	6.608
26.	Štedni depoziti ostalih komitenata	(235)	236
27.	Oročeni depoziti ostalih komitenata	(1.706)	(1.479)
28.	Izvedene financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	(25)	(25)
29.	Ostale obveze iz poslovnih aktivnosti	86	(25)
30.	Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	2.152	2.088
31.	Primljene dividende iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	-	20
32.	Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	(545)	(360)
33.	(Plaćeni porez na dobit)	(20)	-
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)		2.388	1.678
Ulagačke aktivnosti			
35.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine	(20)	(120)
36.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	(29)	(81)
37.	Primici od naplate / plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji se drže do dospjeća	-	-
38.	Primljene dividende iz ulagačkih aktivnosti	-	-
39.	Ostali primici / plaćanja iz ulagačkih aktivnosti	-	-
40.	Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)	(49)	(201)
Financijske aktivnosti			
41.	Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz financijskih aktivnosti	(1.189)	(156)
42.	Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	56	301
43.	Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskoga kapitala	-	-
44.	Povećanje dioničkoga kapitala	-	-
45.	(Isplaćena dividenda)	(219)	(160)
46.	Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti	-	-
47.	Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od 41. do 46.)	(1.352)	(15)
48.	Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata (34. + 40. + 47.)	987	1.462
49.	Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	3.887	4.874
50.	Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	-	-
51.	Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine (48. + 49. + 50.)	4.874	6.336

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Izvanbilančne stavke		GRUPA	
		2017.	2018.
1.	Garancije	2.838	2.915
2.	Akreditivi	136	215
3.	Mjenice	-	-
4.	Okvirni krediti i obveze financiranja	5.439	5.874
5.	Ostale rizične klasične izvanbilančne stavke	38	20
6.	Budućnosnice	-	-
7.	Opcije	3	3
8.	Ugovori o razmjeni	12.243	14.372
9.	Forvardi	8.900	4.736
10.	Ostale izvedenice	-	-

Izvanbilančne stavke		BANKA	
		2017.	2018.
1.	Garancije	2.434	2.516
2.	Akreditivi	136	213
3.	Mjenice	-	-
4.	Okvirni krediti i obveze financiranja	3.440	3.356
5.	Ostale rizične klasične izvanbilančne stavke	38	20
6.	Budućnosnice	-	-
7.	Opcije	3	3
8.	Ugovori o razmjeni	12.896	14.927
9.	Forvardi	8.900	4.736
10.	Ostale izvedenice	-	-

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

GRUPA					
Godišnje konsolidirano financijsko izvješće (GFI)	u milijunima HRK	Iz Izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Novac i novčana sredstva	4.954	Novac u blagajni, Novčana potraživanja od središnjih banaka i Ostali depoziti po viđenju	4.954	-	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	278	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	278	-	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	11	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	165	(154)	GFI- Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	154	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	-	154	HNB- Vlasnički instrumenti
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.602	Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.602	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	48.405	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	51.910	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.425				
Potraživanja po financijskom najmu	2.080				
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.273	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.273	-	-
Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	60	Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	60	-	-
Nekretnine i oprema	1.245	Materijalna imovina	1.294	-	-
Ulaganja u nekretnine	49				
Nematerijalna imovina	372	Nematerijalna imovina	372	-	-
Tekuća porezna imovina - Odgođena porezna imovina	229	Tekuća porezna imovina - Odgođena porezna imovina	229	-	-
Ostala imovina	554	Ostala imovina	554	-	-
UKUPNO IMOVINA	69.691	UKUPNO IMOVINA	69.691	-	-

GRUPA					
Godišnje konsolidirano financijsko izvješće (GFI)	u milijunima HRK	Iz Izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	27	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	27	-	-
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	58.128	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	58.128	-	-
Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	-	-
Ostale financijske obveze	889	Ostale financijske obveze	889	-	-
Rezerviranja	205	Rezerviranja	205	-	-
Porezne obveze	108	Porezne obveze	108	-	-
Ostale obveze	603	Ostale obveze	603	-	-
Ukupno kapital	9.061	Ukupno kapital	9.061	-	-
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	69.691	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	69.691	-	-

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

Godišnje konsolidirano financijsko izvješće (GFI)	u milijunima HRK	Iz Računa dobiti i gubitka (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje	GRUPA
Kamatni prihod	2.460					
Ostali slični prihodi	70	Kamatni prihodi	2.502	28	HNB - Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	
Kamatni trošak	(381)					
Ostali slični troškovi	(76)	Kamatni rashodi	(429)	(28)	HNB - Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	
Prihod od naknada i provizija	968	Prihodi od naknada i provizija	968	-	-	
Trošak od naknada i provizija	(234)	Rashodi od naknada i provizija	(234)	-	-	
Neto rezultat iz trgovanja	221	Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	221	-	-	
		Tečajne razlike [dobit ili gubitak], neto	-			
Troškovi zaposlenih	(701)					
Ostali administrativni troškovi	(648)	Administrativni rashodi	(1.266)	(83)	HNB - Ostali rashodi iz poslovanja	
Amortizacija	(228)	Amortizacija	(228)	-	-	
Ostali operativni rezultat	(81)	Dobici ili gubici od prestanka priznavanja nefinancijske imovine, neto	5			
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	117	Ostali prihodi iz poslovanja	188			
		Ostali rashodi iz poslovanja	(175)			
		Rezervacije ili ukidanje rezervacija	(40)			
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz financijskih instrumenata	(246)	Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(212)	83	GFI - Ostali administrativni troškovi	
		Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-			
		Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine	(59)			
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela	11	Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	11	-	-	
Prihod od dividendi	1	Prihodi od dividende	1	-	-	
Ostali dobiti/gubici od nepriznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	28	Dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	28	-	-	
Dobici/gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	Dobici/gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	4	-	-	
Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	1.285	DOBIT PRIJE POREZA	1.285	-	-	
Porez na dobit	(254)	Porez na dobit	(254)	-	-	
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	1.031	NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	1.031	-	-	

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

BANKA					
Godišnje konsolidirano financijsko izvješće (GFI)	u milijunima HRK	Iz izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Novac i novčana sredstva	4.383	Novac u blagajni, Novčana potraživanja od središnjih banaka i Ostali depoziti po viđenju	4.383	-	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	279	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	279	-	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	9	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	23	(14)	GFI- Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	14	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	-	14	HNB- Vlasnički instrumenti
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7.977	Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7.977	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	45.095 309	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	45.404	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.020	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	1.020	-	-
Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	1.027	Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	1.027	-	-
Nekretnine i oprema Ulaganja u nekretnine	669 17	Materijalna imovina	686	-	-
Nematerijalna imovina	120	Nematerijalna imovina	120	-	-
Tekuća porezna imovina - Odgođena porezna imovina	87	Tekuća porezna imovina - Odgođena porezna imovina	87	-	-
Ostala imovina	428	Ostala imovina	428	-	-
UKUPNO IMOVINA	61.434	UKUPNO IMOVINA	61.434	-	-

BANKA					
Godišnje konsolidirano financijsko izvješće (GFI)	u milijunima HRK	Iz izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	27	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	27	-	-
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	52.065	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	52.065	-	-
Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	Izdani dužnički vrijednosni papiri	670	-	-
Ostale financijske obveze	202	Ostale financijske obveze	202	-	-
Rezerviranja	166	Rezerviranja	166	-	-
Porezne obveze	81	Porezne obveze	81	-	-
Ostale obveze	413	Ostale obveze	413	-	-
Ukupno kapital	7.810	Ukupno kapital	7.810	-	-
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	61.434	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	61.434	-	-

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2018.

						BANKA
Godišnje konsolidirano financijsko izvješće (GFI)	u milijunima HRK	Iz Računa dobiti i gubitka (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje	
Kamatni prihod	1.960					
Ostali slični prihodi	72	Kamatni prihodi	2.004	28	HNB - Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	
Kamatni trošak	(305)					
Ostali slični troškovi	(75)	Kamatni rashodi	(352)	(28)	HNB - Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	
Prihod od naknada i provizija	642	Prihodi od naknada i provizija	642	-	-	
Trošak od naknada i provizija	(177)	Rashodi od naknada i provizija	(177)	-	-	
Neto rezultat iz trgovanja	204	Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	222	-	-	
		Tečajne razlike [dobit ili gubitak], neto	(18)			
Troškovi zaposlenih	(504)					
Ostali administrativni troškovi	(478)	Administrativni rashodi	(913)	(69)	HNB - Ostali rashodi iz poslovanja	
Amortizacija	(75)	Amortizacija	(75)	-	-	
Ostali operativni rezultat	(79)	Dobici ili gubici od prestanka priznavanja nefinancijske imovine, neto	4			
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	2	Ostali prihodi iz poslovanja	40			
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz financijskih instrumenata	(199)	Ostali rashodi iz poslovanja	(126)			
		Rezervacije ili ukidanje rezervacija	(47)			
		Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(163)	69	GFI - Ostali administrativni troškovi	
		Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	(44)			
		Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine	(9)			
Prihod od dividendi	21	Prihodi od dividende	21	-	-	
Ostali dobiti/gubici od nepriznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	14	Dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	14	-	-	
Dobici/gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3	Dobici/gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3	-	-	
Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	1.026	DOBIT PRIJE POREZA	1.026	-	-	
Porez na dobit	(196)	Porez na dobit	(196)	-	-	
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	830	NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	830	-	-	